

**AZ ORSZÁGOS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI
TANÁCS ELNÖKÉNEK**

TÁJÉKOZTATÓJA

**A BÍRÓSÁGOK ÁLTALÁNOS HELYZETÉRŐL
ÉS AZ ORSZÁGOS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI TANÁCS
IGAZGATÁSI TEVÉKENYSÉGÉRŐL**

2008.

J/10058

TARTALOM

I. Fejezet: Bevezetés	5
II. Fejezet: A bíróságot érintő jogalkotás	7
1. Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (Iasz.) módosítása	7
2. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) módosításai	7
3. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) módosításai	7
4. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.) módosítása	8
5. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) módosítása	8
6. Az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény módosítása	8
7. A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) módosításai	9
8. A 2008. évi XXXIX. törvény a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról	9
9. Az igazságügyi és rendészeti miniszter rendeletei	10
III. Fejezet: A Legfelsőbb Bíróság helyzete	11
1. A Legfelsőbb Bíróság alkotmányos helyzete, feladatai és hatásköre	11
2. A Legfelsőbb Bíróság szervezeti felépítése, személyi összetétele	11
3. A Legfelsőbb Bíróság ítélkező tevékenysége, a bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása az egyes ügyszakokban	12
3.1. A bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása	12
3.2. A Legfelsőbb Bíróság ítélkező tevékenysége	19
4. A Legfelsőbb Bíróság részvétele a jogszabályok előkészítésében	19
5. A Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda tevékenysége	19
6. Informatikai fejlesztések	20
7. A Legfelsőbb Bíróság pénzügyi, költségvetési helyzete	21
IV. Fejezet: A helyi és a megyei bíróságok, valamint az ítélőtáblák helyzete	23
1. Ügyforgalom, munkateher	23
1.1. Helyi bíróságok	26
1.2. Megyei bíróságok	30
1.3. Fellebbezett ügyek	31
1.4. Elsőfokú ügyek	32
1.5. Ítélőtáblák	36
2. Személyzeti helyzet	38
2.1. A bírák és igazságügyi alkalmazottak (bírósági titkárok, bírósági fogalmazók, tisztviselők és írnokok) engedélyezett és tényleges létszámának változása a 2007. december 1. és 2008. december 31. napja közötti időszakban	38
2.2. A bírói kar összetétele	43
2.3. A bírák kinevezése	44
2.4. A bírák szolgálati viszonyának megszűnése	44
2.5. A bírák elleni fegyelmi eljárások és fegyelmi eljárás kezdeményezése nélkül alkalmazott írásbeli figyelmeztetések	44

2.6. A bírák ellen indult büntető- és szabálysértési eljárások	45
2.7. A bírák és igazságügyi alkalmazottak javadalmazása és elismerése	45
3. Oktatás	46
3.1. Bírák továbbképzése	46
3.2. E-learning képzés	47
3.3. A bírósági titkárok központi képzése	47
3.4. Igazságügyi alkalmazottak képzése	47
3.5. Bírósági fogalmazók felvételi versenyvizsgálója	47
3.6. Államreform Operatív Program	47
3.7. Egyéb oktatási programok	47
3.8. Könyvtári program	48
4. A bírósági épületek	48
4.1. A bírósági épületállomány fő jellemzői	48
4.2. A bírósági épületek eszköz-ellátottságának fő jellemzői	50
5. A bírósági informatika	50
5.1. Az informatika szerepe a bírósági munkában	50
5.2. A bírósági informatika főbb területei	50
5.2.1. A bírósági határozatok anonimizált közzététele	51
5.2.2. Elektronikus aláírás alkalmazása a cégbíróságokon	51
5.2.3. Távmeghallgatás, távkihallgatás és jegyzőkönyv felvétele más módon	51
5.2.4. Alkalmazások működtetése, működés feltételeinek javítása	51
5.2.5. Magyar Bíróképző Akadémia informatikai infrastruktúrájának működtetése	51
5.2.6. Az informatikai rendszer (infrastruktúra) működtetése	52
5.2.7. A bírósági dolgozók informatikai képzése és továbbképzése	52
5.2.8. Felhasználó támogatás biztosítása	52
5.2.9. Informatikai eszközök beszerzése	52
6. A bíróságok nemzetközi kapcsolatai	52
7. A bíróságok fejlesztési lehetőségei	54
8. Közreműködés a jogalkotásban	54
9. A bíróságok jogi képviselője	57
10. A bíróságok sajtótevékenysége	59
V. Fejezet: A bírósági szervezet gazdálkodása	60
1. A bírósági szervezet gazdasági, pénzügyi helyzete 2008-ban	60
2. Az OIT költségvetéssel kapcsolatos legfontosabb határozatai	61
3. A 2009. évi várható költségvetési helyzet	62
4. A bírósági szervezet gazdálkodásának külső ellenőrzése	63
5. A bírósági szervezet gazdálkodásának fejezeten belüli ellenőrzése	63
VI. Fejezet: Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács működésének legfontosabb mutatói	70
1. Az OIT ülései	70
2. Az OIT ülésein megtárgyalt előterjesztések, tájékoztatók, javaslatok	70
3. Az OIT határozatai, szabályzatai, ajánlásai és belső határozatai	70
3.1. Az OIT határozatai	70
3.2. Az OIT szabályzatai	71
3.3. Az OIT ajánlásai	72
3.4. Az OIT legfontosabb belső határozatai	72
VII. Fejezet: A beszámolási időszak értékelése és a jövő feladatai	73
1. A beszámolási időszak értékelése	73
2. A jövő feladatai	79
Mellékletek	83

I. BEVEZETŐ

Dr. Lomnici Zoltánnak, a Legfelsőbb Bíróság és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnökének megbízatása 2008. június 26. napján lejárt. Mivel a Legfelsőbb Bíróság új elnökének megválasztására nem került sor, s ezáltal az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöki tisztsége sem került betöltésre, a beszámolási időszakban a fenti időponttól kezdődően a Legfelsőbb Bíróságot, illetve az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsot az elnökhelyettesek vezették.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 2008. évben tovább folytatta azt a 2007-ben megkezdett munkát, amely az 1997-es bírósági reform tíz éves tapasztalatainak feldolgozására irányult és áprilisban nyilvánosságra hozta a bírósági reform végrehajtásával kapcsolatos vizsgálatokra és javaslatokra vonatkozó állásfoglalását tartalmazó 86/2008. (IV. 15.) számú határozatát. Az állásfoglalásban az OIT kifejezésre juttatta elkötelezettségét a reformok folytatása mellett. Megállapította, hogy a testület által is támogatott javaslatok túlnyomó része a hatályos törvények felülvizsgálatát és módosítását igénylik, így ezekben a kérdésekben a végleges döntés az Országgyűlés hatáskörébe tartozik. Ugyanakkor az év során olyan – törvényi szabályozást nem igénylő – intézkedéseket hozott, amelyek a bíróságok ítélkező tevékenysége időszerezésének javulását, a bírák munkaterhében mutatkozó különbségek megszüntetését, a romló gazdasági helyzet ellenére a bíróságok működőképességének megőrzését, illetve a testület átláthatóbb működésének biztosítását célozták.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács az elmúlt esztendőben kiemelt kérdésként kezelte a bíróságok közötti munkateher aránytalanságok megszüntetését. A feladatot az OIT azért tekintette és tekinti kiemelten fontos kérdésnek, mert a teher eltérő nagysága nem csupán az egyes bíróságok, egyes megyék között okoz a bírói karban feszültségeket, hanem differenciált helyzetet teremt az állampolgárok között a jogérvényesítés gyorsasága, időszerezése tekintetében.

Tekintettel arra, hogy évek óta elmondható az, hogy a legnagyobb munkateherrel dolgozó Fővárosi és Pest Megyei Bíróságon a legmeghatározóbb az eljárások elhúzódása, a kiemelten hosszú pertartamú büntető és polgári ügyek jelenléte, ezért az elmúlt évben az Országos Igazságszolgáltatási Tanács kiemelt kérdésként kezelte a Fővárosi és a Pest Megyei Bíróság helyzetének teljes körű rendezését.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a 2008. június 9-én kelt határozatában olyan komplex döntéseket hozott, melyek együttes hatásukban belátható határidőn belül lényeges elmozdulást eredményezhetnek a kiemelten nagy munkateherrel dolgozó két megyei bíróság életében. A többirányú intézkedés mögött a bírósági eljárások gyorsítását célzó jogszabály módosításra tett javaslatok, a Fővárosi és a Pest Megyei Bíróságra más megyei bíróságokról és ítélőtáblákról történt bírói kirendelések, mindkét bíróságon jelentős számú bírói, és a bíró munkáját közvetlenül támogató segédszemélyzet álláshelyeinek ideiglenes rendszeresítése áll.

Újszerű kezdeményezés volt az Országos Igazságszolgáltatási Tanács részéről e döntés keretében az is, hogy a két érintett bíróság működését külső céggel világítottatta át. Az így elkészült szakmai anyag számos korábbi vizsgálat megállapításait megerősítette, illetve új javaslatokat, ötleteket tartalmazott, melyek nagyrészt jogalkotási, létszámgazdálkodási és egyéb szervezeti átalakításokra adhatnak a későbbiekben alapot.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 2006 óta több esetben foglalkozott olyan új statisztikai adatszolgáltatási rendszer kialakításával, amely alkalmas lehet a bírói munkateher reális mérésére, és ezáltal az eltérő bírói teljesítmények pontosabb bemutatására.

Az OIT 2008. II. félévében három helyi és három megyei bíróságon kísérleti programot vezetett be, mely keretében ún. pontozásos szisztémát alkalmazott mind a helyi, mind a megyei elsőfokú civilisztikai és büntető szakterületen befejezett ügyekben, nehézségük, súlyuk, munkaigényességük szerint átvilágítva azokat.

A kísérleti program eredményes befejeztével lehetőség nyílik arra, hogy a bíróságok informatikai rendszerét úgy alakítsuk át, hogy az alkalmas legyen az egyes tanácsok, egyes bíróságok, vagy akár egyes megyék munkateher differenciáinak minőségi szemléleten alapuló megjelenítésére. A kísérleti program bevezetése előtt az Országos Igazságszolgáltatási Tanács az e körben született nemzetközi tapasztalatokat is értékelte.

A rendszer informatikai alapú bevezetésével teljesen új, minőségi statisztikai adatszolgáltatás állhat a magyarországi bíróságokon rendelkezésre. Az új adatszolgáltatási rendszer felhasználásával a későbbiekben a hatásköri és illetékességi szabályok módosításának irányai is könnyebben határozhatók meg, de az így rendelkezésre álló minőségi adatbázis a munkateher arányosítás, a bírósági létszámgazdálkodás szempontjaira is közvetlen hatást gyakorolhat.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács fontosnak tartja az információs technológia fejlesztésével a központi bírósági honlap tartalmának bővítését, annak felhasználásával folyamatosan foglalkozik azzal, hogy minként tehetné átláthatóbbá működését, tevékenységét.

A nyilvánosság szélesebb körű biztosítását szolgálja az OIT elmúlt évben hozott döntése, amely alapján az OIT üléseit követően a bíróságok igazgatását és a bírák tevékenységét szélesebb körben érintő döntésekről, azok indokairól, és az ezzel összefüggő feladatokról összefoglaló tájékoztató készül, amely az OIT honlapján valamennyi érdeklődő számára hozzáférhető.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács nehéz évet zárt 2008. év végével, működése az elmúlt esztendőben többször is viták kereszttüzeiben állt. Az 1997. évben kialakított szervezeti modell átalakítása, az OIT összetételének megváltoztatása, a feladat- és hatáskörök újragondolása, a szavazási rend esetleges módosítása, mind-mind olyan kérdés volt, amely nem csupán a tudományos szaklapokban, de a napi sajtóban is rendszeresen jelenlévő téma volt.

Mindezek mellett – álláspontom szerint – az Országos Igazságszolgáltatási Tanács 2008. évben is mindazon törvényi kötelezettségét teljesítette, amely a bírósági szervezet-rendszer folyamatos működtetése szempontjából reá hárult. A bírósági fejezet a nehéz pénzügyi feltételrendszerben is megőrizte működőképességét, feszes és takarékos gazdálkodás mellett valamennyi intézményében biztosította a szakszerű ítélkezési feladatok ellátását.

Az igazságszolgáltatási reform további folytatása érdekében az elmúlt évben számos olyan előremutató, koncepcionális döntést hozott, melyek alkalmasak lehetnek hosszabb távon a bírósági munkateher aránytalanságok megszüntetésére, az eljárások időszerűségének lényeges javítására, a bírói teljesítménymérés teljesen új alapokra helyezésére.

Dr. Fazekas Sándor
az Országos Igazságszolgáltatási Tanács
elnökhelyettese

II. A BÍRÓSÁGOT ÉRINTŐ JOGALKOTÁS

A korábbi évek tájékoztatóiban foglaltakhoz hasonlóan ismertetem a bíróságok igazgatásával, illetve ítélkező munkájával összefüggően a 2008. évben megalkotott lényegesebb jogszabályokat.

1. Az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény (Iasz.) módosítása

A 2008. évi CX. törvény – az egyes törvényeknek a tizenharmadik havi illetmény, munkabér kifizetési rendjével összefüggő módosításáról – az Iasz.-nak a külön juttatásokra vonatkozó 116. § és 117. §-át hatályon kívül helyezte.

Hatálytalan: 2009. január 1-jétől.

2. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) módosításai

2.1. A 2008. évi XXXIX. törvény – a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról – 30. §-a a különleges eljárások körében új fejezet beiktatásával egy, kifejezetten a zálogtárgy értékesítésére szolgáló, egyszerűsített végrehajtási eljárást vezet be a Vht.-ben. Az egyszerűsített értékesítésre akkor kerül sor, ha a zálogjogosult ezt a Ptk. 257. §-ának a módosítással beiktatott (4) bekezdése szerinti, a zálogkötelezettel megkötött megállapodására tekintettel kifejezetten kéri; a Ptk. 257. §-ának kiegészítését a törvény 39. §-a tartalmazza.

Hatályos: 2009. január 1-jétől.

2.2. A 2008. évi CXV. törvény – egyes törvényeknek az uzoratevékenységgel szembeni fellépést elősegítő módosításáról – a következő f) ponttal egészítette ki a Ptk. 685. §-át:

„teljes hiteldíj: a kölcsönért fizetendő ellenérték, amely tartalmazza a kamatokat, folyósítási jutalékokat és minden egyéb – a kölcsön felhasználásával kapcsolatosan teljesítendő – ellenszolgáltatást.”

Hatályos: 2009. március 1-jétől.

3. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) módosításai

A 2008. évi XXX. törvény – a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról – két nagyobb és több kisebb jogintézmény rendelkezését érintette.

Egyrészt a kis értékű perek szabályainak a megteremtését és a fizetési meghagyásos eljárás módosítását, másrészt, többek között a képviselőre vonatkozó szabályok módosítását, továbbá a kézbesítési megbízott intézményének, a tárgyaláson való kép- és hangfelvétel készítésnek, a kötelező permegelőzésnek, a tanú adatainak zártan történő kezelésének, valamint az elektronikus okiratról készített papíralapú okirat bizonyító erejének a szabályozását.

A törvény szerint 2009. július 1-jétől lehetőség lesz a fizetési meghagyás iránti kérelmet elektronikus úton is benyújtani, ebben az esetben a kérelmet a bíróság az így is lerövidített 15 nap helyett legfeljebb 3 nap alatt intézi el, automatikus feldolgozás keretében. Emellett azonban már 2009. január 1-jével – amíg a technikai

feltételek még nem adottak a reformhoz – azokat a módosításokat végzi el a törvény, amelyek a papír alapú ügyintézés is nagyban egyszerűsítik, lehetővé teszik a jogalkalmazás fél évvel későbbi zökkenőmentes átállítását az elektronikus fizetési meghagyásos eljárásra.

A Pp.-t érintő egyéb változtatások közül ki kell emelni a gazdasági jellegű pereket érintő azon módosítást, mely a megyei bírósági hatáskörbe tartozó pereknél kötelezővé teszi jogi személy cégek részére az egymás közötti perekben a jogi képviselőt, illetve azt a szabályt, mely e gazdálkodó szervezeteket arra kötelezi, hogy jogvitájukat elsődlegesen peren kívül kíséreljék meg rendezni.

Ugyancsak ki kell emelni a tárgyaláson való kép- és hangfelvétel készítésének szabályozását, mely az igazságügyi tájékoztatás rendeletben foglalt, elavult – időközben deregulált – szabályozását váltja fel, illetve a tanú adatainak zártan történő kezelésére vonatkozó módosítást, mellyel a jogalkotó a 91/2007. (XI. 22.) AB határozatban foglalt kötelezettségének tesz eleget.

Hatályos: a törvényben meghatározott kivételekkel 2009. január 1-jétől lép hatályba.

4. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk.) módosításai

4.1. A 2008. évi XCII. törvény – egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról – olyan változtatásokat tartalmaz, amelyek célja a vonatkozó büntetőjogi tárgyú törvények hozzáigazítása a bekövetkezett jogszabályváltozásokhoz.

A törvény módosította a Btk. 92. §-át, amely az összbüntetésbe foglalás szabályait állapította meg. Az új szabályozás kiemeli, hogy csak végrehajtandó szabadságvesztések esetében lehet szó összbüntetésbe foglalásról, az azonban változatlanul irányadó, hogy amennyiben felfüggesztett szabadságvesztést kell utóbb végrehajtani, akkor azt az összbüntetésbe foglalás szempontjából a továbbiakban végrehajtandó szabadságvesztésnek kell tekinteni.

Hatályos: 2009. január 12-től.

A szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének a tényállása (329/A. §) kiegészült egy új (2) bekezdéssel, amely kifejezetten rögzítette azt, hogy a szerzői jogban szabályozott két, átalánydíj típusú díj megfizetésének elmulasztását is ugyanúgy kell szankcionálni, mint a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jog megsértését. Eszerint bűncselekményt követ el az is, aki a szerzői jogról szóló (1999. évi LXXVI.) törvény szerint a magáncélú másolásra tekintettel a szerzőt, illetve a kapcsolódó jogi jogosultat megillető üreshordozó-díj, illetve reprográfiai díj megfizetését elmulasztja.

Hatályos: 2009. január 12-től.

4.2. A 2008. évi LXXXIV. törvény – a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról – a Btk. 266/B. §-át, mely az állatkínzást rendeli büntetni, egy újabb (3) bekezdéssel egészíti ki: a büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt olyan módon követik el, hogy az az állatnak különös szenvedést okoz.

Hatályos: 2008. december 19-től.

5. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) módosítása

A 2008. évi XXVI. törvény – a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény módosításáról – úgy módosította a Be. 586–587. §-át – amely rendelkezik a biztosíték szabályairól –, hogy csak a nyolcévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetéssel fenyegetett bűncselekmények esetén van lehetőség a biztosíték letételének engedélyezésére; további feltételként pedig előírta, hogy még ezekben az esetekben sem lehetséges az engedélyezés, amennyiben a bűncselekmény halált okozott.

Hatályos: 2008. szeptember 1-jétől.

6. Az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény módosítása

Az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény (Eitv.) módosításáról szóló 2008. évi XXV. törvény célja az volt, hogy továbbfejlessze a hivatalos lapok és a hivatalos jogszabálygyűjtemények kiadására vonatkozó hatályos szabályozást.

A törvény ennek keretében megteremti az egységes hivatalos lapot, azaz a Magyar Közlöny részévé teszi a Hivatalos Értesítő után a Határozatok Tárát is, illetve abban közzétenni rendeli el az eddig csak a szűk közönséghez eljutó tárcalapokban elhelyezett közleményeket.

A papír alapú kiadás lehetőségének fenntartása mellett a törvény az egységes hivatalos lap, a Magyar Közlöny esetében az elérhető legmagasabb biztonsági szintű védelemmel ellátott elektronikus kiadását, illetve az elektronikusan rendelkezésre álló Magyar Közlöny számainak, illetve a törvények és rendeletek hivatalos gyűjteményei korábbi számainak is hitelesített közzétételét rendeli el.

A törvény az elektronikus és a papíralapú kiadás kettősségének fenntartása mellett az elektronikus változatot teszi hitelessé.

Az Eitv. 17. § (3) bekezdésében a „határozatok anonimizált” szövegrész helyébe a „határozatoknak az Országos Igazságszolgáltatási Tanács által meghatározott eljárásban a bíróság által anonimizált” szöveg lépett, azaz: „A közzétett bírósági határozathoz kapcsolva, azzal egyidejűleg közzé kell tenni mindazon bírósági és más hatósági vagy egyéb szerv által hozott határozatoknak az Országos Igazságszolgáltatási Tanács által meghatározott eljárásban a bíróság által anonimizált digitális másolatát is, amelyeket a közzétett bírósági határozattal felülbíráltak vagy felülvizsgáltak.”

Hatályos: 2009. január 1-jétől.

7. A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) módosításai

A 2008. évi XCVI. törvény – a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvénynek és egyéb törvényeknek a számviteli beszámoló közzétételi rendjével, valamint a gazdasági tevékenységek egységes ágazati osztályozási rendszerével összefüggő módosításáról – a Ctv. 15. §-ának (3) bekezdését módosította.

A rendelkezés pontosította azt, hogy a céginformációs szolgálat a közfeladatot ellátó személyek részére, közfeladataik ellátása érdekében kért céginformációt teljes mértékben ingyenesen bocsátja rendelkezésre oly módon, hogy sem az adat megismerése, sem pedig az adattovábbítás ellenében nem köthető ki díjfizetés.

Az informatikai lehetőségek terjedésére tekintettel, az elektronikus cégeljárás kizárólagossá válásával összhangban a törvény módosította a Ctv. 6. § (9) bekezdését egyértelművé téve azt, hogy a közigazgatási hatóságok, bíróságok, illetőleg egyéb személyek (pl. végrehajtó, ügyész) a cégjegyzékbe bejegyzésre kerülő egyes releváns tényeket elektronikus úton jelentsék be a cégbíróság felé. Ezzel összefüggésben a rendelkezés nagyobb munkaszervezési önállóságot biztosított a bíróságoknak azáltal, hogy az érintett cégjegyzékadatok bejegyzésére fogalmazó, bírósági titkár, bírósági ügyintéző önállóan is feljogosítható.

Hatályos: 2008. december 27-től.

8. A 2008. évi XXXIX. törvény a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról

A törvény rendelkezései – hasonlóan a polgári peres eljárást érintő módosításokhoz – az eljárások gyorsítását, valamint az igazságszolgáltatás intézményeinek permegelőző, perelhárító, adott esetben a végrehajtással összefüggő jogviták kialakulását megelőző funkcióit erősítették, újabb megoldásokat biztosítva a hatékony jogérvényesítéshez.

A törvény módosításokat tartalmaz a bírósági végrehajtási értékesítések vonatkozásában.

A bírósági végrehajtás során az ingatlanok hatósági kényszerrel történő értékesítése alapvetően három módon történhetett: a licitálók személyes részvételével zajló árveréssel, az írásbeli licitálást is lehetővé tévő nyilvános pályázattal és az előre meghatározott vevő részére az árverési vétel hatályával történő eladással. Az értékesítések döntő hányada árveréssel történt, kisebb számban végeztek árverésen kívüli eladást, nyilvános pályázati értékesítésre pedig a gyakorlatban ritkán került sor.

A törvény 2009. január 1-jével olyan módon alakította át az ingatlanárverés szabályozását, hogy az árverés egyaránt magában foglalja az elektronikus és a szóbeli ajánlattétel lehetőségét. Ennek folytán nincs szükség többféle értékesítési formára, mivel az ingatlanárverés során ajánlatokat mind az árverésen megjelenve személyesen, mind pedig írásban is lehet tenni. Az elektronikus ajánlattétel lényegében az írásbeli ajánlattétel modernebb, az elektronikus kommunikáció lehetőségeit felhasználó, az ügyfelek biztonságát fokozottabban garantáló változata. Ennek megfelelően a nyilvános pályázatra vonatkozó rendelkezéseket hatályon

kívül helyezte, az ingatlanárverésre vonatkozó rendelkezéseket pedig módosította, illetve kiegészítette. Az ingatlanértékesítések szabályozása ennek eredményeként komplexebbé, de egyben egyszerűbbé és áttekinthetőbbé vált.

Hatályos: a törvényben meghatározott kivételekkel 2009. január 1-jétől.

9. Az igazságügyi és rendészeti miniszter rendeletei

58/2007. (XII. 23.) IRM rendelet a büntető ügyekben közvetítői tevékenységet végző ügyvéd képesítési követelményeiről, díjazásáról és iratkezeléséről

61/2007. (XII. 23.) IRM rendelet egyes büntetés-végrehajtási tárgyú igazságügy-miniszteri rendeletek módosításáról

65/2007. (XII. 23.) IRM rendelet az igazságügyi szakértők díjazásáról szóló 3/1986. (II. 21.) IM rendelet módosításáról

3/2008. (I. 16.) IRM rendelet a Rendőrség nyomozó hatóságainak hatásköréről és illetékességéről

4/2008. (II. 7.) IRM rendelet a bírósági végrehajtási eljárásban közreműködő jogi képviselő díjazásáról szóló 12/1994. (IX. 8.) IM rendelet módosításáról

6/2008. (III. 1.) IRM rendelet a bírósági végrehajtásra vonatkozó egyes igazságügy-miniszteri rendeletek módosításáról, valamint a költségmentesség szabályainak alkalmazásáról

7/2008. (IV. 15.) IRM rendelet a cégbejegyzési eljárás és cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 21/2006. (V. 18.) IM rendelet módosításáról

9/2008. (IV. 29.) IRM rendelet az elektronikus cégbejegyzési eljárás és cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 24/2006. (V. 18.) IM rendelet módosításáról

10/2008. (VI. 13.) IRM rendelet a cégbejegyzési eljárás és cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 21/2006. (V. 18.) IM rendelet módosításáról

11/2008. (VI. 13.) IRM rendelet a cégbejegyzési eljárás és a cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 21/2006. (V. 18.) IM rendelet módosításáról szóló 41/2007. (VIII. 29.) IRM rendelet módosításáról

12/2008. (VI. 20.) IRM rendelet a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet módosításáról

14/2008. (VI. 27.) IRM rendelet a tanúk költségtérítéséről

23/2008. (X. 17.) IRM rendelet az igazságügyi szakértői testületek szervezetéről és működéséről szóló 33/2007. (VI. 22.) IRM rendelet módosításáról

28/2008. (XII. 10.) IRM rendelet a bírósági végrehajtással kapcsolatos egyes rendeletek módosításáról

30/2008. (XII. 23.) IRM rendelet a cégbejegyzési eljárás és cégnyilvántartás egyes kérdéseiről szóló 21/2006. (V. 18.) IM rendelet módosításáról

31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet az igazságügyi szakértői működésről

32/2008. (XII. 31.) IRM rendelet az igazságügyi szakértői tevékenységgel kapcsolatos egyes rendeletek módosításáról

33/2008. (XII. 31.) IRM rendelet a közjegyzői ügyvitelről szóló egyes IM rendeletek módosításáról

34/2008. (XII. 31.) IRM rendelet a fizetési meghagyásos eljárás űrlapjairól

III.

A LEGFELSŐBB BÍRÓSÁG HELYZETE

1. A Legfelsőbb Bíróság alkotmányos helyzete, feladatai és hatásköre

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának (továbbiakban: Legfelsőbb Bíróság) alkotmányos helyzete nem változott 2008-ban sem. Sokrétú elvi munkájával, jogegységi határozataival továbbra is folyamatosan biztosította a Magyar Köztársaság egységes, kiszámítható ítélkezési gyakorlatát. A hatáskörébe utalt bírói, közjegyzői és végrehajtói fegyelmi eljárásokat lefolytatta.

A Legfelsőbb Bíróság elnökének megbízatása megszűnt 2008 júniusában. A Magyar Köztársaság Országgyűlése utódát nem választotta meg 2008-ban. A Legfelsőbb Bíróság és az OIT elnöki funkciója szétvált, az elnöki jogkörben eljáró elnökhelyettes hatásköre kizárólag a legfőbb ítézési grémiumra terjedt ki.

A magyar igazságszolgáltatás új, négy szintű szervezeti rendszere kiépült. Ugyanakkor immár több mint fél évtizede okoz gondot, hogy a Fővárosi Ítéltábla egy részét az Legfelsőbb Bíróság székházában helyezték el. Mindez a tanácsstermek és tárgyalótermek kihasználtságát jelentős mértékben fokozta; mi több, tovább súlyosbította a helyzetet a Pest Megyei Bíróság korlátozott tárgyalótermi befogadóképességéből fakadóan az, hogy szükségessé vált a legfőbb ítélőszék székháza tanácsstermének ideiglenes, hetente több napon keresztül tartó, különleges biztosítási feladatokkal együtt járó, folyamatos rendelkezésre bocsátása 2008-ban és 2009-ben is.

A Fővárosi Ítéltábla önálló épületének hiányából eredeztethető problémák megoldása egyre nehezebb.

2. A Legfelsőbb Bíróság szervezeti felépítése, személyi összetétele

A Legfelsőbb Bíróság 2008-ban változatlan szervezeti rendben és az előző évhez viszonyítva szinte azonos létszámmal végezte alkotmányos feladatait.

A személyi állomány kollégiumonkénti – és egyéb szervezeti egységenkénti – bontását, munkakör szerinti megosztását az *1. számú melléklet* tartalmazza.

A Legfelsőbb Bíróság ténylegesen betöltött bírói létszáma 2007. december 31. napjához képest nőtt, jelenleg 80 fő, a berendelt bírók száma 4 fő. A titkárok és fogalmazók létszáma 17, a tisztviselők létszáma 111, az írnoki létszám 20, a fizikai dolgozók létszáma 75 fő.

A bírák száma a vezetőkkel együtt 80 fő. A jelenleg betöltetlen elnöki tisztségen túl 1 elnökhelyettes, 3 kollégiumvezető, 1 kollégiumvezető-helyettes, 30 tanácselnök és 45 bíró dolgozik.

A személyzeti, a munkaügyi és az oktatási feladatokat – az LB Titkársága alá rendelve – változatlanul a Személyzeti, Munkaügyi és Oktatási Osztály látja el.

A bírák életkor szerinti összetételét – kollégiumonkénti bontásban – a *2. számú melléklet* tartalmazza.

Ez az életkor-összetétel a legfelsőbb bírósági bírákkal szemben támasztható kellő élettapasztalatra és a magas fokú jogismeretekre vonatkozó igényt is tükrözi. A 80 legfelsőbb bírósági bíróból 50 nő. A bírák részletes, kollégiumonkénti és nem, valamint beosztás szerinti összetételét a *3-4. számú melléklet* tartalmazza.

3. A Legfelsőbb Bíróság ítélkező tevékenysége, a bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása az egyes ügyszakokban

3.1. A bíróságok jogalkalmazása egységének biztosítása

A Magyar Köztársaság Alkotmányának 47. § (2) bekezdése, továbbá a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. tv. 27. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a Legfelsőbb Bíróság feladata a jogalkalmazás egységének a biztosítása. A Legfelsőbb Bíróság 2008. évben e feladatának az alábbiak szerint tett eleget.

3.1.1. Büntető Kollégium

A Büntető Kollégiumhoz 2008. január 1-jétől 2008. december 31-ig 1185 ügy érkezett. Ez a 2007. évi ügyérkezéshez képest 91 üggyel több, ami mintegy 8%-os növekedést jelent. 2007-ben a kollégium 1070 ügyet, míg 2008-ban 1174 ügyet fejezett be, tehát 104 üggyel többet, mint a megelőző esztendőben. A befejezés intenzitásának növekedése közel 10%-os.

Az érkezett ügyek megoszlása

Felülvizsgálati ügyek	860 db
Másodfokú ügy	253 db
Bíróság kijelölés	54 db
Harmadfokú ügy	18 db
<i>Összesen:</i>	<i>1185 db</i>

A harmadfokú és felülvizsgálati ügyek körén belül továbbra is tapasztalható volt a nagy terjedelmű és jogilag nehezebben megítélhető – közérdeklődésre is számot tartott – ügyek érkezése, melyeknek megnyugtató alaposágú elintézése csak hosszabb felkészülés által volt biztosítható. Több ügyben a felkészülést követő döntés meghozatala áthúzódott 2009 elejére.

A Büntető Kollégium 2008-ban **5 büntető tárgyú jogegységi határozatot** hozott.

A *1/2008. BJE számú jogegységi határozat* a vagyonekbobzás alkalmazásának egyöntetűsége érdekében mondta ki, hogy a kábítószerral visszaélés büntettének elkövetőivel szemben a vagyonekbobzást a kábítószer értékesítésével összefüggő teljes vagyonra kell elrendelni, függetlenül a kábítószer megszerzésére fordított vagyon mértékétől, illetve attól, hogy a kábítószer értékesítése az elkövető számára nyereséges vagy veszteséges volt-e; a vagyonekbobzás mértéke nem csökkenthető a kábítószer megszerzésével összefüggő kiadásokkal.

A *2/2008. BJE számú jogegységi határozat* ugyancsak a vagyonekbobzás alkalmazási körét érintette, és azt mondta ki elvi élel, hogy ha a büntetőeljárás olyan bűncselekmény miatt van folyamatban, amellyel kapcsolatban vagyonekbobzásnak lehet helye, és alaposan tartani kell attól, hogy annak kielégítését megghiúsítják, a vagyonekbobzással elvonható vagyon, vagyonrész vagy vagyontárgy zár alá vétele akkor is elrendelhető, ha a nyomozás ismeretlen tettes ellen folyik, vagy terheltté nyilvánításra nem került sor.

A *3/2008. BJE számú jogegységi határozat* a perújítási eljárás három fontos kérdésében adott értelmezést, mely kérdések a távollevővel szemben lefolytatott eljárással függtek össze.

A *4/2008. BJE számú jogegységi határozat* a közérdekű munka végrehajtásával kapcsolatban mondta ki, hogy a terheltnek a pártfogó felügyelő által a munkahely kijelölése előtt tartott meghallgatása a büntetés végrehajtásának az elévülését félbeszakítja.

Az *5/2008. BJE számú jogegységi határozat* kimondta, hogy a jogerős ügydöntő határozattal kiszabott pénzbüntetés a pénzbüntetésre irányadó általános szabályok szerint évülhet el akkor is, ha azt utóbb fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre változtatják át.

A kollégium négy olyan *tanácskozást* szervezett meg, amelyek témája az ország büntető ítélkezési gyakorlatának áttekintése, és az aktuális jogértelmezési problémák felvetése volt. Ezek közül két esetben (márciusban, illetve novemberben) három-háromnapos kollégiumvezetői tanácskozást tartottak a Magyar Bírőképző Akadémia közreműködésével és az ország valamennyi büntető kollégiuma vezetőjének részvételével. A kétszer háromnapos konferenciákon részt vettek a Legfőbb Ügyészség, a Magyar Ügyvédi Kamara és az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium képviselői is.

Két alkalommal – ugyancsak tavasszal és ősszel – Győrben és Debrecenben a Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiumának vezetője az ítélőtáblák kollégiumvezetőinek tanácskozásán vett részt.

Az e szakmai fórumokon felmerült és előzetesen megbeszélt kérdéseket a Büntető Kollégium ülésein megvitatta és az egyes kérdésekben összesen 13 kollégiumi véleményt alkotott. Az **ítélkezési gyakorlatot orientáló kollégiumi vélemények** közül a következők érdemelnek kiemelését:

A *BKv. 61. számú vélemény* a Be. 258. § (2) bekezdés d) pontja értelmezésével az ügydöntő határozatok rendelkező részeinek egységesítéséhez adott iránymutatást.

A *BKv. 63. számú vélemény* a másodfellebbezés joghatályosságát értelmezte tovább, kiegészítve az 1/2007. BKv. B/II/1-2. részét.

A *BKv. 67. számú vélemény* a közvetítői eljárás jogértelmezését bővítette tovább.

A *BKv. 68. számú vélemény* a 14. életévét be nem töltött személy tanúkenti kihallgatásának szabályait értelmezte kimerítően.

A *BKv. 69. számú vélemény* a vagyoneklobzást értelmezte, figyelemmel annak korlátjaira.

A *BKv. 71. számú vélemény* a nyilvános helyen elkövetett egyes közösségellenes magatartások lehetséges minősítésével foglalkozott, elhatárolva a tetteges becsületsértést a garázdaságtól, és rámutatva az ítélkezési gyakorlat változatlanul felhasználható döntéseire.

A *BKv. 72. számú vélemény* a rendőr-főkapitányságok állományába tartozó szakértők kirendelhetőségének néhány problémájával foglalkozott.

A napi ítélkezési gyakorlatban felmerülő más, jogértelmezést igénylő kérdések megvitatására egy esetben munkaértekezletet, három esetben tanácselnöki értekezletet tartott a kollégium.

Az elnöki kar felkérésének eleget téve, a megyék és az ítélőtáblák kollégiumvezetői megvizsgálták az itas járművezetés büntetvényének ítélkezési gyakorlatát, és tapasztalataikról készült összefoglalókat a Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiumához felterjesztették.

A december 16-i kollégiumi ülésen elfogadták az összefoglalókból készült összegzést, kiemelve azokat a kérdéseket, amelyekről 2009-ben véleményt kell alkotni.

A Büntető Kollégium 15 *jogszabály-tervezet véleményezését* végezte el, melyek közül kiemelés érdemel a Büntető Törvénykönyv Általános részének tervezete, melyről júliusban és decemberben is készült érdemi, számos törvényhelyet érintő, részletesen indokolt vélemény.

A Bszi. 33. §-ának (4) bekezdésében foglaltaknak eleget téve, a kollégiumvezető, illetve az öt helyettesítő főtanácsadó, vagy a kollégium más tagja összesen 17 alkalommal vett részt a *megyék és az ítélőtáblák kollégiumi ülésein*.

A kollégium növekvő ügyérkezés mellett úgy teljesítette az ítélkezés egységét szolgáló tevékenységét, hogy egyes tanácsok a nyugdíjba vonulások miatt csökkent létszámmal, betöltésre váró hellyel dolgoztak. Egy bírói álláshely több mint egy esztendeig nem volt betöltve, jelenleg egy tanácselnöki hely és tanácselnöki cím vár pályáztatásra.

3.1.2. Polgári Kollégium

A Polgári Kollégium három szakágához 2008. évben 4230 ügy érkezett, amelyből 190 ügy a Pp. 233/A. § szerinti végzés elleni fellebbezés, 329 db nemperes ügy (főként bíróság kijelölésével kapcsolatos jogvita), 3711 db pedig felülvizsgálati ügy.

Az ügyérkezés az előző évihez képest nagyságrendileg hasonló (kismértékben csökkenő): 2007. évben 4318 ügy érkezett, amelyből 3971 db volt felülvizsgálati ügy.

A Polgári Kollégium 2008. évben 3763 ügyet fejezett be, a folyamatban maradt ügyek száma 1942. A polgári szakágban és a gazdasági szakágban egy éven túli ügy nincs, és a hat hónapon túli ügyek száma sem számottevő: 70 db.

A munkaügyi szakágban azonban – a megfeszített munka ellenére – évek óta növekszik az ügyhátralék, jelenleg 149 egy éven túli és 423 hat hónapon túli ügy van folyamatban. Tovább nehezíti a munkaügyi szakág helyzetét, hogy 2008. október 1. napjával a társadalombiztosítási ügyek intézése a Közigazgatási Kollégiumtól visszakerült a munkaügyi szakághoz, és ennek következtében 210 db folyamatos ügyet vettek át. A munkaügyi szakág létszáma 2008-ban két fővel bővült, és felállításra került egy harmadik tanács. Ahhoz azonban, hogy a tanács létszáma teljes legyen, további egy fővel szükséges növelni a szakág bírói létszámát, valamint berendelt, illetve nyugdíjas bírák foglalkoztatása is indokolt lehet.

A munkaügyi szakágban az egy éven túli ügghátralék 2009-ben ledolgozható lesz, a hat hónapon túli ügyek ledolgozásához azonban előreláthatólag még további egy évre lesz szükség.

Az egész Polgári Kollégium teljesítményét hátrányosan érintő körülmény, hogy egy „nemzedékváltás” közepén vagyunk: rövid idő alatt nagyon sok nagy tudású és tapasztalatú bírótársunk éri el a felső korhatárt, illetve kérte már azt megelőzően végleges nyugállományba helyezését. Ez a folyamat már 2008-ban megkezdődött, 2009-ben pedig 8 bíró – ebből négy tanácselnök – távozására fog biztosan sor kerülni. A 3-6 hónapos felmentések is jelentős kapacitás kiesést eredményeznek. A távozók kollégák megfelelő pótlása, a kollégium teljesítményének, magas szakmai színvonalának a megőrzése nehéz, nagy körültekintést igénylő feladat.

A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának a munkája távolról sem merült ki a konkrét ügyek intézésében. A kollégium 2008. évben is nagy hangsúlyt helyezett a jogegység biztosítása érdekében rá háruló feladatok megoldására. A Polgári Kollégiumhoz jogegységi eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem 2008-ban összesen 15 db érkezett. E kérelmeket – az Elvi Csoport és a szaktanácsadók közreműködésével – behatóan megvizsgálták, és ennek eredményeként, valamint a Legfelsőbb Bíróság ítélkező tanácsainak a kezdeményezésére 6 jogegységi határozat született, ebből két esetben a Közigazgatási Kollégiummal közösen.

Az említett 6 **jogegységi határozat** lényege a következő:

Az 1/2008. PJE számú jogegységi határozat kimondta, hogy a genetikai, teratológiai ártalom következtében fogyatékossgal született gyermek a saját jogán nem igényelhet kártérítést a polgári jog szabályai szerint az egészségügyi szolgáltatótól amiatt, hogy a terhesség alatt elmaradt, vagy hibás orvosi tájékoztatás következtében az anyja nem élhetett a terhesség-megszakítás jogszabály által biztosított jogával.

A 2/2008. PJE számú jogegységi határozat azt mondta ki, hogy a felszámolási eljárást megelőző végelszámolási eljárásban bejelentett hitelezői igényt a felszámoló a felszámolási eljárásra vonatkozó szabályoknak megfelelő külön hitelezői igénybejelentés nélkül nem veheti nyilvántartásba.

A 3/2008. PJE számú jogegységi határozat az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) korábban hatályos 40. § (1) bekezdés a)–c) pontjait értelmezte a tekintetben, hogy az ott felsorolt megtámadási okok objektívek, vagy szubjektívek-e. Kimondta továbbá a jogegységi határozat, hogy eredményes megtámadás esetén a Ptk. érvénytelen szerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

A 4/2008. PJE számú jogegységi határozat abban a kérdésben adott iránymutatást, hogy a tartási, életjáradéki, öröklési szerződések megszüntetése, illetve érvénytelensége iránti perekben milyen szabályok alapján kell meghatározni a pertárgy értékét.

Az 1/2008. KPJE számú jogegységi határozat szerint nem illeti meg fellebbezési jog a közigazgatási határozat végrehajtásának felfüggesztése tárgyában hozott végzés ellen a közigazgatási hatósági eljárás olyan ügyfelét, aki a végzés meghozatalának időpontjában a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti perbe még nem avatkozott be, mivel a végzés reá rendelkezést nem tartalmaz.

A 2/2008. KPJE számú jogegységi határozat a társadalmi szervezet (egyesület) megszűnésével kapcsolatos kérdésekben adott iránymutatást egyebek között kimondva, hogy a társadalmi szervezet megszűnése a bírósági nyilvántartásból való törléssel következik be.

A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma a hagyományoknak megfelelően 2008. évben is két kollégiumi ülésen vitatott meg fontos szakmai kérdéseket, és ennek eredményeként három **kollégiumi véleménynyilvánítást** hozott és tett közzé.

Az igen terjedelmes 1/2008. (V. 1.) PK vélemény az évtizedekkel korábban meghozott PK 10. számú állásfoglalást nyilvánította meghaladottnak, és adott helyette új iránymutatást a közös tulajdon megszüntetésével kapcsolatos számos kérdésben.

A 2/2008. (V. 19.) PK vélemény a Polgári perrendtartás vonatkozó rendelkezéseinek értelmezésével a polgári eljárásban meghozott egyes végzések elleni fellebbezés lehetőségével kapcsolatban adott iránymutatást.

A 3/2008. (XI. 24.) PK vélemény azzal kapcsolatban adott iránymutatást, hogy hogyan kell az eljárási illeték alapját megállapítani a házassági bontóperben érvényesített járulékos igények után, attól függően, hogy e kérdésekben legkésőbb az első érdemi tárgyaláson létrejött-e egyezség a felek között vagy nem.

A korábbi gyakorlatnak megfelelően a Polgári Kollégium 2008-ban is havonkénti rendszerességgel tartott tanácselnöki értekezletet, amelyeken aktuális jogi és munkaszervezési kérdéseket vitatott meg. A kialakult munkarendnek megfelelően a tanácselnöki értekezleteken – mivel ez kisebb létszámú és így vitára alkalmasabb testület – tárgyalták meg először azokat a vitás jogkérdéseket, amelyekben utóbb, a tanácselnöki értekezleten kialakult álláspontnak megfelelően, kollégiumi vélemény megalkotására, jogegységi határozat meghozatalára, vagy éppen jogalkotás kezdeményezésére került sor.

A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma a beszámolási időszakban is aktívan segítette a jogalkotási munkát. A Legfelsőbb Bíróságra észrevételezésre megküldött, a Polgári Kollégiumhoz tartozó szakágakat érintő 33 jogszabálytervezet közül 19-re tett érdemi észrevételt. A jogszabálytervezetek észrevételezésével kapcsolatban évek óta visszatérő problémát jelent az, hogy a tervezetek elkészítői az észrevételezésre rendkívül rövid, gyakran csak egy-két napos határidőt biztosítanak, amely a Legfelsőbb Bíróság egyéb feladatait – így különösen a felülvizsgálati ügyek intézését – is figyelembe véve a megfelelően átgondolt észrevételek elkészítésére sokszor nem elegendő.

A Polgári Kollégium 2007-hez hasonlóan 2008-ban is igen aktívan vett részt a Polgári Törvénykönyv kodifikációs munkáiban, több alkalommal is részletes észrevételeket tett a kódex tervezetére. Ugyancsak kiemelkedő jogszabály-észrevételezési feladat volt a Polgári perrendtartásról szóló törvény módosításában való közreműködés. A beszámolási időszakban több alkalommal is élt jogalkotásra irányuló kezdeményezéssel, így pl. különböző kérdésekben kezdeményezte a Polgári perrendtartásról, a bírósági végrehajtásról szóló törvény, a Munka Törvénykönyve, továbbá a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló törvények módosítását. E kezdeményezésekkel az illetékes minisztériumok egyetértettek, és a kezdeményezett törvénymódosítások már megtörténtek, illetve folyamatban vannak.

A korábbi évekhez hasonlóan a Polgári Kollégium 2008. évben is szoros szakmai kapcsolatot tartott fenn az ítélőtáblák és a megyei bíróságok civilisztikai kollégiumaival és azok vezetőivel. Az ítélőtáblák és a megyei bíróságok civilisztikai kollégiumainak ülésein, valamint a regionális értekezleteken vagy személyesen (a kollégiumvezető, a kollégiumvezető-helyettes, illetve esetenként a kollégium valamely tagja által) képviselték a kollégiumot, vagy írásban fejtették ki észrevételeiket a megküldött vitaanyagokkal kapcsolatban. A 2008. évben 35 kollégiumi ülésre történő meghívásból 22-nek tettek eleget és 13 esetben küldtek írásbeli észrevételt. A megyei bíróságok és ítélőtáblák kollégiumai az esetek döntő többségében elfogadták a kollégium által kifejtett álláspontot és annak megfelelő véleményt alakítottak ki.

Az ítélőtáblák kollégiumvezetőivel ugyancsak szoros a személyes munkakapcsolat, szakmai egyeztetést igénylő kérdésekben rendszeresen kerül sor megbeszélésekre.

A kollégiumi ülések vitaanyagainak jogkérdést tartalmazó részei, a jogegységi eljárás kezdeményezése iránti kérelmek, jogegységi határozatok, valamint a kollégiumi üléseken meghozott vélemények adatlapokon folyamatosan feldolgozásra kerülnek a Legfelsőbb Bíróság Informatikai Osztálya által készített számítógépes program alkalmazásával. A programhoz a hozzáférés biztosított a megyei bíróságok, az ítélőtáblák kollégiumvezetői és kollégiumvezető-helyettesei részére, abból tájékozódhatnak, hol, milyen kérdés került már megvitatásra és milyen eredménnyel.

Az információcserének minden évben meghatározó fóruma a civilisztikai kollégiumvezetők háromnapos országos tanácskozása. A tanácskozás tematikáját és szakmai anyagát minden évben a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma állítja össze a megyei bíróságok és ítélőtáblák kollégiumvezetőinek javaslatai, valamint az általuk készített vitaanyagok felhasználásával. A 2008. január 23–25-én megtartott országos tanácskozáson az alábbi témák kerültek megvitatásra:

- munkavállalói igények érvényesítése rendkívüli felmondás esetén;
- a társult vadászati joggal rendelkező földtulajdonosi közösség perbeli jogképességével kapcsolatos jogalkalmazási kérdések;
- a végrehajtást kérői pozíció kérdése állami követelések behajtására irányuló végrehajtási eljárásokban;
- a Legfelsőbb Bíróság PK 10. számú állásfoglalásának fenntarthatósága és hozzá kapcsolódó egyéb kérdések;
- az egészségügyi szolgáltató által okozott károk megtérítése iránti perek gyakorlati problémái;
- a viszontkeresetet érdemi tárgyalás nélkül elutasító végzés elleni fellebbezés lehetősége.

Egynapos, rendkívüli országos tanácskozásra is sor került, amelyen a civilisztikai kollégiumvezetők a módosított jogi segítségnyújtásról szóló törvény és végrehajtási rendelete által felvetett gyakorlati problémákat vitatták meg.

A kialakult gyakorlatnak megfelelően 2008. évben is sor került civilisztikai területen egy országos vizsgálat lefolytatására, amelynek témája a Polgári perrendtartás tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó szabályainak gyakorlati érvényesülése volt. A vizsgálat szempontjait a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma állította össze, majd pedig összegezte a megyei bíróságok és ítélőtáblák által elvégzett vizsgálatokról készült jelentéseket. Ez az összefoglaló jelentés a civilisztikai kollégiumvezetők 2009. évi országos tanácskozásán kerül majd megvitatásra.

A Polgári Kollégium 2008. évi tevékenységét összességében értékelve megállapítható, hogy folytatódtak azok a – 2005. évtől, az ügyhátralék feldolgozásától megkezdődött – kedvező folyamatok, amelyeknek lényege a jogegység megteremtésére irányuló tevékenység hatékonyságának fokozása, az ítélezés magas szakmai színvonalának a megőrzése, valamint civilisztikai területen a Legfelsőbb Bíróság szakmai súlyának, tekintélyének a növelése.

3.1.3. Közigazgatási Kollégium

A Közigazgatási Kollégium ítélezési tevékenységét 2008. évben meghatározta, hogy a személyi változások következtében megváltozott szervezeti keretek között és ügybeosztás szerint kellett az ügyérkezés folyamatos növekedésével megküzdeni.

A kollégium engedélyezett bírói létszáma a vezetővel együtt 16 fő. Az ítélezési tevékenységet egy 6 fő pénzügyi tanács és három 3 fős általános hatáskörű tanács végzi.

A kollégiumhoz 2008. évben 1667 – több mint 90%-ában felülvizsgálati – ügy érkezett, 1360 ügyet fejezett be és 1198 ügy maradt folyamatban, és 2009. január 1-jén 19 egy éven túli és 584 hat hónapon túli ügy volt folyamatban. (Elnöki döntés alapján 210 folyamatban lévő társadalombiztosítási ügyet október 1-jén átadtak a Polgári Kollégium munkaügyi szakágának.)

Az ítélezési gyakorlat elemzése alapján a következőket lehet megállapítani:

a) Az 1997. évben megindított bírósági reform egyik célkitűzése volt az ítélőtáblák, mint tisztán jogorvoslati bíróságok létrehozása annak érdekében, hogy a Legfelsőbb Bíróság alapvetően ne fellebbezési bíróságként működjön, és ezáltal képes legyen maradéktalanul ellátni az ítélezés elvi irányításával kapcsolatos alkotmányos feladatát.

A közigazgatási perekben a főszabályként folytatott egyfokú eljárás és a teljes körű felülvizsgálati lehetőség következtében az ügyfelek a felülvizsgálati eljárást rendes másodfokú perorvoslatként veszik igénybe, ezzel a Legfelsőbb Bíróság az ország egyik legleterheltebb bíróságává vált. Így pl. a nem fellebbezhető adó, ingatlan-nyilvántartási, építési ügyekben benyújtott felülvizsgálati kérelmek száma erősen megnőtt, ahol viszont a fellebbezés megengedett, pl. a közbeszerzési, versenyfelügyeleti, stb. ügyekben, a felülvizsgálati kérelmek száma jelentősen lecsökkent. Ugyanakkor a rendkívüli perorvoslati szabályok miatt (bizonyítás felvételének nincs helye, a kérelem nem megváltoztatható, stb.) a felülvizsgálati eljárás az elsőfokú eljárás jogszabálysértéseinek kiküszöbölésére csak korlátozott körben alkalmas. Tömegesen érkeznek olyan kis perértékű, vagy egyszerű jogi megítélésű ügyek a Legfelsőbb Bíróságra, melyek alsóbb fokon az alkotmányos követelményeket is kielégítő módon gyorsan befejezhetők lennének, ezzel lehetőséget biztosítva a Legfelsőbb Bíróságnak másik fontos alkotmányos feladatának ellátásához, az ítélezési gyakorlat egységének biztosításához.

b) A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény és az egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2008. évi XXX. törvény 46. §-ának (1) bekezdése a Pp. 340/A. §-át kiegészítette azzal a rendelkezéssel, hogy a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelem tárgyában a kérelemnek a Legfelsőbb Bírósághoz való beérkezésétől számított százhusz napon belül dönt. A törvényhozó szükségesnek tartotta tehát, hogy közigazgatási perekben a gyakorlatilag rendes másodfokú perorvoslatként működő felülvizsgálati eljárásban a Legfelsőbb Bíróságnak határidőt szabjon az ügyek befejezésére.

A 2009. január 1-jén hatályba lépett Pp. módosítás alapvetően helyes irányt jelölt ki a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatának ésszerű időn belül történő befejezése érdekében, azonban önmagában a kívánt cél elérésére nem alkalmas.

A közigazgatási perek jelenleg hatályos hatásköri és perorvoslati szabályai a Legfelsőbb Bíróság igazságszolgáltatásban betöltött kiemelkedő jelentőségű jogegységesítő szerepének ellátását akadályozzák. A Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiuma 16 fő bírói létszámmal birkózik az évente beérkező több mint másfélezer felülvizsgálati kérelemmel. A Legfelsőbb Bíróság kapacitásának nagyobb részét ezért nem a jogszabályok értelmezése és egységes alkalmazásának elősegítése köti le, hanem olyan ügyek eldöntése, melyek tekintetében a határozat tartalmát a tényállás megállapítása határozza meg (pl. gyámhatósági, önkormányzati hatósági, építési, stb. ügyekben). A szabályozási koncepció hibáját jelzi, hogy mivel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének egyébként sincs helye [Pp. 275. § (1) bekezdés], az elsőfokú eljárás és a hiányos vagy tévesen megállapított tényálláson alapuló döntés esetleges hibái legfeljebb a megyei bíróság új eljárásra utasításával küszöbölhetők ki. Ez pedig nem az eljárások gyorsítását, hanem ellenkezőleg, jelentős elhúzódtását eredményezi.

c) A Legfelsőbb Bíróság 2008. évben az alábbi jelentős erőfeszítéseket tette a közigazgatási perekben 2009. január 1. napjától előírt 120 napos befejezési határidő betarthatósága érdekében.

A korábban a Polgári Kollégium Munkaügyi Szakágának megsegítése céljából átvállalt társadalombiztosítási perek elbírálása visszakerült a Polgári Kollégiumhoz, és munkakörök átcsoportosításával kialakított 1 fő bírói statussal sikerült a Közigazgatási Kollégiumot megerősíteni. Mindezek ellenére az ügyhátralék növekedése folytatódott, mivel a beérkező ügyek számának emelkedése minden évben meghaladta az ugyan-csak növekvő számú befejezéseket. A Legfelsőbb Bíróság és az Országos Igazságszolgáltatási Tanács volt elnöke ezért már 2008. I. félévében levélben jelezte az illetékes kormányzervek felé, hogy a 2009. évben várható lakossági panaszok és kártérítési perek megelőzése érdekében a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának 8 fő bíróval és 4 fő tisztviselővel való megerősítése szükséges. Sajnálatosan a Közigazgatási Kollégium bírói létszámának növelésére nem került sor, így a megtett intézkedések és a kollégium bírónak átlagos befejezést jóval meghaladó teljesítménye ellenére a törvényes határidő betartása ellehetetlenült.

Az igazságügyi és rendészeti miniszternél 2008 második félévében kezdeményeztük a közigazgatási perek eljárási és hatásköri szabályainak ésszerű módosítását is, amely javaslat egyeztetése a minisztériummal folyamatban van.

Közigazgatási ügyszakban az ítélezési gyakorlat egységének biztosítása a különös hatásköri és eljárási szabályok következtében – a fentiekben részletezett törvényes lehetőségeken túlmenően – sajátos módszerek és eszközök kialakítását is igényli.

A speciális eljárásjogi szabályokon túlmenően ugyanis összesen 92 bíró ítélezik közigazgatási ügyszakban, évente csupán 13 000 körüli közigazgatási per érkezik az első fokú hatáskört gyakorló megyei bíróságokra és a kivételesen megengedett fellebbezések elbírálása a Fővárosi Ítéltábla kizárólagos illetékességébe tartozik.

A közigazgatási perek elbírálása 1999. január 1-jétől főszabályként a megyei bíróságok hatáskörébe került és egyesbíró jár el egyfokú eljárásban. A megyei bíróságokon 1-3, arra kijelölt bíró tárgyal közigazgatási pereket. A szakmai közösségek, információ- és tapasztalatcserét biztosító közigazgatási kollégiumok megyei szinten – a Fővárosi Bíróság kivételével – megszűntek, mivel a közigazgatási pereket tárgyaló bírák a polgári-gazdasági kollégiumokba nyertek beosztást, ahol a kollégiumi szakmai irányítás ezen a területen értelem-szerűen hiányzik. A polgári ügyszakos bírák a közigazgatási ügyek megítéléséhez szükséges felkészültséggel és szakmai gyakorlattal nem rendelkeznek, így a bírósági szervezetről és igazgatásról szóló törvényben meghatározott feladataik ellátására a polgári-közigazgatási összevont kollégiumok közigazgatási ügyekben szakmailag nem alkalmasak. [A bonyolultabb jogi megítélésű ügyekben a Pp. 324. § (4) bekezdésének előírása szerint létrehozandó tanácsban többnyire polgári ügyszakos bírók is ítéleznek első és egyetlen fokon.] Ebben a szervezeti és eljárási rendben nem biztosítható az a szakmai háttér, amelyre a bírónak a több ezer, közigazgatási hatáskör gyakorlása során felmerülő jogkérdés elbírálásához szüksége lenne.

A Fővárosi Bíróság és a Fővárosi Ítéltábla számos közigazgatási ügyben megállapított kizárólagos illetékessége következtében a közigazgatási perek nagyobbik hányada indokolatlanul a fővárosban koncentrálódik, amely az ügyek befejezésében jelentős eltéréseket okoz. A szakmailag indokolatlan perkoncentráció eredményeként a megyei bíróságokon olyan bírók is ítéleznek közigazgatási perekben, akik nem közigazgatási, hanem a civilisztikai ügyszak más területén rendelkeznek elsősorban tapasztalattal.

A kollégium elvi irányító tevékenységének erősítését 2008. évben is alapvető feladatának tekintette, melynek érdekében a következő feladatokat végezte el:

a) A kollégium a megyei (ítélőtáblai) bíróságokkal való kapcsolattartás keretében rendszeresen elemezte a bíróságok gyakorlatát, lehetőséget biztosított arra, hogy a közigazgatási perekben ítélező bírák igény szerint szakmai megbeszéléseken találkozhassanak év közben is a kollégium adott ügycsoportban ítélező bíráival, továbbá az eddigi gyakorlatnak megfelelően a kollégiumvezető, vagy a kollégium kijelölt képviselője részt vett a megyei bíróságok (ítélőtábla) kollégiumainak ülésein és közvetítette a Legfelsőbb Bíróság ítélezési gyakorlatát.

b) A kollégium három **kollégiumi véleményt** és négy jogegységi határozatot hozott (kettőt a Polgári Kollégiummal közösen), továbbá az elvi határozatok közzétételével elősegítette az ítélezési gyakorlat egységét.

A kollégium véleményt alakított ki:

- a választási eljárás során a töredékszavazatok megosztásának szempontjairól (1/2008. KK vélemény);
- a jegyző által birtokvédelmi eljárásban hozott végzésekkel szembeni bírósági jogorvoslatról (2/2008. KK vélemény);

– a kizárólagos illetékességi okokról közigazgatási perben (3/2008. KK vélemény).

A kollégium 2008. évben a következő jogértelmezési kérdésekben hozott **jogegységi határozatot**:

- a társadalmi szervezetnél, alapítványnál a bankszámla feletti rendelkezésről (1/2008. KJE);
- az adókról, járulékokról és egyéb költségvetési befizetésekről szóló törvények módosításainak alkalmazásáról (2/2008. KJE);
- a közigazgatási határozat végrehajtásának felfüggesztése tárgyában hozott végzés ellen fellebbezésre jogosultakról (1/2008. KPJE);
- a társadalmi szervezet megszűnéséről (2/2008. KPJE).

c) A Közigazgatási Kollégium kezdeményezte a közigazgatási bírák regionális konzultatív értekezleteinek megtartását, amelyek keretében a polgári-közigazgatási együttes kollégiumi üléseknél hatékonyabban biztosítható az egyes régiók egységes jogértelmezési gyakorlatának kialakítása a napi gyakorlatban felmerülő jogértelmezési kérdésekben. Az első konzultatív tanácskozásra október hónapban került sor a Szegedi Ítéltábla illetékességi területéhez tartozó megyei bíróságok közigazgatási bíráinak részvételével.

A közigazgatási ügyszakos bírák örömmel fogadták a kezdeményezést, mivel általános véleményük szerint szükség van ezen a területen is olyan szakmai közösségekre, amelyek az ország egyes régióiban speciálisan felmerülő jogkérdéseket rendszeresen megvitatják és egységes álláspontok kialakításával az adott országrészben megteremtik a jogegységet. Természetesen ezek a szakmai konzultációk nem váltják ki a megyei kollégiumok törvényben biztosított hatáskörét, csupán lehetőséget biztosítanak arra, hogy a közigazgatási ügyszakos bírák kollégáikkal rendszeresen konzultáljanak, és közös megoldásokat dolgozzanak ki.

d) December hónapban a kollégium megtartotta a közigazgatási bírák éves országos konzultatív tanácskozását, melyen a közigazgatási bírák megvitatják a közigazgatási perek aktuálisan felmerült jogértelmezési kérdéseit és a közigazgatási bíráskodás továbbfejlesztésének lehetséges útjait. A tanácskozás eredményeit a Közigazgatási Kollégium kollégiumi vélemény kialakítása során, illetve a megkezdett kodifikációs javaslatok kidolgozására irányuló munkában hasznosítja.

e) A közigazgatási ügyszakban ítélkező bírák viszonylag kis létszámára tekintettel létrejött és a közigazgatási bírák tevékeny közreműködésével hatékonyan működik az ún. „Közigazgatási Jogi Fórum”.

A Közigazgatási Jogi Fórum a közigazgatási ügyszakban ítélkező bírók munkájának hatékonyabb segítése érdekében a vitás jogalkalmazási kérdések egyeztetésére biztosítja az elektronikus levelezés útján történő kapcsolattartás lehetőségét a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumával a következők szerint:

A Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának vezetője levelezőcsoportot hozott létre, melynek tagjai a közigazgatási ügyszakban ítélkező bírák. A levelezőcsoport tagjai a munkájuk során felmerülő és egységes álláspont kialakítását igénylő vitás jogkérdéseiket feltehetik a kollégiumvezető elektronikus címére.

A beérkezett kérdéseket a kollégiumvezető továbbítja a levelezőcsoport tagjainak elektronikus címére. A kérdésekhez a csoport tagjai észrevételt, megoldási javaslatot fűzhetnek, melyek alapján a kollégiumvezető a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiuma Elvi Csoportjának véleményét is kikérve a kérdés jellegének megfelelő formában gondoskodik a válasz elkészítéséről (jogegységi határozat, kollégiumi vélemény, egyszerű válasz).

A feltett jogkérdésben kialakított válaszról, illetve indított egyéb eljárásról a kollégiumvezető a levelező csoport tagjait – köztük a kérdésfeltevőt – haladéktalanul tájékoztatja.

f) A magyar igazságszolgáltatásban szükséges reformintézkedéseken belül a közigazgatási bíráskodás szervezeti, hatásköri és eljárási szabályainak megreformálása is elkerülhetlenné vált. A Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiuma 2008. évben – a Magyar Közigazgatási Bírák Országos Egyesületével együttműködve – megkezdte az erre irányuló elemző, javaslattevő munkát. Az Országgyűlés 1991. évben ideiglenes jelleggel alkotta meg a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatának kiterjesztéséről szóló törvényt, azonban az európai jogfejlődésnek megfelelő, valódi közigazgatási bíráskodás megteremtésére azóta sem került sor. Véleményünk szerint szakszerű, körültekintő, a magyar közigazgatási, szervezeti és eljárási rendhez igazodó jogi szabályozással a jelenleginél eredményesebb, az európai normáknak megfelelőbb közigazgatási bíráskodás az egységes bírósági szervezetben is kialakítható. Olyan változtatásokra lenne szükség, amelyek eredményeként a közigazgatási perek többsége gyorsabban és eredményesebben befejezhető lenne; megszűnnének az ország különböző települései, régiói között fennálló aránytalanságok; a közigazgatási bíráskodás szakszerűsége, szakmai színvonala erősödne.

A Legfelsőbb Bíróság napi feladatai mellett ebben a munkában kíván 2009-ben is kezdeményező és javaslattevő szerepet betölteni.

3.2. A Legfelsőbb Bíróság ítélkezési tevékenysége

A szakmai kollégiumok fent részletezett tevékenységének összegzése alapján megállapítható, hogy a Legfelsőbb Bíróságon

2007. december 31. napján folyamatban maradt	2649 ügy,
2008-ban érkezett	6848 ügy,
teljes munkateher	9497 ügy,
ebből befejezett	6200 ügy,
2008. december 31. napján folyamatban maradt	3297 ügy.

Ebből két éven túli ügy egyetlen ügyszakban sem volt. Az egy évet meghaladó pertartamú ügyek száma 168 db volt (ezek megoszlása: munkaügyi szakágnál 149, Közigazgatási Kollégiumnál 19), amely a folyamatban maradt ügyek 5,09%-a.

A Legfelsőbb Bíróság 2008-ban 13 jogegységi határozatot hozott (5 büntető, 2 közigazgatási, 4 polgári és 2 közigazgatási-polgári) és 18 kollégiumi véleményt (13 büntető, 3 közigazgatási és 2 polgári) fogalmazott meg.

A Bírósági Határozatokban 350 döntés, a Legfelsőbb Bíróság határozatai hivatalos gyűjteményének 2008/1. számú kiadványában a 1754-1848. számú elvi határozatok jelentek meg.

4. A Legfelsőbb Bíróság részvétele a jogszabályok előkészítésében

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságához 2008. évben 143 jogszabály-előterjesztés érkezett, ezek megoszlását az 5. számú melléklet tartalmazza. Ez a szám az előző évihez képest csökkenést mutat. Az előterjesztések jelentős része azonban nem az 1987. évi XI. törvényben meghatározott törvény vagy kormányrendelet, hanem jogszabálynak nem minősülő útmutató, koncepció, illetve tájékoztató volt, amelyre érdemi észrevétel általában nem készült.

Tartalmi észrevétel készült 18 jogszabály-tervezetre, a kitűzött egyeztetésen esetenként legfelsőbb bírósági bíró, többször kollégiumvezető-helyettes, rendszeresen pedig kollégiumvezető vett részt.

5. A Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda tevékenysége

A Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda négy aktív munkatárssal látta el feladatát, míg két munkatársa GYED-en volt. Az ügyintézői tevékenység 118 aktát érintett. Az iroda ennek keretében az alábbi szervezési, kapcsolattartási, nyilvántartási és fordítási feladatokat végezte el:

A nemzetközi kapcsolatokat érintő feladatok, amelyek egyrészt a Legfelsőbb Bíróság elnökének és bíráinak a külföldi utazásaival kapcsolatos ügyeinek intézésére terjedt ki (a külföldi partnerekkel való levelezés és kapcsolattartás, program koordináció, az utazással kapcsolatos tájékoztató anyagok beszerzése, szállásfoglalás, repülő- és vonatjegy rendelés, a kormányváró biztosítása, a Köztársasági Örezreddel való együttműködés), másrészt a hozzánk érkező vendégek programjának megszervezése és lebonyolítása, teljes ellátásuk biztosítása a Költségvetési és Ellátási Főosztállyal való együttműködés keretében.

A Legfelsőbb Bíróság elnöke 22 külföldi meghívást kapott, ebből 5 utazás az OIT Hivatala szervezésében zajlott le. Dr. Lomnici Zoltán elnök úr június 25-ig, mandátuma lejártáig 9 utazáson vett részt:

- a Francia Semmitőszék és az Emberi Jogok Európai Bírósága évadnyitó ülésén,
- Litvániában a Közigazgatási Legfelsőbb Bíróságok Nemzetközi Szervezetének igazgatótanácsi ülésén,
- Londonban az Igazságszolgáltatási Tanácsok Európai Hálózatának ülésén,
- Tel-Avivban az antiszemitizmus elleni konferencián,
- Abu-Dhabi-ban a legfelsőbb bíróságok világtalálkozóján, illetve
- eleget tett a portugál, a szerb legfelsőbb bírósági elnökök és Szászország tartományi államminisztere meghívásának.

A Legfelsőbb Bíróság elnöki jogkörben eljáró elnökhelyettese 4 konferencián képviselte külföldön a Legfelsőbb Bíróságot:

- Lengyelországban a Közép-Európai Legfelsőbb Bírósági Elnökök Állandó Konferenciája IX. ülésén,

- a Cseh Köztársaságban a Cseh Legfelsőbb Bíróság megalakulásának 15. évfordulóján,
- Portugáliában a Portugál Legfelsőbb Bíróság 175. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi ülésen,
- Bécsben pedig az Európai Unió legfelsőbb bírósági elnökei és legfőbb ügyészei találkozóján.

A Legfelsőbb Bíróság bírái 25 külföldi konferenciára, szemináriumra kaptak részvételi lehetőséget. Ebből 10 rendezvényen vett részt összesen 9 fő: versenyjogi, családjogi, magánjogi, emberi jogi, és környezetvédelmi joggal, családon belüli erőszakkal kapcsolatos ismereteiket gyarapíthatták. Dr. Orosz Árpád tanácselnök – az OIT tagjaként – az Igazságszolgáltatási Tanácsok Európai Hálózatának 3 munkaulésén vett részt különböző helyszíneken.

A Legfelsőbb Bíróság 2008-ban 25 külföldi delegációt látott vendégül:

- januárban Jean-Paul COSTA, az Emberi Jogok Európai Bíróságának elnöke és kíséretében Baka András magyar bíró,
- májusban a Portugál Legfelsőbb Bíróság elnöke által vezetett delegáció,
- decemberben pedig a Vietnámi Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese és kilenc tagú küldöttsége tett látogatást a Legfelsőbb Bíróságon,
- hat, egyetemistákból álló csoport mellett ukrán, francia, ausztrál, jordán, lengyel, thai, horvát, német, kínai, azeri, grúz, örmény, szlovák és szerb magas rangú igazságügyi delegáció fogadására került sor, a csoportok létszáma 4–35 fő közötti volt.

A Legfelsőbb Bíróság 4 nemzetközi szervezetnek tagja. Az ezzel kapcsolatos levelezés és az éves tagdíjak rendezése is az Iroda feladata.

Különböző nemzetközi szervezetek (pl. CEPEJ, Olasz Államügyészség, Magyar Turizmus Zrt.) 8 esetben keresték meg a Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodát a magyar igazságszolgáltatással kapcsolatos kérdőívvel, melyek kitöltése a társszervek bevonásával történt.

A bírák, de szélesebb értelemben az egész jogász társadalom megfelelő tájékoztatása érdekében az Európai Bíróság és az Európa Tanács Emberi Jogok Európai Bírósága ítéleteinek fordítása jelentős feladatot ad, 2008-ban 197 ítélet fordítása készült el, melyeket 834 oldal terjedelemben juttattak el a szerkesztőkhöz a Bírósági Határozatokban való közzététel érdekében.

Az irodát több esetben keresték meg legfelsőbb bírósági bírák közösségi joganyagok fordításával, értelmezésével kapcsolatban is. Ugyancsak több külföldi megkeresés is érkezett a magyar jogrendszerrel kapcsolatosan.

A Legfelsőbb Bíróság honlapján az iroda közleményeit és az Európai Uniós anyagokat rendszeresen frissítik az Informatikai Osztállyal együttműködve.

Az Iroda munkatársai látják el a protokoll feladatokat is, amelyek legnagyobb részben a Legfelsőbb Bíróság elnökének közjogi méltóságából eredő kötelezettségeivel kapcsolatosak.

6. Informatikai fejlesztések

6.1. Az OIT Hivatala által irányított központi beszerzések

Az OIT által 2007 novemberében jóváhagyott központi beszerzés keretében 2008. II. negyedévében 24 db nyomtató, 1 db szerver, és 100 db vékonykliens terminál – a hozzájuk tartozó szoftver licencekkel – került szállításra 12 345 ezer Ft értékben.

Az OIT Hivatala MBA bírósági elektronikus könyvtár-rendszer kiépítése keretében 1 nagy teljesítményű multifunkciós fénymásoló-nyomtatót és 1 db könyvtári PC-t adott használatba 1163 ezer Ft értékben.

6.2. Saját hatáskörben megvalósított fejlesztések

A 2008. évi beruházási keretből összesen 2852 ezer Ft értékben a következő informatikai eszközök kerültek beszerzésre:

- hálózati switch (1 db), melyre a megnövekedett végpontszám miatt volt szükség;
- korszerű kivetítő (1 db) a korábbi, 9 éves kivetítő kiváltására;
- szerver (1 db) az elavult régebbi szerverek kiváltására;

- nagy teljesítményű hálózati nyomtató (1 db) a 9 éves titkársági nyomtató kiváltására;
- nagy teljesítményű mátrixnyomtató (1 db) a bérszámfejtésen lévő szintén 9 éves nyomtató kiváltására.

Nem beruházási keretből, de megvalósult a központi hálózati aktív elem szerverszobába helyezése 506 ezer Ft értékben, amellyel jelentősen csökkent az eszköz meghibásodásának valószínűsége, illetve biztonság-technikailag is jelentős lépésnek bizonyult.

Az év végén 30 db helyi lézernyomtató beszerzése történt meg 2130 ezer Ft értékben, mellyel jelentősen javult a már nagyon elavult nyomtató állomány állapota.

A szerverszoba klímaberendezése a nyár folyamán meghibásodott, amikor is kiderült, hogy a tartalék klímaberendezés teljesítménye kevés ahhoz, hogy a hűtést megoldja meghibásodás esetén. Egy új tartalék berendezés beszerzése mellett megoldásra került a szerverszoba hőmérsékletmérése és az SMS-ben történő riasztása. A riasztó rendszer kiépítéséhez 63 ezer Ft értékű eszközbeszerzésre volt szükség.

A hálózati aktív elemek javítására – kötött rendelkezésre állási szerződés alapján – 781 ezer Ft-ot kellett kifizetni.

Annak érdekében, hogy a bírák a CompLex jogszabály-nyilvántartó rendszeren belül elérhessék az uniós jogszabályokat is, ez évben is elő kellett fizetni a CompLex Jogtár Plusz rendszert 630 ezer Ft értékben.

A CompLex idegen nyelvű jogszabályokat is tartalmazó rendszerének egy éves előfizetése 296 ezer Ft költséget jelentett. Ez utóbbi csak a Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda két számítógépén érhető el.

Egyéb informatikai karbantartás és a szükséges alkatrészek biztosítása további 942 ezer Ft-ot igényelt. (Ez az összeg nem tartalmazza a nyomtatókba vásárolt festékek költségét.)

6.3. Egyéb fontos események

A BIIR adatbázis 2008 februárjában újabb szerverre került, egyrészt a költséges javítású, elavult RS6000-es szerver kiváltása érdekében, másrészt ennek következtében sokkal gyorsabb lett a rendszer futása.

A Legfelsőbb Bíróság is áttért 2008 áprilisában az OIT által jóváhagyott GroupWise levelező rendszerre. A levelező rendszer címjegyzékének kialakítása az év során történt meg, a kezdeti országos nehézségek után ma már megbízhatóan működik.

Elkezdődött 2008 májusától az új vékonykliens számítógépek üzembe helyezése, mellyel gyorsabb, ellenőrzöttebb informatikai környezetet lehetett kialakítani, nem utolsósorban jelentős villamos energia és szoftverlicenc megtakarítást eredményezett. Ma már a rendszer teljesen üzemel, egy-két kisebb üzemzavar után megbízhatóan működik.

Sor került az informatikai ellenőrzések lebonyolítására, mely kiemelten érintette a Legfelsőbb Bíróság tűzfalának beállítását, ami több javítást igényelt. Az ellenőrzések minden főbb szervert és mintegy száz munkaállomást érintettek. Az év folyamán a munkatársak folyamatosan javították és kiegészítették a működés-folytonosság és katasztrófavédelmi informatikai tervet.

A Legfelsőbb Bíróság informatikai munkatársai részt vettek az országos informatikai tevékenység tekintetében az új személyzeti program specifikációjának kidolgozásában, illetve a Vas Megyei Bíróság által kifejlesztett program tesztelésében, valamint kezdeményezték a levelező rendszer rendszergazdai oktatásának megrendezését. A munkatársak a 2008 őszi tartott képzés szervezésében is részt vállaltak.

Az Informatikai Osztály 2008 decemberében 12 bírósági intézmény informatikusainak részvételével szerver virtualizációs bemutatót szervezett.

7. A Legfelsőbb Bíróság pénzügyi, költségvetési helyzete

A Legfelsőbb Bíróság 2008-ban gazdálkodásra 2721,6 millió Ft-ot fordított, amely 5,8%-kal több az előző évhez képest. Ezen összegből működési kiadásokra 2650,8 millió Ft-ot, míg felhalmozási kiadásokra (felújításra, beruházásra) 70,8 millió Ft-ot használt fel.

A személyi juttatásokra az elemi költségvetésben 1715,5 millió Ft került jóváhagyásra, amely keretet növelt az előző évi pénzmaradvány, valamint a kormányzati, felügyeleti szervei és intézményi hatáskörben vég-

rehajtott előirányzat-módosítások összege. Az előirányzat-változásokat figyelembe véve személyi juttatások kifizetésére éves szinten 1858,5 millió Ft állt rendelkezésre. Ezen összeg biztosította az illetmények havonkénti folyósítását, a 2007. év után járó 13. havi külön juttatást, az igazságügyi alkalmazottakat, közalkalmazottakat megillető tizenharmadik havi előleg kifizetését, valamint a törvényi előírások alapján a bírákat, igazságügyi alkalmazottakat és közalkalmazottakat megillető juttatásokon felül adómentesen adható helyi BKV bérlet, ajándékutalvány, üdülési csekk, ruházati költségtérítés, természetben nyújtott étkezési hozzájárulás, stb. kifizetését.

A munkaadókat terhelő járulékokra az elemi költségvetésben 507,2 millió Ft került jóváhagyásra, amely keretet növelte az előző évi pénzmaradvány, valamint a személyi juttatásokhoz kapcsolódó járulékok pótelőirányzata. A módosítások következtében éves szinten 570,2 millió Ft állt rendelkezésre a munkaadót terhelő járulékok kifizetésére. Az adó- és járulékfizetési kötelezettségeknek a Legfelsőbb Bíróság mindig pontosan eleget tett.

A dologi kiadások fedezetére 2008. évben az elemi költségvetésben 200,1 millió Ft-ot hagytak jóvá, amely mintegy 6,8%-kal volt kevesebb az előző évi eredeti előirányzatnál. A gazdálkodási keretet bővítette az előző évi pénzmaradvány, az OIT felügyeleti hatáskörben biztosított pótelőirányzata, valamint a munkaadót terhelő járulékok és a bevételi többlet terhére intézményi hatáskörben történő átcsoportosítások összege. Az előirányzat-változásokat figyelembe véve dologi kiadásokra éves szinten 241,3 millió Ft állt rendelkezésre.

A 2008. évi elemi költségvetésben felújításra felhasználható összeg nem szerepelt. A felújításra felhasználható keretet csak az előző évi pénzmaradvány (7,9 millió Ft) jelentette, amely a Legfelsőbb Bíróság csatornahálózatának részleges felújítására nyújtott fedezetet.

Beruházásra a 2008. évi elemi költségvetésben 2,5 millió Ft-ot hagytak jóvá. A gazdálkodási keretet bővítette az előző évi pénzmaradvány, a Legfőbb Ügyészség beruházási hozzájárulása a székházban lévő hőellátó központ felújításához, a 2008. évben keletkezett többletbevétel átcsoportosításának egy része, illetve a vezetői gépkocsi cseréjéhez biztosított központi támogatás. Az így rendelkezésre álló 29,9 millió Ft fedezetet biztosított személygépkocsi beszerzésre, kisebb számítástechnikai, ügyviteli eszköz beszerzésekre, valamint a székház nagymértékben elavult biztonságtechnikai rendszere korszerűsítésének 2009. évre áthúzódó – pénzmaradványból finanszírozott – I. ütemére.

Központi beruházás keretében, 2008-ban 52,2 millió Ft állt rendelkezésre a Legfelsőbb Bíróság épület hőellátó központja felújítása I. ütemének megvalósítására.

A Legfelsőbb Bíróság és az üzemeltetésében lévő balatonszemesi üdülő 2008. évi kiadásaira az elemi költségvetésben 2425,3 millió Ft került jóváhagyásra, amely mintegy 1,7%-kal kevesebb az előző évinél.

A tervezett kiadások fedezetét az előző évekhez hasonlóan nagyobb részt a költségvetési támogatás biztosította. A hiányzó rész forrása saját bevétel, amely elsősorban a székház üzemeltetéséhez kapcsolódó továbbszámlázott szolgáltatások bevételéből, illetve az üdültetésből keletkezett. A Legfelsőbb Bíróságnak 2008. évben 8,7 millió Ft többletbevétele keletkezett, ebből a személygépkocsi értékesítéséből befolyt összeget (1,4 millió Ft) eseti jellegű bevételnek kell tekinteni.

A szűkös pénzügyi lehetőségeket messzemenően figyelembe vevő takarékos gazdálkodás eredménye, hogy a Legfelsőbb Bíróság 2008-ban is valamennyi fizetési kötelezettségének időben eleget tett.

IV. A HELYI ÉS A MEGYEI BÍRÓSÁGOK, VALAMINT AZ ÍTÉLŐTÁBLÁK HELYZETE

Ügyforgalom, munkateher (6–17. számú mellékletek)

Lassuló ütemben ugyan, de továbbra is dinamikusan nőtt 2008-ban a bíróságok ügyérkezése. Az év folyamán **120 ezerrel több, 1599 ezer ügyet nyújtottak be a bíróságokra**, amely **8,2%-os növekedésnek** felelt meg 2007. évhez viszonyítva. A többletérkezés nagyságát jól érzékelteti, hogy ez akkora mennyiségű, mint Borsod-Abaúj-Zemplén és Nógrád megye együttes 2008. évi ügyérkezése. Ez az ügymennyiség növekedés azért is figyelemre méltó, mert már 2007-ben is 135 ezerrel több ügy érkezett a bíróságokra.

Az ügyek száma a helyi bíróságokon és a Legfelsőbb Bíróságon gyakorlatilag szinten maradt, a megyei bíróságokon és az ítélőtáblákon erőteljesen emelkedett.

Az ügyforgalom mennyiségi adatait **ellentétes irányú változások** alakították. A **növekedés irányába** hatott többek között a TEÁOR számok változása, a cégbejegyzés idejének rövidülése, a parkolási díjhátralék behajtása érdekében indított dömping eljárások, valamint a kedvezőtlenebb gazdasági környezet miatt kezdeményezett felszámolási eljárások száma. Ezek következtében az érdemi cégügyek száma 110 ezerrel, a fizetési meghagyások száma 38 ezerrel, a felszámolási eljárásoké 5 ezerrel nőtt egy év alatt. Ugyanakkor jelentősen **csökkentette** az érkezést a szabálysértési hatóságok határozata ellen benyújtott kifogások számának mérséklődése (3,5 ezerrel), valamint a pénzbírság, közérdekű munka elzárásra történő átváltoztatása miatti ügyek száma is (47 ezerrel). A nemperes eljárások számának évek óta tartó emelkedése következtében az ügyforgalmon belül országos átlagban fokozatosan csökkent a perek száma és részaránya, ez a folyamat részben a 2008. évi XXVI. tv. 21 § (3) bekezdés hatálybalépésével megállt, **a perek száma** az idén – figyelembe véve az előbb említett törvény hatását is – 9,4%-kal nőtt, és **az érkezéseknek 26%-át tette ki**.

A **befejezések száma**, az érkezésekhez hasonlóan, dinamikusan, **7,7%-kal bővült**. Az elsőfokú ügyek befejezése 7,6%-kal, a fellebbezett ügyeké összességében 9,7%-kal nőtt, a felülvizsgálati eljárások befejezése változatlan érkezés mellett 4,5%-kal mérséklődött.

A helyi bíróságokon a peres eljárások átlagos befejezési időtartama a büntető perek kivételével kissé mérséklődött. Hasonló változás figyelhető meg ezek fellebbezéseseinél is, akár csak a megyei másodfokú bíróságok eljárási idejét, akár a helyi és a megyei másodfokú bíróságok együttes ráfordítási idejét tekintjük. A megyei elsőfokú perek és az ítélőtáblákon a fellebbezések eljárási időtartama viszont valamennyi per fajta tekintetében emelkedett.

Összességében, országos átlagban a **perek döntő többsége, 85%-a, változatlanul éven belül befejeződött**.

A 2008. évi befejezések száma – hasonlóan a korábbi évekhez – kevesebb volt az érkezéseknél, így december végén a **folyamatban maradt ügyek száma a 2007. év végénél 3,9%-kal lett több**. A hátralék a helyi bíróságokon 6,4%-kal emelkedett egy év alatt, ezen belül a nemperes eljárásoknál 32%-kal. A megyei elsőfokú bíróságokon, elsősorban a cégbíróságok hátraléka feldolgozásának eredményeként 5,2%-kal kevesebb ügy maradt folyamatban, mint 2007. év végén. A folyamatban lévő fellebbezések száma mind a megyei bíróságokon, mind az ítélőtáblákon meghaladta az egy évvel korábbit. A Legfelsőbb Bíróságon ugyanezen időszakokhoz viszonyítva egynegyedével nőtt a hátralék.

Az ügyhátralékon belül a **peres eljárások száma 3,3%-kal lett több**. A bírósági szintek közül a helyi és a megyei másodfokú bíróságokon csaknem ugyanannyi a folyamatban maradt perek száma, mint egy évvel korábban volt, a többi szinten jelentős volt a növekedés.

A peres hátralékon belül **az egy évnél régebben érkezettek száma** (40 847) csaknem 1%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban volt, **aránya** viszont szinte változatlan maradt (22%).

Figyelemre méltó, hogy az ügyhátralékon belül a **3 éven túli perek száma közel 11%-kal nőtt**. A helyi bíróságokon a változatlan peres hátralékon belül a 3 éven túli pereké 5,7%-kal (259 perrel) lett több. A növekedés 42%-a a fővárosban – elsősorban a büntető pereknél –, 38%-a Pest megyében – polgári és büntető pereknél – következett be. Jelentősen, több mint egy negyedével (360 perrel) emelkedett a 3 évnél régebbi perek száma a megyei elsőfokú pereknél, a többlet 60%-a a fővárosban, további 29%-a Pest megyében maradt folyamatban. Mindkét bíróságon a civilisztika területén tapasztalható a pertartam emelkedése.

Ügyforgalom alakulása, 2008. év
[2008. évi XXVI. tv. 21. § (3) hatásának figyelembevételével]

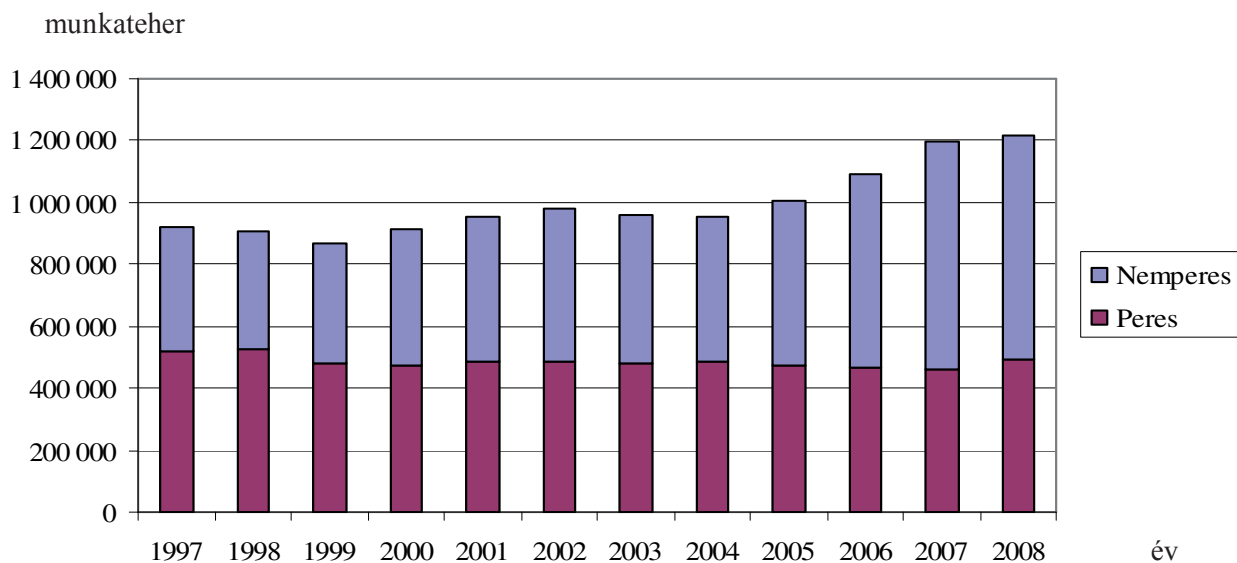
Megnevezés	Érkezett ügyek		Befejezett ügyek		Időszak végén folyamatban maradt ügyek		
	száma	2007. évi %-ban	száma	2007. évi %-ban	száma	2006.	2007.
						dec. 31-ei %-ban	
Helyi bíróságok							
Peres ügyek	342 324	109,6	342 801	110,6	152 910	101,4	99,9
Nemperes ügyek	658 993	95,1	644 779	95,9	74 628	185,3	122,8
Együtt	1 001 317	99,6	987 580	100,5	227 538	119,1	106,4
Ebből: szabálysértési ügyek	124 572	69,0	125 498	70,0	16 881	101,5	94,8
Megyei elsőfok							
Peres ügyek	32 329	100,1	31 568	103,6	22 445	113,0	103,5
Nemperes ügyek, csőd-, felszámolási és cégügyek nélkül	32 306	106,7	33 208	113,1	3 727	100,3	80,5
Csőd- és felszámolási ügyek	26 049	123,6	21 161	109,4	30 595	127,7	119,0
Érdemi cégügyek a)	410 347	135,5	405 497	129,8	11 570	51,5	57,6
Együtt	501 031	129,6	491 434	125,5	68 337	97,6	94,8
Megyei másodfok							
Peres ügyek	40 080	116,3	40 154	114,5	12 224	94,5	99,4
Nemperes ügyek	29 738	107,3	29 153	104,9	2 290	128,7	134,3
Egyéb ügyek	2 052	108,3	2 038	106,6	122	96,8	113,0
Együtt	71 870	112,2	71 345	110,1	14 636	98,6	103,7
Ebből: szabálysértési ügyek	554	94,4	558	96,0	19	111,8	82,6
Megyei bíróságok összesen							
Peres ügyek	414 733	109,4	414 523	110,4	187 579	102,1	100,3
Nemperes ügyek, csőd-, felszámolási és cégügyekkel együtt	1 157 433	107,7	1 133 798	106,8	122 810	133,2	108,8
Egyéb ügyek	2 052	108,3	2 038	106,6	122	96,8	113,0
Mindösszesen	1 574 218	108,1	1 550 359	107,8	310 511	112,5	103,5
Ebből: 1–2 év közötti perek			38 585	102,8	25 827	95,9	97,7
2 év feletti perek			19 128	112,4	14 947	110,1	101,7
1 év feletti összesen			57 713	105,8	40 774	100,7	99,1
Ítéletablák							
Fellebbezett peres ügyek	6 102	110,1	5 623	101,0	2 433	122,9	124,5
Ebből: harmadfokú	107	104,9	93	110,7	46	328,6	143,8
Fellebbezett nemperes ügyek	9 424	116,2	9 018	111,2	1 876	127,8	127,6
Egyéb ügyek	2 324	111,5	2 315	112,3	177	122,9	105,4
Együtt	17 850	113,4	16 956	107,7	4 486	124,9	124,9
Ebből: 1 év feletti perek			152	178,8	73	521,4	169,8
Legfelsőbb Bíróság							
Fellebbezett ügyek	486	101,0	481	102,8	64	139,1	108,5
Ebből: peres	182	80,9	174	80,9	47	162,1	120,5
Felülvizsgálati eljárások	5 940	100,1	5 297	95,5	3 225	146,9	124,9
Egyéb ügyek	422	98,8	422	98,8	8	100,0	100,0
Együtt	6 848	100,1	6 200	96,2	3 297	146,5	124,5
Ebből: 1 év feletti fellebbezett			0		0		
1 év feletti felülvizsgálat			479	412,9	168		646,2
Bíróságok összesen							
Elsőfokú ügyek	1 502 348	108,0	1 479 014	107,6	295 875	113,3	103,5
Ebből: peres	374 653	108,7	374 369	109,9	175 355	102,7	100,4
Másodfokú ügyek	85 705	112,5	84 321	109,6	18 829	103,5	107,9
Ebből: peres	46 239	115,3	45 843	112,4	14 646	98,1	102,8
Harmadfokú ügyek	125	103,3	108	114,9	58	414,3	141,5
Ebből: peres	125	105,0	108	117,4	58	414,3	141,5
Felülvizsgálati eljárások	5 940	100,1	5 297	95,5	3 225	146,9	124,9
Egyéb ügyek	4 798	108,9	4 775	108,5	307	110,4	108,1
Összesen	1 598 916	108,2	1 573 515	107,7	318 294	113,0	103,9

a) A folyamatban maradt ügyek száma az OIT által elrendelt adatgyűjtés adata.

1.1. Helyi bíróságok

A helyi bíróságokhoz (munkaügyi bíróságokkal együtt) a 2008. év elején még folyamatban lévő 213.801 ügyhöz további 1 001 317 ügy érkezett, csaknem ugyanannyi, mint egy évvel korábban. A 2005 óta tartó munkateher emelkedés folytatódott, de most kizárólag az év elejére már felhalmozódott ügyhátralék miatt.

A helyi bíróságok munkaterhe

A munkaterhen belül 2004 óta először nőtt a peres munkateher és oly mértékben, hogy értéke 1999 óta először ismét megközelítette az 500 ezret. A növekedésben szerepet játszott, hogy a 2008. július 1. után érkezett 22 298 meg nem fizetett pénzbírság elzárásra történő átváltoztatása miatti szabálysértési ügy már a perek számát növelte a 2008. évi XXVI. tv. 21. § (3) bekezdésének megfelelően, valamint a nagyszámú fizetési meghagyásos ügyérkezésnek köszönhetően is nőtt az ellentmondások száma, éves szinten több mint 10 ezer ügy alakult át perré.

A peres munkaterhen belül az ügyhátralék aránya kissé mérséklődött, annak mintegy 30%-a. Ez az arány a fővárosban 36%-ra csökkent, Pest megyében nem módosult, 41%.

A nemperes munkateher a helyi bíróságokon valamelyest mérséklődött az ellentétes irányú változások miatt: a fizetési meghagyások számának növekedését meghaladóan csökkent a szabálysértési eljárások, főleg az átváltoztatási ügyek száma, s ennek csak kisebb része származott az átváltoztatási ügyek átsorolásából.

A helyi bíróságok munkaterhének területi koncentrációja erősödött, a fővárosban és Pest megyében volt a helyi bíróságok összes munkaterhének 45%-a.

A befejezések száma összességében évről évre emelkedett, és ez egészen 2005-ig az ügyhátralék mérséklődését is eredményezte. 2008-ban az előző évi dinamikus növekedés után csekély mértékben nőtt a meghozott határozatok száma, így 6,4%-kal több ügy maradt folyamatban az év végén, mint egy évvel korábban, és közel egyötödével több, mint 2006. december 31-én. Ezen belül, míg a peres hátralék szinten tartását sikerült realizálni, addig a nemperes eljárásoké csaknem megduplázódott. Érkezési átlaghónapban kifejezett értékük perfajtánként igen eltérő: az elzárással is sújtható szabálysértéseknél 2,5, a közbírási büntető pereknél 8,9 hónap. A legtöbb perfajtánál átlagot meghaladó a mutató értéke a fővárosban, és főleg Pest megyében, de egyes esetekben Csongrád, Hajdú-Bihar és Bács-Kiskun megyékben is.

A peres ügyhátralékon belül ugyan 2,6%-kal csökkent az egy évnél is régebben érkezettek száma, de összetétele kedvezőtlen irányban változott, mivel a 3 évnél is régebbi perek száma 259-cel, 5,7%-kal nőtt egy év alatt. A növekedés négyötöde a fővárosban és Pest megyében volt, ahol a 3 évnél is régebbi ügyeknek továbbra is 51, illetve 28%-a vár befejezésre.

Az egyes **ügyszakok ügyforgalmának** főbb jellemzői az alábbiak:

A 2008. évi **érkezések megoszlása ügyszakonként a polgári perek irányába** mozdult el. A beérkezett 320 026 peres eljárás fele már **polgári** ügy volt. **Számuk** az előző évi szinten tartás után **7,0%-kal nőtt**. A növekedés szinte teljes egészében a fizetési meghagyásokkal szembeni ellentmondások következménye, a

megfigyelt perfajták többségének száma csökkent, jelentősebben a gyermek tartása iránti és szerződésen kívüli kártérítési pereké.

A perek érkezéskori perértékét tekintve lényeges változás a kis értékű (300 ezer Ft alatti) perek számánál figyelhető meg, amelynek száma 11 ezerrel nőtt, s arányuk azokban az ügyekben, ahol a pertárgy értéke megállapítható, a 2007. évi 62%-ról 68%-ra emelkedett.

A **polgári perek befejezése** az előző évi csökkenést követően 7,9%-kal nőtt. A befejezéseken belül az elutasított keresetek és az ítéletek száma mérséklődött, 6%-ra, illetve 43%-ra, a perek 9%-ában született továbbra is egyezség, 9%-nál pedig szüneteltetik az eljárást.

A polgári perek átlagos eljárési időtartama tovább csökkent.

*Az átlagos eljárési időtartam a helyi bíróságokon befejezett peres ügyekben
(2004–2008.)*

(nap)

Ügyszak	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Polgári	194	193	202	198	189
Gazdasági	271	253	259	250	222
Büntető	244	276	281	283	311
Munkaügyi	209	197	214	210	217

A polgári perek 69%-ánál a helyi bíróságok fél éven belül meghozták az elsőfokú határozatot, további 20%-ában egy éven belül, s mindössze 1,3%-uknál telt el 3 év vagy annál is több idő a döntésig.

Átmenetinek tekinthető a **polgári perek ügyhátralékának** 2007. évi emelkedése, mivel 2008-ban ismét **csökkent, 1%-kal, 66.772-re**. Ez a mennyiség a legkevesebb 2003 óta, amikor először csökkent 70 ezer alá az ügyhátralék. Országos átlagban ez – részben az érkezés növekedése miatt is – már csak 5,1 hónap átlag-érkezésnek felelt meg. A megyék ötödében azonban az intenzitás továbbra is 4 hónap, vagy annál is kevesebb volt, ugyanakkor Pest megyében még mindig 7,1 hónap.

A **helyi bíróságok polgári ügyhátralékán belül** csökkent a 2 évnél korábban érkezett perek száma és aránya, de **a három évnél régebbieké 1,9%-kal nőtt**, s hogy nem jobban, az döntően a fővárosnak köszönhető, ahol a hosszú pertartamú ügyek száma és aránya is csökkent. **A növekedésben meghatározó szerepe Pest megyének volt**, ahol 54-gyel, 12%-kal nőtt a 3 évnél régebben érkezett perek száma, s ezzel az ország ilyen ügyeinek már a 28%-a itt vár befejezésre, holott a folyamatban maradt polgári peres hátralékának csak a 14%-ával rendelkezett.

A helyi bíróságok perérkezésének változatlanul 5%-a, 16 764 volt a **gazdasági** szervezetek egymás közötti jogvitája. Számuk **megint emelkedett**, mégpedig jelentősen, **10%-kal, 16 ezer fölé**, ezt az értéket az érkezések száma 1999 óta nem haladta meg. A megyék harmadánál átlagot meghaladóan nőtt az érkezés, köztük a fővárosban, ahol az érkezések 56%-a koncentráldott.

A gazdasági perek növekedése, hasonlóan a polgári perekéhez, a kis összegűek (300 ezer Ft vagy annál is kevesebb) körében következett be, ezek adták már az előzetesen megállapítható pertárgy értékűek 60%-át. A 3 millió Ft-ot meghaladóké 5,4%-ra mérséklődött.

A **befejezések száma** (2003–2007 között éves átlagban 13 és fél ezer volt) **kétévi csökkenés után jelentősen, 17 943-ra nőtt, ami 4805-tel több per befejezését jelentette**. A többlet befejezés 80%-a a gazdasági perérkezés 56%-ával rendelkező fővárosban volt, de a megyék kétharmadában is nőtt a befejezések száma. Megduplázódott az egyéb módon befejezett perek száma, a pereknek már közel fele zárult így, 33%-ra csökkent az ítéleteké, 4,1%-ra az egyezségek aránya, ezzel együtt mérséklődött a keresetlevél elutasítása, és az eljárást szüneteltető határozatok részesedése is.

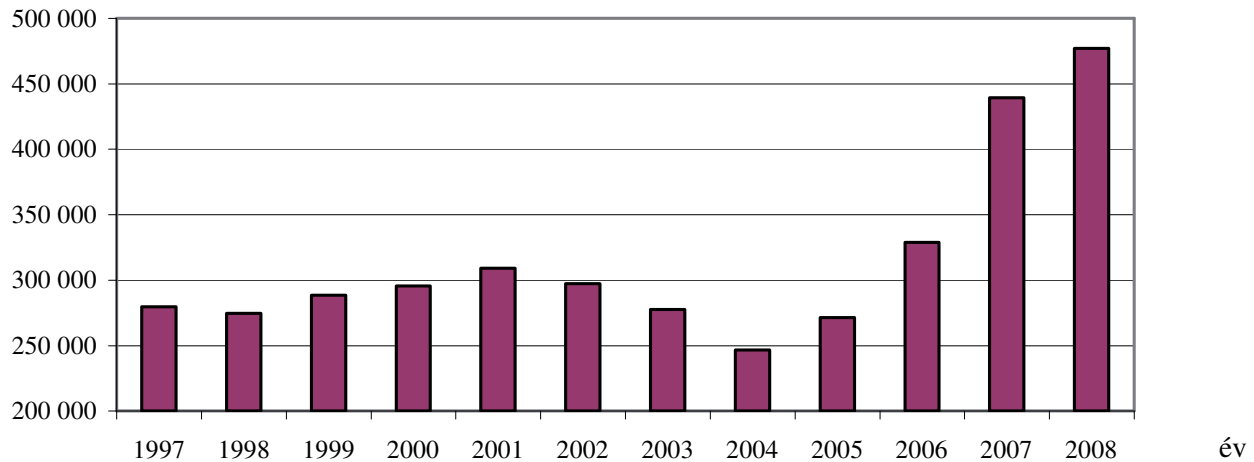
A befejezett gazdasági perek **eljárési időtartama is mérséklődött**, 60%-ánál az érkezéstől a határozathozatalig 6 hónap sem telt el, további 24%-ban egy éven belül döntés született, s mindössze 1,6%-ban haladta meg a pertartam a 3 évet.

A befejezések jelentős növekedése az **ügyhátralék csökkenését is** eredményezte. A 2008. év végén folyamatban maradt 8358 gazdasági per **13%-kal kevesebb**, mint egy évvel korábban, de még mindig jóval magasabb, mint a 2003-2006. évek átlaga (7601). A hátralék intenzitása, részben az érkezés növekedése miatt, mérséklődött, 6 havi átlagérkezéssel egyenértékű országos átlagban, már nem sokkal magasabb ennél a fővárosban sem, de Pest megyében csaknem 2 és fél hónappal több.

Figyelemre méltó viszont, hogy a csökkenő gazdasági peres hátralékon belül **nőtt az egy évnél is régebben érkezettek száma, 4,7%-kal**, s ezen belül több volt a 3 évnél is régebbieké. Az országos átlagnál gyorsabban nőtt számuk a fővárosban, ahol – hasonlóan az országos átlaghoz – minden negyedik per egy évnél régebbi érkezésű, de Pest megyében még minden harmadik per ilyen, annak ellenére, hogy a megyében csökkent az 1-3 év közötti folyamatban lévő perek száma, és elhanyagolható mértékben nőtt a 3 évnél régebbieké.

A polgári és gazdasági nemperes ügyekből tovább nőtt az érkezés, a 2007. évinél 7,5%-kal több, fél milliót meghaladó érkezett. A növekedés szinte teljes egészében a fizetési meghagyások ugrásszerű növekedése miatt következett be. A 2008-ban benyújtott 475 127 fizetési meghagyás száma 8,6%-kal nagyobb, mint 2007-ben, de közel másfélszerese a 2001. évi csúcsértéknek is.

A fizetési meghagyások számának alakulása a helyi bíróságokon

A fizetési meghagyások számának emelkedése nem volt általános az országban, a megyék egyötödében csökkenés volt tapasztalható. Ezzel szemben a fővárosban, ahová az ügyek már 43%-a érkezett, 15%-os, a további 11%-ával rendelkező Pest megyében a tavalyi csökkenés után egyharmados, a 7,3%-os részesedésű Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 5,8%-os volt a növekedés.

A helyi bíróságok **büntető perérkezése** az évek óta tartó csökkenés után emelkedést mutat, amelyben szerepe van a főváros által, átszervezés miatt végrehajtott technikai tételnek. A közölt 76.589 perérkezést korrigálva ezzel a technikai átcsoportosítással, a ténylegesen bírói tevékenységet érintő befejezés közel 73 ezer volt, így a perérkezés 4,8%-os növekedéssel szemben valójában **szinten tartást mutat**. A fővárosban pedig ténylegesen 3%-os növekedés következett be.

A közvadás büntető perek a vádlottak számát tekintve nem mutatnak változást, háromnegyede továbbra is egyvádlottas, további egyötöde 2-5 vádlottas, s mindössze 27 olyan per indult a helyi bíróságokon, ahol a vádlottak száma meghaladta a 30-at. Ez utóbbiak 60%-a a fővárosban (6), Baranya (4), Szabolcs-Szatmár-Bereg (3) és Veszprém (3) megyében indult.

A **befejezések száma az előző évi csökkenést követően** szintén emelkedést, 2,1%-ost mutat, de itt is elvégezve a technikai korrekciót valójában **3%-kal csökkent**. A főváros befejezéseinek a száma növekedés helyett valójában közel 5%-kal csökkent.

Nem jellemző azoknak az ügyeknek a száma, ahol a vádlott lemond a tárgyalásról, évek óta 200 körül volt számuk, s nem sokkal több a távollévő terhelttel szemben lefolytatott eljárásoké sem. A bíróság elé állításos ügyek száma csökkent, arányuk évek óta mintegy 10%-os.

A befejezett büntető perek 63%-ában ítélet született, továbbra is 11%-ában a Be. 332. § alapján hoztak határozatot és 3,3%-át felfüggesztették.

A helyi bíróságokon a büntető perek azok, ahol az eljárás időtartama folyamatosan emelkedett, s ez volt a jellemző 2008-ra is. A büntető perek nagyobb része most is éven belül befejeződött, de a közvadás pereknek már 14%-a volt olyan, amely két évig vagy annál is hosszabb ideig tartott.

E perfajtánál **nőtt a hátralék**, 2008. december 31-én 50 920 büntető per maradt folyamatban a helyi bíróságokon, **2,2%-kal** több, mint egy évvel korábban, és 0,5%-kal nagyobb, mint 2006. év végén volt. Csökkenés csak a magánvádas eljárásoknál tapasztalható. A megyék több mint felénél növekedés következett be, s ezek nagy részénél már az előző évben is emelkedés volt megfigyelhető.

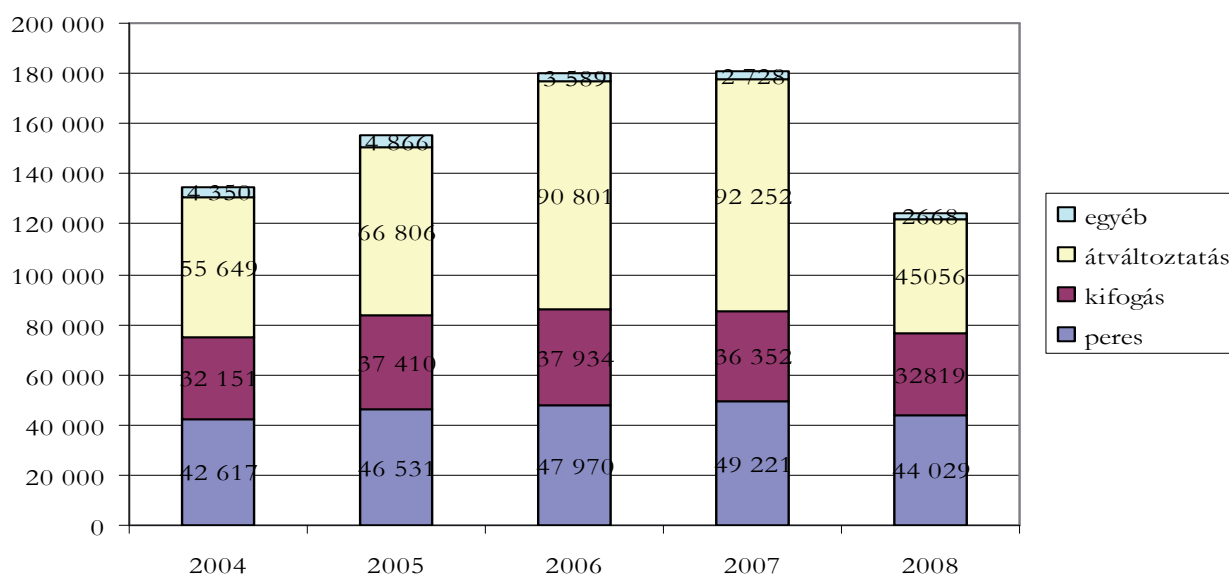
A folyamatban lévő perek mennyisége országos átlagban változatlanul 8 havi érkezésnek felelt meg, de a közbíró büntető pereknél 8,9 hónap. Ez utóbbi területen a legnagyobb a szóródás az átlag körül. Pest megyében a hátralék feldolgozása eredményeként valamelyest csökkent a mutató értéke, 16,2 hónapra, de változatlanul a legmagasabb az országban, ezzel szemben Somogy megyében 3,5 hónap. Továbbra is 10 hónapot meghaladó a mutató értéke a fővárosban és Csongrád megyében, egy év érkezésnél is nagyobb Hajdú-Bihar megyében.

Az ügyhátralékon belül az **egy évnél régebbi perek száma mindössze 0,8%-kal csökkent**, mivel az 1–3 év között érkezett ügyek számának csökkenése meghaladta a 3 évnél régebbiek számának ugrásszerű emelkedését. Ez utóbbi főleg a fővárosban, Pest és Csongrád megyében nőtt, és alig volt néhány megye, ahol mérséklődés kimutatható, ezek közül jelentősebb Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom megyékben volt. A 3 évnél régebbi érkezésűek fele a fővárosban, további harmada Pest megyében, 5%-a Csongrád megyében halmozódott fel.

A **büntető nemperes ügyek érkezése** a 2007. évi csökkenés után ismét **emelkedett**. Az érkezett 56 ezer nemperes eljárásból csökkent, 41%-ra a **tárgyalás mellőzésével elbíráható ügyek száma**, további egyötödé változatlanul a vádirat benyújtása előtti előzetes letartóztatás ügyében tett intézkedés. Az eljárásokból mindössze 2342 maradt folyamatban 2008. év végén, 0,9%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban.

A helyi bíróságok ügyérkezésén belül jelentősen, 12%-ra csökkent a szabálysértések száma, az érkezett 124 572 **szabálysértési eljárás** mindössze 70%-a az előző évinek. Ez az érkezés volumenét tekintve a 2003. évinek felelt meg.

Az érkezett szabálysértések száma a)

a) Az átváltoztatási ügyek száma az összehasonlíthatóság érdekében tartalmazza a 2008. július 1. után érkezett 22.298 átváltoztatási ügyet is.

A bíróságon induló szabálysértések csökkenését döntően meghatározta, hogy a veszélyes fenyegetés miatti eljárások száma az előző évinek közel negyedére mérséklődött, de 16%-kal csökkent a járművezetés az eltiltás tartama alatti jogsértés is. Ugyanakkor nőtt a tiltott kéjelgés miatti eljárásoké, ezek tették ki az érkezéseknek már a 27%-át, de emelkedett a tulajdon elleniek száma is.

A szabálysértések csökkenése általános érvényű volt az országban.

A **szabálysértések befejezése** – követve az érkezéseket – szintén jelentősen, **30%-kal csökkent**. A folyamatban maradt szabálysértések száma 2008. év végén összesen 16 881 volt, 5%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. Ezen belül az elzárással is sújthatók száma 30%-kal, 7237-re csökkent, ugyanakkor megduplázódott az átváltoztatási ügyek hátraléka, számuk már megközelítette az 5 és fél ezret. A szabálysértések közül mindössze 441 érkezett egy évnél is régebben a bíróságokra.

A **munkaügyi bíróságok** ügyforgalma 2005 óta csökken, a vizsgált évben további **7,5%-kal kevesebb**, 30.024 ügyet kezdeményeztek. Az eljárás tárgya szerint megfigyelt perek többségében szintén a mérséklődés

figyelhető meg, leginkább a társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálata iránti pereknél és a munkaviszony megszüntetése miatti jogvitáknál, ahol 1447-tel, illetve 934-gyel esett vissza az ügyek száma. Ugyanakkor többek között nőtt a munkabér és egyéb anyagi juttatások, a munkáltató egészségsértése miatti kárfelelősségi perek száma. Változatlanul a társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálata miatt indult a legtöbb per a munkaügyi bíróságokon, majd őket követi a munkabér és egyéb anyagi juttatások, a munkaviszony megszüntetése miatti pereskedés.

A munkaügyi bíróságok háromnegyedénél csökkent az érkezés, a növekvő érkezésű területek között található viszont a főváros, amely az érkezéseknek már 22%-át koncentrálja.

A **befejezések száma** ugyancsak csökkent és kisebb ütemben, mint az érkezések, 2008-ban **6,9%-kal kevesebb** ügyben hoztak határozatot, mint egy évvel korábban. A perek 46%-a ítélettel, közel 3%-a egyezséggel fejeződött be, további 5%-ában elutasították a keresetet, illetve 11%-ában szüneteltetik az eljárást. A legtöbb szünetelő végzést továbbra is a munkabér és egyéb anyagi juttatások, valamint a munkaviszony megszüntetése miatti perekben hozták.

A munkaügyi perek átlagos eljárási időtartama is emelkedett a helyi bíróságokon, de még mindig a befejezett munkaügyi perek 62%-ánál a bíróságra érkezéstől számított fél éven belül megszületett az elsőfokú határozat, további 23%-ában pedig egy éven belül, s mindössze 1,4%-ot képviselnek a 3 évnél is régebbi perek.

A munkaügyi bíróságokon folytatódott a **peres ügyhátralék csökkenése, mértéke 6,4% volt, nemperekes eljárásokból viszont 12%-kal** ismét több maradt folyamatban 2008. december 31-én, mint egy évvel korábban. Országos átlagban az év végén folyamatban maradt perek mennyisége 6,1 hónap átlagérkezésével azonos. A megyék harmadánál a hátralék 4,5 hónap vagy annál is kevesebb volt.

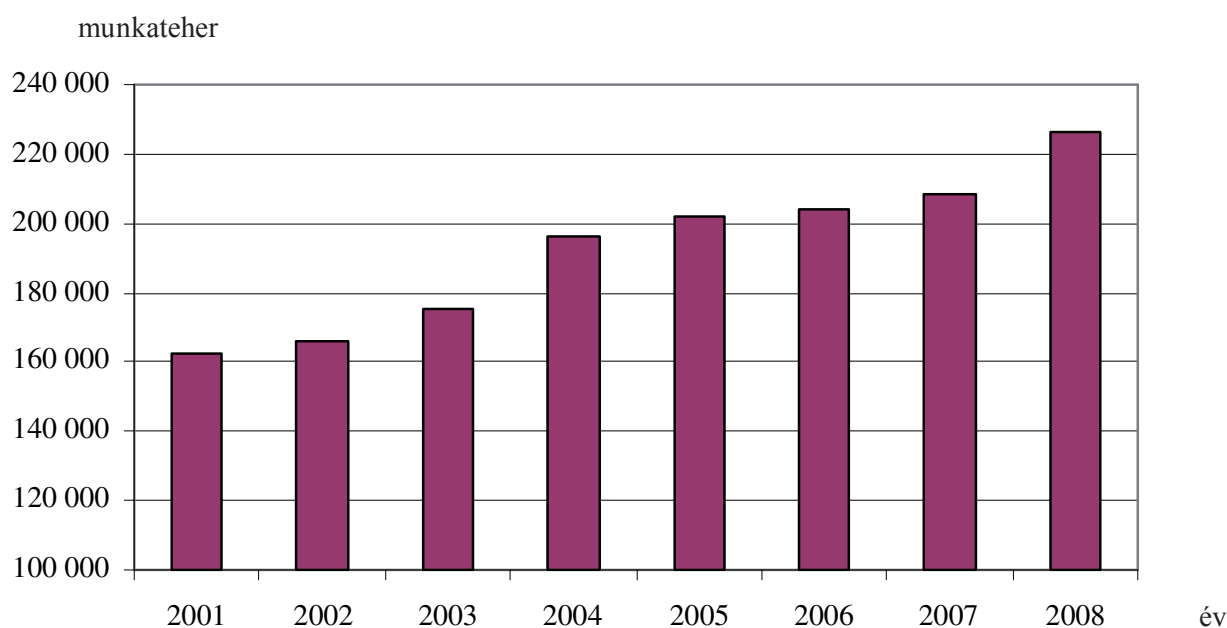
Az ügyhátralékon belül csökkent ugyan az egy évnél régebben érkezett perek száma, de ez teljes egészében az 1–3 év közöttiek mérséklődése miatt, mivel a 3 évnél régebben érkezetteké emelkedett, elsősorban a fővárosban, és részesedése továbbra is kétharmados.

1.2. Megyei bíróságok

A **megyei bíróságok munkaterhe** az előző évinél gyorsabb ütemben, **23%-kal tovább nőtt**, a 2008. január 1-jén folyamatban lévő 86.096 első és másodfokú ügyszámhoz további 570 849 érkezett.

A munkateher nagyobb része, már 66%-a a cégregisztrációs tevékenység. E nélkül a munkateher növekedés lassabb, 8,9%-os volt.

A megyei bíróságok munkaterhe, cégbíróságok nélkül

A megyei bíróságok cégbíróságok nélküli munkaterhén belül folyamatosan csökkent a másodfokú munka-teher, 2008-ban ez növekedésbe ment át, és valamivel több lett, mint 2003-ban volt, részaránya 37%-ra nőtt.

A megyei bíróságok (helyi bíróságok nélküli) összes munkaterhének területi megoszlásában a növekvő koncentráció figyelhető meg a Főváros és Pest megye javára, 2006-2008. években együttes részesedésük már 50%-ot meghaladó volt.

1.3. Fellebbezett ügyek

2008-ban a **fellebbezések érkezésének** csökkenése nem folytatódott, az év folyamán összesen 69.818 fellebbezést nyújtottak be, 7,5 ezerrel, **12%-kal többet**, mint egy évvel korábban. Az emelkedés a civilisztika területét érintette, azon belül a polgári pereknél közel egynegyedével – főleg a nem részletezett egyéb pereknél –, a gazdasági jogvitáknál háromnegyedével, a munkaügyiéknél 9,0%-kal több érkezett, mint egy évvel korábban. Hasonló számú fellebbezést utoljára 2002-ben kezdeményeztek a megyei bíróságokon. A növekedés nem volt általános, annak **meghatározó része a főváros** másodfokú bíróságát terhelte.

A polgári és gazdasági ügyek **érkezéskor megállapítható perérték szerinti megoszlásában számottevő változás a 300 ezer Ft vagy annál is kevesebb perértékűek körében volt, arányuk 39%-ról 62%-ra emelkedett**, a 3 millió Ft-ot is meghaladó ügyek aránya 7% lett.

A **fellebbezett közzvadás** büntető perek érkezése 2%-kal volt kevesebb, de a vádlottak szerinti megoszlása nem módosult, az **ügyek háromnegyede egy**, további 25% 2-5 közötti **vádlottas** ügy volt, mindössze 4 olyan fellebbezés érkezett másodfokra, ahol a vádlottak száma meghaladta a 30 főt. Ebből 2 a fővárosban, 1-1 Bács-Kiskun és Veszprém megyében.

A **befejezések változásának iránya és mértéke** az érkezésekhez hasonlóan alakult, kivéve a munkaügyi fellebbezéseket, ahol a növekvő érkezés mellett csökkent a meghozott határozatok száma. Az év folyamán, összességében 69 307 másodfokú ügyben határoztak, **10%-kal** többen, mint 2007-ben.

A befejezésekből 40 154 volt **peres eljárás**. Civilisztikai ügyszakban **csökkent az ítélettel lezárt ügyek száma**, az egyéb módon befejezettek javára. Büntető ügyekben változatlanul közel hasonló arányban fejeződtek be a perek ítélettel, illetve az elsőfokú ítélet helybenhagyásával. A hatályon kívül helyezett peres ügyek aránya, ha kismértékben is, de – a büntető perek kivételével – mérséklődött. Országos átlagban a másodfokon befejezett **pereknek a 7,7%-ában** – ennél ismét csak a gazdasági pereknél nagyobb arányban, 9,4%-ában –, **hoztak hatályon kívül helyező végzést**.

A fellebbezett polgári perek felében, a gazdasági pereknek már csak 37%-ában hirdették ki tárgyaláson a határozatot, a munkaügyi pereknek továbbra is négyötödében.

A fellebbezett büntető **perek többségében továbbra is nyilvános ülésen döntöttek**, a perek egyötödében tanácsulésen határoztak. A fellebbezések 7%-át továbbra is tárgyaláson fejezték be.

A másodfokú bíróságok **átlagosan fél éven belül határozatot hoztak**. Figyelembe véve az elsőfokú bíróságon eltöltött időt is, együttesen az eljárás időtartama már meghaladta a másfél évet átlagosan.

Az eljárás átlagos időtartama a megyei bíróságokon, másodfokon befejezett peres ügyekben (2004–2008)

(nap)

Ügyszak		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Polgári	teljes pertartam *	396	397	573	574	514
	ebből: másodfokon	109	114	122	127	116
Gazdasági	teljes pertartam *	621	666	658	622	482
	ebből: másodfokon	136	147	141	151	111
Büntető	teljes pertartam *	516	533	544	560	582
	ebből: másodfokon	163	160	152	166	177
Munkaügyi	teljes pertartam *	361	381	569	562	533
	ebből: másodfokon	91	127	145	142	122

* Az elsőfokú bíróságra érkezéstől a másodfokú bíróságon történő befejezésig együttesen.

Ismét **több másodfokú ügy maradt folyamatban** 2008. december 31-én a megyéknél, amely csaknem **ugyanannyi peres és egyharmadával több nemperes** ügyhátralékot jelent, mint egy évvel korábban. A peres hátralékon belül a polgári pereké gyakorlatilag szinten maradt, a büntető pereké és a szabálysértési eljá-

rásoké csökkent, a munkaügyi pereké viszont jelentősen nőtt, amelyben meghatározó a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon bekövetkezett 42%-os növekedés volt, ezzel az országos hátraléknak már az 56%-a volt itt. A megyék többségében is nőtt a folyamatban maradt munkaügyi fellebbezések száma.

A nemperes eljárásoknál tapasztalható emelkedés csak a megyék egyötödét nem érintette.

A peres hátralék érkezési átlaghónapban kifejezett értéke a főváros nélkül számolva kissé mérséklődtek, és a 4 hónapot csak a közbíró büntető pereknél haladták meg. Ez utóbbi mutató értéke különösen magas Bács-Kiskun, Hajdú-Bihar és Pest megyében. A fővárosban a mutatók értéke általában kétszer akkora, mint a megyék átlaga.

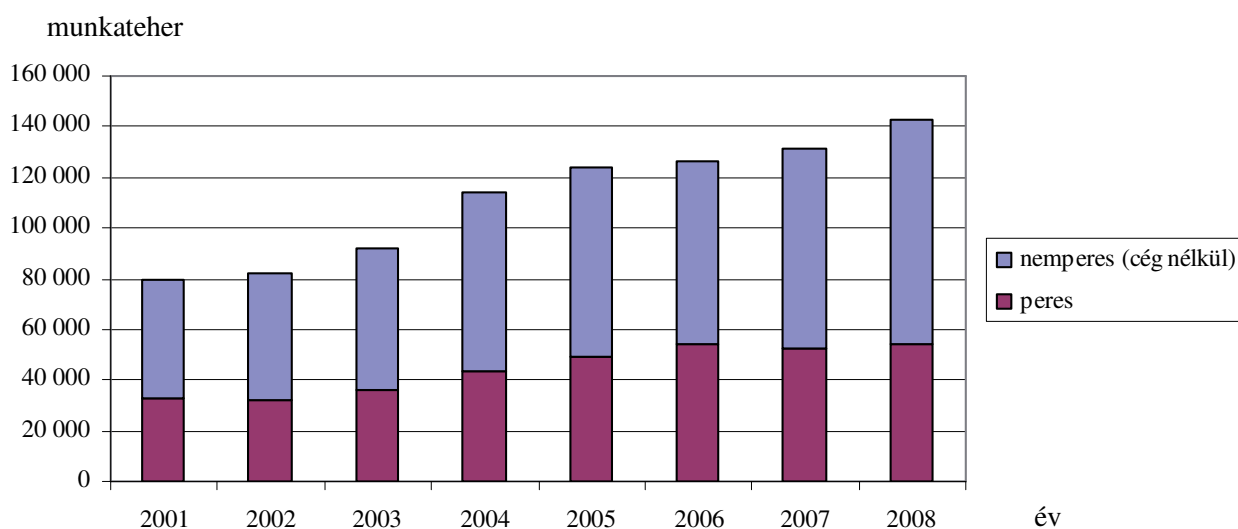
A másodfokú hátralékon belül viszont a 2007. évi erőteljes növekedést követően **jelentősen, 30%-kal csökkent az egy évnél régebbi perek száma**, szinte teljes egészében a főváros – elsősorban a közbíró büntető peres – hátralékának feldolgozása eredményeként.

1.4. Elsőfokú ügyek

Tovább nőtt a megyei elsőfokú bíróságok ügyérkezése, 2008-ban összesen 501 031 ügy érkezett, **30%-kal több**, mint egy évvel korábban. A növekedés a nemperes eljárások számának emelkedése miatt következett be, legnagyobb mértékben, több mint egyharmadával a cégeljárások száma nőtt, de csaknem egynegyedével több felszámolást is kezdeményeztek, a peres eljárások száma szinten maradt.

Így a munkateher mennyisége jelentősen nőtt, cégbíróságok nélkül is 80%-kal több, mint 2001-ben volt.

A megyei elsőfokú bíróságok munkaterhe, cégbíróságok nélkül

A megyei elsőfokú ügyek megoszlásában arányeltolódás figyelhető meg az amúgy is nagy súlyt képviselő **cégügyek javára**, az érkezéseknek már több mint négyötödét tették ki, 5,2%-át a csőd- és felszámolási eljárások, ezek nélküli nemperes ügyeké 6,4%, s a perek aránya 6,5% volt. Ez utóbbiak megoszlásán belül továbbra is azonos, mintegy 40% a polgári és a közigazgatási perek részaránya.

A bíróságok megyei elsőfokú **befejezései az érkezésekhez hasonlóan dinamikusan, 26%-kal emelkedtek**, a perek és a felszámolási eljárások kivételével a hátralék feldolgozást is szolgálták. **A folyamatban maradt ügyek száma** összességében 5,2%-kal csökkent. A peres hátralékon belül a hosszú pertartamú perek száma és aránya viszont számottevően emelkedett.

A megyei elsőfokú peres ügyérkezésen és a hátralékon belül a legnagyobb a területi koncentráció: az érkezések közel fele, a folyamatban maradt pereknek közel kétharmada, az ügyhátralékon belül az egy évnél régebben érkezett perek háromnegyede változatlanul a fővárosban és Pest megyében található.

Megegyezően az egyes **ügyszakok ügyforgalmának változását** az alábbi fő tendenciák jellemezték:

Az érkezett 32 329 per **39%-a volt polgári, számuk csaknem megegyezett a 2007. évivel**. A megfigyelt perek közül jelentősen nőtt a vagyoni és a személyhez fűződő jogok megsértése miatti pereké, ugyanak-

kor számottevően csökkent a nyilvántartásba vett, cégnek nem minősülő szervezeteket érintő, illetve a szerzői és szomszédos jogi, a Ptk. 86. § (3) és (4) bekezdése alapján indított a pereké.

Az érkezéskor megállapítható pertárgy érték alapján 10 millió forintot meghaladó értékű per – hasonlóan a 2007. évihez – az érkezések közel egyharmadát tette ki.

Ismét **nőtt** – a 2007. évi csekély mérséklődés után – **a polgári perek befejezése**, a 11.879 perben meghozott határozat **3,0%-kal több**, mint az egy évvel korábbi. A befejezések megoszlása a meghozott határozatok szerint évek óta alig módosult, 12%-ban a keresetlevelet elutasították, 41%-ban ítélettel zárták a pert, 12%-ában szüneteltették az eljárást, s mindössze 2,9%-ánál sikerült egyezséget kötni.

Megyei elsőfokon a befejezések átlagideje emelkedő tendenciát mutat, de a bíróságok a polgári perek 51%-át 2008-ban fél év alatt befejezték, további 20%-át egy éven belül, s mindössze 5,4%-a volt olyan, amely 3 évnél is régebben érkezett.

Az eljárás átlagos időtartama a megyei bíróságokon, elsőfokon befejezett peres ügyekben (2004–2008.)

Megnevezés	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Polgári	190	244	279	302	315
Gazdasági	281	302	313	343	360
Közigazgatási	179	170	168	195	212
Büntető (katonaival)	157	189	273	301	332

A **folyamatban maradt ügyek száma évről évre emelkedett**, 2008-ban további 8%-kal. Mennyisége most először meghaladta a 10 ezret. Az év végén már 10 havi átlagérkezéssel egyenértékű hátralék halmozódott fel polgári perekből, több mint fél hónappal nagyobb, mint egy évvel korábban. A mutató értéke a fővárosban és Pest megyében 3–4 hónappal magasabb az országos átlagnál, ugyanakkor a megyék felénél nem haladta meg a 6 hónapot.

Jelentősen megnőtt a polgári peres ügyhátralék pertartama is, az egy évnél régebben érkezett perek száma 18%-kal, 702-vel nőtt egy év alatt, főleg az 1–2 év közötti és 3 év feletti pereknél. Csaknem általános érvényű volt a növekedés az országban, de a legerőteljesebb a fővárosban és Pest megyében, ahol már minden 9. per 3 évnél régebben érkezett a bírósághoz.

Az érkezett perek 15%-a volt **gazdasági**. Az évek óta tartó növekedés megállt, 2008-ban **3,4%-kal**, a 2006. évi szintre **mérséklődött**. Főleg az ügyek több mint felét kitevő vagyoni jogi perek száma csökkent és a nemzetközi áru fuvarozással, vagy szállítmányozással kapcsolatos pereké. Ugyanakkor többek között nőtt a társasági határozat felülvizsgálata iránti, valamint a felszámolási pereké.

A perérték az érkezett gazdasági pereknél sem mutat jelentős átrendeződést, 25%-ában nem volt megállapítható, a fennmaradók 51%-ánál nem haladta meg a 10 millió forintot, s mindössze 9,3%-ánál volt 100 millió forint felett.

A gazdasági perek **befejezése** a 2007. évi csökkenés után ismét **emelkedett, 10%-kal**, és a növekedés a megyei bíróságok háromnegyedében kimutatható. Ezen a területen sem módosult a meghozott határozatok összetétele: a perek 3%-ában sikerült megegyezni, 8,4%-ában el kellett utasítani a keresetlevelet, 38%-ánál ítélet született, 16%-ánál pedig az eljárás szüneteltetésére került sor.

E perfajtánál a leghosszabb a befejezések pertartama, bár itt is a határozatok nagyobb részét éven belül hozták, de a perek egyharmadában évet meghaladó volt az átfutási idő.

Az évek óta tartó **hátraléknövekedés nem folytatódott**, 2008-ban **3,2%-kal kevesebb per volt folyamatban december 31-én, mint egy évvel korábban**. Az ügyhátralék intenzitása szinte változatlan, 10 hónap átlagérkezéssel azonos. Ennél is a fővárosban és Pest megyében a legmagasabb – éves érkezést meghaladó – a mutató értéke, de háromnegyed év körüli Baranya, Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom megyékben is.

A gazdasági perek **pertartama is emelkedett**, az egy évnél régebben érkezett perek ügyhátralékon belüli aránya 45%-ra nőtt, minden 5. per két évnél is régebbi. A fővárosban pedig minden 6. per három évnél is régebben kezdődött.

A 2007. évi erőteljes csökkenés után a **közigazgatási** perek érkezése 1,9%-kal nőtt. A megfigyelt pertípusok többségénél emelkedett az érkezés, legerőteljesebben az adó, vám, jövedék, illetékekkel kapcsolatos pereké, számottevő csökkenés a földhivatal határozatával kapcsolatos pereknél volt.

A közigazgatási peres eljárások 83%-ában nem volt megállapítható az érkezéskori perérték, és 191 olyan per érkezett, ahol az érkezéskor megállapítható perérték meghaladta a 30 millió Ft-ot.

A közigazgatási perek **befejezése 3,0%-kal haladta meg** a bázis időszakét. A befejezett 12 834 perből mindössze 23-nál született megegyezés, a perek 6,7%-ában el kellett utasítani a keresetlevelet, további 49%-ában született ítélet, s 4,8%-ban szünetelést megállapító határozatot hoztak.

A közigazgatási pereknél is **nőtt az eljárás időtartama**, annak ellenére, hogy a többségét, a vizsgált évben 60%-át továbbra is 6 hónapon belül befejezték, további negyedét pedig éven belül, 3%-ában viszont már meghaladta az érkezéstől számított 2 évet.

A befejezések száma az érkezéseknél 2008-ban sem volt nagyobb, az év végén **folyamatban maradt ügyek száma további 1,5%-kal nőtt**. Az ügyhátralék érkezési átlaghónapban kifejezett értéke e perfajtánál sem változott, amely országos átlagban 5,8 hónap, a főváros és Pest megye nélkül számított mutató értéke ennél egy hónappal kevesebb.

A peres hátralékon belül az 1–2 év között érkezett perek számának csökkenése erőteljesebb volt – a főváros és Pest megye hátralék feldolgozásának eredményeként –, mint a 2 év feletti perek számának növekedése, így összességében az egy évnél is régebben érkezett perek száma dinamikus, egyötödével lett kevesebb az előző évinél.

A **polgári, gazdasági, közigazgatási nemperes ügyek** (csőd-, felszámolás és cégügyek nélkül) érkezése a 2007. évi dinamikus emelkedés után további **6,7%-kal, 29 ezerre emelkedett**. Ismét nőtt, 2 és fél ezerrel a fizetési meghagyások száma, de tovább csökkent a társadalmi szervezetekkel, alapítványokkal kapcsolatos ügyek száma.

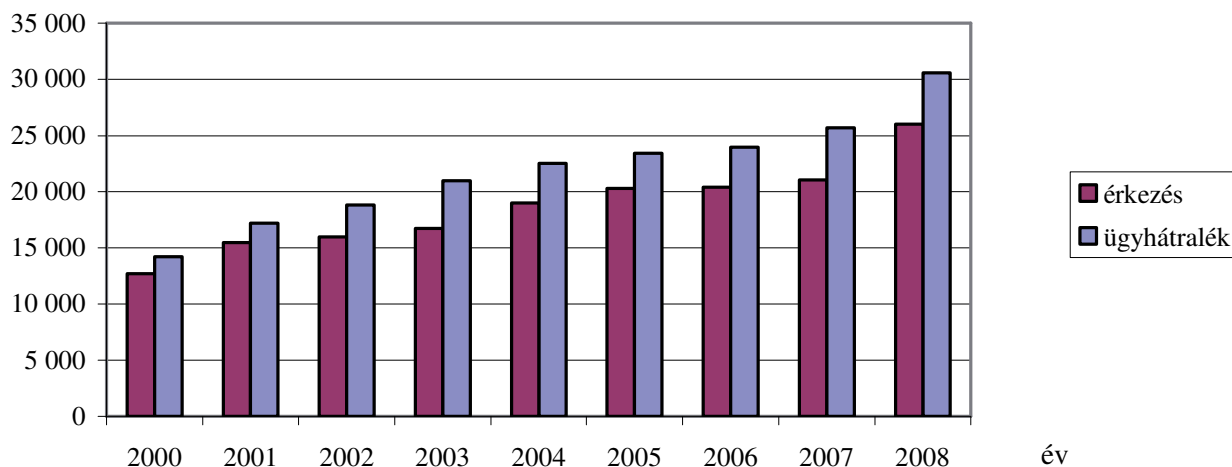
A nemperes ügyek változatlanul nagyobb részénél, ahol a pertárgy értéke megállapítható volt, nem haladta meg az 5 millió Ft-ot.

Nőtt a befejezések száma is, és mennyisége nagyobb volt az érkezéseknél, így **az év végén egynegyedével, 3210-re, a 2006. évi szintre csökkent a folyamatban maradt ügyek száma**.

A **csődeljárások** száma az elmúlt években hullámzóan alakult, de sosem volt számottevő. 2008-ben is csak **34 érkezett, 8-cal több, mint egy évvel korábban**. A befejezések száma 31 volt, s **10 eljárás maradt még folyamatban az év végén**.

A **felszámolási eljárások száma** folyamatosan emelkedett, 2008-ban azonban ugrásszerűen, 5 ezerrel nőtt, mely további **24%-os emelkedést** jelent a bázis időszakhoz képest, s több mint másfélszerese a 2001. évinek.

Érkezett és folyamatban maradt felszámolási eljárások száma

A növekedés általános érvényű volt az országban, a többlet **felszámolások 30%-át a fővárosban, 10%-át Szabolcs-Szatmár-Bereg, 8%-át Győr-Moson-Sopron, 6-6%-át Zala és Pest megyékben** kérték.

A 2007. évihez viszonyított többlet negyztizedét az APEH, további 28%-át cégbíróság értesítésével, 23%-át a gazdasági társaságok kezdeményezték bt.-kel és kft.-kel szemben. A 2008. évi felszámolások egészét tekintve is mérséklődött a felszámolást kérők között a gazdasági társaságok aránya, de még mindig közel felét ezek indították, további 29%-át pedig az APEH kérte.

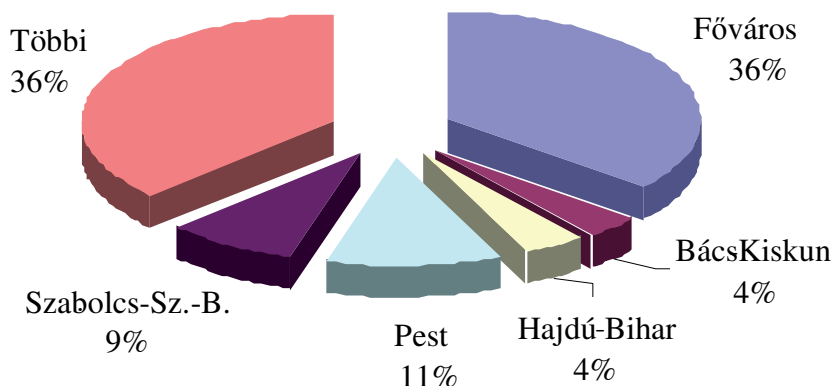
A **felszámolások befejezése a 2007. évi csökkenést követően ismét emelkedett, 9,5%-kal**, Fejér, Komárom-Esztergom és Zala megyék kivételével mindenhol az országban. A befejezések 55%-a ügyviteli, azon

belül is egyéb befejezés volt. Az érdemi befejezések 2%-ában született továbbra is egyezség, 9%-ában felszámolásról, a többiben egyszerűsített felszámolásról határoztak.

Az ügyek több mint harmada 3 hónapon belül, további egyötöde egy éven belül befejeződött, s 6%-a volt olyan, ahol 3 évet is meghaladó.

Az év végén a 2008. év teljes érkezésénél közel egyötödével több, **30 585 felszámolási eljárás maradt folyamatban, amely 19%-os növekedést jelent** a megelőző évhez viszonyítva. Ezek több mint 60%-a az érkezésekhez hasonlóan néhány területre koncentrálódik.

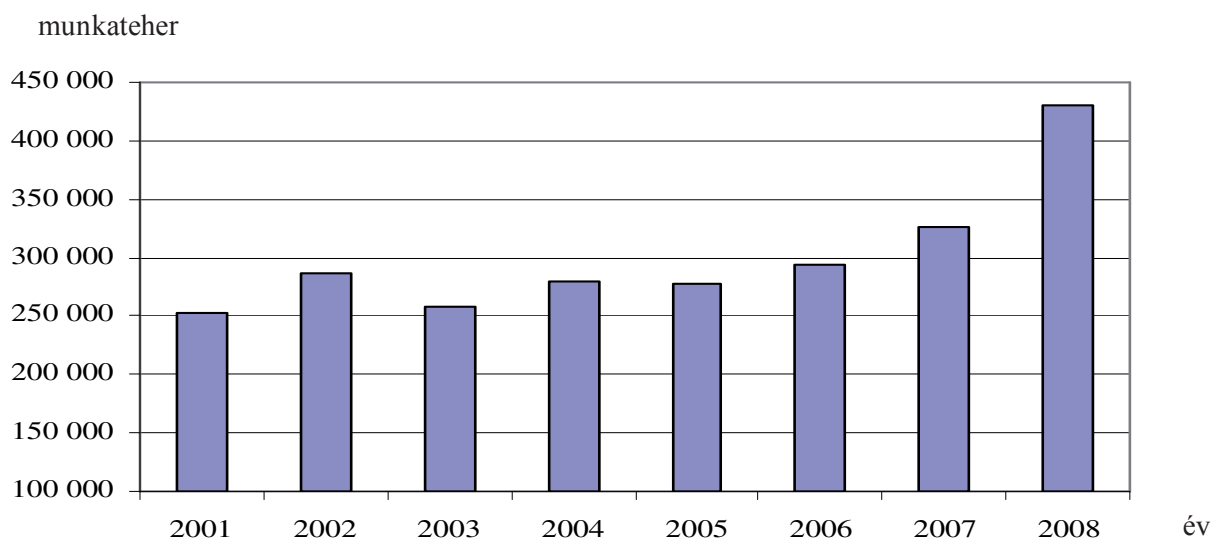
2008. végén folyamatban maradt felszámolási eljárások megoszlása területenként

A folyamatban maradt felszámolási ügyekből országos átlagban már csak minden hatodikát kérték két év-nél is régebben. Területenként azonban változatlanul igen nagy a szóródás, míg Baranya és Somogy megyében csak minden 10., addig Vas megyében minden 2. felszámolási kérelem két évnél is régebben érkezett.

Több olyan intézkedés is életbe lépett 2008-ban – TEÁOR számok módosítása, cégbejegyzések átfutási idejének a lerövidítése, cégbejegyzések és módosítások elektronikus úton történő intézésének általánossá tétele –, mely a cégbíróságok érdemi ügyérkezését, s ezzel együtt a leterhelését is ugrásszerűen megnövelte. Az év elején folyamatban lévő 20 073 eljárásához **108 ezerrel több, 410 347 cégregisztrációval** kapcsolatos **ügy érkezett a bíróságokhoz.** Ez a mennyiség egyharmadával több, mint 2007-ben és 80%-kal, mint 2001-ben volt.

Cégbíróságok munkaterhe

A **növekedés általános érvényű volt az országban**, mennyiségét tekintve a legtöbb a központi régióban. Az érkezések ismét 12%-át tette ki az új bejegyzési kérelem, s mintegy 4%-ában volt törlés iránti kérelem, a végelszámolások aránya megközelítette a 2%-ot. Mindháromban a bt.-k és a kft.-k adták a döntő többséget.

A **befejezett érdemi cégügyek száma 30%-kal volt több, mint 2007-ben.** A cégbejegyzési idő lecsökkenésével **megnőtt a törvényes határidőn túli bejegyzések száma,** főleg az átállás első hónapjaiban, július-szeptember között az I. félévi 17-tel szemben 16 468 bejegyzésre került sor ily módon, majd IV. negyedévben számuk 4 és fél ezerre csökkent. Ezek a bejegyzések a megyék felében mutathatók ki, közülük is a legtöbb, 5-8 ezer között Csongrád, Győr-Moson-Sopron megyében és a fővárosban volt.

A befejezéseken belül csökkent, 2,1%-kal, a cégtörvényességi ügyek száma, ennél is nagyobb mértékben a bíróságok által kezdeményezett ilyen ügyek száma.

Az év végén folyamatban maradt érdemi cégügyek száma jelentősen, a 2007. évi 60%-ra mérséklődött.

A **büntető** ügyszak – katonai tanácsok adata nélküli – ügyszakja nem csökkent tovább. A tárgydíszakban 1447 büntető **per** és 2408 **nemperes** ügy **érkezett, 0,7%-kal, illetve 10%-kal több,** mint azt megelőzően. A peres ügyérkezésein belül a közzvádas perek és a pótmagánvádasok száma csekély mértékben nőtt.

Nem módosult lényegesen a közzvádas büntető perek vádlottak száma szerinti megoszlása. Az egyvádlottas ügyek aránya kissé mérséklődött ugyan (64%-ra) és 30%-ra emelkedett a 2-5 vádlottas ügyeké, de csökkent a 11-30 vádlottas ügyeké. A megelőző évvel azonos, változatlanul 4 per (2006-ban 8) kezdődött – a fővárosban 2, Csongrád és Pest megyében 1-1 –, ahol a vádlottak száma meghaladta a 30-at. Közülük a főváros az, ahol 2006-ban és 2007-ben is indult 1-1 ilyen sokvádlottas ügy.

Az érkezésekhez hasonlóan a **befejezett büntető perek** mennyisége is emelkedett, 1,0%-kal. A perek 78%-ában továbbra is ítélet született, 2-4%-át felfüggesztették, illetve a Be. 332. § alapján hoztak határozatot. Mindössze 6 ügyben jártak el a távollévő terhelttel szemben.

A büntető perek eljárási időtartama is emelkedett, éven belül már csak 63%-uk fejeződött be, további 21%-a a bíróságra érkezéstől számított 1-2 éven belül, s már 5,3%-a volt olyan, amely 3 évnél is régebben érkezett a bíróságokhoz.

Tovább nőtt a büntető peres hátralék, 2008. december 31-én **1427 büntető per maradt folyamatban, 5,4%-kal több,** mint egy évvel korábban. A megyei bíróságok kétharmadában növekedés következett be, 40%-uknál csökkenő érkezés mellett. A hátralék már csaknem egy évi érkezésnek felelt meg, fél hónappal lett több, mint 2007-ben. A fővárosban, Pest megyében és hasonlóan a 2007. évihez, már további 6 megyében évet meghaladó a mutató értéke.

Ismét jelentősen nőtt az ügyszak hátralék pertartama is, minden 5. per már több mint két éve tart, de a fővárosban és Pest megyében minden 10. per 3 évnél régebben érkezett.

A **büntető nemperes ügyek befejezése az érkezésekhez hasonlóan dinamikusan emelkedett,** de mennyisége kevesebb volt, így 499 ügy maradt folyamatban az év végén, ebből 459 a fővárosban.

Folytatódott – a vizsgált évben Csongrád megye kivételével – a **katonai tanácsok** ügyszakjának mérséklődése. Az **érkezett perek száma** országosan **13%-kal csökkent.** A vádlottak szerinti megoszlása lényegében változatlan, az érkezett perek háromnegyede egyvádlottas volt, 30-nál több vádlottas per pedig már nem indult.

A **befejezések mennyisége 15%-kal mérséklődött,** s 84%-a ítélettel zárult. A perek kétharmadában változatlanul fél éven belül meghozták a határozatot, további 21%-ában pedig éven belül.

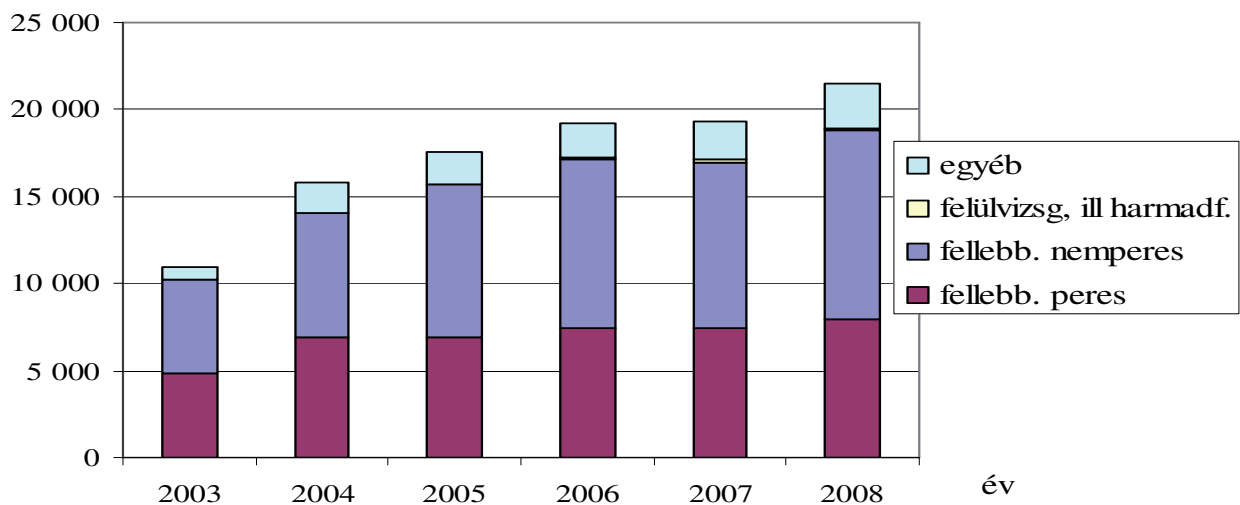
Év végén **256 per maradt folyamatban, 5,8%-kal több,** mint egy évvel korábban. A peres ügyszak hátralék országos átlagban már 6,8 hónap átlagérkezésnek felelt meg, ennél csaknem 3 hónappal több volt a fővárosban.

Nemperes ügyekből 196 érkezett a katonai tanácsokhoz, egyötödével kevesebb, mint 2007-ben. Az év végén mindössze 18 maradt folyamatban

1.5. Ítéltáblák

Az **ítélőtáblák ügyérkezésének 2007. évi mérséklődése átmenetinek bizonyult.** Az év elején folyamatban maradt 3424 fellebbezett és 168 egyéb ügyszak, **14%-kal több,** 15 526 fellebbezés és 12%-kal több, 2324 egyéb ügy érkezett, mint egy évvel korábban. Mind a peres, mind a nemperes fellebbezések száma dinamikusan emelkedett.

Az ítélőtáblák munkaterhe, 2003–2008

A fellebbezések növekedése elsősorban a civilisztika területét érintette, a fellebbezett büntető ügyek érkezése gyakorlatilag szinten maradt, az egyéb ügyek száma (bírósg kijelölése, felterjesztett kifogások, stb.) mindkét területen nőtt. Civilisztikai ügyszakon belül a közigazgatási peres ügyekben érkezett fellebbezések száma – figyelembe véve a digitális hírközléssel kapcsolatos felülvizsgálati eljárásokat is (2007. évi LXXIV tv. 40. § 11/b) – több mint egynegyedével emelkedett, a polgári pereknél 13%-kal, a gazdasági pereknél 4,3%-kal, ez utóbbiaknál elsősorban a vagyoni perek miatt. A nemperes eljárások fellebbezései pedig döntően a fizetési meghagyások, a végrehajtások és a felszámolási eljárások körében lett több, ahol 300-370 között nőtt számuk éves szinten.

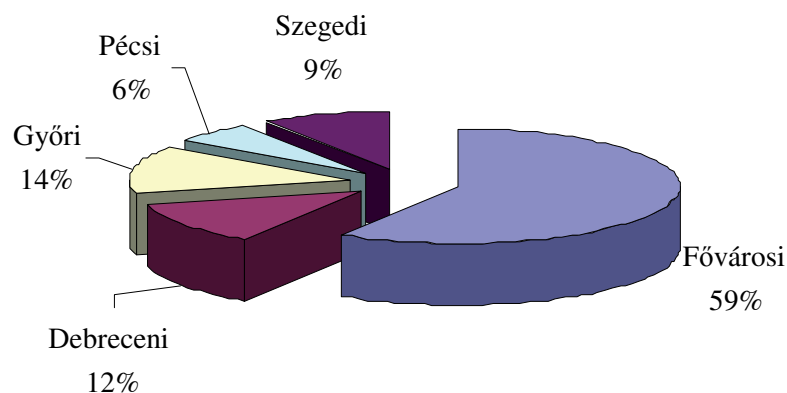
A büntető perekben a **háromszintű fellebbezési lehetőséggel 107 ügyben éltek**, csaknem ugyanannyiban, mint 2007-ben. Az ítélőtáblákhoz 2006. július 1-je óta összesen 228 harmadfokú ügy érkezett, ezeknek közel négytizedét a Fővárosi Ítélőtábla illetékességi területéhez tartozó bíróságokon hozott határozatokkal szemben kezdeményezték.

A fellebbezési arányok emelkedő tendenciát mutatnak a polgári, a közigazgatási és a katonai peres eljárásoknál, a gazdasági és büntető ügyeknél pedig valamelyest mérséklődtek. A legnagyobb arányú továbbra is a büntető elsőfokú határozatok el nem fogadása, ahol minden másodikkal szemben továbbra is benyújtják a fellebbezést. A polgári, a gazdasági és a katonai perekben pedig minden negyediknél élnek ezzel a lehetőséggel.

Valamennyi ítélőtáblán nőtt a fellebbezések száma, kivéve a Szegedi Ítélőtáblát, ahová a 2007. évvel azonos mennyiség érkezett. Hozzávéve ezekhez a benyújtott egyéb ügyek számát is, akkor már ez utóbbi ítélőtáblán csökkent is az ügyérkezés. Ezzel szemben a Fővárosi és Győri Ítélőtáblán 18%-kal több az érkezett ügyek száma, mint egy évvel korábban.

Az ítélőtáblák érkezésének területi megoszlása a főváros irányába tolódott el, aránya már 59%.

A 2008. évi összes ügyérkezés megoszlása

A befejezések száma 2007-ben tovább emelkedett, 7,7%-kal. Az ítéletábrák a peres ügyeket, a hozzájuk érkezéstől számítva átlagosan fél éven belül befejezték. Ha a pertartamot az elsőfokú bíróságra érkezéstől számítjuk, akkor a peres eljárások fellebbezése (csak a bíróságok által ráfordított időt figyelembe véve) már 428–724 nap között szóródott.

*Az eljárás átlagos időtartama az ítéletábrákon befejezett peres ügyekben
(2004–2008)*

Megnevezés		2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Polgári	teljes pertartam *	598	638	638	691	724
	ebből: ítéletábrán	93	91	99	121	131
Gazdasági	teljes pertartam *	666	639	670	714	719
	ebből: ítéletábrán	149	105	115	133	143
Közigazgatási	teljes pertartam *	449	421	413	443	428
	ebből: ítéletábrán	203	175	153	160	128
Büntető (katonáival)	teljes pertartam *	442	500	553	552	613
	ebből: ítéletábrán	163	173	174	154	170

* Az elsőfokú bíróságra érkezéstől a másodfokú bíróságon történő befejezésig együttesen.

Az ítéletábrákon hozott határozatok összetétele nem módosult említést érdemlően, a fellebbezett polgári perek 62%-át, a gazdasági perek 57%-át, a közigazgatási perek 33%-át ítélettel fejezték be, minden 10. polgári és gazdasági perben új eljárás lefolytatására kötelezték az elsőfokú bíróságot. **Nem változott a tárgyaláson kívül elbírált perek részesedése** sem, a polgári perek egyharmadát, a gazdasági perek negyötizedét, a közigazgatási perek negyötödét fejezték be tárgyalás megtartása nélkül.

A másodfokon fellebbezett büntető perek mintegy felénél továbbra is megváltoztatták az elsőfokú bíróság ítéletét, további harmadában helybenhagyták azt, 13%-ában pedig hatályon kívül helyezték. Csaknem hasonlóak az arányok a befejezett katonai pereknél is. A harmadfokú fellebbezett büntető perek 38%-ában helybenhagyták a másodfokú határozatot, 28%-ában megváltoztatták, 23%-ában pedig hatályon kívül helyezték.

A büntető perek 71%-ában nyilvános ülésen határoztak, 21%-ánál tartottak tárgyalást. A katonai ügyekben a nyilvános ülések aránya 92%-os.

Az ügghátralék a 2007. évi szinten tartás után jelentősen nőtt, december végén folyamatban maradt 4486 ügy, **egynegyedével több**, mint egy évvel korábban és 28%-kal nagyobb, mint 2003. év végén volt. A Fővárosi Ítéletábrán közel egyharmadával, a Győri Ítéletábrán 29%-kal volt több a folyamatban maradt fellebbezések és egyéb ügyek száma, ezzel szemben a Szegedi Ítéletábrán 2,0%-kal csökkent.

A folyamatban lévő peres ügyeknek továbbra is csaknem a teljes egésze egy éven belül érkezett az ítéletábrákra, de **az egy évnél régebben érkezett** 73 per több mint másfélszerese a 2007. évinek. Ezeknek a kétharmada a **Győri Ítéletábrán** vár befejezésre, itt **az ügghátraléknak a 12%-a volt** már egy évnél is régebbi érkezésű, szemben az országos 3%-os részaránnyal.

2. Személyzeti helyzet

2.1. A bírák és az igazságügyi alkalmazottak (bíróági titkárok, bíróági fogalmazók, tisztviselők és írások) engedélyezett és tényleges létszámának változása a 2007. december 1. és 2008. december 31. napja közötti időszakban

Az ítéletábrák engedélyezett **bírói létszáma** 2008. december 31. napjáig 1 fővel, a **megyei bíróságokon** összesen 29 fővel emelkedett (18. számú melléklet).

Az OIT a 2007/139. (XI. 6.) számú belső határozatával 2008. január 1-jei hatállyal:

- a Győri Ítéletábrán egy (8. fizetési fokozatú) ítéletábrai bírói állás,
- a Fővárosi Bíróságon négy (5. fizetési fokozatú) megyei bírói állás,
- a Fejér Megyei Bíróságon egy (5. fizetési fokozatú) megyei bírói állás és kettő (1. fizetési fokozatú) helyi bírói állás,

- a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróságon egy (5. fizetési fokozatú) megyei bírósági bírói állás és egy (1. fizetési fokozatú) helyi bírósági bírói állás,
- a Pest Megyei Bíróságon négy (5. fizetési fokozatú) megyei bírósági bírói állás és 12 (1. fizetési fokozatú) helyi bírósági bírói állás,
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróságon egy (5. fizetési fokozatú) megyei bírósági bírói állás és
- a Vas Megyei Bíróságon egy (5. fizetési fokozatú) megyei bírósági bírói állás létesítését engedélyezte.

Az OIT e belső határozatában megállapította, hogy az álláshelyek fedezete az OIT által jóváhagyott költségvetésből a hatáskörömbbe utalt zárolt személyi juttatás és munkaadót terhelő járulék előirányzata. Az OIT hozzájárult, hogy a zárolt keret az álláshelyek betöltésekor kerüljön felszabadításra.

Az OIT a 2007/145. (XII. 4.) számú belső határozatával 2008. január 1-jei hatállyal **az OIT Hivatalában** kettő (5. fizetési fokozatú) bírói álláshelyet megszüntetett és egyidejűleg a Fővárosi Bíróságon kettő (5. fizetési fokozatú) megyei bírósági bírói álláshelyet rendszeresített. A belső határozat tartalma szerint az átcsoportosított és a Fővárosi Bíróságon rendszeresített megyei bírósági bírói álláshelyekhez a beosztási pótlék fedezetét a Fővárosi Bíróságon a rendszeres személyi juttatás tartós megtakarítása biztosította.

Az OIT a 2008/14. (II. 5.) számú belső határozatával fenntartotta a Legfelsőbb Bíróság és a Fővárosi Ítéltábla határozatlan időtartamú kijelölését olyan bírósággá, ahol a polgári kollégiumban kollégiumvezető-helyettes működik. E belső határozatában döntött az OIT arról is, hogy 2008. február 5-ei hatállyal határozatlan időtartamra kijelöli a Fővárosi Bíróságot olyan bírósággá, ahol a polgári kollégiumban egy, a büntető kollégiumban kettő és a gazdasági kollégiumban kettő kollégiumvezető-helyettes működik.

Az OIT a 2008/29. (IV. 1.) számú belső határozatával 2008. szeptember 15. napjától 2014. szeptember 14. napjáig terjedő időtartamra kijelölte a Heves Megyei Bíróságot olyan bírósággá, ahol a Polgári-Gazdasági-Közigazgatási Kollégiumban kollégiumvezető-helyettes működik. A kijelölés alapján betöltött kollégiumvezető-helyettesi álláshely 2014. szeptember 14. napja előtti megüresedése esetén az új pályázat kiírására csak a kijelölés iránti új kérelem előterjesztése és ismételt kijelölés esetén van lehetőség.

Az OIT a 2008/31. (IV. 1.) számú belső határozatával 2008. október 1. napjától 2014. szeptember 30. napjáig terjedő időtartamra kijelölte a Tolna Megyei Bíróságot olyan bírósággá, ahol a Polgári-Gazdasági-Közigazgatási Kollégiumban kollégiumvezető-helyettes működik. A kijelölés alapján betöltött kollégiumvezető-helyettesi álláshely 2014. szeptember 30. napja előtti megüresedése esetén az új pályázat kiírására csak a kijelölés iránti új kérelem előterjesztése és ismételt kijelölés esetén van lehetőség.

Az OIT a 2008/55. (V. 6.) számú belső határozatával 2008. szeptember 1. napjától 2014. augusztus 31. napjáig terjedő időtartamra kijelölte a Pest Megyei Bíróságot olyan bírósággá, ahol a Polgári-Közigazgatási Kollégiumban kollégiumvezető-helyettes működik. A kijelölés alapján betöltött kollégiumvezető-helyettesi álláshely 2014. augusztus 31. napja előtti megüresedése esetén az új pályázat kiírására csak a kijelölés iránti új kérelem előterjesztése és ismételt kijelölés esetén van lehetőség.

Az OIT a 164/2008. (VII. 1.) számú határozatával 2008. október 1. napjától 2014. szeptember 30. napjáig terjedő időtartamra kijelölte a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróságot olyan bírósággá, ahol a Polgári-Gazdasági-Közigazgatási Kollégiumban kollégiumvezető-helyettes működik. A kijelölés alapján betöltött kollégiumvezető-helyettesi álláshely 2014. szeptember 30. napja előtti megüresedése esetén az új pályázat kiírására csak a kijelölés iránti új kérelem előterjesztése és ismételt kijelölés esetén van lehetőség.

Az OIT a 213/2008. (X. 7.) számú határozatával 2008. december 1. napjától 2014. november 30. napjáig terjedő időtartamra kijelölte a Veszprém Megyei Bíróságot olyan bírósággá, ahol a Polgári-Gazdasági-Közigazgatási Kollégiumban kollégiumvezető-helyettes működik. A kijelölés alapján betöltött kollégiumvezető-helyettesi álláshely 2014. november 30. napja előtti megüresedése esetén az új pályázat kiírására csak a kijelölés iránti új kérelem előterjesztése és ismételt kijelölés esetén van lehetőség.

Az OIT 2008/19. (III. 4.) számú belső határozatával 2008. május 1. napjától kezdődő hatállyal engedélyezte, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság elnöke egy megyei bírósági bírói álláshelyet egy megyei bírósági csoportvezető bírói álláshellyé alakítson át. Az állás átalakítás fedezete a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság költségvetésében rendelkezésre állt.

Az OIT a 186/2008. (IX. 9.) számú határozatával 2008. október 1. napjától kezdődő hatállyal engedélyezte, hogy a Fővárosi Bíróság elnöke a Budai Központi Kerületi Bíróságon egy helyi bírósági bírói álláshelyet egy helyi bírósági csoportvezető bírói álláshellyé alakítson át. Az OIT döntése értelmében az állás-átalakítás

fedezete a Fővárosi Bíróság elnökének hatáskörében felhasználható rendszeres személyi juttatás tartós megtakarítását terhelte.

Az OIT a 187/2008. (IX. 9.) számú határozatával 2008. október 1. napjától kezdődő hatállyal engedélyezte, hogy a Pest Megyei Bíróság elnöke a Pest Megyei Bíróság Munkaügyi Bíróságán egy helyi bírósági bírói álláshelyet egy elnökhelyettesi álláshellyé alakítson át. Az OIT 2008. évben az elnökhelyettesi álláshely rendszeresítése kettő havi költségének fedezetére a hatáskörébe tartozó rendszeres személyi juttatásból 178 000 Ft, annak járulékaiból 57 000 Ft felszabadításához hozzájárult.

Az OIT a 212/2008. (X. 7.) számú határozatával 2008. november 1. napjától kezdődő hatállyal engedélyezte, hogy a Fővárosi Bíróság elnöke a Pesti Központi Kerületi Bíróságon (PKKB) egy helyi bírósági (elnöki) bírói álláshelyet egy helyi bírósági csoportvezető bírói álláshellyé alakítson át. Az OIT döntése értelmében az állás átalakítás fedezete a Fővárosi Bíróság elnökének hatáskörében felhasználható rendszeres személyi juttatás tartós megtakarítását terhelte.

Az OIT a 2008/39. (V. 6.) számú belső határozatával a Fővárosi Bíróságon, a Bács-Kiskun, a Fejér, a Győr-Moson-Sopron, a Hajdú-Bihar, a Heves, a Komárom-Esztergom, a Veszprém és a Zala Megyei Bíróságon a 87/1999. (XI. 3.) számú határozatával az ügyhátralék ledolgozása érdekében ideiglenesen rendszeresített 1. fizetési fokozatú helyi bírósági bírói álláshelyek más megyei bíróságra történő átcsoportosítását nem tartotta indokoltnak.

A belső határozat tartalma szerint az OIT a 2010. májusi ülésén áttekinti e bíróságokon az egy engedélyezett bírói létszámra jutó munkateher és ügyhátralék alakulását és megvizsgálja az ideiglenesen rendszeresített álláshelyek más megyei bíróságra történő átcsoportosításának lehetőségét.

Az OIT a 2008/40. (V. 6.) számú belső határozatával a 87/1999. (XI. 3.) számú határozatával az ügyhátralék ledolgozása érdekében a Csongrád, a Tolna, a Baranya és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróságon ideiglenesen rendszeresített és a 2006/39. (V. 2.), a 2006/81. (VII. 4.), a 2006/82. (VII. 4.), valamint a 2007/109. (VII. 3.) számú belső határozatával a Pest Megyei Bíróságra ideiglenesen átcsoportosított, illetőleg a 2006/45. (V. 2.) számú belső határozatával a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságon, a 2006/47. (V. 2.) számú belső határozatával az OIT Hivatalának Magyar Bíróképző Akadémiáján megszüntetett és a Pest Megyei Bíróságon ideiglenesen rendszeresített hét 1. fizetési fokozatú helyi bírósági bírói álláshely más megyei bíróságra történő átcsoportosítását nem tartotta indokoltnak. A belső határozat rögzítette azt is, hogy a 2010. májusi ülésén áttekinti e bíróságokon az egy engedélyezett bírói létszámra jutó munkateher és ügyhátralék alakulását és megvizsgálja az ideiglenesen átcsoportosított és ideiglenesen rendszeresített álláshelyek más megyei bíróságra történő átcsoportosításának lehetőségét.

Az OIT a 2008/41. (V. 6.) számú belső határozatával a Békés Megyei Bíróságon rendszeresített egy 1. fizetési fokozatú helyi bírósági bírói álláshely megszüntetését és a Pest Megyei Bíróságon történő ideiglenes rendszeresítését nem tartotta indokoltnak.

Az OIT a 2008. május 6-ai ülésén megtárgyalta a tartósan távollévő bírák álláshelyére engedélyezhető túlbetöltések iránti kérelmek elbírálása tárgyában készült előterjesztést.

Az OIT a 2009. májusi ülésének időpontjaig engedélyezte:

– a Fővárosi Bíróság részére – a 2008. évre vonatkozóan keretszámként megállapított – 13 bírói túlbetöltés felhasználását a Pesti Központi Kerületi Bíróságon (2008/43. (V. 6.) számú belső határozat).

Az OIT a 2008/61. (V. 27.) számú belső határozatával a Fővárosi Bíróság – tartósan távollévő bírák álláshelyére engedélyezhető túlbetöltések iránti – kérelmének elbírálásáról szóló 2008/43. (V. 6.) számú belső határozatát akként módosította, hogy a Fővárosi Bíróság részére – 2008. évre vonatkozóan – 14 bírói túlbetöltés felhasználását engedélyezte a Pesti Központi Kerületi Bíróságon. E belső határozattal egyidejűleg módosította az OIT a tartósan távollévő bírák álláshelyére engedélyezhető túlbetöltések keretszámainak meghatározásáról szóló 2008/18. (III. 4.) számú belső határozat 4. pontját is és kimondta, hogy a Fővárosi Bíróságon egy túlbetöltési lehetőség megszűnik, amit a Fővárosi Bíróságon az elsőként megüresedő egy bírói álláshely felhasználásával kell megszüntetni.

– a Baranya Megyei Bíróság részére – a 2008. évre vonatkozóan keretszámként megállapított – egy bírói túlbetöltés felhasználását a Pécsi Városi Bíróságon (2008/44. (V. 6.) számú belső határozat),

– a Bács-Kiskun Megyei Bíróság részére – a 2008. évre vonatkozóan keretszámként megállapított – egy bírói túlbetöltés felhasználását a Kecskeméti Városi Bíróságon (2008/45. (V. 6.) számú belső határozat),

– a Csongrád Megyei Bíróság részére – a 2008. évre vonatkozóan keretszámként megállapított – egy bírói túlbetöltés felhasználását a Szegedi Városi Bíróságon (2008/46. (V. 6.) számú belső határozat),

- a Fejér Megyei Bíróság részére – a 2008. évre vonatkozóan keretszámként megállapított – egy bírói túlbetöltés felhasználását a Székesfehérvári Városi Bíróságon (2008/47. (V. 6.) számú belső határozat),
- a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság részére – a 2008. évre vonatkozóan keretszámként megállapított – egy bírói túlbetöltés felhasználását a Debreceni Városi Bíróságon (2008/48. (V. 6.) számú belső határozat),
- a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság részére – a 2008. évre vonatkozóan keretszámként megállapított – egy bírói túlbetöltés felhasználását a Tatabányai Városi Bíróságon (2008/49. (V. 6.) számú belső határozat),
- a Nógrád Megyei Bíróság részére – a 2008. évre vonatkozóan keretszámként megállapított – egy bírói túlbetöltés felhasználását a Balassagyarmati Városi Bíróságon (2008/50. (V. 6.) számú belső határozat),
- a Pest Megyei Bíróság részére – a 2008. évre vonatkozóan keretszámként megállapított – négy bírói túlbetöltés felhasználását (két fő) a Budaörsi Városi Bíróságon, (egy fő) a Gödöllői Városi Bíróságon és (egy fő) a Monori Városi Bíróságon (2008/51. (V. 6.) számú belső határozat),
- a Somogy Megyei Bíróság részére – a 2008. évre vonatkozóan keretszámként megállapított – egy bírói túlbetöltés felhasználását a Kaposvári Városi Bíróságon (2008/52. (V. 6.) számú belső határozat),
- a Veszprém Megyei Bíróság részére – a 2008. évre vonatkozóan keretszámként megállapított – egy bírói túlbetöltés felhasználását (2008/53. (V. 6.) számú belső határozat).

Az OIT a 2008. évi 4. számú szabályzatával – 2008. június 15-ei hatállyal – módosította a bíróságok létszámmal és személyi juttatással való gazdálkodásáról szóló 1998. évi 4. számú szabályzatát. E szerint az önálló bírósági költségvetési szerv vezetője a helyi és a megyei bírósági bírák engedélyezett összlétszámán belül a helyi és a megyei bírósági bírák tényleges létszámát – a tárgyév január 31-ei engedélyezett összbírói létszámának 2%-a, de legalább egy álláshely erejéig – a rendszeres személyi juttatás tartós megtakarításának terhére növelheti, vagy csökkentheti. A módosítás értelmében az önálló bírósági költségvetési szerv vezetője e jogkörét kizárólag betöltetlen álláshely(ek) tekintetében gyakorolhatja.

Az OIT az elmúlt években bekövetkezett, az egyes bírósági szintek hatáskörét érintő törvényi változásokra figyelemmel bírói álláshelyek átalakítására vonatkozóan a 2008. július 1-jei ülésén az alábbi határozatokat hozta:

- 2008. augusztus 1. napjától kezdődő hatállyal engedélyezte, hogy a Fővárosi Bíróság elnöke egy helyi bírósági bírói álláshelyet egy megyei bírósági bírói álláshellyé alakítson át (165/2008. (VII. 1.) OIT határozat),
- 2009. január 1. napjától kezdődő hatállyal engedélyezte, hogy a Bács-Kiskun Megyei Bíróság elnöke egy helyi bírósági bírói álláshelyet egy megyei bírósági bírói álláshellyé alakítson át (166/2008. (VII. 1.) OIT határozat),
- 2008. augusztus 1. napjától kezdődő hatállyal engedélyezte, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság elnöke kettő helyi bírósági bírói álláshelyet kettő megyei bírósági bírói álláshellyé alakítson át (167/2008. (VII. 1.) OIT határozat),
- 2008. augusztus 1. napjától kezdődő hatállyal engedélyezte, hogy a Fejér Megyei Bíróság elnöke egy helyi bírósági bírói álláshelyet egy megyei bírósági bírói álláshellyé alakítson át (168/2008. (VII. 1.) OIT határozat),
- 2008. augusztus 1. napjától kezdődő hatállyal engedélyezte, hogy a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság elnöke egy helyi bírósági bírói álláshelyet egy megyei bírósági bírói álláshellyé alakítson át (169/2008. (VII. 1.) OIT határozat),
- 2009. január 6. napjától kezdődő hatállyal engedélyezte, hogy a Heves Megyei Bíróság elnöke egy helyi bírósági bírói álláshelyet egy megyei bírósági bírói álláshellyé alakítson át (170/2008. (VII. 1.) OIT határozat),
- 2008. augusztus 1. napjától kezdődő hatállyal engedélyezte, hogy a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság elnöke egy helyi bírósági bírói álláshelyet egy megyei bírósági bírói álláshellyé alakítson át (171/2008. (VII. 1.) OIT határozat),

A **bírósági titkárok és bírósági fogalmazók** engedélyezett összlétszámán belül a bírósági titkárok engedélyezett létszáma az elmúlt évhez képest 48 fővel emelkedett, a bírósági fogalmazói engedélyezett létszám 22 fővel csökkent (19–20. számú mellékletek).

Az OIT a 2007/139. (XI. 6.) számú belső határozatával 2008. január 1-jei hatállyal a Fővárosi Bíróságon tíz, a Pest Megyei Bíróságon négy – I/1. fizetési fokozatú – bírósági titkári álláshely létesítését engedélyezte. A belső határozat tartalma szerint az álláshelyek fedezete az OIT által jóváhagyott költségvetésből a hatáskörömbé utalt zárolt személyi juttatás és munkaadót terhelő járulékok előirányzata.

Az OIT a 122/2008. (V. 27.) számú határozatával 2008. június 1. napjától 2008. december 31. napjáig terjedő időre a Fővárosi Bíróság részére – a Pesti Központi Kerületi Bíróságra érkezett nemperes ügyek feldolgozásához – a megjelölt időtartamra tíz bírósági titkári (I/1. fizetési fokozatú), a Pest Megyei Bíróság részére pedig – a Budaörsi Városi Bíróságra érkezett nemperes ügyek feldolgozásához – két bírósági titkári (I/1. fizetési fokozatú) álláshelyet rendszeresített. Ehhez (a későbbiekben kifejtendő, egyéb igazságügyi alkalmazotti álláshelyek rendszeresítésével együtt) a Fővárosi Bíróság részére 53 389 ezer Ft-ot, a Pest Megyei Bíróság részére pedig 12 064 ezer Ft-ot az OIT Hivatalánál a létszámfejlesztésekre rendelkezésre álló személyi juttatásoknak és a kapcsolódó járulékoknak a hatáskörömbé tartozó zárolt keret terhére biztosított.

Az OIT a 251/2008. (XI. 4.) számú határozatával 2008. december 1. napjától kezdődő hatállyal a Fővárosi Bíróságon 22 bírósági fogalmazói álláshelyet megszüntetett és ezzel egyidejűleg 22 bírósági titkári álláshelyet rendszeresített. A határozat rögzítette, hogy az állás átalakítás fedezete a Fővárosi Bíróság elnökének hatáskörében felhasználható rendszeres személyi juttatás tartós megtakarítását terheli.

A tisztviselők, az írnokok és a fizikai alkalmazottak együttes létszáma 2008. december 31. napjáig 6756 főről 6864 főre (1,6%) emelkedett (21. számú melléklet).

Az OIT a 2007/139. (XI. 6.) számú belső határozatával 2008. január 1-jei hatállyal

- a Győri Ítéltáblán egy IV/1. fizetési fokozatú, középfokú végzettségű tisztviselői állás,
- a Fővárosi Bíróságon tíz III/1. fizetési fokozatú, bírósági ügyintézői állás és négy IV/1. fizetési fokozatú, középfokú végzettségű tisztviselői állás,
- a Baranya Megyei Bíróságon kettő III/1. fizetési fokozatú, bírósági ügyintézői állás,
- a Bács-Kiskun Megyei Bíróságon négy III/1. fizetési fokozatú, bírósági ügyintézői állás,
- a Fejér Megyei Bíróságon három IV/1. fizetési fokozatú, középfokú végzettségű tisztviselői állás,
- a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróságon kettő III/1. fizetési fokozatú, bírósági ügyintézői állás és kettő IV/1. fizetési fokozatú, középfokú végzettségű tisztviselői állás,
- a Hajdú-Bihar Megyei Bíróságon három III/1. fizetési fokozatú, bírósági ügyintézői állás,
- a Komárom-Esztergom Megyei Bíróságon egy III/1. fizetési fokozatú, bírósági ügyintézői állás,
- a Pest Megyei Bíróságon öt III/1. fizetési fokozatú, bírósági ügyintézői állás és huszonkettő IV/1. fizetési fokozatú, középfokú végzettségű tisztviselői állás,
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróságon három III/1. fizetési fokozatú, bírósági ügyintézői állás és egy IV/1. fizetési fokozatú, középfokú végzettségű tisztviselői állás,
- a Vas Megyei Bíróságon egy IV/1. fizetési fokozatú, középfokú végzettségű tisztviselői állás és
- a Zala Megyei Bíróságon egy III/1. fizetési fokozatú, bírósági ügyintézői állás létesítését engedélyezte.

A fenti belső határozat tartalma szerint az álláshelyek fedezete az OIT által jóváhagyott költségvetésből a hatáskörömbé utalt zárolt személyi juttatás és munkaadót terhelő járulék előirányzata.

Az OIT a 2007/145. (XII. 4.) számú belső határozatával 2008. január 1-jei hatállyal a Fővárosi Bíróságon megszüntetett kettő III/14. fizetési fokozatú tisztviselői álláshelyet és egyidejűleg az OIT Hivatalában kettő III/14. fizetési fokozatú álláshelyet rendszeresített. A belső határozat rögzítette azt is, hogy az átcsoportosított és az OIT Hivatalában rendszeresített tisztviselői álláshelyek illetménykülönbözötét a Hivatal rendszeres személyi juttatás tartós megtakarítására biztosítja.

Az OIT a 2008/54. (V. 6.) számú belső határozatával felkért, hogy 2008. június 1-jei hatállyal létesítsék:

- a Bács-Kiskun Megyei Bíróságon egy,
- a Baranya Megyei Bíróságon egy,
- a Békés Megyei Bíróságon egy,
- a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságon öt,
- a Fejér Megyei Bíróságon kettő,
- a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróságon egy,
- a Hajdú-Bihar Megyei Bíróságon három,
- a Heves Megyei Bíróságon egy,
- a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróságon kettő,
- a Komárom-Esztergom Megyei Bíróságon kettő,
- a Nógrád Megyei Bíróságon kettő,
- a Somogy Megyei Bíróságon egy,
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróságon három,
- a Tolna Megyei Bíróságon egy,
- a Vas Megyei Bíróságon kettő,

- a Veszprém Megyei Bíróságon kettő,
- a Zala Megyei Bíróságon egy III/1. fizetési fokozatú, bírósági ügyintézői álláshelyet.

Az álláshelyekhez tartozó illetményt és járulékot az OIT Hivatalánál zárolt személyi juttatás és munkaadókat terhelő járulékok terhére biztosítottam.

Az OIT a 122/2008. (V. 27.) számú határozatával 2008. június 1. napjától 2008. december 31. napjáig terjedő időre a Fővárosi Bíróság részére – a Pesti Központi Kerületi Bíróságra érkezett nemperes ügyek feldolgozásához – a megjelölt időtartamra 20 írnoki (IV/5. fizetési fokozatú), a Pest Megyei Bíróság részére pedig – a Budaörsi Városi Bíróságra érkezett nemperes ügyek feldolgozásához – öt írnoki (IV/5. fizetési fokozatú) álláshelyet rendszeresített és ehhez (a korábban kifejtett bírósági titkári álláshelyek rendszeresítésével együtt) a Fővárosi Bíróság részére 53 389 ezer Ft-ot, a Pest Megyei Bíróság részére pedig 12 064 ezer Ft-ot az OIT Hivatalánál a létszámfejlesztésekre rendelkezésre álló személyi juttatásoknak és a kapcsolódó járulékoknak a hatáskörömbé tartozó zárolt keret terhére biztosított.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács döntéseinek értelmében 2008. december 31. napjáig:

- a Fővárosi Bíróság elnöke tíz fizikai dolgozói álláshelyből tíz bírósági írnoki álláshelyet,
- a Baranya Megyei Bíróság elnöke kettő bírósági tisztviselői álláshelyből kettő bírósági ügyintézői álláshelyet,
- a Bács-Kiskun Megyei Bíróság elnöke öt bírósági írnoki álláshelyből öt bírósági tisztviselői álláshelyet,
- a Fejér Megyei Bíróság elnöke egy fizikai dolgozói és két bírósági írnoki álláshelyből három bírósági tisztviselői álláshelyet,
- a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság elnöke négy középfokú végzettségű bírósági tisztviselői és egy bírósági írnoki álláshelyből egy felsőfokú végzettségű bírósági ügyintézői álláshelyet,
- a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság elnöke hat részfoglalkozású igazságügyi alkalmazotti álláshelyből teljes munkaidős kettő fizikai dolgozói és egy bírósági tisztviselői álláshelyet,
- a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság elnöke egy fizikai dolgozói álláshelyből egy bírósági tisztviselői álláshelyet,
- a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság elnöke hat bírósági tisztviselői álláshelyből hat felsőfokú végzettségű bírósági ügyintézői álláshelyet, kettő középfokú végzettségű bírósági tisztviselői álláshelyből kettő felsőfokú végzettségű bírósági tisztviselői álláshelyet, egy bírósági írnoki álláshelyből egy felsőfokú végzettségű bírósági ügyintézői álláshelyet és egy fizikai dolgozói álláshelyből egy középfokú végzettségű bírósági tisztviselői álláshelyet,
- a Tolna Megyei Bíróság elnöke tíz fizikai dolgozói álláshelyből öt felsőfokú végzettségű bírósági ügyintézői álláshelyet alakított ki.

Az OIT elnökhelyetteseként 2008. július 1. napjától a Bács-Kiskun Megyei Bíróságon – a rendszeres személyi juttatás tartós megtakarítása terhére – egy IV/3. fizetési fokozatú és egy IV/5. fizetési fokozatú bírósági tisztviselői álláshelyet, valamint három fizikai dolgozói álláshelyet létesítettem.

Az OIT megalakulása óta egyik alapvető célkitűzésének tekinti a bírák tehermentesítését az adminisztratív feladatok ellátása alól és ennek érdekében a bíróságokon megfelelő létszámarány kialakítását. Megállapítható, hogy az egy bíróra jutó igazságügyi alkalmazotti arány a beszámoló időszakában (2008. december 31. napjáig) 2007. november 30. óta kis mértékben 2,39-ről 2,40-re emelkedett (21–22. számú mellékletek).

2.2. A bírói kar összetétele

A beszámoló időszakában a bírói kar ítélkezési gyakorlat szerinti összetétele a következők szerint változott. Az előző évhez képest csökkent az első kinevezésre tekintettel határozott időre kinevezett bírák száma (a 2007. évi 286-ról 2008. december 31. napjáig 240-re). A betöltött bírói létszámon belüli arányuk 8,5%. A helyi bíróságokon csökkent a 10 év alatti gyakorlattal rendelkező bírák aránya, a 2007. évi 50,8%-ról 48,7%-ra. A hosszabb bírói gyakorlattal rendelkező helyi és megyei bírósági bírák körében elenyésző mértékben növekedett a 11–20 éves gyakorlattal rendelkező bírák aránya, a 2007. évi 41,5%-ról 42,1%-ra. A 31 év feletti gyakorlattal rendelkező helyi és megyei bírósági bírák aránya az előző évhez képest kis mértékben romlott (9,1%-ról 7,1%-ra).

Az ítélőtáblákon szolgálatot teljesítő bírák tekintetében kimondható, hogy valamennyi ítélőtábla felállításkor meghatározó szempont volt a megfelelő időtartamú ítélkezési tapasztalat szerinti kiválasztás. Ennek kapcsán megállapítható, hogy az ítélőtáblákon változatlanul igen magas a hosszabb bírói gyakorlattal, ezen

belül is a 11–20 éves (43,4%), valamint a 21–30 éves (32,7%) bírói gyakorlattal rendelkező bírák aránya (22. számú melléklet).

A bírói kar nemek szerinti összetételét megvizsgálva megállapítható, hogy a helyi bíróságokra beosztott bírák közül 71,4%, a megyei bíróságokon dolgozók körében 68% a női bírák aránya. A 2007. évihez képest tehát 2008. december 31. napjáig a helyi bíróságokon minimálisan csökkent, a megyei bíróságokon pedig kis mértékben emelkedett a női bírák aránya. Az ítélőtáblákon a nők aránya (61,6%) – az országos viszonylatnak megfelelően – magas (24–30. számú mellékletek).

2.3. A bírák kinevezése

A munkáltatói jogkört gyakorló bírósági vezetők 310 bírói állásra írtak ki pályázatot, ezek közül 213 (nyolc eredménytelen) pályázat került elbírálásra. Valamennyi előterjesztést elfogadva, a Magyar Köztársaság elnöke 2007. december 1. napjától 2008. december 31. napjáig 108 pályázót nevezett ki – ebből három bírót határozatlan időtartamra – bíróvá.

A főváros bíróságain 35 új bírót kezdte meg működését (33. számú melléklet). A megyei bíróságokon a bírói tisztségre pályázók száma egy és 16 között változott.

A Bjt. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében – főszabályként – a bírói kinevezés első alkalommal három évre szól. A Bjt. 12. §-ában foglaltak szerint a bíróság elnöke a határozott idő utolsó napját megelőző 90 nappal korábban beszerzi a határozott időre kinevezett bíró nyilatkozatát arról, hogy kéri-e a határozatlan időre történő bírói kinevezését. Ha a bíró ilyen irányú kérelmet terjeszt elő és a tényleges bírói működésének időtartama a 18 hónapot meghaladta, meg kell vizsgálni a bírói működésének teljes időtartama alatt végzett munkáját. Ha a bírót a határozatlan időre történő kinevezésre alkalmasnak találták, a kinevezési javaslatot – pályázat kiírása nélkül – a harmadik év utolsó napját megelőző 30 napon belül kell a köztársasági elnökhöz felterjeszteni.

A megyei bíróságok elnökeinek a bíró tevékenységéről készített értékelése alapján, az OIT előterjesztésére, a köztársasági elnök 2007. évben december 1. napjától 2008. december 31. napjáig 141 bírót nevezett ki – a határozott idő leteltét követően – határozatlan időtartamra.

2.4. A bírák szolgálati viszonyának megszűnése

A Magyar Köztársaság elnöke az Országos Igazságszolgáltatási Tanács előterjesztésére kilenc legfelsőbb bírósági bírói, öt ítélőtáblai, 41 megyei bírósági és 41 helyi bírósági bírót mentett fel tisztségéből; közülük 25-öt a felső korhatár elérése, 39-et az öregségi nyugdíjkorhatár elérése, egyet pedig rokkantsági nyugdíjra jogosultság miatt; 25-en lemondtak a tisztségükről, 4 bíró szolgálati viszonya az első bírói kinevezés lejártára tekintettel szűnt meg, 2 bíró a tisztségének ellátására tartósan – egészségügyi okból – alkalmatlanná vált (31. számú melléklet).

Az elmúlt évek adatait vizsgálva megállapítható, hogy a bírói hivatás helyett más pályát választók száma jelentős mértékben megemelkedett (2006-ban tízen, 2007. évben november 30. napjáig tizenketten, 2008. december 31. napjáig huszonötön kérték a felmentésüket). Elsősorban a 33-50 év közötti bírák választanak más hivatást. Közöttük – mint ahogy a bírák körében is – általában magasabb a nők aránya, mint a férfiaké (32. számú melléklet).

2.5. A bírák elleni fegyelmi eljárások és fegyelmi eljárás kezdeményezése nélkül alkalmazott írásbeli figyelmeztetések

A megyei bíróságok elnökei a 2007. december 1. - 2008. december 31. napjáig terjedő időszakban összesen 11 helyi bírósági bíróval és három megyei bírósági bíróval szemben alkalmaztak – fegyelmi eljárás kezdeményezése nélkül – írásbeli figyelmeztetést. A bírákkal szemben az intézkedés alkalmazására három esetben a bírói hivatás tekintélyét sértő magatartás miatt került sor.

A fennmaradó 11 esetben a bírák hivatali kötelezettségzegése (írásba foglalási és ügyintézési késedelmek, figyelmetlen munkavégzés) adott okot az írásbeli figyelmeztetésre.

A bírák a fegyelmi eljárás lefolytatását egyetlen esetben sem kérték.

A megyei bíróságok elnökei 2007. december 1. napjától 2008. december 31. napjáig öt bírósági vezető, három megyei bírósági bíró és 13 helyi bírósági bíró ellen kezdeményezték a fegyelmi eljárás megindítását.

A fegyelmi eljárás megindításának kezdeményezését az érintett megyei bíróság elnöke négy esetben a bírói hivatás tekintélyét sértő magatartás, 15 esetben a hivatali kötelezettség vétkes megszegése miatt, míg kettő esetben mindkét ok miatt látta indokoltnak.

A hivatali kötelezettség megszegés miatt indult fegyelmi eljárások megindítására – a korábbi évekhez hasonlóan – továbbra is elsősorban a késedelmes ügyintézés adott okot. Volt azonban olyan eset is, amikor a bíró mulasztása a vádlott jogellenes fogva tartásához vezetett, vagy a bíróval szemben fizetési meghagyás kibocsátására, végrehajtási eljárás kezdeményezésére került sor, s e miatt kezdeményezte a megyei bíróság elnöke a fegyelmi eljárás megindítását.

A fegyelmi bíróságok a 2007. december 1. napjától 2008. december 31. napjáig indult 21 fegyelmi eljárás közül 12 ügyet jogerősen befejeztek. A fegyelmi bíróság három esetben megszüntette az eljárást. Kettő esetben az eljárás megszüntetésére azért került sor, mert időközben a bírót a köztársasági elnök – lemondására tekintettel – bírói tisztségéből felmentette, egy esetben pedig azért, mert a megyei bíróság elnöke a tudomás szerzésétől számított 3 hónapon túl kezdeményezte az eljárást. A fegyelmi bíróság egy esetben a fegyelmi eljárást megtagadta, kettő esetben az eljárást megszüntette és a bírót figyelmeztetésben részesítette, míg egy bíró egy fizetési fokozattal való visszavetés, három bíró feddés és kettő megrovás fegyelmi büntetésben részesült.

A 2007. december 1. és 2008. december 31. között kezdeményezett fegyelmi eljárások közül, az elmúlt év végén kilenc ügy maradt folyamatban. Ezek közül egy ügyben a fegyelmi bíróság – a bíró ellen folyamatban lévő másik fegyelmi eljárásra tekintettel – az eljárást felfüggesztette, kettő ügyben a másodfokú fegyelmi tárgyalás, míg egy ügyben az első fokú fegyelmi tárgyalás kitűzésére nem került sor. Kettő ügyben az első fokú fegyelmi bíróság határozata még nem emelkedett jogerőre, egy ügyben határnap hivatalból kerül kitűzésre, egy ügyben az OIT a bíró 2009. február 13-i hatállyal történő felmentését indítványozta, míg egy ügyben a bírót a köztársasági elnök 2009. február 28-i hatállyal tisztségéből felmentette.

2.6. A bírák ellen indult büntető- és szabálysértési eljárások

A 2007. december 1. és 2008. december 31. közötti időszakban egy helyi bírósági bíró ellen indult szabálysértési eljárás a közúti közlekedés rendjének megzavarása szabálysértés miatt. A bíró mentelmi jogáról lemondott, vele szemben a szabálysértési hatóság pénzbírságot szabott ki.

A hivatkozott időszakban négy helyi és egy megyei bírósági bíró ellen indult büntetőeljárás.

A Központi Nyomozó Főügyészség – a bíró mentelmi jogának felfüggesztését követően – három helyi bírósági bíró ellen közúti baleset gondatlan okozásának vétsége, egy helyi bírósági bíró ellen hatóság félrevezetésének vétsége miatt indított büntetőeljárást.

Egy ügyben az ügyészség a bíró ellen indult eljárást megszüntette, kettő ügyben vádemelésre került sor a bíró ellen, egy ügyben pedig ez idáig az ügyészség nem emelt vádat. Jelenleg tehát három eljárás van folyamatban.

A megyei bírósági bíró ellen – mentelmi jogának felfüggesztését követően – ittas járművezetés vétsége miatt indult eljárás, melyben a bíróság a bírót 150.000 Ft pénzbüntetésre és a „B” kategóriába tartozó járművek vezetésétől 1 év 3 hónapra történő eltiltásra ítélte.

2.7. A bírák és az igazságügyi alkalmazottak javadalmazása és elismerése

A Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény 58. §-ának (1) bekezdése értelmében a legalacsonyabb bírói alapilletmény összege 2008. január 1. napjától 339 000 Ft-ról 356 000 Ft-ra emelkedett.

Az OIT a 2008/3. (I. 8.) számú belső határozatával hozzájárult a fizikai dolgozók illetményének 2008. január 1. napjától történő 5%-os emeléséhez. A belső határozat rögzítette azt is, hogy a fizikai dolgozók illetményemelésére biztosított keretösszegeből az illetményemelés személyenkénti mértékét az intézmény vezetője állapítja meg.

Az OIT a 2008. évben nem kezdeményezte a kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők soron kívüli előresorolását, valamint a Legfelsőbb Bíróságra és az OIT Hivatalába beosztott bírák soron kívüli előresorolása tekintetében a javaslatok beszerzését mellőzte.

A bíróságokon a bírák és az igazságügyi alkalmazottak részére 2008. évben kifizetett jutalom általános mértéke az egy havi illetmény 56,37%-ának megfelelő összeg volt.

A Magyar Köztársaság kitüntetéseiről szóló 1991. évi XXXI. törvénnyel alapított kitüntetésben 22 bíró és 17 igazságügyi alkalmazott részesült.

Az OIT a Bjt. és az Iasz., valamint a bírák és az igazságügyi alkalmazottak tevékenysége elismeréséről szóló 1999. évi 3. számú OIT szabályzat rendelkezései értelmében kiváló munkavégzésért, a bíró tényleges beosztásánál magasabb bírói, az igazságügyi alkalmazottak esetében pedig főtanácsos és tanácsos címet adományozhat.

Az OIT döntése alapján 2008. évben egy megyei bírósági bíró címzetes táblabíró, 26 helyi bírósági bíró címzetes megyei bírósági bíró, öt tisztviselő főtanácsos, 18 tisztviselő tanácsos címet kapott.

A 2000. évi 3. számú OIT szabályzatával alapított Juhász Andor díjat az OIT 2001-ben adományozta első alkalommal. 2008. évben a díj arany fokozatát három bíró, ezüst fokozatát tíz bíró, bronz fokozatát 20 igazságügyi alkalmazott vehette át.

Az OIT 2008. évben egy bírónak a Juhász Andor díj ezüst fokozata posztumusz kitüntetést adományozta.

3. Oktatás

A bírók, bírósági titkárok és igazságügyi alkalmazottak továbbképzése a 2006-ban az OIT Hivatalának szervezeti egységeként létrehozott Magyar Bíróképző Akadémia (MBA) feladata. Ellátja a korszerű információszolgáltatást és a bírósági könyvtárak központi irányítását is. Munkáját az OIT által jóváhagyott éves oktatási terv alapján végzi (34. számú melléklet).

3.1. Bírák továbbképzése

Az MBA által szervezett rendezvények között nagyobb számban fordultak elő többnapos, a hagyományos előadásokat gyakorlati foglalkozásokkal kiegészítő interaktív képzések civil szervezetek és különböző társtudományok képviselőinek széles körű bevonásával.

A Magyar Helsinki Bizottság, az Amnesty International, a Transparency International, a Központ a Mentális Sérültek Jogaiért Alapítvány, az Európai Roma Jogok Központja, az Egyenlő Bánásmód Hatóság és a Társaság a Szabadságjogokért elnevezésű civil szervezetekkel közösen szervezett oktatási rendezvények kiemelt feladata volt az emberi jogi tudatosság emelése a bírák gondolkodásában, magatartásában.

A rendezvények tartalmát illetően az MBA több olyan programot is szervezett, melyek egy-egy klasszikusnak számító civilisztikai jogterület (pl.: a hibás teljesítés, a szerződések érvénytelensége, a végrehajtási perek, családjogi perek) bírósági gyakorlatának feltárását tűzte ki célul az egységes joggyakorlat kialakításának elősegítése érdekében.

Büntetőjogi témakörben a képzések általában egy adott szakterülethez tartozó témákat – emberkereskedelem, környezetvédelem, kábítószerrel való visszaélés, szerzői és szomszédos jogok, élet- és testi épség elleni bűncselekmények, vagyoni jellegű intézkedések – elemeztek részletesen. A szorosan vett jogi-szakmai kérdések megvitatásán kívül az adott bűncselekmények társadalmi háttere és a társtudományok eredményeinek bemutatására is sor került. Az előadók között bírák mellett szociológusok, pszichológusok és a társszervek – ügyészség, rendőrség, Bevándorlási Hivatal, Igazságügyi Hivatal, Rendőrtiszti Főiskola, Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium – képviselői, valamint igazságügyi (orvos, elmeorvos, DNS, környezetvédelmi) szakértők vettek részt. Ezen túlmenően tájékoztatást kaptak a résztvevők olyan különleges szakértelmet igénylő kérdésekről, mint például a grafológia és a poligráfia is.

A Btk. módosításáról, a vád értelmezéséről, és a schengeni csatlakozásról szóló képzések bírák szélesebb körét érintették és aktuális kérdéseket dolgoztak fel. E programok előadói között bírák, ügyészek, ügyvédek, a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium és az Országos Rendőr-főkapitányság NBEK SIRÉNE csoportjának képviselői egyaránt megtalálhatóak voltak.

3.2. E-learning képzés

Az MBA 2008-ban teljesen új oktatási formaként indította útjára az e-learning képzéseket. Ezek sajátosága, hogy a tananyag a résztvevő számítógépén bármikor elérhető, a tanulást mindenki saját egyéni időbeosztásához alakíthatja. A személyes konzultációk, a chat és fórum funkciók használata pedig kiküszöböli a képzési forma személytelenségéből adódó esetleges hátrányokat. Az Átmeneti Támogatás alapján valósult meg az e-learning szoftver keretrendszer, valamint a szükséges hardvereszközök és fejlesztési szolgáltatások megvásárlása, továbbá elkészült 14 db induló tananyag. A projektet 2008. december 1-jén lezártuk, melyet a hároméves üzemeltetési támogatás követ.

3.3. A bírósági titkárok központi képzése

Az MBA változatlanul kiemelten kezeli a jövőendő bíráknak, a bírósági titkároknak a felkészítését. Immár második alkalommal került sor a négy modulból álló felkészítő program lebonyolítására, amelynek keretében közvetített ismeretek (első modul) a bírói hivatástudat és etika, az elfogulatlan ítélkezés követelményének elmélyítését, a pszichológiai és retorikai, beszédtechnikai tudnivalók elsajátítását célozták meg. A bírói felkészítő program második és harmadik modulja a polgári és a büntető ítélkezés legtipikusabb területeinek anyagi és eljárásjogi kérdéseit ölelte fel, a gyakorlati tudnivalókat szem előtt tartva. Az alapvető pertípusokat érintő kiscsoportos foglalkozásokat a résztvevő titkárok érdeklődő figyelme és aktív magatartása jellemezte. A bírói felkészítő program egymásra épülő fejezeteit, negyedik modulként, a tárgyalásvezetési (perszimulációs) gyakorlat zárta civilisztikai és büntető ügyszakban.

3.4. Igazságügyi alkalmazottak képzése

A bíróságok igényeihez alkalmazkodva folytatódott az igazságügyi alkalmazottak (bírósági könyvtárosok, informatikusok, cégszerkesztők, a bírósági gazdasági hivatalok alkalmazottai és vezetői, elnöki iroda-vezetők, statisztikusok, belső ellenőrök) képzése.

3.5. Bírósági fogalmazók felvételi versenyvizsgája

A központi oktatási terv végrehajtása mellett az MBA számára 2008-ban a bírósági fogalmazók központi és bírósági versenyvizsgáinak megszervezése, lebonyolítása, az írásbeli és szóbeli megmérettetés tartalmának kialakítása jelentett komoly szakmai és szervezési kihívást.

3.6. Államreform Operatív Program

Az OIT Hivatalának a „Tudásalapú igazságszolgáltatás fejlesztése Magyarországi bírák és igazságügyi alkalmazottak képzése és integrált tudásbázis kialakítása” címmel kidolgozott pályázatát a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség elfogadta; a két és fél éves projekt végrehajtására 194 601 900 Ft vissza nem térítendő támogatást ítélte oda. A projekt átfogó célja a bíróságokon végzett igazságszolgáltatási munka hatékonyságának a növelése. Ennek a célkitűzésnek a megvalósítását az MBA komplex képzési program végrehajtásával és integrált bírósági könyvtári tudásbázis kiépítésével végzi.

A programsorozat keretében 8 angol és 8 német nyelvű európai jogi képzés került megrendezésre 2008-ban.

3.7. Egyéb oktatási programok

Az MBA 2007. december 13-án **keret-megállapodást kötött a Szlovák Bíróképző Akadémiával**, melynek elsődleges célja a kölcsönösen előnyös együttműködés a bírák és igazságszolgáltatási tisztségviselők képzésének és továbbképzésének tervezésében, előkészítésében és lebonyolításában. Az együttműködés keretében a Szlovák Bíróképző Akadémia 2008-ban 2 magyar bíró részvételét biztosította az „Emberi Jogok Európai Egyezménye a gyakorlat és döntések fényében - az Emberi Jogok Európai Bírósága és az Európai Közösségek Bírósága esetjogának összehasonlítása” című programján. Az MBA 2 szlovák bíró számára ajánlott részvételi lehetőséget a 2008. december 10-12. között szervezett „Útas jog, adásvételi szerződések és általános szerződéses feltételek” című német nyelvű európai jogi szemináriumon.

Az OIT Hivatala 2008. május 14-én partnerségi nyilatkozatot írt alá az EJTN-nel (Európai Igazságszolgáltatási Képzési Hálózat) a Bizottsághoz benyújtott „**Polgári bírói képzés Európai Fóruma**” című projekt kapcsán. A pályázat sikeres volt, a Bizottság 2008. november 24-én értesítette az EJTN-t a 200.000 eurós támogatás megítéléséről. A projekt legfontosabb eseménye egy három napos Barcelonai Fórum 2010-ben a Brüsszel I. és Brüsszel II. Rendelet, valamint a mediáció témakörében, amelyen 4 magyar delegált vehet majd részt.

Összesen 12 **külföldön rendezett programon való részvételre** 24 bíró számára nyílt lehetőség. A rendezvényeknek Németország, Franciaország, Spanyolország, Lengyelország, Szlovákia adott otthont.

3.8. Könyvtári program

Az integrált bírósági könyvtári rendszer (IKR) bevezetésének és a bírósági könyvtárak szintrehozásának programját a 121/2006 (X. 10.) OIT határozat alapján hajtja végre az MBA.

A technikai fejlesztés forrásai az Európai Unió 2005/17/520.02.01. számú Átmeneti Támogatás Programja, valamint az Új Magyarország Fejlesztési Terv Államreform Operatív Programja (ÁROP) keretében elnyert, már említett pályázat, és a fejezet költségvetése.

Beszerezésre került 27 báziskönyvtárba (Legfelsőbb Bíróság, ítéletáblák, megyei (fővárosi) bíróságok és az OIT Hivatala) egy-egy multifunkcionális, munkacsoport szintű nyomtató, amely képes a hagyományos papíralapú dokumentumok ad hoc jellegű digitalizálására és dokumentumküldési szolgáltatások kialakítására. A tárgyidőszakban 30 darab bírósági könyvtárosi munkahely beszerzése is megvalósult. A munkaállomásból és a könyvtárosi munkához szükséges szoftverből álló „munkahely” 26 bírósági báziskönyvtárban került kialakításra (25 bírósági intézménynél 1-1 db és a Fővárosi Bíróságnál 5 db). A bíróságok igénye szerint az MBA megvalósította a munkaállomások és nyomtatók központi menedzselését, így a telepített gépek távfelügyelete lehetővé teszi meghibásodás esetén a gyors beavatkozást.

Az IKR projekt jelenleg országos szinten 27 földrajzilag elkülönülő bírósági báziskönyvtár elektronikus eszközökkel való összekapcsolását célozta meg. A bírósági könyvtárak dokumentumaira vonatkozó információk közös adatbázisba kerültek, megtörtént az informatikai eszközök telepítése és üzembe helyezése. A szerződés szerinti fejlesztések tesztelése folyamatban van, sor került a felhasználói oktatásokra.

A bíróságok szintrehozási programjának hangsúlyos eleme a könyvtárosi feladatot ellátó tisztviselők felkészítése az új rendszer használatára. Ennek érdekében 2008-ban intenzív képzéseken vettek részt a könyvtárosok.

4. A bírósági épületek

A magyarországi bíróságok a 2008. január 1-jei állapot szerint 158 épületben működnek. A megyei (fővárosi) bíróságok, valamint a megyeszékhelyi városi bíróságok – tehát a nagy alapterületű bíróságok – zömme a századforduló környéke és az I. világháború közötti időszakban épültek, míg a helyi bíróságok többsége a két világháború közötti időszakban. A bírósági épületek „új generációját” elsősorban a más funkcióra épült, a rendszerváltozás során átvett, volt párt- és munkásör épületek jelentik.

Az épületállomány korszerűsítésére az elmúlt évtizedekben csak szerény pénzügyi lehetőségek álltak rendelkezésre. Nemcsak a nagyjából 60–110 éve épült épületek rekonstrukciója maradt el, hanem a több mint tíz éve átvett, volt párt- és munkásör épületek állaga is romlott, mert nem volt pénzügyi lehetőségünk átvételükkor a teljes felújításra.

A bíróságok épület-karbantartásra fordítható pénzügyi lehetőségei nominálértéken másfél évtizede változatlanok, és 2007–2008-ra vonatkozóan is csökkentek, mert a költségvetés többletforrásokat nem biztosít.

A felsorolt tényezők hatására az épületek fizikai romlása meghaladja a felújítások során elért eredményeket.

4.1. A bírósági épületállomány fő jellemzői

A 2008. évi költségvetési törvényben az Országgyűlés a bíróságok fejezetben 1350 millió forint központi beruházási előirányzatot hagyott jóvá, amely a fejezeti egyensúlyi tartalékból év közben 100 400 ezer Ft pótelőirányzat biztosításával kiegészítésre került. Így 2008-ban a központi előirányzat 1 450 400 ezer Ft-ra változott.

Ennek ellenére a bíróságok által épület-rekonstrukciókra és beruházásokra fordítható összeg 2008. évben (1.450.400 ezer Ft) csökkent a 2007. évi pénzügyi lehetőséghez képest (1925 millió Ft). Ez a tendencia 2009-ben is folytatódik, mert a rendelkezésre álló forrás várhatóan kevesebb az előző évinél (943 millió Ft).

A bírósági épületek műszaki állapotában, felszereltségében – a szűkös pénzügyi lehetőségek miatt – az előző évhez képest jelentős arányeltolódás mutatkozik a befejezett és a folyamatban lévő beruházások tekintetében. A beruházások nagy része kettő vagy több évi átfutási idővel valósítható meg.

Beruházási munkák 2008. évben 19 150 m² bírósági alapterületen folytak. A 2007. évben megkezdett beruházások közül 2008. évben új épület építése 1320 m² bírósági alapterületen, részleges felújítás 2330 m² alapterületen fejeződött be.

Az építési beruházások előkészítő munkái 2007-ben 15 500 m² területű bírósági épületnél tették lehetővé, hogy 2008-ban az építési kivitelezési munkák elkezdődjenek, de a kényyszerű ütemezés miatt a további előkészített épületek legkorábban 2009-ben, illetve 2010-ben kerülhetnek átadásra.

Az épület-előkészítési munkákra 2009-ben – a Csongrád és a Heves Megyei Bíróság épülete rekonstrukciós munkáinak előkészítésével, valamint a 2008. évben megkezdett Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság épülete tervezési feladatának folytatásával – 23 366 m² területen van mód.

A felújítással érintett bírósági épületeknél megvalósul a bíróságok biztonságát szolgáló biztonságtechnikai berendezések és rendszerek telepítése is.

Az épületállomány rossz műszaki állapota mellett továbbra is gondot jelent az elhelyezési lehetőségek szűkösége. Az elmúlt évtizedben több száz jogszabály bővítette a bíróságok feladatkörét, néhány jogszabály létszámbővítéssel is járt, melyet azonban finanszírozási okok miatt nem követhetett az elhelyezési lehetőségek bővítése.

Az elmúlt évben a bíróságok beruházási lehetőségeinek felhasználásával a bírák elhelyezési és munkafeltételeinek javítására, illetve a törvényi kötelezettség teljesítése érdekében az alábbi intézkedések történtek:

- a Fonyódi Városi Bíróság épületének kivitelezése 2008 januárjában befejeződött;
- elkészült a Legfelsőbb Bíróság kazánháza felújításának I. üteme, valamint a Fővárosi Cégbíróság új kazánházának kialakítása;
- a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság épületének bővítése és felújítása tavaly megkezdődött, és a tárgyévben – több évre áthúzódó beruházásként – folytatódott;
- folyamatban van a Bicskei, a Kiskunhalasi és a Szikszói Városi Bíróság épületeinek felújítása;
- megkezdődött a Nyírbátori Városi Bíróság épülete kivitelezőjének kiválasztása;
- 2007. évben elkezdődött és 2008. évben folytatódik a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság épület-felújításának tervezése;
- elkészült a Csongrád Megyei Bíróság elhelyezésének tanulmányterve;
- folyamatban van a Pesti Központi Kerületi Bíróság épülete rekonstrukciójának V. üteme;
- az OIT Hivatala bonyolításában a megyei bíróságok részt vettek „A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése” elnevezésű, az NFÜ által 3 szakaszban kiírt európai uniós pályázaton, melynek első fordulójában 26, a másodikban 10, a harmadikban pedig 24 épület volt eredményes. A 60 épület összesen 1 433 805 ezer Ft támogatási összeget nyert el. Az első fordulóban nyertes megyei bíróságok a megkötött támogatási szerződés alapján már végzik a megvalósítást, a befejezési határidő 2009. május vége. A második és harmadik fordulóban sikeresen résztvevő intézmények szerződéskötése folyamatban van.

A fejezeti egyensúlyi tartalék segítséget nyújtott a kivitelezés alatt álló beruházások folyamatosságának biztosításához. Az OIT döntése értelmében a 100.400 ezer Ft pótelőirányzat a 2009. évben befejezésre kerülő Kiskunhalasi, valamint a Szikszói Városi Bíróság épülete rekonstrukciójára került felhasználásra.

Folytatódik 2009. évben – a költségvetéshez igazított középtávú beruházási terv végrehajtásával – az új bírósági épületek építése és rekonstrukciója:

- megkezdődik a Nyírbátori Városi Bíróság új épületének kivitelezése;
- folytatódik és várhatóan ez évben be is fejeződik a Kiskunhalasi és a Szikszói Városi Bíróság épületének felújítása;
- folyamatban van a Bicskei Városi Bíróság épületének rekonstrukciója;
- 2007-ben elkezdődött és több évre áthúzódó beruházásként folytatódik a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság épületének bővítése és felújítása, valamint

- a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság meglévő épületének tervezési feladata, amely 2009. évre át-húzódó beruhásként folytatódik;
 - elkezdődött a Pesti Központi Kerületi Bíróság épülete rekonstrukciójának VI. üteme.
- A 2008. évi beruházások, rekonstrukciók költségének összesített adatait az *35. számú melléklet* tartalmazza.

4.2. A bírósági épületek eszköz-ellátottságának fő jellemzői

A bíróságok korszerű működéséhez szükséges technikai feltételeket a rendelkezésünkre álló pénzügyi lehetőségekből nem tudjuk biztosítani. Megállapítható, hogy nem elsősorban mennyiségi problémáról van szó, hanem arról, hogy a meglévő technikai eszközök jelentős része korszerűtlen.

Cseréjük jó esetben fizikai elhasználódásukat követi, az erkölcsi kopás követése megoldhatatlan.

A bíróságok technikai ellátására 2001-ben 190 millió Ft-ot, 2002-ben 149 millió Ft-ot fordíthattunk, míg 2003-ban 137 millió Ft felhasználására volt lehetőségünk. A bíróságok technikai ellátására 2004-2008. között pénzügyi keret nem állt rendelkezésre.

A bírósági épületek középtávú felújítási és beruházási, valamint a tanulmányok és pályázatok tartalékke-reteéből 2008-ban 73 millió Ft átcsoportosításával 30 darab nagy futásteljesítményű és gazdaságtalanul üze-melő gépkocsi cseréjére került sor.

A munkakörülmények javítására szolgáló eszközök beszerzésére 2008-ban nem volt és várhatóan 2009-ben sem lesz anyagi lehetőség.

5. A bírósági informatika

5.1. Az informatika szerepe a bírósági munkában

Napjainkban a bíróságok működtetésében az informatika alapvető fontosságú eszközzé vált. Az informa-tika a hatékonyság javításának egyik legfontosabb eszköze lehet, mivel az ítélkezés személyi és egyéb tárgyi feltételrendszerében nehezebben következnek be érdemi változások.

A bírósági intézmények napi munkájában ma már nélkülözhetetlen módon jelen van az informatika. Ezért alapvető jelentőséggel bír az informatikai infrastruktúra hatékony működtetése, a felhasználók igényeinek folyamatos kezelése. A bírósági szervezet valamennyi intézménye egy egységes, országos informatikai há-lózatban működik, amely több mint 10 000 munkaállomás, 150 lokális hálózat összehangolt üzemeltetését jelenti.

A 2007-ben megkezdett és 2008-ban befejezett informatikai eszközpark fejlesztéssel korszerűbb, a jövő-beni követelményeknek jobban megfelelő, egységesebb alpinfrastruktúra jött létre, amely optimális bázist nyújt az e-igazságszolgáltatáshoz kapcsolódó projektek megvalósításához.

5.2. A bírósági informatika főbb területei

A bíróságok informatikai tevékenységében a beszámolási időszak főbb célkitűzései a következők voltak:

- *jogszabályok által előírt feladatok teljesítése:*
- a bírósági határozatok anonimizált közzététele,
- elektronikus aláírás alkalmazása a cégbíróságokon,
- távmeghallgatás, távkihallgatás és jegyzőkönyv felvétele más módon,
- *üzemszerű működés feltételeinek biztosítása:*
- alkalmazások működtetése, működés feltételeinek javítása,
- Magyar Bíróképző Akadémia informatikai infrastruktúrájának működtetése,
- *a jövő alkalmazásfejlesztéseinek előkészítése, támogatása:*
- e-cégbíróság (e-igazságszolgáltatás) modernizációjának előkészítése,
- csőd-, felszámolási eljárások, valamint a civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának korsze-rűsítése,
- gondnokoltak nyilvántartásának megújítása,
- fizetési meghagyások kibocsátásának korszerűsítése,
- *folyamatos és rendszeres feladatok ellátása:*
- az informatika rendszer (infrastruktúra) működtetése,

- a bírósági dolgozók informatikai képzése és továbbképzése,
- felhasználó támogatás biztosítása,
- informatikai eszközök beszerzése.

5.2.1. A bírósági határozatok anonimizált közzététele

Az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény előírja, hogy a Legfelsőbb Bíróság és az ítélőtáblák által 2007. július 1. után hozott határozatokat anonimizált formában nyilvánosságra kell hozni. A törvényben meghatározott határidőre átadásra került a Bírósági Integrált Informatikai Rendszer (BIIR) anonimizálási modulja és a bírósági honlapon kereshetővé váltak az anonimizált határozatok. A modul bevezetése – 2007. július 1. – óta több mint 16 000 anonimizált határozat került publikálásra a bírósági honlapon.

5.2.2. Elektronikus aláírás alkalmazása a cégbíróságokon

A kötelező elektronikus cégeljárás bevezetésével megnőtt a jelentősége az elektronikus aláírást, valamint az időbélyeg szolgáltatást támogató informatikai rendszerek megbízható működtetésének.

A cégbírósági rendszerből a Netlock Kft. (időbélyeg szolgáltató vállalkozó) felé küldött időbélyeg kérelmek száma jól mutatja a szolgáltatás használatának növekedését. Az időbélyeg kérelmek száma 2008. év végére kb. havi 250.000 db-ot tett ki. A rendszer működési feltételei folyamatosan biztosítva voltak, üzemeltetése zökkenőmentes volt.

5.2.3. Távmeghallgatás, távkihallgatás és jegyzőkönyv felvétele más módon

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény a vádlott, tanú, vagy szakértő meghallgatását, kihallgatását lehetővé teszi úgy is, hogy a tárgyalás helyszíne és a kihallgatott személy tartózkodási helye között telekommunikációs összeköttetés jön létre, a képet és a hangot egyidejűleg továbbító végberendezések alkalmazásával. A törvényi előírás alapján közbeszerzési eljárásban került beszerzésre az említett szolgáltatás nyújtását lehetővé tévő eszközrendszer. A szolgáltatást megrendeléses alapon nyújtjuk a bírósági intézmények számára. Annak ellenére, hogy több alkalommal tartottunk bemutatót a rendszer által nyújtott lehetőségekről, elmondható, hogy az eszközök kihasználtsága még mindig igen alacsony szinten van. A szolgáltatások bővítése érdekében beszerzett két videokamerát, melyet kölcsönzési rendszerben biztosítunk a bírósági intézmények számára, lényegesen nagyobb számban veszik igénybe a jegyzőkönyv más módon történő rögzítése céljából.

Új igényként jelentkezett a beszámolási időszakban a nemzetközi társszervekkel lebonyolítandó videokonferencia megvalósítása. Tekintettel arra, hogy ilyen szolgáltatás nyújtására nem rendelkezünk megfelelő eszközökkel, a szolgáltatást csak külső vállalkozó bevonásával tudjuk biztosítani a megkereső bíróságok számára. Az OIT Hivatalának feladata a külső vállalkozó kiválasztása, szerződéskötés, a végrehajtás megszervezése, koordinálása, a teljesítés felügyelete, ellenőrzése, stb.

5.2.4. Alkalmazások működtetése, működés feltételeinek javítása

A bíróságok napi munkáját támogató alkalmazások (pl. Bírósági Integrált Informatikai Rendszer, Gazdasági Integrált Informatikai Rendszer) működtetését informatikai szakembereink látják el, külső támogatással. A külső erőforrások igénybevételére elsősorban a felhasználók támogatásánál kerül sor (országos informatikai hálózat működtetése, BIIR). A BIIR központi üzemeltetési feladatait és a központi helpdesk feladatait a központi helyszínen munkát végző külső munkatársak végzik.

Az Elektronikus Kormányzati Gerinchálózathoz 2007-ben csatlakoztunk, s ezzel jelentős sávszélesség bővülés következett be a bírósági informatikai hálózatban. A csatlakozás kivitelezése során valamennyi bírósági épületben végrehajtották azokat a technikai fejlesztéseket, amelyek szükségesek voltak a korszerű adatátviteli rendszer üzemeltetéséhez. A fejlesztés során nemcsak az adatátvitel, hanem a hangátvitel is az EKG-n keresztül valósult meg a bírósági intézmények között.

5.2.5. Magyar Bírőképző Akadémia informatikai infrastruktúrájának működtetése

Az elmúlt években európai uniós támogatásból valósult meg a Magyar Bírőképző Akadémia informatikai infrastruktúrájának kialakítása. A beszerzett eszközök telepítése és üzemszerű használatba vétele is meg-

történt. A beszámolási időszak legfontosabb informatikai feladatát a már meglévő és üzemelő infrastruktúra minél hatékonyabb kihasználása jelentette.

A technikai lehetőségek jó kihasználását példázza az e-learning rendszer kialakítása és bevezetése, valamint az integrált bírósági könyvtári rendszer létrehozása.

5.2.6. Az informatikai rendszer (infrastruktúra) működtetése

A bírósági intézmények napi munkájában ma már nélkülözhetetlen módon jelen van az informatika. Ezért alapvető jelentőséggel bír az informatikai infrastruktúra működtetése, a felhasználók igényeinek folyamatos kezelése.

Folyamatosan biztosítjuk az informatikai rendszer felhasználói számára a szoftver licenceket és az egyéb háttér-szolgáltatásokat (vírusvédelem, levelező rendszer, helpdesk, hardver szerviz, stb.). Ezen feladatok egy részét belső humán erőforrás biztosításával oldjuk meg, azonban számos esetben veszünk igénybe külső szolgáltatókat is.

5.2.7. A bírósági dolgozók informatikai képzése és továbbképzése

A beszámolási időszakban több alkalommal tartottunk ismeretterjesztő előadásokat, valamint az informatikai szakemberek számára továbbképzés jellegű oktatások megtartására került sor.

A bírósági informatikai alkalmazások felhasználói számára a bírósági informatika helyzetéről, fejlődéséről, a várható feladatokról szintén több alkalommal tartottunk előadást.

5.2.8. Felhasználó támogatás biztosítása

Az informatikai rendszerek működtetése során alapszabály, hogy nem elég a rendszert kifejleszteni és bevezetni, hanem annak teljes életciklusa alatt gondoskodni kell a felhasználók folyamatos támogatásáról. Fontos a zökkenőmentes munkavégzés feltételeinek biztosítása, ezért nem elhanyagolható szempont, hogy egy-egy probléma jelentkezése esetén milyen gyorsan és milyen hatékonysággal jutnak az alkalmazók szakember segítségéhez. A folyamatos munkavégzés biztosítása érdekében több szintű helpdesk rendszert működtetünk. A segítségnyújtás első szintjét a bírósági intézmények informatikai szakemberei látják el. A második szintű támogatási funkciókat központilag működtetett és felügyelt helpdesk rendszerünk biztosítja.

5.2.9. Informatikai eszközök beszerzése

A 2007. évben megkezdett és 2008. évben befejezett informatikai eszközpark fejlesztés során 700 millió Ft-ot fordítottunk fejlesztésre.

A lefolytatott beszerzések során több mint 3400 db számítógép és 3600 db monitor, mintegy 80 db szerver, közel 650 db nyomtató, valamint szünetmentes áramforrások, címkenyomtatók, notebook-ok, licencek és egyéb informatikai eszközök kerültek leszállításra és üzembe állításra.

Az elmúlt évek legnagyobb volumenű eszközbeszerzését követően kijelenthető, hogy a zökkenőmentes munkavégzéshez szükséges informatikai eszközpark jelenleg minden bírósági intézmény számára biztosított.

6. A bíróságok nemzetközi kapcsolatai

6.1. A bíróságok nagy többsége rendkívül aktív, önálló nemzetközi tevékenységet folytatott. Folytatva a korábbi évek gyakorlatát számos kétoldalú szakmai konzultációra került sor, elsősorban a már meglévő együttműködési megállapodások keretében.

A beszámolási időszakban ugyanakkor több bíróságnál került sor új nemzetközi kapcsolat kialakításának előkészítésére, illetve új együttműködési megállapodás megkötésére.

A magyar bíróságok kétoldalú kapcsolatrendszerének jellemzője, hogy az európai jogrendben nagyobb jelentőséggel bíró országok: Hollandia, Németország, Franciaország és – ez az ítéletábrák vonatkozásában is kiemelendő – Ausztria több bíróság esetében fontos partner.

A beszámolási időszakban harmadik alkalommal került megrendezésre a magyar-francia bírósági kapcsolatok terén új együttműködési formát jelentő, magyar-francia igazságügyi hét. Ennek keretében hét magyar

megyei bíróság fogadta székhelyén francia partnerbíróságuk képviselőit, és folytatott igen magas színvonalú szakmai megbeszéléseket.

A rendezvény nemcsak fórumot teremtett a programban résztvevő partnerbíróságok együttes, illetve kétoldalú tárgyalások keretében megvalósuló tapasztalatcseréjéhez, hanem lehetőséget biztosított olyan magyar bíróságok – szám szerint hat bíróság – képviselőinek részvételére is, akik a jövőben hasonló partnerbírósági kapcsolatokat szeretnének kiépíteni francia bíróságokkal.

A kétoldalú kapcsolatokban rendkívül intenzív és folyamatos a szomszédos országok bíróságaival való együttműködés. Jelentősek a határon túli magyar nyelvű jogalkalmazás elősegítésére vonatkozó bírósági erőfeszítések.

A magyar igazságszolgáltatás immár évek óta folyamatosan részt vesz az európai igazságügyi fórumok munkájában is, valamint képviselteti magát nemzetközi szakmai találkozók, illetve az uniós támogatási programokban.

A bíróságoknak a nemzetközi igazságügyi fórumokon kifejtett tevékenységét illetően kiemelendő a Csongrád Megyei Bíróságnak a mediáció gyakorlatának és tapasztalatainak a magyar igazságszolgáltatásban történő nagyobb mértékű elterjesztésére, illetve a határokon átnyúló jogviták mediációval történő rendezésének megkönnyítése érdekében végzett tapasztalat átadó munkája. Emellett kiemelendő a Fővárosi Bíróságnak a nemzetközi menekültügyi bírák tapasztalatcseréje, kapcsolatfelvétele, továbbképzése terén végzett tevékenysége.

Fentiekén túl hangsúlyozni kell, hogy az önálló nemzetközi tevékenység mellett a bíróságok aktívan vettek részt az OIT és a Hivatala által kezdeményezett nemzetközi tevékenységben is.

6.2. Az OIT nemzetközi kapcsolatainak további fejlesztéséhez nagymértékben hozzájárult az Igazságszolgáltatási Tanácsok Európai Hálózatának (ENCJ) 2008. május 21-23. között Budapesten megtartott hatodik közgyűlése. Az eseményen 35 európai ország igazságszolgáltatási irányító testülete, illetve számos nemzetközi szervezet képviselője vett részt. A magyar küldöttség munkájának elismeréseként az Országos Igazságszolgáltatási Tanács képviseletében a szervezet irányítóbizottsági tagjává választottak. A Hálózat munkacsoportjaiban, illetve a hálózati üléseken a magyar igazságszolgáltatás képviselői aktívan tevékenykednek.

A magyar igazságszolgáltatás aktív szerepet vállal az igazságszolgáltatási tanácsok balkáni regionális együttműködésében is. A balkáni térség országai igazságszolgáltatási irányító testületeinek 2006 óta folyamatosan működő regionális együttműködésében Albánia, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Horvátország, Koszovó, Magyarország, Olaszország, Románia, Szerbia és Szlovénia vesz részt.

Az együttműködés alapjait az a 2007-ben, Budapesten elfogadott Közös Nyilatkozat képezi, amely kifejezi a résztvevők elkötelezettségét a nemzeti igazságszolgáltatások függetlensége, demokratikus irányítása mellett, hangsúlyozva a bírói függetlenség biztosításának fontosságát.

A 2008 szeptemberében, Bukarestben megrendezett újabb konferencia napirendjén szerepelt a regionális együttműködés további alakulása, fejlesztése. Ennek jegyében a magyar igazságszolgáltatás kezdeményezést tett egy olyan – az állami igazságügyi szervek nemzetközi együttműködési szervezeteihez, egyesületeihez hasonló – hálózati forma kialakítására, amely nagyobb mértékben támogatná az együttműködés elmélyítését, az európai perspektívának a nyugat-balkáni térség országaiban történő kiteljesedését, a jogállamiság intézményének, az igazságszolgáltatási tanácsok függetlenségének megerősítését, rendszeresebb nemzetközi tapasztalatcsere találkozók szervezése, illetve folyamatos szakmai párbeszéd elősegítése által.

A magyar igazságszolgáltatás elkötelezett abban, hogy a regionális együttműködés hatékonyabbá tétele érdekében vezető szerepet töltsön be a térség országai regionális együttműködésének koordinálásában, egy Magyarországon működő koordinációs iroda létrehozásával.

6.3. A közszolgáltatások modernizációja, és ennek keretében a bírósági folyamatok elektronizálása nemcsak nemzeti szinten megjelenő törekvés. A modernizációs folyamatok közösségi szintű egységesítése, illetve az ezen a területen történő, tagállamok közötti bírósági együttműködés kialakítása az Európai Unió számára is kiemelt feladat.

A fenti célokra létrehozott uniós munkacsoportokban a magyar igazságszolgáltatás – az OIT Hivatalán keresztül – aktívan képviseltette magát és továbbra is törekszik arra, hogy az ismeretanyag a bíróságok számára a lehető leghatékonyabban kerüljön felhasználásra.

A Hivatal – a korábbi beszámolási időszakhoz hasonlóan – 2008-ban is komoly erőfeszítéseket tett az európai uniós fejlesztésekben, támogatásokban való hosszabb távú részvétel főbb irányainak, stratégiai céljainak kidolgozásában. Folyamatosan koordinálta az Új Magyarország Fejlesztési Terv (II. Nemzeti Fejlesztési Terv) végrehajtásával kapcsolatos, az állami irányítás és igazgatás modernizációjához kapcsolódó bírósági feladatokat.

Ennek keretében valósulhat meg a Magyar Bíróképző Akadémia szakmai munkájának fejlesztésére vonatkozó, „Tudásalapú igazságszolgáltatás fejlesztése” című pályázat, a bíróságok infokommunikációs akadálymentesítése, előkészítés alatt állnak a cégbírósági és céginformációs rendszerek továbbfejlesztésére és korszerűsítésére, a fizetési meghagyások kibocsátásának modernizációjára, továbbá a civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások korszerűsítésére irányuló fejlesztések.

6.4. Hasonlóan a korábbi beszámolási időszakhoz, az elmúlt évben is kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy a jogállamiság kiépítése, demokratikus működése, illetve az uniós tagság követelményeinek teljesítése terén szerzett tapasztalatainkat továbbadjuk a minket megkereső, tapasztalatcserére, tanulásra nyitott nemzeteknek. 2008. évben európai uniós támogatású projektet hajtottunk végre Ukrajnában.

6.5. Az OIT az elmúlt beszámolási időszakban is nagy hangsúlyt helyezett arra, hogy a bírák és igazságügyi alkalmazottak széles körű tájékoztatást kapjanak az európai közösségi jogról, s hogy közvetlenül is hozzáférjenek a tételes normákhoz, illetve az Európai Bíróság joggyakorlatához.

A bírák munkáját változatlanul segíti az unio.birosag.hu elnevezésű honlap, amely lehetőséget nyújt a közvetlenül hatályos EK rendeletek alkalmazásához szükséges formanyomtatványok letöltésére. Útmutató tartalmaz az előzetes döntéshozatali eljárás szabályainak alkalmazásához, az Európai Közösségek Bírósága releváns határozatait kereshető formátumban összegyűjti, megjeleníti a magyar bíróságok által feltett előzetes kérdéseket és azokat az ügyeket, amelyek Magyarország érintettségével zajlanak.

A Nemzeti Tréner Bírák Magyarországi Egyesületével történő folyamatos konzultációkat követően a beszámolási időszakban elkészítettük a nemzeti tréner tevékenységének fejlesztésére, helyzetük rendezésére vonatkozó szabályzat tervezetét. Ennek eredményeként 2009. március 1. napján hatályba lép az európai jogi szaktanácsadói hálózatról szóló OIT szabályzat.

Az OIT Hivatala a Bírósági Közlönyben havonta uniós jogi tájékoztatót tesz közzé, amellyel a bírák és igazságügyi alkalmazottak figyelmét kívánja felhívni az egyes fontos európai jogi normák tartalmára, illetve a fontos uniós döntésekre.

7. A bíróságok fejlesztési lehetőségei

A bírósági szervezet folyamatosan figyelemmel kísérte az „Új Magyarország Fejlesztési Terv”-ben megjelenő pályázati lehetőségeket és az OIT Hivatala segítségével valamennyi, a bíróságokat érintő témában megvalósíthatósági tanulmányok, projektadatlapok elkészítésével pályázatot nyújtott be.

A 248/2008. (XI. 4.) OIT határozat 2008. november 4. napján történt hatályba lépésével az OIT Hivatala Szervezeti és működési szabályzata módosult, az európai uniós és más nemzetközi forrásból támogatott fejlesztések előkészítését és végrehajtását a Hivatal vezetője irányítja és felügyeli.

8. Közreműködés a jogalkotásban

A bíróságoknak a **jogalkotás előkészítése** során megnyilvánuló szerepét a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (Jat.), illetve a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bsz.) rendelkezései határozzák meg.

Mindkét törvény alapvető célja, hogy az előterjesztő kormányzati szervek és a jogalkotók megismerjék a jogalkalmazók szakmai tapasztalatait, javasolataikat.

A Jat. az egyeztetés folyamatára vonatkozó általános szabályokon túl a 28. §-ban rögzíti, hogy a törvény és a kormányrendelet tervezetét – ha az a bíróságok hatáskörét is érinti – meg kell küldeni a Legfelsőbb Bíróság elnökének. A Tájékoztató előző részében e területet már érintettem, itt az OIT ez irányú szerepére térek ki.

A Bszi. 39. §-ának e) pontja szerint az OIT a bíróságok feladatkörét érintő jogszabály alkotását kezdeményezheti, és véleményezi az érintett tervezeteket. Az OIT a bíróságok központi igazgatását végzi, ezért véleményezési és kezdeményezési jogkörét alapvetően e körben fejtí ki, nem mellözheti azonban a kapcsolódó szakmai vélemény kifejtését sem.

Az OIT testületi szervként működik, főszabályként havonta egyszer ülésezik, így a rövid határidőkre, valamint a megküldött tervezetek számára figyelemmel csak a legfontosabb tervezeteknél van módja kifejtteni a véleményét, feltéve értelemszerűen azt, hogy az előterjesztést egyáltalán megküldték-e részére.

Fenti problémát felismerve az OIT már 1998. évben határozatot hozott arról, hogy a véleményezési jogot – amennyiben testületi határozathozatalra nincs lehetőség – a Hivatalra bízza.

Mindezek mellett a korábbi évek tájékoztatói rendszeresen hangot adtak annak, hogy szükség lenne a Jat. módosítására, az OIT észrevételezési jogának a törvénybe történő beillesztésére. Erre mindeddig nem került sor.

Az **észrevételezésre megküldött jogszabály-tervezetek** száma évente változó, nyilvánvalóan elsősorban attól függ, hogy az adott időszakban az illetékes szervek a bíróságokat illetően hány jogszabály megalkotását (módosítását) látják indokoltnak.

Mindezt jól mutatják az immár tíz évet felölelő mutatók:

(db)

Év	Megkeresés
1998–1999. *	(54+76) 130
2000.	179
2001.	103
2002.	118
2003.	119
2004.	129
2005.	217
2006.	89
2007.	147
2008.	121

*E két évre összesített tájékoztató készült.

Az évenkénti változásoknál figyelembe kell venni, hogy az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumon kívül az egyéb tárcaák eltérő gyakorlatot folytatnak. Van, amikor egyes minisztériumok minden tervezetet megküldenek részünkre, függetlenül attól, hogy azok tartalma érinti-e a bíróságokat vagy sem (ilyenek tekintendők pl. az Egészségügyi Minisztérium, korábban a gazdasági tárca).

A fő statisztikai mutatót nézve korrekciós tényezőnek számítanak a következők. Egy-egy törvényjavaslat vagy rendelet-tervezet sok esetben több jogi norma módosítására irányul, például a törvényjavaslattal együtt megküldik a végrehajtási szabályokat is, máskor egy jogterület átfogó rendelkezéséről van szó, illetve vannak még a pusztán racionális okból indokolható ún. „saláta törvények”, amelyek a legkülönbözőbb jogintézményeket érintik.

Gyakori az is, hogy egyes tervezeteket – az egyeztetési folyamat keretében átdolgozott tartalommal – többször is megküldenek akár az OIT, akár a Hivatal részére. E tervezetek a fenti statisztikában ügyiratként csak egyszer szerepelnek.

Évek óta visszatérő, ma már talán a legfontosabb probléma az észrevételezésre megküldött tervezeteknél a válaszadási határidő rövid (néha irreálisan rövid) meghatározása. Nehéz eleget tenni a Jat. 31. § (1)-(2) bekezdésében foglaltaknak, amelyek szerint a tervezet előkészítőjének a határidőt úgy kell megállapítania, hogy a véleményező megalapozott észrevételt adhasson, és azt a tervezet elkészítésénél figyelembe lehessen venni.

Ugyanaz vonatkozik – még fokozottabban – a Jat. 31. § (2) bekezdésére, amely azt írja elő, hogy a határidő megállapításakor a jogszabálytervezet terjedelmére és a véleményező szerv testületi jellegére is figyelemmel kell lenni.

Az OIT és a Hivatala a megkereséseknek általában időben eleget tett, határidő módosítást csak akkor kért, ha a bíróságok észrevételeinek, javaslatainak a beszerzését és azok feldolgozását szükségesnek tartotta, vagy a határidő olyan rövid volt, amikor a tervezet tartalmi véleményezésére nem volt reális lehetőség.

Szakmai jelentőségük, illetve terjedelmük okán az észrevételezett tervezetek közül a következőket emeljük ki:

- a Btk. Általános Részére vonatkozó előterjesztések többszöri változatai,
- az új Ptk. meghozatalára irányuló törvényjavaslat szintén több alkalommal történő véleményezése,
- az igazságügyi szakértőkre vonatkozó számos rendeleti szintű módosítási javaslat a működés, képesítés, díjazás, stb. vonatkozásában,
- a hivatalos iratok elektronikus kézbesítéséről és az elektronikus térítvevényről szóló törvényjavaslat, amelyre ugyancsak többször reagáltunk,
- a közrendet és a köznyugalmat veszélyeztető, valamint az igazságszolgáltatás működését zavaró jelenségek elleni hatékonyabb fellépés érdekében szükséges egyes törvények módosítása,
- a közigazgatási hatósági eljárásról és szolgáltatásról szóló törvény módosítására irányuló javaslat,
- a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvény módosítása,
- a tanúk költségtérítéséről szóló IRM rendelet,
- a polgári peres és nemperes eljárások gyorsításáról szóló törvényjavaslatok,
- a bírósági végrehajtásról szóló törvény módosítása.

A törvényjavaslatok jelentős része (néha még a rendeletek is) olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek véleményünk szerint vagy létszámnövekedést indokolnak, vagy (és) az időszerű ítélkezés érdekében egyéb fejlesztések szükségességét vonják maguk után (elhelyezési körülmények, informatikai feltételek, járulékos költségek, stb.).

Az előterjesztések a költségvonzatokat sokszor nem érintik, (nem készül hatásvizsgálat), több esetben pedig azt tartalmazzák, hogy a kormányzat nem tartja szükségesnek a fejezet „erősítését”, vagy nem olyan mértékben, ahogy azt javasoltuk.

Az OIT és a Hivatal minden előterjesztésre a fenti szempontot figyelembe véve reagál, kifejti javaslatait, legkésőbb a fejezet költségvetésének az összeállításánál. Bár egyes esetekben történtek bizonyos kiigazítások (fejlesztések), általában felelősséggel mondható, hogy a bírósági feladatok és mögöttük álló feltételrendszer még mindig nem áll egymással arányban.

Sajnálatos, hogy a bíróságokat érintő egyes törvényjavaslatokat nem kapjuk meg észrevételezésre. Ezen eseteket két okra lehet visszavezetni. Az egyik, amikor az IRM-en kívüli tárcák olyan törvényeket akarnak módosítani, amikor a tervezet címe nem utal a bíróságokra, tartalmuk szerint azonban mégis vannak kapcsolódási pontok. Lényegileg a közigazgatási szervek által hozandó legkülönbözőbb határozatokról van szó, ezek viszont értelemszerűen érintik a bíróság felülvizsgálati hatáskörét, annak terjedelmét, az eljárási határidőket, stb.

A másik eset, amikor az országgyűlési képviselők nyújtanak be törvényjavaslatot, illetve módosító indítványokat. Ezek jó része nem jut el hozzánk, így nem áll módunkban kifejteni észrevételeinket, a jogalkalmazó bíróságok csak a hivatalos közlönyből értesülnek a jogszabály tartalmáról, a hatályba lépés idejéről.

Van olyan törvényjavaslat (például az elektronikus közszolgáltatásokról szóló T/6767 számú benyújtott javaslat), amelyet nem kaptunk meg észrevételezésre, emellett pedig az általunk ismert normaszöveg 8. § (2) pontja mintegy előre kizárja a csatlakozásra kötelezett szervezetet (így a bíróságokat is) a fejlesztésekből. „A csatlakozásra kötelezett szervezetet a csatlakozási előfeltételek meglétével kapcsolatos, külön jogszabály szerinti feltételek hiánya a szolgáltatási kötelezettség teljesítése alól nem mentesíti.”

Ebből a megfogalmazásból az tűnik ki, hogy a bíróságok (többek között) nem kaphatnak fejlesztéseket azon tervezetek elfogadásánál, ahol ezek az ún. elektronikus eljárás bevezetését írják elő (pl. a Pp. ez irányú módosítása, a hivatalos iratok elektronikus kézbesítésére és az elektronikus térítvevényről szóló javaslat).

A Bszi. 39. § e) pontja szerint – amint már említettem – az OIT a bíróságok feladatkörét érintő jogszabály alkotását is kezdeményezheti. E fontos jogosultság megvalósulása kétirányú. A konkrét tervezetek észrevételezésénél gyakran fejtünk ki olyan véleményt, amely valamely jogszabály átfogó felülvizsgálatára, esetleg újraszabályozására, illetve adott jogintézmény bevezetésére, vagy elvetésére irányult.

A másik eset, amikor az OIT nem a különböző törvényjavaslatokra (jogszabálytervezetekre) reagál, hanem a testület önmaga kezdeményezi a jogalkotást. E körbe tartoznak az alábbiak:

- a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény módosításának kezdeményezése az Alkotmánybíróság 1/2008. (I. 11.) AB határozatára figyelemmel,
- a bírósági fogalmazók joggyakorlatáról és képzéséről szóló 11/1999. (X. 6.) IM rendelet módosítása,
- az ún. parkolási díjakkal kapcsolatos bírósági ügyek számának a csökkentését célzó – az illetékességi szabályokat megváltoztató – kezdeményezés,
- a Zala Megyei Bíróságnak a Pécsi Ítéltábla illetékességi területéhez történő csatolásának kezdeményezése.

9. A bíróságok jogi képviselete

A Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) felelősség alatt legáltalánosabb értelemben valamely jogi helyzet anyagi követelményeinek viselését érti, mely tevékenységből, vagy mulasztásból ered. A bírósági eljárásokból származó kárfelelősség nem más, mint e következmény áthárítása a bíróságokra. Az abból adódó eljárásokban a jogi képviseltről a Bszi. 39. §-ának j) pontja alapján az OIT gondoskodik, amely feladatot a Hivatala útján lát el.

Ezek közül kiemelkedő számában, pertárgy értékében is a Ptk. 349. § (1) és (3) bekezdésére alapított követelés. Ennek értelmében meg kell téríteni a bírósági jogkörben okozott kárt, ha az rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőséget igénybe vette, valamint a Ptk. 339. §-ában meghatározott kártérítési felelősségi elemek (jogellenesség, vétkesség, kár, okozati összefüggés megléte) megállapíthatók.

Gyakori a Ptk. 84. §-ára alapított kártérítési kereset is. A törvényhely e) pontja szerint, akit személyhez fűződő jogában megsértének, az eset körülményeihez képest a polgári jogi felelősség szabályai szerint kártérítést követelhet.

Ezeket a pereket a bíróságok ellen kell megindítani, tekintettel arra, hogy a Ptk. 348. §-a alapján a munkáltató köteles helytállni harmadik személyek felé az alkalmazottja által elkövetett károkozás miatt.

Több esetben merült fel, hogy a felperesek az Emberi Jogok Európai Egyezményének és az Alkotmányban valamelyik előírására alapítottan személyhez fűződő nevesített jogokat jelölték meg keresetük jogalapjaként. A Legfelsőbb Bíróság vonatkozó gyakorlata szerint az említett rendelkezések nem teremtenek közvetlen jogi lehetőséget az igény érvényesítésére. Ezek adott esetben a Ptk. és a Pp. szabályain keresztül érvényesülnek.

A bírósági jogkörben okozott kártérítési perek jogszabályi alapja bővült a módosított Pp. 2. § (1) és (3) bekezdése alapján. A rendelkezés a perben résztvevő feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához, és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogának érvényesülését biztosítja. Ennek megsértése esetén a fél az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt, feltéve, hogy a sérelem a jogorvoslati eljárásban nem volt orvosolható. E körben a kártérítés megállapítását nem zárja ki, ha a bíróság nevében eljáró személynek az okozott jogsérelem közvetlenül nem volt felróható.

A bíróságok ellen indított polgári perekben számos esetben fordult elő, hogy a bíróságok mellett a felperesek az – alapperben – eljáró bírót, a bíróság elnökét, az OIT-ot vagy annak elnökét, illetve az OIT Hivatalát is alperesként jelölték meg.

Ezekben az eljárásokban a Hivatal az említettek képviseletét, mint a bíróság pertársa ellátja.

Az OIT-nak nincsenek számszaki adatai arra vonatkozóan, hogy a közhatalmi jogkörben eljáró bíró ellen, a bíróságnak perben állása nélkül mennyi per indult és annak mi volt az eredménye.

A bírósághoz fordulás jogának tartalmát lényegében azonos módon határozzák meg az emberi jogokra vonatkozó legfontosabb dokumentumok. Ez a jog mindenkit megillet, de feltétel nélkül csak a természetes személyekre vonatkozik, akiknek a jogalanyisága állampolgárságuktól függetlenül korlátozhatatlan.

A perindítási jog azonban nem lehet parttalan, a „kereshetőségnek” mindig konkrét anyagi jogszabályon kell nyugodnia.

Az OIT jelentős lépéseket tett a bírák perelhetőségének elkerülése céljából – jogszabály-módosítást kezdeményezett – annak érdekében, hogy a bírák helyett az őket alkalmazó, jogi személyiséggel rendelkező bí-

róságot lehessen csupán perelni. Az említett igényt a jogalkotó az új Ptk. normaszövegének összeállításánál vette figyelembe.

A bíróságok ellen indított kártérítési pereknek „kettős természete” van, minthogy ezek alapját már a korábban megindult és jogerősen elbírált ügyek képezik, amelyek lehetnek polgári, büntető, közigazgatási, vagy munkaügyi eljárások egyaránt.

A bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti eljárás nem az alapügyben hozott döntés további jogorvoslati fóruma, hanem önálló kereseti jogcímen alapuló per, amely kizárólag a peres felek és a bíróság közötti jogvitát rendezi, s így nem ad alapot a már jogerősen elbírált döntés megváltoztatására.

A gyakran jogi képviselő nélkül eljáró felperesek megfelelő képzettség hiányában az igényérvényesítés korlátait nem veszik figyelembe.

A tájékoztatómban érintett időszakban a bíróságok elleni perekben az OIT Hivatala 662 ügyben látta el a jogi képviselést, ami a 2007. évből folyamatban maradt 399, és 2008. évben érkezett 263 új ügyből tevődött össze.

A perindítási okok zömmel a korábbi évekhez hasonlóak voltak. A keresetindítás jogcímeit az alapul szolgáló jogszabályokat és azok százalékos arányait a *36–37. számú mellékletek* tartalmazzák.

Többen alapozták keresetüket arra, hogy a jogerős ítélet téves jogalkalmazáson nyugszik, vagy az ügyben eljáró bíró mulasztása miatt lettek pervesztesek, illetőleg az eljárás időtartamának elhúzódása folytán nem jutottak hozzá a követelésükhöz.

A bírói gyakorlat egységes abban, hogy nem lehet szó a felrőhatóság körén kívül eső téves jogalkalmazásról, ha a jogszabály rendelkezése teljesen és nyilvánvalóan egyértelmű, a ténymegállapítás és a döntés pedig nem mérlegelés eredménye. A jogszabály eltérő értelmezése egymagában jogellenes és felrőható magatartást ugyanis nem valósít meg.

Hasonló következtetést mutatnak a személyiségi jogsértés megállapítására indított perekben hozott határozatok is, miszerint a bírósági jogkörben eljáró bíró eljárási szabálysértése csak akkor teremt meg a kártérítési felelősség megállapítására vonatkozó jogalapot, ha az eljárási szabálysértést a fél személyiségének lényegét alkotó ismérvek miatt követték el.

A bíróságok hatékony működése az alapvető emberi jogok egyik legfontosabb biztosítója. A gyors és tisztességes eljáráshoz való jog az egyik alapvető emberi jog, amelynek biztosítása Magyarország alkotmányos és nemzetközileg vállalt kötelezettsége.

A legpéldásabban működő igazságszolgáltatási rendszerben is előfordul, hogy egyes bírósági eljárások elfogadhatatlanul hosszú ideig tartanak. Erre más európai államokban működő bíróságok gyakorlatában is van példa.

Az eljáró bíróságok az eljárás ésszerű hosszának mérlegelésekor figyelembe veszik az ügy bonyolultságát, a felek magatartását is, de a döntő az, hogy a bíróság az eljárási cselekményeivel, illetve passzivitásával, késedelmeivel mennyivel járult hozzá az eljárás gyorsításához, illetve annak elhúzódásához.

A fennálló késedelmeskedés csak abban az esetben alapozza meg a bíróság kártérítési felelősségének megállapítását, ha azzal a félnek a per ésszerű időn belül történő befejezéséhez való – az Alkotmányban, az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Egyezmény kihirdetéséről szóló – 1993. évi XXXI. törvényben, illetve az ilyen perek elbírálása szempontjából irányadó Pp. 2. § (1) bekezdésében megfogalmazott jogai sérülnek.

Az utóbbi időben rendszeresen és visszatérően fordulnak elő olyan esetek, amikor valamely bírósági eljárás résztvevője az ügyet tárgyaló bíróval vagy bírósággal szemben személyiségi jog megsértése és/vagy kártérítés megfizetése iránt pert indít, és ezt követően az alapper bíróságával szemben kizárási okot (elfogultság) jelent be. Az említett ügyekben az eljáró bíróság kijelölésére kerül sor. Mindez természetesen az eljárás elhúzódását eredményezi.

A felpereseknek a kézbesítési szabályok megsértése miatt, és a hiányos jegyzőkönyv-vezetésre alapított kártérítési követeléseik többnyire nem bizonyultak alaposnak, mert azok fennállását, és az általuk állított káruk közötti okozati összefüggést nem tudták bizonyítani.

Külön említendőek azok az eljárások, amelyekben a büntető ügyekben hozott döntést a felperesek azért vitatták, mert állításuk szerint a bíróság az előzetes letartóztatást megalapozatlanul rendelte el, és ebből adódóan vagyoni és nemvagyoni káruk keletkezett.

Nincs ugyanis akadálya, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 580-584. §-ában szabályozott kártalanítási kérelem mellett a Ptk. 349. §-ára alapított kártérítési igényt is elő lehessen terjeszteni. Addig azonban, amíg a kártalanítás megalapozottságához elegendő a büntetőeljárás törvényben felsorolt esetkörök tényleges fennállásának az igazolása, addig a Ptk. 349. §-ára alapított kártérítési igény esetén bizonyítania kell a felpereseknek a károkozó magatartás jogellenességét, a kárt és az okozati összefüggést, továbbá, hogy a kárukat bírósági jogkörben, igazságszolgáltatási tevékenységgel vagy ennek elmulasztásával okozták.

Több per is indult amiatt, hogy a bíróság késedelmes eljárása következtében az összbüntetési ítélet meghozataláig az elítéltek „túlültek” az abban kiszabott szabadságvesztés időtartamát. A Hivatal e perekben szerzett tapasztalatait megosztva működött együtt a jogalkotóval, melynek eredményeképpen jogszabály-módosítás történt. Remélhető, hogy ezen perindítási ok a jövőben nem jelenik meg a kártérítési eljárásokban.

Említést érdemelnek a bűnjelek kezelésével kapcsolatos mulasztásokra alapított ügyek is. Ezekben a felperesek a helytelen tárolás következtében keletkezett kár összegét követelik.

A végrehajtási eljárásokhoz kapcsolódnak azok az eljárások, amelyekben a megyei bírósági végrehajtói intézkedést sérelmezték. Ezekben az esetekben a bíróságok költségvetését megillető követelések behajtása iránti eljárás során benyújtott kifogások képezik a kereset alapját.

A bírósági kártérítési felelősség megállapítását mellőző vagy részben marasztaló jogerős bírósági határozatok után is gyakran fordul elő, hogy a perlekedő felek – mintegy az eljárás további folytatását remélve – fordulnak felénk. Azt a törvényi megfogalmazást, miszerint a bíróságok a vitássá tett vagy megsértett jogról véglegesen döntenek, és az mindenkire kötelező, beleértve az ügyben érintett személyeket és az állam szerveit is, csupán hosszas levelezés alapján veszik tudomásul.

Az elmúlt évben az OIT Hivatala az előzőekben kiemelt pertípusokon túl eljár az igazságügyi alkalmazotti, vagy a bírói jogvisztonnyal kapcsolatos munkaügyi perekben, továbbá részt vett a megyei bíróságok javára bejegyzett végrehajtási jog alapján egyéb tulajdoni, házassági, vagyoni jogi ügyekben is.

10. A bíróságok sajtótevékenysége

Valamennyi bíróság és a Hivatal is a munkáját a tájékoztatásra vonatkozó törvények és a kapcsolódó jogszabályok, a Hivatal Szervezeti és működési szabályzata, valamint a bíróságok tájékoztatási tevékenységéről szóló 1999. évi 7. számú OIT szabályzat, továbbá a havi sajtótervek szerint végezte.

A Hivatal ellátta és szervezte az OIT, továbbá segítette a Legfelsőbb Bíróság, az ítéletábrák, a megyei (fővárosi) bíróságok, valamint saját szervezeti egységei sajtóval kapcsolatos tevékenységét.

Hagyományosan a főbb feladatok közé sorolható: a sajtóközlemények kiadása, a sajtótájékoztatók megszervezése, az elektronikus média és a nyomtatott sajtó munkatársaival való folyamatos és rendszeres kapcsolattartás, valamint a bíróságok kommunikációjának elősegítése. A beszámolási időszakban a korábbi évhez képest tízszeresére nőtt a bírósági vezetők, szóvivők által a büntetőeljárásokban adott interjúk száma. Míg 2007-ben 54 interjú született, 2008-ban ez a szám 548 megszólalásra nőtt. Elmondható továbbá, hogy a bíróságokról összességében, általánosságban 5744 híradás jelent meg az újságok hasábjain és a rádió, televízió műsorokban. Ez háromszor annyi, mint az előző időszakban (38. számú melléklet).

A sajtótevékenység egyik meghatározó része a napi sajtó szemlézése, az egyes bírósági vezetők figyelmének fölhívása a médiában megjelent téves, vagy reflektálást igénylő tudósításokra, írásokra, segíteni a bíróságok naprakészségét. Az e lapszemlék alapján készült sajtóstatisztikák a beszámolási időszakban is visszatükrözték a megnyilatkozások gyakoriságát. Másik jelentős feladata a sajtó helyreigazítások kezelése, a bíróságok tevékenységét érintő panaszok fogadása, a bíróságok egymás közötti információcseréjének, belső és külső kommunikációjának elősegítése.

Az összbírói értekezletek után megtartott sajtótájékoztatók pedig a bíróságok munkájáról nyújtottak teljesebb képet az állampolgároknak.

A fenti statisztika számainak tükrében a bírósági elnökök, szóvivők többször és bátrabban nyilatkoztak az újságíróknak, maximálisan igyekeztek kielégíteni a nyomtatott sajtó és az elektronikus média képviselőinek információéhségét. Ez a tendencia az év második felében sem torpant meg.

A bíróságok informatikai fejlesztése az előző évhez hasonlóan folytatódott. Az új, fejlesztés alatt álló belső intranetes hírportálra, kísérleti jelleggel, folyamatosan feltöltésre kerültek, kerülnek a korábbi évek lapszemléi, hírei, eseményei, képei. Folyamatosan feltöltjük a bírósági honlap tartalmát is, a Bíróságok Központi Honlapján a www.birosag.hu oldalon, ahol a bírósági sajtószóvivők, sajtótitkárok adatainak felülvizsgálatára és frissítésére került sor.

V. A BÍRÓSÁGI SZERVEZET GAZDÁLKODÁSA

1. A bírósági szervezet gazdasági, pénzügyi helyzete 2008-ban

A Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvényben az Országgyűlés által elfogadott előirányzatok az alábbiak voltak:

Kiadás	72 268,6 millió Ft,
ebből központi beruházás	1 350,0 millió Ft,
Bevétel	5 268,8 millió Ft,
Támogatás	66 999,8 millió Ft.

A fenti támogatási előirányzat 2004,2 millió Ft-tal növekedett a 2007. évi eredeti előirányzathoz képest.

A 2008. évi fejlesztési igények tartalmazták az elektronikus információszabadság végrehajtásával és a cégbírói többletfeladatokkal kapcsolatos kiadások, a szakértői törvény módosításából eredő többletkiadások és a bírósági épületek felújítása gyorsításának forrását.

A többletbevételeket is figyelembe véve 2008. évre az előirányzatok várhatóan az alábbiak szerint teljesülnek:

Kiadás	78 382,8 millió Ft,
ebből központi beruházás	1 791,9 millió Ft,
Bevétel	9 389,7 millió Ft,
Támogatás	71 319,9 millió Ft.

A személyi juttatásokra felhasznált összeg 47 671,5 millió Ft, amely az összes kiadás 60,8%-át képezi.

A rendszeres személyi juttatások összege 37 996,2 millió Ft, amely az illetményalap 2008. január 1-jétől történő 5%-os növekedésének hatását és a kötelező előresorolások költségvonzatát tartalmazza.

A szolgálati jogviszonyban állók nem rendszeres személyi juttatásai címen 8069,7 millió Ft került kifizetésre, mely az előző évihez képest növekedett. A változás a normatív és a teljesítményhez kötött jutalom mértékének csökkenése, illetve a személyhez kapcsolódó költségterítések körének növekedése miatt jelentkezett. A személyhez kapcsolódó költségterítések körébe új elemként beépült a cafetéria keret. A munkavállalók a cafetéria keret körében adható juttatásokat részesítették előnyben.

A külső személyi juttatásokra kifizetett összeg 1605,6 millió Ft, az előző évhez viszonyítva 33,6%-os növekedést mutat, amely az ítélkezésben, illetve a bírói eljárásban közreműködő ülnökök, szakértők, tanúk részére, és megbízási díjakra került felhasználásra.

A munkaadókat terhelő járulékok címén teljesített kiadás 14 258,9 millió Ft, ebből a társadalombiztosítási járulék 12 536,9 millió Ft-ot tesz ki. A munkaadókat terhelő járulékok összege az előző évi kifizetésekhez képest 2,3%-kal nőtt, amely az illetményalap-emelés, a külső személyi juttatás kifizetések, illetve a nem rendszeres személyi juttatásokból a cafetéria keret körében biztosított kifizetések mértékének az együttes következménye.

A dologi kiadási előirányzatok az előző évhez képest a fejezeti egyensúlyi tartalékból történő átcsoportosítás hatására, a saját bevételi többletek összegével és az előirányzat-maradvány igénybevételével növekedtek.

A felhasználás a 2007. évi 10 954,8 millió Ft-tal szemben 2008-ban 11 433,2 millió Ft-ban teljesült. A 2007. évhez viszonyított kiadási többlet 2008. évben 478,4 millió Ft. Az intézmények 2008-ban is nagy figyelmet fordítottak a takarékos és megfontolt gazdálkodásra. A jelentősebb többletkiadások a szolgáltatási kiadásokon és a kommunikációs szolgáltatásokon mutatkoztak.

A szolgáltatási kiadások növekedésében a távhő, a gázenergia, a villamos energia, a víz- és csatornadíjak, a postai és szállítási szolgáltatások és az anyagbeszerzés kiadásainak növekedése jut kifejezésre.

A bevételi előirányzatoktól történő lemaradás, illetve a kiadásoknak a tervezettől eltérő alakulása következtében a likviditási gondok megszüntetése érdekében a bíróságoknál belső átcsoportosítások váltak szükségessé. Ezen intézmények fizetési képességének megőrzése érdekében a kiemelt előirányzatok között átcsoportosítás történt.

A felhalmozási kiadások teljesítése 3944,4 millió Ft, ebből az intézményi beruházásokra felhasznált kifizetés 1782,3 millió Ft. Az előirányzathoz az épületek kisebb karbantartása, javítása, számítástechnikai-irodatechnikai gépek, berendezések, felszerelések vásárlása, informatikai hálózat kiépítése, bővítése valósult meg. Az intézményeknél az elhasználódott és a totálkáros járművek cseréjére és vásárlására nyílt lehetőség.

A bírósági épületek, gépek, berendezések és felszerelések felújítására 370,2 millió Ft került felhasználásra.

A központi beruházási kiadások felhasználása 1791,9 millió Ft. Az összegből a folyamatban lévő és létesítendő épület-beruházások és -rekonstrukciók valósulnak meg.

A beruházásokat (rekonstrukciókat) részletesen külön fejezet tartalmazza.

Az OIT 2008-ban 71 bíró és igazságügyi alkalmazott részére 115,9 millió Ft lakásvásárlási és korszerűsítési kölcsönt biztosított. Az engedélyezett támogatások átlaga 1 főre vetítve 1,6 millió forint volt.

A bevételek teljesítése 9389,7 millió Ft. A 960,0 millió Ft halmozódás kiszűrését (fejezeti kezelésű előirányzat, központi beruházás előirányzat-maradványának átadása az intézményekhez) és az előző évi előirányzat-maradvány 2091,8 millió Ft igénybevételét követően a tényleges bevétel 6337,9 millió Ft. A működési bevétel 5301,5 millió Ft, amely döntően a hatósági és eljárási bevételekből keletkezett (4562,6 millió Ft), a felhalmozási bevétel 923,1 millió Ft, a támogatási kölcsönök visszatérülése 113,3 millió Ft volt.

Az Állami Számvevőszék vizsgálata a fejezet 2007. évi költségvetési beszámolóját megbízhatónak és megalapozottnak minősítette.

2. Az OIT költségvetéssel kapcsolatos legfontosabb határozatai

Az OIT jóváhagyta az irányítása alá tartozó intézmények 2008. évi kiemelt költségvetési előirányzatait és azon belül meghatározta azokat az előirányzatokat, amelyeket az intézmények csak külön engedély alapján használhatnak fel.

Határozott arról, hogy a létszámmal és személyi juttatásokkal való gazdálkodásról szóló 1998. évi 4. számú szabályzatnak azon rendelkezését, amely szerint a személyi juttatás megtakarítás 50%-át használhatják fel a bíróságok saját hatáskörükben, továbbra is fenntartja.

Döntött a bírák és az igazságügyi alkalmazottak 2008. évi cafetéria keretének és étkezési hozzájárulásának megállapításáról és kifizetéséről, a bírák és az igazságügyi alkalmazottak soron kívüli előresorolásáról, valamint az igazságügyi alkalmazottak jó munkájának elismeréseként adható illetményemelésről.

Döntött a folyamatban lévő épület-rekonstrukciós munkákról, a beruházási és felújítási előirányzatok felhasználásáról, a 2008. évi fejezeti kezelésű beruházási előirányzat, továbbá a kisebb felújításokra és nagyobb karbantartásokra elkülönített pénzeszközök felhasználásáról.

Megállapította a lakáscélú támogatások keretét.

Áttekintette és megtárgyalta az intézmények pénzügyi helyzetét és döntött a dologi hiányok finanszírozásának biztosításáról.

Jóváhagyta az államháztartás teherbíró-képességéhez igazodóan a fejezet 2009. évi mérsékelt fejlesztési igényeit.

Megtárgyalta a bíróságok 2007. évi zárszámadását és annak Állami Számvevőszék általi ellenőrzéséről készült jelentést. Az észlelt hiányosságok megszüntetése érdekében az érintett intézmények elnökei intézkedési tervet készítettek, amelyeket az OIT jóváhagyott.

Engedélyezte a bírák és az igazságügyi alkalmazottak részére a 2008. szeptember 30-i tényleges létszám szerinti, pótlékokkal növelt havi rendszeres illetményüknek 56,37%-át kitevő jutalom kifizetését.

Megállapította és engedélyezte a központilag ellátandó feladatokra a teljesítményhez kötött jutalom összegét és annak kifizetését.

Jóváhagyta a fejezeti egyensúlyi tartalék átcsoportosítását az intézmények dologi hiányának rendezésére, az épületlétesítés és -rekonstrukciós feladatok ellátására.

3. A 2009. évi várható költségvetési helyzet

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a bíróságok működési feltételeinek alapos vizsgálata alapján többszöri módosítás eredményeképpen 2009. évre a Magyar Köztársaság Kormányával egyeztetett, az Országgyűlésnek benyújtott alábbi költségvetési javaslatot dolgozta ki, amely a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvénnyel elfogadásra került.

Kiadás	72 373,5 millió Ft,
ebből központi beruházás	943,6 millió Ft,
Bevétel	5 526,6 millió Ft,
Támogatás	66 846,9 millió Ft.

A jóváhagyott költségvetési előirányzat alapján a fejezet 2008. évi támogatási előirányzata az előző évhez képest 152,9 millió Ft-tal csökkent.

Az elvonások és a fejlesztési többletek hatásaként a költségvetési támogatásban csökkenés következett be.

A Fővárosi és a Pest Megyei Bíróságon felhalmozódott ügyhátralék kezelése és országos szinten az eljárások időszerűségének elősegítése érdekében szükséges intézkedések fogalmazódtak meg a 144/2008. (VI. 9.) OIT határozatban. A határozatban foglaltak végrehajtására az Országgyűlés 931,0 millió Ft fejlesztési többletet biztosított.

A személyi juttatások 2009. évi előirányzata fedezetet nyújt a rendszeres személyi juttatások kifizetésére, valamint a nem rendszeres személyi juttatások között a munkavállalókat alanyi jogon megillető Bjt.-ben és az Iasz.-ban előírt kötelezettségekre.

A dologi kiadások 2009. évi előirányzata 9897,9 millió Ft, a korábbi évekhez képest növekedés mutatható ki. A 2008. évi előirányzattal szemben 929,3 millió Ft-tal, 10,4%-kal emelkedett. A többlet forrása 671,5 millió Ft fejlesztés, 257,8 millió Ft pedig az intézmények tervezett saját bevételi növekménye.

A fejlesztés elsősorban a szakértői és tanúdíjak jogszabályváltozásából eredő többletének, a cégbíróságok megnövekedett feladatainak, a bíróságok ítélezési munkájával szorosan összefüggő postaköltségek növekedésének és az energiaárak emelkedésének fedezete.

Az intézmények működőképességének fenntartásához – hasonlóan a 2008. évhez – várhatóan szükség lesz 2009. év folyamán is a kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosításra.

A bírósági bevételek növekedésének üteme nem tart lépést, de nincs is közvetlen összefüggésben a dologi kiadások emelkedésével. A postai díjszabások változása, az energiaárak növekedése és a számítógéppark üzemeltetésével jelentkező többletkiadások évről-évre egyre nagyobb terhet rónak az intézményekre, amelyet az egyébként is nehezen tervezhető bevételi többletekkel már nem lehet fedezni.

Az ítéletablák és a bíróságok működésének és üzemeltetésének európai színvonalon történő megvalósítása mihamarább szükségessé teszi központi többletforrások biztosítását.

Az intézményi beruházások 2009. évi előirányzata 411,2 millió Ft.

A rendelkezésre álló előirányzat az intézmények részére az előző évi szinten biztosítja a kisebb épület-beruházások és gépbeszerzések (fénymásolók, faxok, informatikai eszközök) fedezetét. Az előirányzat fedezetet biztosít a Fővárosi és Pest Megyei Bíróságon felhalmozódott ügyhátralék kezelésére létesített 100 állás-hely első felszerelésének beszerzésére is.

A felújítási előirányzat 2009. évi összege 200,0 millió Ft. Az előirányzathoz a fejezethez tartozó intézmények épületeinek felújítása, és az OIT által jóváhagyott középtávú terveknek megfelelően a rekonstrukciós munkák valósulhatnak meg.

A központi beruházások 2009. évi előirányzata a 2008. évi előirányzathoz viszonyítva csökkent. Az előirányzat fedezetet nyújt a folyamatban lévő beruházások folytatására.

A fejezet 2009. évi költségvetési támogatási előirányzatából (66 846,9 millió Ft) elkülönítésre került 53,9 millió Ft fejezeti egyensúlyi tartalék.

A fejezeten belül a Bíróságok cím 2009. évi bevételi előirányzata 5526,6 millió Ft; 257,8 millió Ft-tal, 4,9%-kal növekedett az előző évi eredeti előirányzathoz viszonyítva.

A bevételi többletből közel 90% az alaptevékenység bevételein belül a hatósági és eljárási bevételeknél (pénzbüntetés, pénzmellékbüntetés, bűnügyi költség, stb.) realizálódik. Ezeket a kiadott tervezési irányelvek alapján évről évre növekvő összegben tervezik a bíróságok. A növekedés dinamikája azonban csökken, illetve intézményenként igen nagy szórást mutat. A bevételek kiszabására – a bírói függetlenség miatt – közvetlen ráhatásunk nincs. Nagyon nehéz az előirányzatok prognosztizálása, miután a tervezés időszakában sokszor még azok az ügyek sem ismertek, amelyekben bevételt eredményező intézkedésre kerül sor.

A behajtásnál viszont – a lakosság gazdasági és szociális helyzetével is összefüggésben – a fizetési fegyelmezés lazulása érezteti hatását.

A fentiekben bemutatott előirányzatok fegyelmezett és takarékos gazdálkodást igényelnek az intézményektől. A 2009. évi költségvetés csak a törvényekben előírt kötelezően fizetendő juttatásokra nyújt fedezetet, és az esetlegesen keletkező személyi juttatási megtakarítás a dologi kiadás finanszírozásának fedezetét képezi.

4. A bírósági szervezet gazdálkodásának külső ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék vizsgálata a Bíróságok fejezet OIT által elfogadott keretszámok alapján elkészített 2009. évi költségvetési javaslatát alátámasztottnak és megalapozottnak minősítette.

5. A bírósági szervezet gazdálkodásának fejezeten belüli ellenőrzése

A tájékoztató az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (Áht.), valamint a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 193/2003. (XI. 26.) Kormányrendelet (Ber.) alapján, a Ber. 31. §-ában foglalt követelményeknek megfelelően került összeállításra.

A fejezet belső ellenőrzési rendszerének értékelését segíti, hogy a Pénzügyi Ellenőrzési Önálló Főosztály (PEÖF) éves jelentésének részeit témakörönként az **A)** pontok, a fejezet felügyelete alá tartozó önálló intézmények éves belső ellenőrzési beszámolóiból készült összesítést a **B)** pontok tartalmazzák.

5.1. A belső ellenőrzés által végzett tevékenység bemutatása [Ber. 31. § (3) bekezdés a) pontja]

A) és **B)** együtt: A belső ellenőrzési rendszer teljes, EU-konform átalakításának sikere érdekében kiemelt kormányzati célként került rögzítésre a gazdálkodás teljes lefedettségét biztosító ellenőrzési rendszerek kiépítésének és működtetésének biztosítása 2010. év végéig.

A kormányzat e cél teljesülése érdekében létszámfejlesztést, az ellenőri szakma elismerési rendszerének kidolgozását, folyamatosan módszertani szakmai anyagok biztosítását és az ellenőrzést támogató szoftverek bevezetését tervezte, hogy biztosítsa a végrehajtáshoz szükséges kapacitás megteremtését. E fejlesztések lényeges elemei napjainkig sem valósultak meg.

Az új belső ellenőrzési rendszer megerősítése **a Bíróságok fejezetben az elmaradt központi fejlesztések ellenére**, a korlátozott lehetőségek függvényében folyamatosan történik.

Az OIT 2003-tól főosztályi szervezetben működteti függetlenített belső ellenőrzési egységét, ez a PEÖF.

A fejezet felügyelete alá tartozó önállóan gazdálkodó intézményekben függetlenített belső ellenőrök végzik a belső ellenőrzéseket. Az ítéletábrákon és a megyei bíróságokon jellemzően 1 fő látja el a feladatokat, míg a Fővárosi Bíróságon 3 fő a belső ellenőri létszám, tekintettel a szervezet méretére és összetettségére.

Belső ellenőrzési kézikönyvvel a PEÖF és valamennyi intézmény belső ellenőre rendelkezik, melyek aktualizálása jellemzően megtörtént.

Összességében a fejezetben a Ber. előírásai, valamint a jóváhagyott éves ellenőrzési terv alapján folyt az ellenőrzés. A belső ellenőrzési tevékenységről szóló beszámolási kötelezettségének valamennyi intézmény határidőben eleget tett.

5.1.1. A tervfeladatok teljesítésének értékelése, a tervtől való eltérések indoka, a terven felüli ellenőrzések indokoltsága [Ber. 31. § (3) bekezdés aa) pontja]

5.1.1.1. A tervfeladatok teljesítésének értékelése

A) A PEÖF 2008-ban az Áht., a Ber., valamint az OIT határozatai alapján végezte tevékenységét. Ennek során megfelelően alkalmazta 85/2005. (V. 3.) OIT határozattal jóváhagyott, az ellenőrzések eljárási rendjét tartalmazó, többször módosított Belső ellenőrzési kézikönyvben foglaltakat.

A fejezeti szintű éves ellenőrzési tervet a 192/2007. (XII. 4.) OIT határozat rögzítette.

A főosztály alapfeladataiban lényeges változás nem következett be 2008-ban. A fejezeti kezelésű előirányzatok ellenőrzése beépült a Bíróságok fejezet intézményei gazdálkodásának 2008. évi fejezeti szintű ellenőrzési tervébe is, mely kiterjedt az uniós forrásokból megvalósított projektek – Átmeneti Támogatások programjainak – lezárására, elsősorban a Magyar Bíróképző Akadémia tevékenysége kapcsán, valamint az NFT II. pályázatainak előkészítésére. Így az uniós források felhasználásának vizsgálata 2006-tól folyamatos.

A tárgyidőszakban szükségessé vált az intézmények dologi hiányai okának feltárására irányuló ellenőrzés végrehajtása is (2007-ben ennek a feladatnak a végrehajtására nem volt szükség, akkor ez elmaradt). Az OIT 2008/126. (X. 21.) számú belső határozata 5. pontjában rendelte el a Pest Megyei Bíróság és a Zala Megyei Bíróság terven felül elvégzendő pénzügyi ellenőrzését, amely a 2008-ban keletkezett pénzügyi hiányokait feltárására irányult. Az új feladat évközi kitűzése következtében az eredeti éves ellenőrzési terv II. félévére vonatkozó ellenőrzési határidői módosultak, ezért a pályázatok ellenőrzését áthúzódó ellenőrzésként tartalmazza a 2009. évi ellenőrzési terv. Így lényegében feladatmaradás nem keletkezett.

A feladatvégzéshez szükséges szervezeti és funkcionális függetlenség folyamatosan biztosított volt.

Az OIT támogatta a fejezeti szintű szakmai továbbképzéseket is. A főosztály a képzéseken a fejezet egységes ellenőrzési eljárásai alkalmazásához segédanyagokat adott és módszertani „tréninget” tartott, emellett a főosztály ellenőrei saját szakmai fejlődésük érdekében is képezték magukat.

A főosztály folyamatosan eleget tett a fejezeten belüli és hivatali együttműködési kötelezettségeinek is.

A PEÖF a 2008. évi ellenőrzési tervben rögzített ellenőrzései megalapozásához elkészítette a kockázat- és egyéb elemzéseket, összesítéseket, aktualizálta az ellenőrzési kézikönyvet, az intézményi belső ellenőrök részére megszervezte és lebonyolította a több napos szakmai képzéseket. Folytatta az EU-konform eljárások alkalmazását [munkalapok, kérdőívek, minőségbiztosítás], kapcsolati és együttműködési rendszere biztosította a szükséges információk megszerzését, és a tapasztalatok átadását. Végrehajtotta a Ber. 2. § a) pontja szerinti szabályszerűségi ellenőrzéseket – a vezetői beszámoláson alapuló nyomkövetés módszerével – négy intézményben, a Ber. 2. § c) pontja szerinti rendszerellenőrzéseket (öt ellenőrzés), valamint az OIT 2008/126. (X. 21.) számú belső határozata 5. pontja alapján elrendelt terven felüli pénzügyi ellenőrzést két intézményben.

A beszámolási időszakban **végrehajtott** 10 ellenőrzés, és 1 áthúzódó **ellenőrzés részletes nyilvántartását és adatait** az 42. számú melléklet tartalmazza.

Az OIT számára az ellenőrzések lezárásához az előterjesztések időben elkészültek, a lezáró határozat meghozatala a Pest Megyei Bíróság pénzügyi ellenőrzése kapcsán húzódott át 2009. év első hónapjaira, valamint egy ellenőrzés végrehajtása jelentkezett 2009. év elején áthúzódó feladatként, a 2008. év végén terven felül elvégzendő két pénzügyi ellenőrzés időigénye miatt.

A főosztály időben és teljes körűen tett eleget beszámolási és tájékoztatási kötelezettségeinek mind az OIT, mind a Pénzügyminisztérium felé.

Az éves képzési terv teljesítésében elmaradás nem volt, a PEÖF az intézményi belső ellenőrök számára kötelező három-három napos fejezeti szintű továbbképzéseket terv szerint és maradéktalanul megszervezte.

Az OIT Hivatal biztosította annak valamennyi feltételét, hogy kiemelt szaktudású előadók – többek között az Állami Számvevőszéktől, a Pénzügyminisztériumtól, az OITH Költségvetési Fejezeti Főosztályról – tarthattak előadást és konzultációt az ellenőrök számára. A 2008. szeptember 10-12. napokon megtartott szakmai konferencián ezen felül az EU támogatások felhasználásának ellenőrzési eljárásairól is átfogó képet kaptak a belső ellenőrök, amelynek hasznosítása a megyei bíróságokon elkezdődött – az Európai Regionális Fejlesztési Alap terhére megvalósult – az akadálymentesítési beruházások ellenőrzése során teljesülő ellenőrzéseikkel (2009. évben számos intézmény éves ellenőrzési tervében szerepel ellenőrzési feladatként). Ebben a témában az ESZA Nemzetközi Programirányító Iroda részéről jelentek meg színvonalas előadást nyújtó szakemberek. A főosztály az előadások szakmai anyagait az ellenőrök rendelkezésére bocsátotta, ezen felül szakmai iránymutatást nyújtott, és eleget tett koordináló szerepének is.

Össességében az ellenőrzési terv teljesítése során **lényegében feladatmaradás nem volt**, ezt a következő, szorgalmas munkavégzés mellett a jó szervezés biztosította.

A beszámolási időszakban továbbra is a fejezeti kezelésű előirányzatok ellenőrzésére helyeződött a hangsúly, a módszertanilag kidolgozottabb rendszer- és szabályszerűségi ellenőrzések helyett.

A fejezeti szintű rendszerellenőrzések végrehajtásának színvonalát az ellenőrzött intézmények vezető munkatársai minőségbiztosítási értékelő lapon tett nyilatkozatukban összességében „jó” minősítéssel értékelték (43. számú melléklet).

B) Az intézményi függetlenített belső ellenőrök 2008. évre vonatkozó munkatervei összességében a jogszabályi előírásoknak megfelelően, egységes szerkezetben készültek el, kockázatelemzéssel alátámasztva. Az intézmények éves belső ellenőrzési beszámolóit szintén a Ber. előírásai szerint állították össze, amelyeket a PEÖF-nek a jogszabályban megjelölt határidőre továbbítottak.

A tervezett és teljesített ellenőrzések számát és kapacitásigényét a tájékoztató 44-46. számú mellékletei – a PEÖF által teljesített ellenőrzésekkel együtt összesítve – szemléltetik.

Össességében a 2008. évi tervekben beütemezett ellenőrzéseket az intézmények 14,4%-kal túlteljesítették, az eredetileg tervezett 195 ellenőrzéshez viszonyítva 223 ellenőrzés teljesült, amelyből soron kívüli feladatként összesen 18, egyéb terven felülként pedig 5 ellenőrzés került végrehajtásra.

Jellemző továbbá, hogy a rendelkezésre álló kapacitás (idő) felhasználása során a tanácsadói szerep felé tolódott el a hangsúly, így az eredetileg fejezeti szinten tervezett 417 naptól eltérően 445 napot fordítottak az ellenőrök tanácsadásra (6,7%-kal többet), míg a továbbképzésre tervezett idő – a véleményezési és egyéb feladatok függvényében – az eredetileg tervezett 531 nap helyett 510 napban teljesült (96,0%).

5.1.1.2. A tervtől való eltérések indoka

A) A PEÖF éves tervében szereplő ellenőrzési feladatok összességében teljesültek, a március hónapban jóváhagyott **tervmódosítással** az éves ellenőrzési tervbe beiktatott **többlet ellenőrzési feladatok** – a Magyar Bírőképző Akadémia központi és biztonságtechnikai beruházásának ellenőrzése – egy fő ellenőr és egy fő külső szakértő bevonásával került végrehajtásra a 2008. évben.

Az OIT a 2008/126. (X. 21.) számú belső határozatával a **2008. évi ellenőrzési feladatokon túlmenően** elrendelte a Zala Megyei Bíróság és a Pest Megyei Bíróság likviditási helyzetének feltárására irányuló pénzügyi ellenőrzést és e **terven felüli feladat** teljesítésének határidejét 2008. december 9. napjában jelölte meg (decemberi OIT ülésre kellett elkészíteni a munkaanyagot). Mindkét ellenőrzés maradéktalanul végrehajtásra került a jelölt határidőre, azonban a Pest Megyei Bíróság ellenőrzése – további egyeztetési igények felmerülése – folytán csak 2009. évben került az OIT által lezárásra.

Az ütemezett ellenőrzések végrehajtásában lényeges elmaradás nem következett be, kizárólag az Átmeneti támogatás és az NFT II. programjai vizsgálatának befejezése húzódott át 2009. év első hónapjaira, kapacitás hiányában a terven felül elvégzett ellenőrzések javára. A határidők módosítását az OIT a 2008/148. (XII. 9.) számú belső határozatával hagyta jóvá.

B) Intézményi szinten összességében soron kívüli feladatként 18 ellenőrzést jelentettek, terven felül 5 ellenőrzést hajtottak végre. A tervezetten felül teljesített ellenőrzések indoka az intézményvezetők információigénye, személyi változás, illetve jogszabályi változás volt.

Feladatmaradás az intézményekben jellemzően nem volt, amelyet a teljesítési mutatók is jól szemléltetnek. Néhány intézményben előfordult, hogy a terven felül elvégzett ellenőrzés időigénye miatt nem teljesült minden, eredetileg tervben szereplő feladat, illetőleg a terv vezetői igények miatt módosult.

Fejezeti szinten összesen a teljesült ellenőrzések számát és időigényét a 47. számú melléklet mutatja be.

5.1.2. Az ellenőrzések személyi és tárgyi feltételei, a tevékenységet elősegítő és akadályozó tényezők [Ber. 31. § (3) bekezdés ab) pontja]

5.1.2.1. Személyi feltételek

A 2008. december 31. napján fennálló létszámhelyzetet fejezeti szinten a 48. számú melléklet mutatja be. A rendelkezésre álló ellenőri kapacitás a megnövekedett információigény és követelményrendszer teljesítéséhez egyre szűkebb keresztmetszetet jelent.

A) A főosztály **belső felépítése** 2008 júniusában, majd szeptemberében is változott, annak okán, hogy a határozott idejű alkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott 1 fő ellenőr tisztviselő, majd 1 fő osztályvezető ellenőr kinevezése lejárt.

Az álláshelyek számának változatlansága mellett a főosztály **személyi állományának** tényleges létszámra vonatkoztatott mozgása 33,3%-os volt a tárgyidőszakban. (Alkalmos szakemberek hiányában 2006 óta nem teljes a létszám.) A főosztályvezető mellett két fő ellenőr végezte döntően a feladatokat, akik hosszú ideje az elvárt, megfelelő szakmai színvonalon teljesítenek, és határozatlan idejű kinevezéssel rendelkeznek.

B) A fejezet önálló intézményeinél összesen 30 belső ellenőri álláshellyel rendelkeznek. Ezek betöltése a 2008. évi beszámolás időpontjában 93,3%-os volt (28 fő). A beszámolási időszakban minden intézményben folyamatos volt a belső ellenőrzés.

5.1.2.2. Tárgyi feltételek

A) A 2008. évben a fejezeti szintű ellenőrzési munka végzéséhez elengedhetetlenül szükséges tárgyi feltételek biztosítottak voltak. A helyszíni ellenőrzések során az ellenőrzött intézmények a szükséges információkat rendelkezésre bocsátották, illetve azokhoz való hozzáférést lehetővé tették, szükség esetén a fejezeti ellenőrök számára számítógépet is biztosítottak.

B) Az intézményi ellenőrök munkájuk ellátásához szükséges tárgyi feltételekkel rendelkeznek, többségük külön irodában, megfelelő informatikai háttérrel végzi tevékenységét.

5.1.2.3. Az ellenőrzést segítő, akadályozó tényezők

A) A PEÖF munkáját segítették az alábbiak:

A fejezeti szintű korrekt, jogszabály szerinti ellenőrzések végrehajtását az ellenőrzött intézmények vezetői és dolgozói pozitív hozzáállásukkal, együttműködésükkel hatékonyan segítették.

Az OIT 192/2007. (XII. 4.) számú határozata 2. pontjában foglaltakat a szabályszerűségi ellenőrzésben érintett intézmények határidőre teljesítették: az adatszolgáltatások, dokumentumok megküldését, mindazon feltételek ténymegismerési lehetőségek biztosítását, melyek alapján az ellenőrzés munkavégzése, eredményessége realizálódott.

Valamennyi intézmény vezetője teljességi nyilatkozatot tett, az ellenőrzés megállapításaival összefüggésben megfogalmazott javaslatokat nem vitatták. A beszámolókat, tájékoztatókat, az Intézkedési terveket a jogszabállyal egyező módon, többnyire határidőben elkészítették és megküldték az OIT Elnökének. A javítható, jelzett hiányosságok megszüntetését több esetben már az ellenőrzés ideje alatt megkezdték.

A PEÖF vezetője a hivatali vezetői értekezletek rendszeres meghívottja, kapcsolati rendszere hatékonyabbá válását az OIT Hivatalán belüli véleménykérések és egyeztetések során megvalósuló együttműködés, valamint a Pénzügyminisztérium ÁBPE albizottsági tagsága is segíti, a szükséges információellátása biztosított.

A) és **B)** együtt – további tényezők:

Az OIT és az intézmények vezetői a belső ellenőrök továbbképzését támogatták, a központilag szervezett szakmai napokon az ellenőrök részvételét biztosították. A képzéseket kiemelt szaktudású és gyakorlott szakemberek, előadók tartották, ami segítette a belső ellenőröket az EU-s módszerek megismerésében, illetve a fejezeti sajátosságokhoz igazodó értelmezésben.

Az EU követelményeivel összhangban alkalmazott új ellenőrzési módszerek pontosan dokumentált, munkalapok rendszerére épített eljárási rendet követelnek, melynek végrehajtását jelenleg informatikai háttér még nem támogatja. Az ellenőrzések nyilvántartását segítő számítógépes program, a BETTI, illetve az ellenőrzés végrehajtását támogató szoftver, az IDEA, és a főkönyvi adatbázishoz történő hozzáférés nélkül az ellenőrzés hatékonyságát tovább már nem lehet növelni. Ezen feltételek hiánya hosszú távon az ellenőrzési munka elvégezhető mennyiségét, a dokumentálás teljes körűségét és mélységét, az egységes ellenőrzési eljárásrend és megfelelő munkamódszerek kidolgozását mindenképpen hátrányosan befolyásolják.

Adaptálható módszertani segédanyagok még mindig csak korlátozott számban állnak rendelkezésre, az új eljárások értelmezési problémái – a fejezeti szintű sajátosságokat is figyelembe véve – továbbra is fennállnak (egységes teljesítménymérés szempontjából a mutatórendszerek kidolgozása a Bíróságok fejezetben még nem valósult meg, így néhány módszertan adaptálása nehézkes).

Az intézményi belső ellenőrök a szakmai továbbképzéseken elhangzott információk hasznosítását, valamint a GIIR lekérdezések ellenőrzést támogató funkcióját sorolták még a segítő tényezők közé.

5.1.3. Az ellenőrzések fontosabb megállapításai és javaslatai [Ber. 31. § (3) bekezdés ac) pontja]

A) A Bíróságok fejezetben a **fejezeti előirányzatok kezelésére, felhasználására irányuló ellenőrzés** három hangsúlyos területen – ebből egy, az uniós forrásból finanszírozott programok ellenőrzése 2009. évre áthúzódó

ellenőrzésként – került végrehajtásra. Az ellenőrzések kapcsán megállapítást nyert, hogy a fejezeti (központi) előirányzatok az OIT éves, fejezeti szintű költségvetésében jóváhagyott összegekkel, a tervezett feladatokkal egyezően kerültek rögzítésre, nyilvántartásba vételre. Az évközi módosítások, azok átvezetése-átadása, a rendelkezésre bocsátásuk és a felhasználás biztosítása a jogszabályokkal és az OIT határozatokkal egyezően történt. Finanszírozási probléma a feladatok végrehajtása során nem merült fel, a gyakorlatban a felhasználások jogszerűsége és követelmények szerinti rendezése jól nyomon követhető. A Költségvetési Fejezeti Főosztályon a fejezeti előirányzatok kezelése megfelelő és a jogszabályokban foglalt előírások szerinti.

Az ellenőrzés által tett javaslatok alapján az alábbi feladatok fogalmazódtak meg:

a) Az OIT

- vizsgálja felül az elmúlt évek beruházási gyakorlatát és készítsen olyan javaslatot, mely egy komplex és reálisan végrehajtható biztonságtechnikai koncepciót tartalmaz,
- biztosítsa az e határozatot követően induló biztonságtechnikai célú beruházások esetében is a versenyhelyzetet megvalósító eljárásokat, a tervezési és kivitelezői, a működtetési feladatok tekintetében a piaci szereplők számára az érdemi versenyhelyzet megteremtését,
- pontosítsa valamennyi szabályzatát, amely a Hivatal és a beruházásban érintett intézmények közötti feladatok megosztását tartalmazza, úgy, hogy biztosítva legyen az egyértelműség a feladat-szintekhez köthető felelősségben, az érvényesíthető jogokban és hatáskörökben.

b) A Magyar Bíróképző Akadémia beruházásában rejlő lehetőségek teljes körű és hatékony kihasználása érdekében, a működés jellemzőinek feltárásával, a nyert információk alapján az OIT Hivatala készítsen javaslatot az intézmény további működtetéséről és gazdálkodásának viteléről.

A szabályszerűségi ellenőrzésekkel érintett intézményekben a korábbi ellenőrzések során feltárt hiányosságok megszüntetésére készített „Intézkedési terv” feladatait végrehajtották. Jellemzően:

- az ütemezett teljesítési határidők a GIIR bevezetése és paraméterezési problémái miatt esetenként kitolódtak, de elmaradt feladat az ellenőrzés időtartamának végén nem volt;
- az intézményvezetők többsége az Intézkedési terv időarányos teljesítését saját belső ellenőrével is ellenőriztette;
- a fejezeti szintű ellenőrzés részéről újabb javaslatok megtételére egy esetben sem volt szükség.

Összességében megállapítható, hogy az ellenőrzött időszak alatt valamennyi vizsgált intézményben fokozatosan és pozitív irányban változott a szabályozottság és a gazdálkodás színvonala.

A speciális bírósági gazdálkodási feladatok közül általános, azaz a fejezet egészében jelentkező probléma az, hogy az igazságügyi követelések törlését a gyakorlatban – elvülés, behajthatatlanság – nem kezelik egységesen. Ennek oka, hogy a hatályos jogszabályok, de azok értelmezése is ellentmondásos, ugyanakkor az egységes gyakorlat bevezetésére csak az egységesítés függvényében kerülhet sor. A Békés Megyei Bíróság átiratára, a PEÖF és a Hivatal Jogszabály-veleményezési Főosztálya együttműködésében a jogszabályi környezet módosításának kezdeményezése megtörtént, illetve folyamatban van.

A két megyei bíróság gazdálkodásának **rendszerellenőrzése** kapcsán az alábbi megállapítások, javaslatok fogalmazódtak meg.

1.) A **belső szabályzatok rendszere tükrözte** a hatályos jogszabályok előírásait, és biztosította a fegyelmezett gazdálkodást.

Mindkét intézmény rendelkezett hatályos **szervezeti és működési szabályzattal**, azonban ezek kiegészítésre, aktualizálásra szorultak.

A gazdálkodást érintő szabályzatok rendszerével – számviteli politikával, számlarenddel és a kapcsolódó szabályzatokkal – rendelkeztek, amelyek kiegészítésre, aktualizálásra szorultak főként a GIIR-rendszer bevezetésével összefüggésben bekövetkezett változások, valamint egyéb szervezeti sajátosságok miatt. A kiegészítő-tevékenységek elszámolásával kapcsolatos előírások pontosítása és az önköltség-számítási metódus aktualizálása, ehhez kapcsolódóan az évenkénti kalkuláció elvégzése mindkét intézményben indokolt.

2.) A **költségvetés** végrehajtásával, a beszámolóval, a mérleggel kapcsolatban az ellenőrzés megállapította, hogy az intézmények gazdálkodásukat az OIT által elfogadott költségvetésük alapján végezték, beszámolási kötelezettségeiknek a jogszabályok szerint tettek eleget. A mérlegek szabályszerűen végrehajtott leltározásokon alapultak, a leltárak a nyilvántartásokkal egyeztek. Az intézmények gazdálkodása igazodott lehetőségeikhez, vagyonukat felelősen kezelték.

Az ellenőrzés időpontjában a kötelezettségvállalások naprakész nyilvántartásával mindkét intézmény rendelkezett.

A bizonylati rend és okmányfegyelem vizsgálata során az ellenőrzés az egyes bizonylatok alaki és tartalmi kellékeinek meglétére vonatkozóan, valamint a szigorú számadású nyomtatványok maradéktalan és zárt rendszerű nyilvántartásával kapcsolatosan tett észrevételt.

3.) Az **eszközgazdálkodás**, készletgazdálkodás, beruházások ellenőrzése során megállapította az ellenőrzés, hogy a felelős, rendeltetésszerű vagyongazdálkodás biztosított.

Mindkét intézmény az eszközökkel, készletekkel való takarékos, a vagyonsbiztonsági követelményeknek összességében megfelelő gazdálkodást folytat.

4.) A **speciális bírósági tevékenységekkel** kapcsolatban az ellenőrzés megállapította, hogy a központosítást és a GIIR speciális moduljainak bevezetését követően a speciális tevékenységekhez tartozó letét- és bűnjelkezelés, valamint az igazságügyi követelmények nyilvántartása átláthatóbbá vált, az adminisztrációs munka elvégzésében az egységes követelményeknek történő megfelelés biztosított. Az értékvesztések elszámolásának és az igazságügyi követelmények törlésére vonatkozó előírásoknak a szabályozása azonban mindkét intézményben hiányos volt.

5.) A **belső ellenőrzési rendszer** a megyei bíróságokon kiépített volt, a Belső ellenőrzési kézikönyvet elkészítették. Az egyik intézményben a FEUVE szabályozására, a másik intézményben annak kiegészítésére fogalmazott meg az ellenőrzés javaslatot.

A függetlenített belső ellenőr működése mindkét intézményben összességében megfelelő, az ellenőrzés az egyik intézményben a vizsgálatok dokumentálásában – jelentések záradék része – és az éves terv munkaidő-mérlegének elkészítésével kapcsolatosan fogalmazott meg észrevételt.

Az OIT 2008/126. (X. 21.) számú belső határozata alapján teljesített **terven felüli, pénzügyi ellenőrzések** során megállapította az ellenőrzés, hogy a dologi „hiány” keletkezése főként az alábbi okokra vezethető vissza:

- váratlan és tervezetten felül jelentkező kiadások: nyugdíjba vonulással összefüggésben kifizetett járandóságok, jubileumi jutalmak tervezetten felül fizetendő összege (bírák szolgálati idejének új beszámításából adódó különbözet, új belépők),
- előre nem látható ár- és volumenemelkedések: főként bérleti díjak és intézeti szakértői díjak esetén,
- az OIT által engedélyezett létszámfejlesztés dologi kiadásokat növelő hatása: első felszerelések és munkahelyi körülmények biztosítása, amelyre az eredeti költségvetésben előirányzati összeggel nem rendelkeztek, valamint az illetmény kifizetése során a személyi juttatásokban jelentkező besorolási különbözet (engedélyezett álláshely és tényleges besorolás között adódó illetménykülönbözet).

A fenti kiadások ellentételezésére még a saját bevételek tervezetten felül teljesített összegei sem nyújtottak elegendő fedezetet, ezért a pótelőirányzat jóváhagyása, illetve az OIT hatáskörébe tartozó személyi juttatás megtakarítási keret felszabadítása mindkét intézmény esetében indokolt volt, s a hiányt indukáló tényekkel kellően alátámasztott volt. Mindkét intézmény összességében takarékos gazdálkodást folytatott, a hiány kialakulása alapvetően nem a pazarló működés következményeként „jelentkezett”.

A feltárt tények ismeretében és a fejezet általános érvényű alulfinanszírozottságára tekintettel az ellenőrzés javaslatot nem fogalmazott meg.

B) Az intézmények függetlenített belső ellenőrei összességében súlyos hiányosságot nem tártak fel. A belső szabályozottság terén a megállapítások főként a jogszabályváltozással és programváltozással érintett területek szabályozásának kiegészítésére, aktualizálására vonatkoztak. A gazdálkodásban megfelelően érvényesültek a takarékosági szempontok, javaslatok főként a dokumentálás pontatlanságai, adminisztrációs hiányosságok kapcsán fogalmazódtak meg (utalványok kitöltése, nyilvántartások vezetése). Több intézményben kifogásolta a belső ellenőr a menetlevelek pontatlan kitöltését. További észrevételek főként a FEUVE-rendszer működésében tapasztalt hiányosságokkal összefüggésben születtek, leginkább az ellenőrzési pontok megfelelő kiépítésére és működtetésére vonatkozóan (főként a magáncélú telefonok használatának figyelemmel kísérése terén). Továbbra is problémaként jelentkezett az önálló bírósági végrehajtóknak kiutalt költségelölégek bizonylatolása és az ezek megtérülésében tapasztalt dokumentálási hiányosságok (elszámolások hiánya), a megtérülések bizonytalan volta.

5.1.4. Jogellenes magatartások miatt tett jelentések száma [Ber. 31. § (3) bekezdés ad) pontja]

A) A beszámolási időszakban vizsgált intézményeknél személyes felelősség felvetésére okot adó tény nem tárt fel a fejezeti szintű ellenőrzés, így ezzel kapcsolatban jelentéstételi kötelezettség nem keletkezett.

B) Jogellenes magatartások miatt büntetőeljárás kezdeményezése, illetve elbocsátás nem szerepelt az intézmények beszámolóiban. Fegyelmi eljárás lefolytatását egy intézményben kezdeményezte a belső ellenőr, amelyben a megyei bírósági végrehajtó a pontatlan statisztikai adatszolgáltatást a korábbi ellenőrzés által tett javaslat ellenére, hosszabb időn keresztül nem rendezte.

5.1.5. A FEUVE javítása érdekében tett javaslatok [Ber. 31. § (3) bekezdés ae) pontja]

A) 2008. évben a rendszerellenőrzések keretein belül valósult meg a kötelezettségvállalás, utalványozás, ellenjegyzés, érvényesítés gyakorlásával összefüggő jogok és kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése. A vizsgált intézményekben a FEUVE-rendszer gyakorlati működésére vonatkozóan olyan javaslat megtételére nem került sor, mely intézkedési tervben rögzítendő feladatot jelentett volna.

B) Továbbra is szükséges a GIIR rendszerrel összefüggő változások átvezetése az intézmények belső ellenőrzési nyomvonalaiiban, azoknak a gazdálkodás minden területén történő maradéktalan kidolgozása.

5.2. Az ellenőrzés által tett megállapítások és javaslatok hasznosítása, az Intézkedési tervek megvalósítása [Ber. 31. § (3) bekezdés ba) pontja]

A) és B) együtt: Az intézkedések megvalósításának helyzetét összesítő táblázat formájában a 49. számú melléklet tartalmazza.

A) A fejezeti szintű ellenőrzés által tett megállapításokat az ellenőrzött intézmények vezetői nem vitatták, intézkedési terveiket többnyire határidőre és – a javaslatokkal összhangban – minden elvégzendő feladatra kiterjedően elkészítették. A PEÖF 5.1.3. A) pontjában részletezett megállapításaira és javaslataira született Intézkedési terveket, az azokban rögzített feladatokat az OIT az egyes ellenőrzések lezárása során határozattal fogadta el, amelyek számát az 42. számú melléklet utolsó oszlopának 7.) pontja tartalmazza.

A fejezet felügyelete alá tartozó intézmények rendszerellenőrzését követően a PEÖF a vezetői beszámoláson alapuló nyomkövetés módszerével ellenőrizte az intézkedési tervben rögzített feladatok teljesítését, amelyek az 5.1.3. A) pontban ismertetett tények szerint teljesültek.

B) Az intézményi belső ellenőrök az általuk korábban tett megállapítások és javaslatok hasznosulását – az intézményvezető információs igényével összhangban – rendszeresen nyomon követik. A beszámolási időszakban az intézkedési tervekben szereplő feladatok teljesítési szintje az intézményeknél összességében 93,5%-os volt, ami jónak ítélnélhető.

5.2.1. Az ellenőrzési tevékenység fejlesztésére vonatkozó javaslatok [Ber. 31. § (3) bekezdés bb) pontja]

A) és B) együtt:

A Bíróságok fejezetben 2005. évtől bevezetésre került Forrás SQL integrált informatikai rendszer (GIIR) a fejezeti szintű ellenőrzést még mindig nem képes támogatni, ezért új megoldások kialakítására van szükség. Ennek egyik lehetősége a programfejlesztés, mely a gyakorlatban is megfelelően működő lekérdezési jogosultság mellett a merevlemezre mentett adatbázisból történő munkalap-készítést, elemzés összeállítását támogathatná, csökkentve az ellenőrzések időszükségletét.

A gazdálkodási rendszer átalakulásához igazodva, a fejlesztés függvényében fokozatosan kell kidolgozni-bővíteni a GIIR-hez alkalmazható ellenőrzési-munkalapokat, a fejezeti szinten is alkalmazható ellenőrzési módszertanokat.

Az egységes szempontú ellenőrzések végrehajtásához a fejezet valamennyi belső ellenőre számára szükséges lenne a GIIR programhoz tartozó felhasználói ismeretek bővítése, a gyakorlatorientált konzultációs lehetőség, a képzések tartása.

A fejezeti szintű háromévenkénti rendszerellenőrzések helyett a hibák kijavítása érdekében – a korábbi rendszerellenőrzések tapasztalatira támaszkodva – indokolt elmozdulni az egységes szempontrendszer alapján történő értékelésekhez, amely egy-egy téma köré csoportosított ismérvek alapján határozza meg az ellenőrzés terjedelmét. A 2008. évben felmerült likviditási vizsgálatok alapján a fejezeti szintű tendenciák feltárása és elemzése indokolt, amely a gazdálkodási folyamatok egységes értékelési rendszerét is megteremti.

Az **ellenőrzések során tett javaslatokról** 2007-től jogszabályi kötelezettségként kell olyan nyilvántartást vezetni, mely naprakész információt biztosít az Intézkedési Tervek teljesüléséről, azaz a teljesített, elmaradt feladatokról. **A költségvetési szerv vezetőjének a felelőssége, hogy e nyilvántartás alapján** valamennyi (külső, belső) ellenőrzés által feltárt hiányosság, és azok megszüntetésére tett intézkedés nyomon követhető, eredményessége kimutatható legyen. Ebben az esetben **az informatikai támogatottság a szoftver alapú nyilvántartás bevezetését** jelenti, kapcsolódik a belső ellenőrzési rendszer fejlesztéséhez.

VI. AZ OIT MŰKÖDÉSÉNEK LEGFONTOSABB MUTATÓI

1. Az OIT ülései

Az OIT 2008-ban 17 **ülést** tartott, a következő időpontokban:

2008. január 8., február 5., február 20., március 4., április 1., május 6., május 27. (rendkívüli), június 3., június 9. (rendkívüli), július 1., szeptember 9., október 7., október 21., november 4., november 25., december 2. (rendkívüli) és december 9.

Ülésen kívül döntött – tagjainak írásban bekért szavazataival – április 15-én, május 19-én és szeptember 25-én.

Az OIT a Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettesének, az ítélőtáblák és a megyei (fővárosi) bíróságok elnökeinek részvételével a 2008. február 19-20-i, október 21-i, és november 25-i **konzultatív tanácskozáson** tárgyalta néhány országos szintű egyeztetést igénylő témát.

2. Az OIT ülésein megtárgyalt előterjesztések, tájékoztatók, javaslatok

Az OIT 2008-ban 332 előterjesztést, 10 javaslatot, 100 tájékoztatót, valamint a hivatalvezetői beszámolót tárgyalta meg.

3. Az OIT határozatai, szabályzatai, ajánlásai és belső határozatai

3.1. Az OIT határozatai

Az OIT 2008. december 31-ig **284 határozatot** hozott, ezek leggyakoribb témái a következők voltak:

- bírák kinevezése,
- bírák felmentése,
- bírák kijelölése,
- bírák beosztása,
- bírák áthelyezése,
- pályázatok kiírása,
- pályázatok elbírálása,
- bírák kirendelése.

Ezekon kívül az OIT legfontosabb döntései időrendi sorrendben a következők voltak:

20/2008. (I. 8.) OIT határozat a cégbírósági eljárás fejlesztéséről,

32/2008. (II. 5.) OIT határozat az egyes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló 2007. évi CLII. törvény bíróságokra irányuló rendelkezéseinek egységes alkalmazásával összefüggő, a végrehajtással kapcsolatos feladatokról,

35/2008. (II. 20.) OIT határozat a Fővárosi Bíróság előtt a Magyar Gárda ellen a Fővárosi Főügyészség által indított per soron kívüli intézésének elrendeléséről,

79/2008. (IV. 1.) OIT határozat a cégbíróságok 2007. évi tevékenységéről és az előttük álló 2008. évi feladatokról,

82/2008. (IV. 1.) OIT határozat a nagy érdeklődésre számot tartó ügyekben a perrendtartás szerinti bírósági tárgyalásokon a nyilvánosság biztosítása érdekében szükséges intézkedésekről,

86/2008. (IV. 15.) OIT határozat a bírósági reform végrehajtásával kapcsolatos vizsgálatokra és javaslatokra vonatkozó állásfoglalásról,

97/2008. (V. 6.) OIT határozat a bírácoknak és igazságügyi alkalmazottaknak Juhász Andor díj adományozásáról és a 2008. évi címadományozásról,

112/2008. (V. 6.) OIT határozat a büntetőeljárásban adott biztosíték engedélyezésének gyakorlatáról,

116/2008. (V. 6.) OIT határozat az OIT Hivatala Szervezeti és működési szabályzata módosításának jóváhagyásáról,

117/2008. (V. 6.) OIT határozat a tanúgondozás intézményének országos meghonosításáról,

125/2008. (V. 27.) OIT határozat a Bíróságok fejezet 2009. évi fejlesztési igényeiről,

142/2008. (VI. 3.) OIT határozat a Btk. módosításáról szóló T/5489. számú törvényjavaslattal kapcsolatos véleményről,

144/2008. (VI. 9.) OIT határozat a Fővárosi és a Pest Megyei Bíróságon felhalmozódott ügyhátalék kezelése és országos szinten az eljárások időszerűségének elősegítése érdekében szükséges intézkedésekről,

173/2008. (VII. 1.) OIT határozat az arányos bírói leterheltség méréséhez szükséges rendszer kialakítására vonatkozó kísérleti programról,

191/2008. (IX. 9.) OIT határozat a büntetőügyekben alkalmazható közvetítői tevékenység (büntető mediáció) hatékonyságának fokozásáról,

196/2008. (IX. 9.) OIT határozat a 2008. július 1-jétől indult teljesen elektronizált cégeljárásnak a bírósági szervezetrendszer munkájára gyakorolt hatásáról és következményeiről,

214/2008. (X. 7.) OIT határozat az integrált bírósági könyvtári rendszer működtetésével kapcsolatos feladatok meghatározásáról,

215/2008. (X. 7.) OIT határozat a bíróságok központi oktatási tervéről,

218/2008. (X. 7.) OIT határozat a 197/2008. (IX. 25.) OIT határozatban foglalt feladatok végrehajtásáról,

219/2008. (X. 7.) OIT határozat a Békés, a Fejér, a Heves, a Jász-Nagykun-Szolnok, a Nógrád és a Somogy Megyei Bíróság bíráinak a Pest Megyei Bíróságra, valamint a Debreceni és a Pécsi Ítéltábla bíráinak a Fővárosi Bíróságra kirendeléséről,

220/2008. (X. 7.) OIT határozat a bírósági informatikai rendszerek központilag egységes elvek mentén történő üzemeltetéséről és fejlesztéséről,

221/2008. (X. 7.) OIT határozat a számítógépes személyzeti nyilvántartó rendszerről,

222/2008. (X. 7.) OIT határozat a bírósági eljárásban igénybe vehető költségkedvezményekkel érintett ügyek, felek számának és az ezzel kapcsolatos költségek felméréséről,

242/2008. (XI. 4.) OIT határozat a Legfelsőbb Bíróság, az ítéltáblák és a megyei (fővárosi) bíróságok Szervezeti és működési szabályzatának módosításáról,

243/2008. (XI. 4.) OIT határozat az arányos bírói leterheltség méréséhez szükséges rendszer kialakítására vonatkozó kísérleti programról szóló 173/2008. (VII. 1.) számú OIT határozat módosításáról,

248/2008. (XI. 4.) OIT határozat a Hivatal Szervezeti és működési szabályzatának módosításáról,

252/2008. (XI. 4.) OIT határozat a Gondnokoltak Országos Nyilvántartása modernizálásáról,

272/2008. (XII. 9.) OIT határozat a 2008. július 1-jétől indult teljesen elektronizált cégeljárásnak a bírósági szervezetrendszer munkájára gyakorolt hatásáról és következményeiről szóló 196/2008. (IX. 9.) OIT határozattal elrendelt, a megyei bíróságok cégbíróságain végzett helyszíni vizsgálat megállapításairól,

275/2008. (XII. 9.) OIT határozat a polgári jogi közvetítés és a bírósági eljárások kapcsolatának vizsgálata céljából előkészített kísérleti program költségvetési feltételeiről és a 192/2008. (IX. 9.) OIT határozat módosításáról.

3.2. Az OIT szabályzatai

Az OIT a törvény által hatáskörébe utalt, normatív szabályozást igénylő kérdésekben 2008-ban **10 szabályzatot** hozott a következő tárgykörökben:

2008. évi 1. számú szabályzat a talár általános bevezetéséről és viseléséről szóló 1999. évi 2. számú OIT szabályzat módosításáról,

2008. évi 2. számú szabályzat a Juhász Andor díj alapításáról, valamint adományozásának feltételeiről szóló 2000. évi 3. számú szabályzat módosításáról,

2008. évi 3. számú szabályzat a bíróságok és az OIT Hivatalának honvédelmi, polgári védelmi szervezetről, főbb feladatairól, továbbá tevékenységének irányításáról szóló 1999. évi. 5. számú szabályzat módosításáról,

2008. évi 4. számú szabályzat a bíróságok létszámmal és személyi juttatással való gazdálkodásáról szóló 1998. évi 4. számú szabályzat módosításáról,

2008. évi 5. számú szabályzat a vagyonyilatkozat-tételéről, kezeléséről és ellenőrzéséről, valamint az abban foglalt adatok védelméről szóló 2001. évi 6. számú szabályzat módosításáról,

2008. évi 6. számú szabályzat az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény második részével, a közérdekű adatok elektronikus közzétételével kapcsolatos feladatok végrehajtásáról,

2008. évi 7. számú szabályzat az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Szervezeti és működési szabályzatáról szóló 1999. évi 1. számú szabályzat módosításáról,

2008. évi 8. számú szabályzat a bíróságok létszámmal és személyi juttatással való gazdálkodásáról szóló 1998. évi 4. számú szabályzat módosításáról,

2008. évi 9. számú szabályzat a bírák és igazságügyi alkalmazottak tevékenysége elismeréséről szóló 1999. évi 3. számú szabályzat módosításáról,

2008. évi 10. számú szabályzat a Juhász Andor díj alapításáról, valamint adományozásának feltételeiről szóló 2000. évi 3. számú szabályzat módosításáról.

3.3. Az OIT ajánlásai

Az OIT a tárgyidőszakban **2 ajánlást** hozott, az alábbi témakörökben:

2008. évi 1. számú ajánlás a bírósági vezetők, bírák és igazságügyi alkalmazottak szabadságolási rendjéről,
2008. évi 2. számú ajánlás az igazságügyi alkalmazottak vagyonyilatkozat-tételéről, átadásáról, őrzéséről, nyilvántartásáról, valamint az abban foglalt személyes adatok védelméről szóló szabályzatról.

3.4. Az OIT fontosabb belső határozatai

Az OIT 2008. december 31-ig **154 belső határozatot** hozott, ezek közül a legfontosabbak az alábbiak:

2008/5. (I. 8.) számú belső határozat a Magyar Bíróképző Akadémia és a Szlovák Köztársaság Bíróképző Akadémiája közötti együttműködési keret-megállapodás jóváhagyásáról,

2008/7. (II. 5.) számú belső határozat az egyes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló 2007. évi CLII. törvény bíróságokra irányuló rendelkezéseinek egységes alkalmazásával összefüggő, a végrehajtással kapcsolatos feladatokról,

2008/9. (II. 5.) számú belső határozat bírósági épületek középtávú felújítási és beruházási tervéről,

2008/10. (II. 5.) számú belső határozat a Pest Megyei Bíróság legsürgősebb elhelyezési problémái rövid távú megoldása tárgyában,

2008/13. (II. 5.) számú belső határozat a Robotzsaru Neo rendszer alkalmazási lehetőségeiről az igazságszolgáltatási munkában,

2008/18. (III. 4.) számú belső határozat a tartósan távollévő bírák álláshelyére engedélyezhető túlbetöltések keretszámainak meghatározásáról,

2008/22. (III. 4.) számú belső határozat a 2008. évi talárszükséglet pénzügyi fedezetének biztosításáról,

2008/24. (III. 4.) számú belső határozat a 2008. évi cafetéria keret tárgyában,

2008/114. (IX. 9.) számú belső határozat a közrendet és a köznyugalmat veszélyeztető, valamint az igazságszolgáltatás működését zavaró jelenségek elleni hatékonyabb fellépés érdekében szükséges egyes törvények módosításáról szóló törvény tervezetéről,

2008/143. (XII. 9.) számú belső határozat a cégiratokon szereplő, elektronikus aláírásokkal kapcsolatos érvényességi, valamint a cégiratok archiválását érintő kérdések rendezéséről.

VII. A BESZÁMOLÁSI IDŐSZAK ÉRTÉKELÉSE ÉS A JÖVŐ FELADATAI

1. A beszámolási időszak értékelése

Az OIT tevékenységét 2008-ban is a vonatkozó jogszabályi keretek között és a 83/2004. (V. 4.) OIT határozatban megfogalmazott célkitűzéseket szem előtt tartva végezte.

Széles körben ismertek a bíróságok, illetve az igazságszolgáltatás egészének megítélésével összefüggő, jelentős kritikai elemeket tartalmazó társadalmi, állampolgári állásfoglalások, elvárások, s azok megjelenési formái a tömegkommunikációs eszközökben.

Az OIT a tárgyidőszak feladatainak meghatározásánál arra törekedett, hogy a bíróságok ítélkező tevékenysége során az időszerűség javuljon, a bírák munkaterhében mutatókülönbségek szűnjenek meg, a romló gazdasági helyzet ellenére a bíróságok őrizzék meg működőképességüket, s a közvélemény irányában érvényesüljön az OIT tevékenységével kapcsolatos adatok nagyobb nyilvánossága.

1.1. Az OIT munkájában az igazgatási működés erősítése érdekében az elmúlt évben is jelentős szerepet kapott a **szabályozási tevékenység.**

1.1.1. Az OIT megvizsgálta a Legfelsőbb Bíróság, az ítéletábrák és a megyei (fővárosi) **bíróságok szer-
vezeti és működési szabályzatainak 2006-2008. év közötti módosításait.**

Megállapította, hogy a változtatások rész-témakörökre, a munkaszervezési feladatok hatékonyságának növelésére, valamint a folyamatos igazgatási tevékenység zavartalan, optimális végzésének elősegítésére irányultak. A szervezeti módosítások nem voltak jelentősek. Ennek alapvető indoka, hogy bevált az 1999-ben kialakított struktúra és az ahhoz rendelt feladatköröknek megfelelő működési modell.

Az SZMSZ-ekben a beszámolási időszakban az egyes magas szintű jogszabályokból és OIT szabályzatokból következően különösen az alábbi igazgatási feladatok fogalmazódtak meg:

- az egyes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló 2007. évi CLII. tv. 3. § (1) bekezdés a) és b) pontjai alapján az igazságügyi alkalmazottak vagyonyilatkozat-tételével kapcsolatos rendelkezések beépítése, az egyes igazgatási feladatok személyhez és szervezethez telepítése,
- az elektronikus információszabadságról szóló jogszabályok alapján a jogerős bírósági határozatok anonimizálásával kapcsolatos feladatok végrehajtása,
- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. tv. 63. § (4) bekezdése alapján esélyegyenlőségi terv készítése és esélyegyenlőségi referens felkérése,
- a közérdekű adatokra vonatkozó tájékoztatás rendjéről szóló OIT szabályzatból eredő feladatok.

Mint arról már említett tettünk, az SZMSZ-ekben az alapvető szervezeti struktúrát érintő jelentősebb módosításokra nem került sor. A változtatások jelezték az egyes bíróságokon az ítélkező tanácsok számának növekedését, továbbá a bírósági elnökök közvetlen irányításával működő klasszikus hivatali egységek, titkárságok, humánpolitikai részlegek megerősítését. Ugyancsak kiemelt érdemel a bírósági gazdasági hivatalok belső szervezetének differenciálódása, a nagyobb bíróságokon műszaki és informatikai osztályok főosztálya alakítása.

Egyértelműbbé váltak a bírósági vezetők igazgatási feladatai és hatáskörei is, erősítve az időszerű ítélkezés optimális feltételeinek megteremtését.

A bíróságok pontosították munkaidejüket, munkarendjüket és az ügyfelfogadás rendjét.

Az OIT a szabályzatok valamennyi módosítását jóváhagyta.

1.1.2. A tárgyidőszakban **változott az OIT Hivatalának Szervezeti és működési szabályzata is.** Az Európai Unió Fejlesztéseket Koordináló Osztály feladatköre kibővült az uniós fejlesztési lehetőségek hatékony igénybevételének célkitűzésével. Az új hivatali egység egyúttal a Hivatalvezetői Titkárság szervezetébe integrálódott. A javasolt szervezeti megoldás jelentősen rövidítheti a döntés-előkészítés folyamatát, lehetővé téve a fejlesztések közvetlen, gyors, áttétel nélküli megvalósítását.

A módosított SZMSZ normaszövege a nemzetközi feladatok jelenlegi tagoltságát figyelembe véve a Nemzetközi Kapcsolatok Főosztályát illetően megfogalmazta az együttműködés formáit, s azok erősítését a Hivatal más szervezeti egységeivel.

Az SZMSZ módosítás a Költségvetési Fejezeti és a Pénzügyi Főosztály tevékenységére vonatkozóan kiegészítette a normaszöveget azzal, hogy az említett hivatali egységek ellátják egyrészt az európai uniós pályázatok fejezeti, másrészt hivatali intézményi szintű pénzügyi kereteinek felhasználásával kapcsolatos feladatokat, valamint támogatják a hivatalvezető helyettesének titkárságát a projektek pénzügyi tervezési feladataiban.

1.2. Az OIT határozatot hozott a nagy érdeklődésre számot tartó ügyekben a bírósági tárgyalásokon a **nyilvánosság biztosítása érdekében szükséges intézkedések** megtételéről. Ennek megfelelően kezdeményezte annak vizsgálatát, hogy a hatályos jogszabályok módosításával a tárgyalások nyilvánosságának alkotmányos alapelve teljes körűen érvényesülhessen, s a bíróságok minden külső befolyástól és nyomástól mentesen működhessenek.

Az OIT szükségesnek tartotta, hogy az előreláthatólag nagyobb érdeklődésre számot tartó ügyekben a bíróságok lehetőségeikhez mérten nagyobb tárgyalóteremben tartsák tárgyalásaikat. Egyúttal arról is rendelkezett, hogy közös vagy saját honlapjukon az írott vagy elektronikus sajtó útján előzetesen tegyék közzé a tárgyalások időpontját, helyszínét, a tárgyalótermek befogadóképességét, s a tárgyalásra bejutás feltételeit, ide értve a közvélemény tájékoztatását végző sajtó képviselői részvételének elsődlegességét is.

Az OIT gondoskodott ülései napirendjeinek és az üléseken hozott döntésekről készített összefoglalóknak a központi bírósági honlapon történő megismerhetőségéről.

1.3. A beszámolási időszakban az igazgatási tevékenység súlyponti területe változatlanul **az ítélezés időszerűségének elemzése, a tapasztalatok összegzése alapján a szükséges igazgatási intézkedések meghozatalára irányuló javaslatok előkészítése és az elfogadott határozatok végrehajtásának figyelemmel kísérése** volt.

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács az ügyforgalmi statisztikai adatok, az egyéni bírói adatszolgáltatás adatainak rendszeres értékelésén túlmenően, kiemelten foglalkozott a bíróságokon folyamatban lévő ügghátralék elemzésével, ezen belül a hosszabb pertartamú két és öt éven túli ügyek számának mérséklését célzó intézkedésekkel, valamint a strasbourgi ügyekből levonható tapasztalatokkal.

A megyei (fővárosi) bíróságok, az ítéletátlak éves összbírói tájékoztatóinak tárgyalása során külön is meghatározta bíróságonként, ügyszakonként és szintenként a hosszú pertartamú ügyek csökkentésének követelményét.

Az ügghátralék, ezen belül a hosszú pertartamú ügyek elemzése azt a korábbi tapasztalatot erősítette meg, hogy ennek jelentős része a Fővárosi Bíróságra és a Pest Megyei Bíróságra koncentrálódik, a bíróságok peres ügghátralékából ez a két bíróság „részesedik” a legnagyobb, mintegy 50%-os mértékben.

Levonható volt az a következtetés, hogy a Fővárosi és a Pest Megyei Bíróságon felhalmozódott peres ügghátralék kezelése nélkül – a kedvezőbb országos szintű eredmények ellenére – sem lehet előbbre lépni az eljárások időszerűségének javítása terén. Erre tekintettel hozta meg az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a 144/2008. (VI. 9.) OIT határozatát, amely a Fővárosi és a Pest Megyei Bíróságon felhalmozódott ügghátralék kezelése és országos szinten az eljárások időszerűségének elősegítése érdekében komplex, több irányú, több területet érintő intézkedéseket irányzott elő.

Ezek között vannak rövid és hosszú távú célkitűzéseket megvalósító intézkedések. Az eljárások időszerűségének javítása érdekében a legfőbb ügyész és a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke bevonásával, a gyakorló bírák legszélesebb köre véleményének beszerzésével az eljárási törvények és egyéb jogszabályok olyan irányú áttekintését rendelte el az OIT, amelyek alapján javaslat készült az eljárások számát mérséklő, időszerűségét javító, illetve az ítélezés időtartamát és költségeit csökkentő rendelkezések módosítására. A bizottság több irányú jogszabály-módosítást fogalmazott meg, ezek a Be.-t és a Pp.-t is érintik, és az ügyek koncentrációjának csökkentése érdekében az illetékességi szabályok megváltoztatását is célozzák.

A bizottság javaslatát az igazságügyi és rendészeti miniszterhez eljuttatta.

Az OIT ugyancsak a Fővárosi és a Pest Megyei Bíróság ügyhátralékának mérséklése céljából az ítéltáblákról, illetve más megyei bíróságokról civilisztikai és büntető ügyszakos bírák kirendeléséről is döntött, tanácsként megjelölve a feldolgozásra kerülő ügyek mennyiségét és a többletmunka jutalmazásának feltételeit. Az OIT ugyanezen határozatában további intézkedésként az e két bíróságon felhalmozódott folyamatban lévő és hosszú pertartamú ügyek mielőbbi feldolgozása és az eljárások időszerűségének javítása érdekében – 2009. január 1-jei hatállyal – bírói, ügyintézői és tisztviselői ideiglenes állások létesítését engedélyezte 2011. december 31-ig. Az ideiglenes álláshelyek létesítése a következő években nyugdíjba vonuló bírák álláshelyeinek terhére történt, az így később megüresedő állások a jövőben nem pályázhatók meg.

A Kormány javaslatára az Országgyűlés a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetésében a kirendelések, az ideiglenes állások létesítéséhez, a többletlétszám elhelyezéséhez, stb. szükséges kiadások fedezetét cél-előirányzatként biztosította a bíróságok részére.

A határozat továbbá az eljárások számának, a bírák munkaterhének csökkentése, az időszerűség javítása érdekében célként határozta meg a büntető mediáció jogintézményének ismertebbé és hatékonyabbá tételét, valamint a polgári eljárásban a polgári jogi közvetítés igénybevételét. Ez utóbbi érdekében több bíróságon kísérleti jelleggel program indult a mediáció megismertetésére, illetve alkalmazására.

A Fővárosi Bíróság és a Pest Megyei Bíróság komplex működésének különböző szempontok szerint történő bemutatása érdekében az OIT ugyanezen határozatával elrendelte ezen bíróságok külső céggel való átvilágítását, melynek legfontosabb célja az volt, hogy megállapítsa az ügyek felhalmozódásának okait. A vizsgálat az ügyforgalmi és személyzeti adatok összevetésén, elemzésén túl kitért a bíróságok épületállományára, az elhelyezésből adódó munkaszervezési problémákra, a PKKB illetékességi területének esetleges változtatására és egyéb szempontokra is. Az átvilágítás időközben megtörtént, a megállapítások és javaslatok feldolgozása folyamatban van. Az a következtetés azonban már levonható, hogy a jelenlegi helyzethez (az ügyhátralék felhalmozódásához) több tényező együttesen vezetett. Így az elmúlt tíz év alatt a hullámozó ügyérkezést csak késve követte a bírói és adminisztrációs létszám növekedése. A helyzetet súlyosbította az ügyek bonyolultabbá válása és a gyakori, különösen az eljárási szabályok változásai is.

A statisztikai adatszolgáltatásban jelenleg még nincs megfelelő módszer a bonyolultabbá vált ügyek munkaigényességének mérésére és ezáltal a szükséges létszám-arányosítás meghatározására. Ezen segíthet az arányos munkateher mérési módszereinek kidolgozása, a statisztikai rendszer további finomítása.

Nehezítették, sőt esetenként akadályozták ezen bíróságok munkáját az országosnál lényegesen rosszabb elhelyezési körülmények (leromlott épületek, különböző helyszíneken működő bírósági részlegek, egyéb tárgyi feltételek hiánya).

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács a 274/2008. (XII. 9.) OIT határozatában döntést hozott a Fővárosi és a Pest Megyei Bíróságra érkezett jelentősen megnövekedett nemperes ügyek ledolgozása érdekében is, s ennek kapcsán 2009. július 30. napjáig változatlanul biztosította a korábbi döntésével ideiglenesen rendszeresített álláshelyeket és az ezekhez szükséges pénzügyi fedezetet.

Az érintett bíróságok elnökeinek a nemperes ügyek feldolgozásának eredményéről az OIT 2009. júliusi ülésén kell tájékoztatást adniuk.

1.4. Az OIT a tárgyévben az arányos bírói munkateher méréséhez szükséges rendszer kialakítására vonatkozóan további intézkedéseket rendelt el. Az arányos munkateher bizottság – a megyei bíróságok bevonásával – elkészítette a civilisztikai és büntető ügyekre vonatkozó adatlapokat, amelyeket az OIT jóváhagyott. Egyidejűleg hat bíróságot jelölt ki a kísérleti program bevezetésére, e bíróságok a 2008. szeptember 1-jétől november 30-ig, illetve 2009. február 28-ig befejezett peres ügyek tekintetében alkalmazták a pontozási rendszert, amelynek eredményéről az OIT részére előterjesztés készül.

1.5. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács az elmúlt időszakban kiemelt figyelmet fordított a kizárólagos elektronikus cégeljárás 2008. július 1-jei hatályba lépésének zökkenőmentes lebonyolítására.

A törvényben előírt megrövidült határidők megtartásához, az ügyintézési feladatok hatékony ellátásához szükséges humánpolitikai erőforrások biztosítása céljából már a 2007. novemberi, majd ezt követően a 2008. júniusi ülésén összesen 31 bírósági ügyintézői állást rendszeresített azokon a bíróságokon, ahol a cégbíróságok ügyérkezési, valamint létszámhelyzete ezt indokolta. Figyelemmel kísérte a cégbíróságokon egyébként az IRM feladatkörébe tartozóan biztosított informatikai eszközök (hardver, szoftver) megfelelőségét. Az e témakörben hozott határozatokban folyamatos jelzésekkel és felkérésekkel fordult a cégbíróságok informatikai rendszerének működtetéséért felelős IRM-hez és a Hivatala útján szoros együttműködést alakított ki a tárcával.

Az eddigi tapasztalatok alapján elmondható, hogy mindezen törekvések, intézkedések hatására, és nem utolsósorban a cégbírói dolgozók megfeszített munkájának köszönhetően a közös felkészülés jó eredményt hozott. Kisebbségi kivételtől eltekintve nem fordult elő olyan rendszerleállás, meghibásodás, illetve fennakadás, amely a kizárólagos elektronikus cégeljárás bevezetését megghiúsította volna. Ennek említése azért indokolt, mert 2008. július 1-jét megelőzően a cégek jogi képviselői dömpingszerűen nyújtották be a papír alapú kérelmeiket, amelyek a cégbíróságokon többszörösére növelték az ügyérkezést. Kijelenthető, hogy a cégbírói munkaszervezési átalakításoknak, valamint az informatikai rendszer további korszerűsítése hatásának köszönhetően a cégbíróságok 2008-ban november végéig az ügymunkát ledolgozták és a kérelmek intézése lényegében naprakész.

1.6. Az OIT, illetve Hivatala tevékenységében a **panaszügyintézés** gyakorlatát illetően megállapítható, hogy e feladatkör igen jelentős súlyt képvisel, a beadványok száma folyamatosan nő.

A kifogás jogintézménye bevezetésének kezdeti tapasztalatai arra utalnak, hogy az említett jogszabályi rendelkezések a panaszok számát 2008-ban kissé csökkentették. Az elmúlt évekhez hasonlóan azonban tovább folytatódott a tendencia, hogy a panaszok döntő többsége nem igazgatási jellegű, hanem a bíróságok előtt folyamatban lévő, nem jogerős, vagy jogerős bírósági döntésekre vonatkozik, s ezek intézésére, elbírálására a Hivatalnak nincs hatásköre. **Hatáskör hiányában a Hivatal alapvetően a „postás” szerepében jár el, bár kétségtelen, hogy számos kérdésben jelentős a jogi felvilágosítást nyújtó szerepe.**

Ezért változatlanul szükséges önálló, kis létszámú panaszrészleg létrehozásának mérlegelése. E szervezeti megoldást az előzőekben kifejtettek mellett az is indokolja, hogy – hasonlóan a központi államigazgatási szervek gyakorlatához – **a jogállamban fontos társadalmi célkitűzés az igazgatási irányítás és az állampolgárok kapcsolatának nyitottabbá válása, a bírósági szolgáltatási funkció erősítése.**

1.7. Az OIT megvitatta az ítéletlábon, valamint a megyei (fővárosi) bíróságokon 2008. január 16. és december 31. közötti időszak **rendkívüli és egyéb eseményeinek** tapasztalatait.

Megállapította, hogy a tárgyidőszakban **19 bombariadó** volt, a **bírák bántalmazásával, fenyegetésével, rágalmazásával, sértegetésével összefüggő eseményekre 16 alkalommal került sor**, 3 esetben történt bírósági épületbe fegyver bevitelének kísérlete, illetve végrehajtott megtámadása, 5 alkalommal bírósági épületeket rongáltak meg, és 5 egyéb esemény is történt (bíró személygépkocsijának feltörése, s onnan hivatalos iratok elvitele; gyalázkodó feliratok festése bírósági épület kerítésére, stb.).

A tapasztalatok változatlanul jelzik, hogy **a rendkívüli események veszélyessége, különösen a bírák bántalmazását, fenyegetését illetően folyamatosan nő** és kiterjed a bírák családi környezetére is. Mindezek szükségessé teszik egyes peres ügyek tárgyalása során a bírák rövidebb-hosszabb ideig tartó személyes védelmének biztosítását.

Az agresszív viselkedési formák száma tehát emelkedő tendenciájú, s elmondható, hogy a változás ma már nem kizárólag a büntető szakterületen, hanem az ítélkezési tevékenység teljes spektrumában jelentkezik.

Az Országgyűlés szándékai szerint a közrend, valamint az igazságszolgáltatás működésének védelme érdekében szükséges egyes törvénymódosításokról szóló törvény közelmúltban történt hatálybalépésével remélhető, hogy a jogszabályi rendelkezések érvényesülni fognak, s az ezzel járó szankciók visszatartják az érintett állampolgárokat az említett cselekedetektől.

Ugyanakkor ismeretes, hogy a bírósági épületekbe történő belépéssel, igazoltatással, a tárgyalótermekbe vezető útvonalon való rendfenntartással kapcsolatos, az előkészítés során tervezett rendelkezéseket az Országgyűlés nem fogadta el. Ezért 2009-ben az OIT ajánlásban kívánja meghatározni azokat a témaköröket, amelyek egységes szabályozását a bíróságok számára szükségesnek tartja.

1.8. Az OIT a korábbi évek gyakorlatának megfelelően megvitatta az **ítéletlábon, megyei (fővárosi) bíróságok** elnökeinek az érintett szervezetek éves tevékenységét tárgyaló **összbírói értekezleti tájékoztatóit**.

Az említett dokumentumok komplex módon foglalkoztak a bírósági igazgatás valamennyi meghatározó témakörével, részletes elemzést tartalmaztak az ügyforgalmi helyzet bírósági szintenkénti alakulásáról.

A tájékoztatókban a bírósági vezetők részletesen ismertették az ítélkezés szempontjából nehéz helyzetbe került bíróságok helyzetét, és azokat az intézkedéseket – kirendeléseket, álláshely-átcsoportosításokat, takarékosági lépéseket –, amelyek a **hatékonyabb, időszerűbb működést** segítették.

Az OIT szükség esetén az egyes megyei (fővárosi), illetve a táblabírói bíróságok részére feladatokat határozott meg.

1.9. Az OIT ugyancsak foglalkozott a **polgári jogi közvetítés és a bírósági eljárások kapcsolatának vizsgálata** céljából létrehozott munkabizottság működésének egy éves időtartamú kísérleti programjával, a közvetítők kiválasztásával, a bírák képzésével, az ügyeleti rendszer megszervezésével.

1.10. Az európai uniós pályázatokkal kapcsolatban kiemelt feladatként kezelte a bíróságok munkájában a „szolgáltató” jelleg erősítését, az eljárások egyszerűsítését, gyorsítását és a bírósági határozatok szélesebb körű megismerhetősége céljából „**az ügyfélkapcsolatok elektronizálása a bírósági eljárásokban**” című projektet.

1.11. Az OIT – az igazságügyi és rendészeti miniszter előterjesztése alapján – a 2008. szeptemberi ülésén megvitatta a **polgári jogi közvetítés és a bírósági eljárások kapcsolatának** vizsgálatára 2005. évben felállított munkacsoport működése folytatásának lehetőségét.

E tevékenység előkészítése a hivatali egység részéről komplex feladatok elvégzését és azok összefogását jelentette.

Az OIT 192/2008. (IX. 9.) számú határozatának megfelelően megalakult egy új – az IRM, a közvetítéssel foglalkozó szervezetek, egyesületek és a Hivatal közreműködésével működő – munkabizottság.

Az OIT a munkabizottság feladataként határozta meg a polgári közvetítés peres eljárások során történő alkalmazásának, illetve eredményességének vizsgálatát célzó kísérleti program előkészítését, ennek megvalósításához önkéntesen jelentkező bíróságok bevonását. A kísérleti programban, s így a munkabizottság működésében is a Fővárosi Bíróság, a Fővárosi Munkaügyi Bíróság és a Szegedi Városi Bíróság vesz részt. Az IRM által támogatott program lényege, hogy a közvetítői szervezetek a bíróságokon biztosított ügyelet tartásával és tájékoztatásadással segítsék elő, tegyék lehetővé a polgári peres eljárások közvetítői útra „terelését”, ezáltal a program járuljon hozzá a bírák tehermentesítéséhez.

1.12. Az OIT a Hivatala útján a tárgyidőszakban részt vett az **Európai Unió Tanácsa „e-justice” munkacsoportja tevékenységében is**, többek között az európai fizetési meghagyásos eljáráshoz szükséges hazai feltételek felmérésében, a fizetésektelenségi nyilvántartások összekapcsolására irányuló európai közös fejlesztésben, a határokon átnyúló videokonferenciák lebonyolításához szükséges eszközök feltérképezésében, illetve meglévő rendszerek megismerésében.

1.13. Ugyancsak a Hivatala útján a tárgyidőszakban az előző évek gyakorlatának megfelelően főleg adatszolgáltatással közreműködött a különböző országos jellegű szakbizottságok tevékenységében, így többek között a Pénzmosás Elleni Tárcaközi Bizottságban, az Emberkereskedelem Elleni Munkacsoportban, az Országos Bűnmegelőzési Bizottságban, stb.

1.14. Az OIT a tárgyévben is foglalkozott a bíróságok honvédelmi tevékenységének értékelésével. A beszámolási időszak feladataiból kiemelkedett a szakterület tevékenységéről szóló jogszabályok folyamatos véleményezése, a kormányzati programok észrevételezése, az **ítélőtáblák, megyei (fővárosi) bíróságok intézkedési terveinek átfogó, generális felülvizsgálata**, karbantartása, a bíróságok légzészédelmi eszközökkel való felszerelésének tervezése, kivitelezése és a bíróságok minősített időszaki ellátása érdekében készített **gazdaságvédelmi tervek teljes körű korrekciója**.

1.15. Kiemelkedő feladatként jelentkezett az OIT kinevezési jogkörébe tartozó bírósági vezetők – kinevezési idejének lejártára figyelemmel – állásaira a **pályázatok** kiírása, a pályázatok elbírálásának előkészítése, továbbá a vezetői kinevezésekkel kapcsolatos személyzeti tevékenység ellátása.

Folyamatos feladatot jelentett a számítógépes személyzeti nyilvántartó program upgrade változata bevezetésének előkészítése, valamint a nyilvántartó program működtetésével kapcsolatos tevékenység.

1.16. Az OIT **oktatási tervében feltüntetett programokat** a Hivatal hiánytalanul megszervezte, sikeresen lebonyolította, és teljesítette az oktatási terven túl jelentkező további képzési igényeket is.

A résztvevők, valamint a képzésben közreműködő előadók értékeléséből egyértelműen megállapítható, hogy az oktatások mind szakmai, mind módszertani szempontból magas színvonalat képviseltek, amit az a tény is alátámaszt, hogy a rendezvények többségére az MBA kapacitását meghaladó mértékben jelentkeztek.

Jelentős eredményként értékelhető, hogy a **bírósági fogalmazók felvételi versenyvizsgálatainak** megszervezése és lebonyolítása annak ellenére gördülékenyen és sikeresen zajlott, hogy a vizsgáztatással kapcsolatos feladatok végrehajtása az MBA munkatársainak komoly többletmunkát jelentett.

Az elmúlt év során számos **hazai és nemzetközi képzési program megvalósításában** közreműködtünk, elősegítve ezáltal az intézmény egyre szélesebb körben történő megismertetését és elismertségét.

Az Átmeneti Támogatás eredményeként a **könyvtárosi munkaállomások** és multifunkciós sokszorosító berendezések átadásra kerültek valamennyi báziskönyvtár számára, így azok egységes, korszerű eszközparkkal rendelkeznek.

A bírósági intézmények az **Átmeneti Támogatás program** révén egyenként kb. 600 ezer Ft értékű, korszerű informatikai eszközök jutottak. Az ÁROP projektből a bíróságokra beszerzett olvasói munkaállomással együtt, az egy-egy bíróságra telepített eszközök értéke eléri az 1 millió Ft-ot. Országos szinten az eddig befejezett beszerzések, és folyamatban lévő műszaki berendezések értéke eléri a 27 millió Ft-ot.

Az **ÁROP projekt** forrásaiból az integrált tudásbázisra és szoftverekre 26 millió Ft, míg a könyvtárosi képzésekre kb. 20 millió Ft fordítható. Ez az összeg fedezi a tananyagok elkészítését és a képzések teljes költségét. A bírósági könyvtári rendszer fejlesztésére megítélt pályázati támogatások összesítve eléri a 70 millió Ft-ot. A nemzetközi támogatások elismerik a bírósági munka információtechnológiai és szolgáltatási rendszerének létjogosultságát és fejlesztését.

Az e-learning fejlesztés eredményeként létrejöttek azok a feltételek, amelyek lehetővé teszik, hogy a bírósági dolgozók a legkorszerűbb oktatási módszertan alapján, modern eszközök segítségével bővíthessék szakmai tudásukat. Az elkészült távoktatási tananyagok segítik a képzés gazdaságosabb megvalósítását, hiszen azok egyszeri előállítási költséggel, többszöri felhasználást tesznek lehetővé. A tutori közreműködésű távoktatási rendszer nagy terjedelmű anyagok egyénre szabott tanulását teszi lehetővé. Ez a felkészülési mód egyeztethető össze a legjobban a bírósági munkavégzéssel.

Az országosan végzett **egységes könyvbeszerzés** megkönnyítette és gazdaságosabbá tette az új szakirodalom beszerzését. A 2008-ban elért országos kedvezmények összege eléri a 4 millió Ft-ot.

Az **MBA integrált bírósági könyvtári rendszerének** létrehozása érdekében szoros együttműködés folyik a bírósági báziskönyvtárakkal. A Fővárosi Bíróság, a Csongrád, a Győr-Moson-Sopron, a Somogy és a Zala Megyei Bíróság könyvtárvezetői példaértékű aktivitással vettek részt az egységes rendszer munkafolyamatainak kidolgozásában.

1.17. Gondjaink ellenére biztosítottuk a **bírósági informatikai** infrastruktúra működtetését.

Külső vállalkozó bevonásával sikerült stabilizálni a BIIR működtetését, a megkötött SLA hosszú távon biztosítja a magas színvonalú feladatellátást.

A jövőben valamennyi külső vállalkozó esetében törekedni kell az SLA-n alapuló feladatvégzésre, elszámoltatásra.

A végrehajtott eszközbeszerzések eredményeként országos szinten is jelentősen javult az informatikai eszköz ellátottság.

Az európai uniós támogatással megvalósítandó projektek előkészítése, beindítása jelentheti 2009-ben a bírósági informatikai színvonal emelésének az egyik – talán az egyetlen – lehetőségét.

1.18. A **bíróságok** nagy többsége rendkívül aktív önálló **nemzetközi tevékenységet** folytatott a beszámolási időszakban is, intenzíven vett részt a nemzetközi igazságügyi együttműködésekben.

Az OIT 2008-ban is komoly erőfeszítéseket tett az európai uniós fejlesztésekben, támogatásokban való hosszabb távú részvétel főbb irányainak, stratégiai céljainak kidolgozásában.

1.19. Tevékenységünkben **hosszú távú, stratégiai feladatként** szerepel az „e-bíróság” koncepció teljes, illetve minél szélesebb körű megvalósítása.

A színvonalas projekt-előkészítő munka eredményeként az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében benyújtott sikeres pályázatok révén, 2008-ban a bíróságok jelentős, összesen mintegy 2,6 milliárd Ft-ot meghaladó korszerűsítési forráshoz jutottak.

Az Államreform Operatív Program (ÁROP) keretében „**Tudásalapú igazságszolgáltatás fejlesztése magyarországi bírák és igazságügyi alkalmazottak képzése és integrált tudásbázis kialakítása**” megjelölésű projekt átfogó célja a bíróságokon végzett igazságszolgáltatási munka hatékonyságának növelése, amelynek megvalósítását az MBA integrált bírósági könyvtári tudásbázis kiépítésével, valamint komplex képzési program végrehajtásával végezte.

Az összesen 194.601.900 Ft vissza nem térítendő támogatásra érdemesnek ítélt programsorozat keretében 2008-ban 8 angol és 8 német nyelvű európai jogi képzés került megrendezésre.

A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése érdekében, a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés kapcsán bírósági épületenként benyújtott összesen 69 pályázatból 60 eredményesen zárult, melynek keretében 1434 millió Ft-os fejlesztési lehetőségre nyílt mód.

A „**Civil szervezetek bejegyzésének és nyilvántartásának, valamint a csőd- és felszámolási eljárások modernizációja**” megjelölésű kiemelt projekt a Közigazgatási Reform Programok Irányító Hatósága vezetőjének 2008. október 1. napján kelt döntése alapján 990 millió Ft összegű vissza nem térítendő támogatásban részesült.

A pályázat segítségével és eredményeként a civil szervezetek bejegyzése, valamint a csőd- és felszámolási eljárások ügymenete elektronikusan történik, ezáltal az ügyek intézése ügyfélbarátabbá, tér- és időkorlátok nélkülivé válik; továbbá az információk interneten keresztül hozzáférhetővé válnak a nyilvánosság számára.

A projekt-függőségek körében természetesen szerepel a jogszabályi háttér megteremtése is, amelynek biztosítása érdekében az OIT Hivatala és az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium között 2008-ban egyeztetések zajlottak.

Az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program (EKOP) keretében 2008. évben a fizetési meghagyások kibocsátásának korszerűsítésére hivatott 324 millió Ft támogatási összegű „**A fizetési meghagyásos eljárás modernizációja**” megjelölésű, illetve a projektgazda Igazságügyi és Rendészeti Minisztériummal közös „**A cégbírósági és céginformációs rendszerek továbbfejlesztése és korszerűsítése**” megjelölésű, összesen 800 379 ezer Ft támogatási összegű projektjavaslat került benyújtásra.

1.20. A korábbi évek tájékoztatói is utaltak a keresetben megjelölt jelentős összegű pertárgyértékekre.

A **bíróságokkal szembeni perekben érvényesített kártérítés** összege 2008-ban 1,5 milliárd Ft volt. A bíróságoknak 8 ügyben 3500 ezer Ft-ot kellett marasztalási összegként kifizetniük.

A nagy értékű követelések előterjesztéséhez hozzájárul az, hogy a bíróságok ellen indítható kártérítési perek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. § (1) bekezdésének g) pontja értelmében tárgyi illeték-feljegyzési jogosak, azaz a felpereseknek nem kell leróniuk, vagy előre megfizetniük a keresetlevél benyújtásával egyidejűleg az illetéket, hanem a per befejezésekor a bíróság döntése alapján a pereszes fél lesz köteles azt megfizetni. E szabály jelentősen megkönnyíti a perlést, s egyszerűsíti az ösztönzi a felpereseket minél magasabb kártérítési igények benyújtására.

Vélelmezhető, hogy – esetleges jogalkotói szándék megléte esetén – a tárgyi illeték-feljegyzési jog eltörlése megfontoltabb magatartásra ösztönözné a felpereseket.

1.21. A **jogalkotásban való közreműködés** című részben már említés történt a legfontosabb problémákról. Ezek szinte kizárólagosan az OIT és a Hivatala tevékenységi körén kívül esnek. Utalok a Jat. módosításának indokoltságára, az észrevételezésre megadott határidők néha irreális rövidségére, a hatástanulmányok hiányára.

Az értékelést két oldalról kell megközelíteni. Az egyik, hogy a nehézségek ellenére észrevételeinket, javaslatunkat – néhány indokolt kivételtől eltekintve – határidőre megadtuk. Az értékelés másrészt értelemszerűen az jelenti, hogy a meghozott jogszabályokban mennyire jelentek meg az OIT és a Hivatal által kifejtett vélemények. Ilyen részletes statisztika nyilvánvalóan nem készíthető, az azonban megállapítható, hogy a kifejezetten szakmai jellegű javaslatok jó része elfogadásra került. Más a helyzet a költségvetési vonzatokat is tartalmazó tervezeteknél, illetve ott, ahol az előterjesztő vagy maga a jogalkotó már mintegy „előre elfogadott” jogi álláspontot képviselt.

Szervezetünkön belül előrelépést az érintett munkatársak szakmai fejlődésének biztosításával, illetve az előterjesztő tárcákkal folytatott hatékonyabb munkakapcsolat kialakításával érhetünk el.

2. A jövő feladatai

A társadalmi elvárásokra és a gazdasági válságfolyamatra tekintettel, a takarékosabb költségvetés kialakítása érdekében a bírósági igazgatás előtt álló alapvető és változatlan feladat az időszerűség követelményének maradéktalan érvényesítése.

Ennek megfelelően **folytatni kell a bírák arányos munkaterhének kialakítására vonatkozó konkrét megoldások kidolgozását**, továbbá a szakterületek együttműködését igénylő elektronikus eljárások bevezetését.

Az OIT továbbra is fontosnak itéli az **elektronizált cégeljárás** működtetéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítását, a cégbíróságokon javasolt létszámfejlesztési igények indokoltságáról és teljesíthetőségéről szóló előterjesztés előkészítését.

A bíróságok igazgatási munkaterhének könnyítése érdekében ismételten napirendre kell tűzni a **bírósági vezetők jelentéstételi kötelezettségének témakörönként való áttekintését**. Ennek során meg kell vizsgálni, hogy az említett kötelezettségek teljesítése informatikai eszközökkel milyen mértékben csökkenthető.

Elő kell készíteni a **bírósági épületek belső rendjének egységes biztosításához szükséges OIT ajánlást**.

Folytatni kell az Országos Rendőr-főkapitánysággal a **Robotzsaru Neo rendszert** illetően az egyeztetéseket, megszervezni a tesztelő bíróságokon a program **használatának kipróbálását**, segítséget nyújtani az ehhez szükséges oktatás megtartásához, s biztosítani a tesztelés sikeressége esetén az országos hozzájárulást.

A beszámolási időszakban a Hivatal tevékenységében jelentős szerepet kapott a **komplex jellegű adatszolgáltatás**, így többek között a bírósági eljárásban igénybe vehető költségkedvezményekkel érintett ügyekről, a felek számának és az ezzel kapcsolatos költségek felméréséről szóló 222/2008. (X. 7.) OIT határozat alapjául szolgáló előterjesztés előkészítésével, az elrendelt adatszolgáltatással összefüggő értelmezési kérdések megválaszolása.

Figyelemmel arra, hogy az adatszolgáltatás a teljes 2009. évre vonatkozik, az említett feladatok a jövőben is változatlanul fennállnak.

A humánpolitikai tevékenység során változatlan cél a bíróságokkal való folyamatos egyeztetésen alapuló személyzeti igazgatás biztosítása.

Ugyancsak kiemelt feladatként jelentkezik a 2008. július 1-jétől indult teljesen **elektronizált cégeljárásnak a bírósági szervezetrendszer munkájára gyakorolt hatásáról és következményeiről** szóló 196/2008. (IX. 9.) OIT határozattal elrendelt, a megyei bíróságok cégbíróságain végzett **helyszíni vizsgálat** Hajdú-Bihar és a Vas Megyei Bíróságon történő utóvizsgálata, valamint – erre és a 2009. évi költségvetés alakulására figyelemmel, továbbá a bírósági ügyforgalom 2009. évi I. félévi adatainak ismeretében – a cégbíróságokon javasolt létszámfejlesztési igények indokoltságának és teljesíthetőségének vizsgálata.

A **bírák adminisztratív munkaterhének további csökkentése** érdekében új álláshelyek rendszeresítésével a következő év(ek)ben is arra kell törekedni, hogy javuljon a bírák és az igazságügyi alkalmazottak létszámaránya, és fontos cél a bírói létszámot illetően az egyes bíróságok közötti helyes arányok kialakítása.

Az oktatás keretében a legfontosabb feladat a bírák és igazságügyi alkalmazottak **képzési színvonalának további emelése**, a háttértudományok ismereteinek egyre intenzívebb közvetítése, az oktatásban közreműködő bírák és más szakemberek körének folyamatos bővítése.

Kiemelt jelentőséggel bír az **Államreform Operatív Program** sikeres végrehajtása, valamint a **bírósági fogalmazók versenyvizsgálja szervezésével** kapcsolatos feladatok optimalizálása a gyakorlati tapasztalatok figyelembevételével.

Az **integrált bírósági könyvtári rendszerfejlesztés befejezése és üzemszerű működésének megkezdése** 2009 tavaszára tervezett.

Ki kell dolgozni az egységes elveken való működési környezet feltételeit, feladatait és a bírósági könyvtárakra vonatkozó munkafolyamatokat. A bírósági könyvtárak internetes katalógusa 2009 II. negyedévtől a honlapon elérhetővé válik.

A korszerű eszközpark működtetése csak magasan képzett, folyamatosan szinten tartott ismeretekkel rendelkező könyvtáros szakszemélyzet alkalmazásával biztosítható. Az intenzív képzések 2009-2010-ben folytatódnak, és a könyvtárosok akkreditált képzésben részesülnek az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézet közreműködésével.

Az e-learning rendszer üzemeltetése mellett 2009-ben **hatályosításra** kerülnek a **meglévő tananyagok és további tananyagokat is kidolgozunk**.

A bírósági munkavégzés támogatása érdekében megkezdődik az Akadémiai Füzetek kiadása.

Az OIT és a bíróságok nemzetközi kapcsolatainak tekintetében továbbra is rendkívül fontos prioritás a nemzetközi kapcsolatok további fejlesztése, a nemzetközi együttműködési fórumokon történő minél aktívabb részvétel elősegítése.

Továbbra is kiemelt célkitűzés az igazságszolgáltatás modernizálására irányuló európai tendenciák, az e-justice néven összefoglalható uniós célkitűzések figyelemmel kísérése, és az ebből adódó fejlesztési feladatok végrehajtása.

A következő beszámolási időszak feladatai közé tartozik az európai jogi szaktanácsadói hálózat felállítása és működtetése.

Fel kell mérni a 2011. évi EU elnökséggel kapcsolatban előttünk álló feladatokat, és fel kell készülni a feladatoknak a lehető legmagasabb szakmai színvonalon történő végrehajtására.

Az igazságszolgáltatási munka hatékonyságának, gyorsaságának és minőségének további javítása érdekében – a hazai lehetőségeken túl minél szélesebb nemzetközi kitekintéssel – elsődleges cél a bírósági szervezet fejlesztését elősegítő pályázati források feltárása, a fejlesztési tervek az Európai Unió Bel- és Igazságügyi Tanácsának 2008. november 28-i cselekvési tervével történő minél teljesebb körű összhangba hozatala.

Ennek jegyében, a már futó projektek koordinálása és végrehajtása mellett 2008-ban elkezdődött a „**Gondnokoltak országos nyilvántartásának elektronizálása**”, illetve „**Az ügyfélkapcsolatok elektronizálása egyes bírósági eljárásokban**”, valamint „**Európai Visszatérési Alap - Bírói kapacitásfejlesztés a visszatérés területén**” megjelölésű, összességében ugyancsak milliárdos nagyságrendű projektjavaslatok előkészítése is.

A pályázatok előkészítése, koordinálása és megvalósítása során az eddigi gyakorlathoz hasonlóan a jövőben is kiemelt figyelmet kell fordítani a bíróságok munkatársainak tapasztalatára, szakértelmére.

Napjainkban a bíróságok fokozott felelőssége került előtérbe, az előforduló hibák nem kívánt tekintélyvesztéshez vezethetnek. Feladatunk a már lezárult perekből a tanulságok összegzése, amelyekkel a hibák elkerülhetőek. Rá kell arra is mutatni, hogy elengedhetetlen a perek tapasztalatainak a továbbadása annak érdekében, hogy a jövőben keletkezhető anomáliák ne forduljanak elő.

A kártérítési ügyekben történő marasztalások ugyanis – még akkor is, ha a pernyertesség aránya a tárgyidőszakban a 97%-ot érte el – a bírósági ítéletek autoritása folytán befolyásolhatják a közvéleményben az igazságszolgáltatással kapcsolatban kialakult képet. Az abba vetett hit esetleges megrendülése pedig – csakúgy, mint az igazságszolgáltatás valós hibái – kedvezőtlen hatással lehetnek a jogszabályok hatékony érvényesülésére.

A jövő feladatai közé tartozik a bírósági sajtószóvivők képzése, tréningezése, felkészítése a médiában való szereplésre, évente biztosítva számukra a szakmai fejlődés lehetőségét.

Célunk a sajtó munkatársaival a jogi nyelvezet, a bírósági újságírás alapjainak megismertetése, részükre a hivatal által szervezett szakmai kurzusok meghirdetése, siker esetén folytatólagos jelleggel.

További célunk az információs technológia fejlesztéseinek messzemenő kiaknázása a bírósági kommunikációban, az intranet belső hírportál felületeinek kísérleti stádiumból „éles próbaüzembe” történő tesztelése, a központi bírósági honlapon a bíróságok internetes külső felületén „sajtószoba”, hírek, közlemények tartalmának visszamenőleges feltöltése, aktualizálása, folyamatos frissítése napjainkig, belső „Hírlevél” előállítása, szerkesztése, gondozása.

Terveink között szerepel a 2007-ben Építőipari Nívódíjjal kitüntetett Magyar Bíróképző Akadémia szakmai és technikai adottságainak kihasználása, nemzetközi konferenciák, képzések, rendezvények szervezése, a bíróságok tevékenységének megismertetése szakmai estek összehívásával, az egyéb bel- és külföldi rendezvényeken való markánsabb jelenlét lehetőségének megteremtése a sajtó képviselőinek fokozottabb bevonásával.

Megtörténik a „Megmagyarazzuk a bíróságokat” című kiadványok jogszabályi változásoknak megfelelő aktualizálása, különös tekintettel a „Tanúk a bíróság előtt” tartalmi részeire, valamint a sorozat újabb kiadvánnyal folytatódik.

Elkerülhetetlen a különböző sajtóorgánumokkal és a társszervek sajtóosztályaival a kölcsönös és hatékony munkakapcsolat fenntartása, továbbépítése, a belső és külső kommunikáció erősítése, nyitottabbá tétele, szem előtt tartva az átláthatóság és hitelesség követelményét, ezáltal pedig elősegítve az állampolgárok igazságszolgáltatásba vetett hitének pozitív irányba történő befolyásolását.

MELLÉKLETEK

**A Legfelsőbb Bíróság létszáma szervezeti egységenkénti bontásban
2008. december 31.**

Szervezeti egység	Elnök	Elnökhelyettes	Kollégiumvezető	Kollégiumvezető-helyettes	Tanácselnök	Bíró	Beosztott bíró	Titkár, fogalmazó	Tisztviselő	Írnok	Fizikai dolgozó	Összesen
A Legfelsőbb Bíróság elnöke	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Elnöki Kabinet	---	---	---	---	---	---	1	---	2	1	---	4
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda	---	---	---	---	---	---	---	1	3	---	---	4
Belső ellenőrzés	---	---	---	---	---	---	---	---	1	---	---	1
A Legfelsőbb Bíróság elnökhelyettese	---	1	---	---	---	---	---	---	---	---	---	1
Elnökhelyettes titkársága	---	---	---	---	---	---	1	---	2	1	1	5
Panaszügyi csoport	---	---	---	---	---	---	---	---	2	---	---	2
Büntető Kollégium	---	---	1	---	6	8	---	2	10	3	1	31
Polgári Kollégium	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Polgári szakág	---	---	1	---	12	17	1	9	20	3	1	64
Gazdasági szakág	---	---	---	1	4	4	---	1	4	2	1	17
Munkaügyi szakág	---	---	---	---	3	6	---	2	5	---	1	17
Közigazgatási Kollégium	---	---	1	---	5	10	---	2	13	1	1	33
Titkárság és az alárendelt szervek	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Főtitkár	---	---	---	---	---	---	1	---	3	1	2	7
Tudományos Kabinet	---	---	---	---	---	---	---	---	2	---	---	2
Személyzeti Osztály	---	---	---	---	---	---	---	---	3	---	1	4
Költségvetési és Ellátási Főosztály	---	---	---	---	---	---	---	---	13	1	1	15
Műszaki Osztály	---	---	---	---	---	---	---	---	5	1	54	60
Ügykezelő Iroda	---	---	---	---	---	---	---	---	13	5	2	20
Informatikai Osztály	---	---	---	---	---	---	---	---	8	---	1	9
Jogi Szakkönyvtár	---	---	---	---	---	---	---	---	2	1	1	4
Rendészet	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	7	7
Összesen	---	1	3	1	30	45	4	17	111	20	75	307

A Legfelsőbb Bíróság bíráinak életkor szerinti összetétele

Kollégiumok	50 év alattiak	50–55 év közöttiek	56–60 év közöttiek	60 év felettiak	Összesen
Elnök	---	---	---	---	---
Elnökhelyettes	---	---	---	1	1
Büntető Kollégium	1	3	5	6	15
Polgári Kollégium	---	---	---	---	---
Polgári szakág	5	5	11	9	30
Gazdasági szakág	---	3	1	5	9
Munkaügyi szakág	1	1	3	4	9
Közigazgatási Kollégium	5	1	6	4	16
Összesen	12	13	26	29	80

**A Legfelsőbb Bíróság bíráinak nem szerinti összetétele kollégiumonként
(szakáganként)**

Kollégiumok	Férfi	Nő	Összesen
Elnök	---	---	---
Elnökhelyettes	1	---	1
Büntető Kollégium	10	5	15
Polgári Kollégium			
Polgári szakág	11	19	30
Gazdasági szakág	---	9	9
Munkaügyi szakág	1	8	9
Közigazgatási Kollégium	7	9	16
Összesen	30	50	80

A Legfelsőbb Bíróság bíráinak összetétele nemek és beosztás szerint

Beosztás	Férfi	Nő	Összesen
Elnök	---	---	---
Elnökhelyettes	1	---	1
Kollégiumvezetők	3	---	3
Kollégiumvezető-helyettes	---	1	1
Tanácselnökök	16	14	30
Bírák	10	35	45
Összesen	30	50	80

**A Legfelsőbb Bírósághoz érkezett
kormány-előterjesztések tervezeteire tett észrevételek (2008.)**

Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium	8 db
Egészségügyi Minisztérium	38 db
Pénzügyminisztérium	14 db
Külügyminisztérium	8 db
Gazdasági és Közlekedési Minisztérium	8 db
Szociális és Munkaügyi Minisztérium	6 db
Honvédelmi Minisztérium	1 db
Külügyminisztérium	7 db
Miniszterelnöki Hivatal	3 db
Oktatási és Kulturális Minisztérium	1 db
Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium	3 db
Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztérium	3 db
Összesen	100 db
valamint az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium	43 db
Mindösszesen	143 db

Helyi bíróságok országos ügyforgalma 2001–2008.

Az eljárás tárgya		2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
		Érkezett ügyek							
Polgári per		158 486	158 007	151 204	154 067	150 268	148 180	148 176	158 558
Gazdasági per		14 172	13 928	13 329	13 612	13 502	13 415	15 226	16 764
Polgári és gazdasági nemperes		363 681	348 822	331 601	306 928	334 956	391 954	500 964	538 364
Büntető per		102 149	104 272	103 127	91 910	77 932	75 708	73 090	76 589
ebből:	közvadás *	92 958	94 365	92 269	78 309	64 214	61 483	58 288	61 790
	pótmagánvádas	----	---	---	697	720	638	729	751
	magánvádas	9 191	9 907	10 858	12 904	12 998	13 587	14 073	14 048
Büntető nemperes		13 907	14 680	17 835	41 540	55 125	55 447	54 699	56 446
Szabálysértési per **		22 527	26 153	30 076	42 617	46 531	47 970	49 221	44 029
Szabálysértési nemperes **		64 151	88 602	92 373	92 150	109 082	132 324	131 332	80 543
Peres ügyek összesen		297 334	302 360	297 736	302 206	288 233	285 273	285 713	295 940
Nemperes ügyek összesen		441 739	452 104	441 809	440 618	499 163	579 725	686 995	675 353
Összesen		739 073	754 464	739 545	742 824	787 396	864 998	972 708	971 293
Munkaügyi per		26 099	23 798	29 801	28 856	32 818	27 903	26 538	24 086
Munkaügyi nemperes		2 311	2 579	3 109	3 201	4 468	6 024	5 904	5 938
Helyi munkaüggyel együtt	peres	323 433	326 158	327 537	331 062	321 051	313 176	312 251	320 026
	nemperes	444 050	454 683	444 918	443 819	503 631	585 749	692 899	681 291
Mindösszesen		767 483	780 841	772 455	774 881	824 682	898 925	1 005 150	1 001 317
Befejezett ügyek									
Polgári per		160 833	159 874	154 382	154 492	151 175	149 372	147 583	159 250
Gazdasági per		15 480	15 367	13 918	13 391	13 771	13 480	13 138	17 943
Polgári és gazdasági nemperes		336 669	333 513	325 347	312 403	327 518	384 698	480 477	522 122
Büntető per		102 514	107 285	102 469	92 282	76 562	76 844	73 949	75 478
ebből:	közvadás *	93 826	97 151	91 747	78 957	63 456	62 232	59 457	60 592
	pótmagánvádas	---	---	---	508	611	662	584	675
	magánvádas	8 688	10 134	10 722	12 817	12 495	13 950	13 908	14 211
Büntető nemperes		14 116	14 638	17 688	39 707	55 033	55 394	54 843	56 468
Szabálysértési per **		22 527	26 153	30 076	42 647	45 121	48 871	48 199	47 939
Szabálysértési nemperes **		60 653	86 880	91 228	91 991	107 575	133 522	131 183	77 559
Peres ügyek összesen		301 354	308 679	300 845	302 812	286 629	288 567	282 869	300 610
Nemperes ügyek összesen		411 438	435 031	434 263	444 101	490 126	573 614	666 503	656 149
Összesen		712 792	743 710	735 108	746 913	776 755	862 181	949 372	956 759
Munkaügyi per		24 208	25 673	26 711	29 300	32 161	29 895	27 206	24 926
Munkaügyi nemperes		2 144	2 703	2 944	3 259	4 236	6 210	5 891	5 895
Helyi munkaüggyel együtt	peres	325 562	334 352	327 556	332 112	318 790	318 462	310 075	325 536
	nemperes	413 582	437 734	437 207	447 360	494 362	579 824	672 394	662 044
Mindösszesen		739 144	772 086	764 763	779 472	813 152	898 286	982 469	987 580
Az időszak végén folyamatban maradt									
Polgári per		74 484	72 617	69 439	68 987	68 080	66 871	67 464	66 772
Gazdasági per		9 531	8 092	7 503	7 774	7 505	7 449	9 537	8 358
Polgári és gazdasági nemperes		31 360	30 430	20 860	18 259	25 697	32 930	53 417	69 659
Büntető per		53 190	50 177	50 835	50 433	51 803	50 668	49 809	50 920
ebből:	közvadás *	48 649	45 863	46 385	45 671	46 429	45 681	44 512	45 710
	pótmagánvádas	---	---	---	248	357	333	478	554
	magánvádas	4 541	4 314	4 450	4 514	5 017	4 654	4 819	4 656
Büntető nemperes		322	364	511	2 386	2 478	2 508	2 364	2 342
Szabálysértési per **		9 925	11 254	12 101	11 566	12 976	12 143	13 165	9 255
Szabálysértési nemperes **		2 966	3 359	3 657	4 279	5 786	4 493	4 642	7 626
Peres ügyek összesen		147 130	142 140	139 878	138 760	140 364	137 131	139 975	135 305
Nemperes ügyek összesen		34 648	34 153	25 028	24 924	33 961	39 931	60 423	79 627
Összesen		181 778	176 293	164 906	163 684	174 325	177 062	200 398	214 932
Munkaügyi per		14 270	12 395	15 485	15 042	15 699	13 707	13 039	12 199
Munkaügyi nemperes		324	200	365	305	537	351	364	407
Helyi munkaüggyel együtt	peres	161 400	154 535	155 363	153 802	156 063	150 838	153 014	147 504
	nemperes	34 972	34 353	25 393	25 229	34 498	40 282	60 787	80 034
Mindösszesen		196 372	188 888	180 756	179 031	190 561	191 120	213 801	227 538

* A közvadás perek 2003. XII. 31-ig a pótmagánvádas perekkel együtt szerepelnek.

** A szabálysértési per 2003-ig számított adat, ahol az érkezéseknél a tárgyaláson befejezett ügyek számát vettük, a folyamatban maradt ügyeknél pedig a 2004. I. negyedévi adatgyűjtés adatait feltételeztük.

A szabálysértési peres ügyek 2008. éves adata a program elkészítésének csúszása miatt nem tartalmazza – a szabálysértési nemperes tartalmazza – a második félévben országosan érkezett 22 298, befejezett 17 265 és az év végén folyamatban maradt 5406 pénzbírság, a helyszíni bírság közérdekű munkára, valamint ezek és a közérdekű munka elzárásra történő átváltoztatás iránti perek számát.

**Megyei elsőfokú bíróságok országos ügyforgalma
2001–2008.**

Az eljárás tárgya	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Érkezett ügyek								
Polgári per	4 052	4 740	7 485	10 960	11 134	11 827	12 554	12 593
Gazdasági per	2 733	3 025	3 448	4 539	4 800	4 916	5 077	4 906
Közigazgatási per	11 052	11 386	11 733	11 586	13 330	15 757	12 687	12 928
Polgári, gazdasági és közigazgatási nemperes	9 603	8 650	14 785	25 609	24 822	21 205	27 834	29 702
Büntető per *	1 234	1 187	1 585	1 706	1 723	1 561	1 437	1 447
ebből:								
közvédas	---	---	---	1 647	1 650	1 474	1 319	1 324
pótmagánvédas	---	---	---	59	73	87	118	123
Büntető nemperes	4 951	4 914	3 248	1 844	3 111	2 733	2 184	2 408
Katonai per *	1 740	1 627	1 283	1 068	845	585	526	455
ebből:								
közvédas	---	---	---	1 066	844	583	501	445
pótmagánvédas	---	---	---	2	1	2	25	10
Katonai nemperes	249	271	243	365	220	257	256	196
Peres ügyek összesen	20 811	21 965	25 534	29 859	31 832	34 646	32 281	32 329
Nemperes ügyek összesen	14 803	13 835	18 276	27 818	28 153	24 195	30 274	32 306
Csőd eljárás	24	31	38	44	35	39	26	34
Felszámolási eljárás	15 457	15 962	16 718	18 972	20 265	20 373	21 051	26 015
Érdemi cégügyek	229 157	268 873	238 982	251 862	258 105	275 770	302 842	410 347
Mindösszesen	280 252	320 666	299 548	328 555	338 390	355 023	386 474	501 031
Befejezett ügyek								
Polgári per	3 615	4 158	5 657	8 463	9 828	11 623	11 535	11 879
Gazdasági per	2 602	2 861	3 111	3 770	4 615	4 842	4 584	5 040
Közigazgatási per	12 942	11 679	11 267	11 519	12 635	15 705	12 462	12 834
Polgári, gazdasági és közigazgatási nemperes	9 596	9 227	13 984	24 566	24 964	21 286	27 028	30 636
Büntető per *	1 132	1 190	1 368	1 527	1 529	1 545	1 360	1 374
ebből:								
közvédas	---	---	---	1 477	1 464	1 469	1 271	1 246
pótmagánvédas	---	---	---	50	65	76	89	128
Büntető nemperes	4 876	4 929	3 147	1 736	3 095	2 741	2 071	2 381
Katonai per *	1 750	1 615	1 386	1 000	862	590	521	441
ebből:								
közvédas	---	---	---	998	861	588	515	416
pótmagánvédas	---	---	---	2	1	2	6	25
Katonai nemperes	252	272	239	358	225	248	261	191
Peres ügyek összesen	22 041	21 503	22 789	26 279	29 469	34 305	30 462	31 568
Nemperes ügyek összesen	14 724	14 428	17 370	26 660	28 284	24 275	29 360	33 208
Csőd eljárás	25	32	38	46	34	38	32	31
Felszámolási eljárás	12 494	14 348	14 584	17 408	19 355	19 823	19 305	21 130
Érdemi cégügyek	240 906	273 969	235 318	265 911	265 807	277 255	312 283	405 497
Mindösszesen	290 190	324 280	290 099	336 304	342 949	355 696	391 442	491 434
Az időszak végén folyamatban maradt								
Polgári per	2 297	2 879	4 707	7 216	8 522	8 725	9 744	10 458
Gazdasági per	2 186	2 350	2 687	3 456	3 641	3 715	4 208	4 074
Közigazgatási per	4 926	4 633	5 099	5 162	5 857	5 911	6 136	6 230
Polgári, gazdasági és közigazgatási nemperes	2 345	1 768	2 569	3 612	3 483	3 338	4 144	3 210
Büntető per *	688	685	902	1 067	1 261	1 277	1 354	1 427
ebből:								
közvédas	---	---	---	1 052	1 238	1 243	1 291	1 369
pótmagánvédas	---	---	---	15	23	34	63	58
Büntető nemperes	143	128	229	353	369	359	472	499
Katonai per *	284	296	193	261	244	237	242	256
ebből:								
közvédas	---	---	---	261	244	237	223	252
pótmagánvédas	---	---	---	---	---	---	19	4
Katonai nemperes	2	1	5	12	7	18	13	18
Peres ügyek összesen	10 381	10 843	13 588	17 162	19 525	19 865	21 684	22 445
Nemperes ügyek összesen	2 490	1 897	2 803	3 977	3 859	3 715	4 629	3 727
Csőd eljárás	14	13	13	11	12	13	7	10
Felszámolási eljárás	17 199	18 813	20 947	22 494	23 404	23 954	25 700	30 585
Érdemi cégügyek **	18 087	18 875	28 431	20 449	17 861	22 445	20 073	11 570
Mindösszesen	48 171	50 441	65 782	64 093	64 661	69 992	72 093	68 337

* A begyűjtött mintákon a büntető és a katonai büntető perek 2003. XII. 31-ig bontást nem tartalmaznak.
** OIT által elrendelt adatgyűjtés.

**Megyei másodfokú bíróságok országos ügyforgalma
2001–2008.**

Az eljárás tárgya		2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
		Érkezett ügyek							
Polgári per		23 307	23 436	22 405	19 914	18 174	17 137	16 499	20 437
Gazdasági per		3 150	3 449	3 040	2 657	2 453	2 352	2 267	3 956
Polgári és gazdasági nemperes		6 296	6 443	6 650	9 129	9 360	9 100	9 126	9 875
Büntető per		22 618	24 023	21 541	13 697	12 509	13 495	12 020	11 780
ebből:	közvéadás *	21 852	23 208	20 779	12 868	11 750	12 712	11 225	10 960
	pótmagánvéadás	---	---	---	33	68	104	195	203
	magánvéadás	766	815	762	796	691	679	600	617
Büntető nemperes		9 959	9 887	10 693	18 692	17 264	17 418	18 236	19 514
Munkaügyi per **		3 079	3 069	3 234	3 219	3 413	3 430	3 076	3 353
Munkaügyi nemperes		---	---	---	147	334	326	353	349
Szabálysértési per		662	613	584	685	579	517	587	554
Peres ügyek összesen		52 816	54 590	50 804	40 172	37 128	36 931	34 449	40 080
Nemperes ügyek összesen		16 255	16 330	17 343	27 968	26 958	26 844	27 715	29 738
Egyéb ügyek		---	---	---	---	1 505	2 234	1 894	2 052
Összesen		69 071	70 920	68 147	68 140	65 591	66 009	64 058	71 870
Befejezett ügyek									
Polgári per		23 382	23 077	22 137	20 155	18 151	17 087	16 599	20 411
Gazdasági per		3 378	3 347	3 110	2 673	2 588	2 322	2 255	4 019
Polgári és gazdasági nemperes		6 278	6 426	6 417	8 787	9 252	9 114	9 160	9 377
Büntető per		22 694	23 406	22 894	14 299	12 606	13 036	12 285	12 082
ebből:	közvéadás *	21 857	22 655	22 095	13 506	11 877	12 234	11 512	11 287
	pótmagánvéadás	---	---	---	23	53	91	174	201
	magánvéadás	837	751	799	770	676	711	599	594
Büntető nemperes		9 961	9 863	10 650	18 455	17 276	17 344	18 277	19 417
Munkaügyi per **		3 137	2 905	3 054	3 107	3 170	3 446	3 364	3 084
Munkaügyi nemperes		---	---	---	127	312	336	352	359
Szabálysértési per		658	615	584	680	574	524	581	558
Peres ügyek összesen		53 249	53 350	51 779	40 914	37 089	36 415	35 084	40 154
Nemperes ügyek összesen		16 239	16 289	17 067	27 369	26 840	26 794	27 789	29 153
Egyéb ügyek		---	---	---	---	1 463	2 190	1 912	2 038
Összesen		69 488	69 639	68 846	68 283	65 392	65 399	64 785	71 345
Az időszak végén folyamatban maradt									
Polgári per		4 796	5 155	5 423	5 180	5 203	5 254	5 154	5 180
Gazdasági per		953	1 055	985	969	834	865	877	814
Polgári és gazdasági nemperes		578	595	828	1 172	1 263	1 248	1 214	1 712
Büntető per		6 685	7 302	5 949	5 239	5 142	5 610	5 345	5 043
ebből:	közvéadás *	6 511	7 064	5 748	5 019	4 892	5 380	5 093	4 766
	pótmagánvéadás	---	---	---	10	25	38	59	61
	magánvéadás	174	238	201	210	225	192	193	216
Büntető nemperes		48	72	115	458	427	493	452	549
Munkaügyi per **		509	673	853	960	1 203	1 187	899	1 168
Munkaügyi nemperes		---	---	---	26	48	38	39	29
Szabálysértési per		16	14	14	20	25	17	23	19
Peres ügyek összesen		12 959	14 199	13 224	12 368	12 407	12 933	12 298	12 224
Nemperes ügyek összesen		626	667	943	1 656	1 738	1 779	1 705	2 290
Egyéb ügyek		---	---	---	---	80	126	108	122
Összesen		13 585	14 866	14 167	14 024	14 225	14 838	14 111	14 636

* A közvéadás perek 2003. XII. 31-ig a pótmagánvéadás perekkel együtt szerepelnek.

** A munkaügyi perek adata 2003. XII. 31-ig tartalmazza a munkaügyi nemperes ügyeket is.

**Ítéletábrák másod-, harmadfokú és egyéb országos ügyforgalma
2003. II. félév – 2008.**

Az eljárás tárgya	2003. II. félév	2004.	2005.	2006. *	2007.	2008. **
	Érkezett ügyek					
Polgári per	2 034	1 996	2 443	2 930	2 893	3 278
Gazdasági per	711	671	987	1 144	1 150	1 200
Közigazgatási per	589	1 236	958	851	571	731
Polgári, gazdasági és közigazgatási nemperes	4 585	3 680	5 450	6 310	5 891	7 143
Büntető másodfokú per	1 277	1 082	699	686	687	662
Büntető harmadfokú per	---	---	---	---	102	107
Büntető másodfokú nemperes	728	1 751	2 209	2 084	2 128	2 219
Büntető harmadfokú nemperes	---	---	---	---	2	0
Katonai per	266	169	149	155	139	124
Katonai nemperes	67	85	88	84	91	62
Peres ügyek összesen	4 877	5 154	5 236	5 766	5 542	6 102
Nemperes ügyek összesen	5 380	5 516	7 747	8 478	8 112	9 424
Összesen	10 257	10 670	12 983	14 244	13 654	15 526
Felülvizsgálati eljárások	---	17	23	33		
Egyéb ügyek	685	1 640	1 787	1 916	2 085	2 324
Mindösszesen	10 942	12 327	14 793	16 193	15 739	17 850
Befejezett ügyek						
Polgári per	1 527	2 074	2 263	2 636	2 811	2 853
Gazdasági per	434	765	843	1 081	1 157	1 122
Közigazgatási per	166	1 026	1 235	891	664	785
Polgári, gazdasági és közigazgatási nemperes	3 029	4 378	5 142	6 085	5 924	6 765
Büntető másodfokú per	886	1 060	775	731	700	628
Büntető harmadfokú per	---	---	---	---	84	93
Büntető másodfokú nemperes	672	1 715	2 209	2 115	2 096	2 191
Büntető harmadfokú nemperes	---	---	---	---	2	0
Katonai per	135	248	164	127	152	142
Katonai nemperes	65	83	88	88	88	62
Peres ügyek összesen	3 148	5 173	5 280	5 466	5 568	5 623
Nemperes ügyek összesen	3 766	6 176	7 439	8 288	8 110	9 018
Összesen	6 914	11 349	12 719	13 754	13 678	14 641
Felülvizsgálati eljárások	---	19	21	22	---	---
Egyéb ügyek	521	1 697	1 749	1 898	2 061	2 315
Mindösszesen	7 435	13 065	14 489	15 674	15 739	16 956
Az időszak végén folyamatban maradt						
Polgári per	507	429	609	904	986	1 411
Gazdasági per	277	183	327	389	382	460
Közigazgatási per	423	633	356	316	223	169
Polgári, gazdasági és közigazgatási nemperes	1 556	858	1 166	1 391	1 358	1 736
Büntető másodfokú per	391	413	337	292	279	313
Büntető harmadfokú per	---	---	---	---	32	46
Büntető másodfokú nemperes	56	108	108	77	109	137
Büntető harmadfokú nemperes	---	---	---	---	---	---
Katonai per	131	52	37	65	52	34
Katonai nemperes	2	4	4	0	3	3
Peres ügyek összesen	1 729	1 710	1 666	1 966	1 954	2 433
Nemperes ügyek összesen	1 614	970	1 278	1 468	1 470	1 876
Összesen	3 343	2 680	2 944	3 434	3 424	4 309
Felülvizsgálati eljárások	---	1	3	14	---	---
Egyéb ügyek	164	88	126	144	168	177
Mindösszesen	3 507	2 769	3 073	3 592	3 592	4 486

* A felülvizsgálati eljárások rész tartalmazza a harmadfokú eljárások számát is.

** A közigazgatási perek a digitális hírközléssel kapcsolatos elsőfokú perekkel együtt szerepelnek.

**A bíróságokhoz érkezett peres ügyek száma (szabálysértéssel együtt)
2001–2008.**

Bíróság	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.*
Ítéletábrák								
Fővárosi Ítéletábrá	---	---	3 679	4 053	3 227	3 530	3 242	3 783
Debreceni Ítéletábrá	---	---	---	---	836	812	830	803
Győri Ítéletábrá	---	---	---	---	504	597	573	608
Pécsi Ítéletábrá	---	---	578	560	237	340	359	384
Szegedi Ítéletábrá	---	---	620	558	455	520	538	524
Összesen	---	---	4 877	5 171	5 259	5 799	5 542	6 102
Megyei bíróságok								
Fővárosi Bíróság	89 320	93 332	97 128	98 561	95 126	96 641	98 117	117 161
Baranya MB	16 236	16 187	16 605	15 694	14 224	14 254	14 498	14 086
Bács-Kiskun MB	19 432	20 247	19 812	19 516	18 955	18 031	17 544	18 182
Békés MB	13 715	13 888	13 456	12 694	12 327	12 180	11 929	11 654
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	32 068	30 790	29 212	28 460	28 717	28 679	26 749	27 380
Csongrád MB	16 197	15 680	15 254	14 964	14 652	14 403	14 997	14 636
Fejér MB	12 750	12 904	13 240	13 558	13 030	13 753	12 129	12 192
Győr-Moson-Sopron MB	14 406	15 024	14 798	14 290	13 228	13 803	13 497	12 606
Hajdú-Bihar MB	22 513	21 948	21 342	21 689	20 553	20 726	19 633	19 814
Heves MB	12 142	11 848	11 909	12 200	12 561	11 661	11 759	12 407
Jász-Nagykún-Szolnok MB	13 805	13 893	14 362	14 036	13 783	13 263	13 784	12 592
Komárom-Esztergom MB	13 094	13 382	12 793	12 096	11 730	11 150	11 077	10 612
Nógrád MB	8 498	8 491	8 036	7 900	8 402	7 414	7 598	6 721
Pest MB	33 885	35 178	36 347	36 912	36 547	36 078	35 142	34 269
Somogy MB	14 572	14 743	14 505	13 992	14 137	13 678	12 889	11 851
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	19 885	20 815	20 842	20 753	20 141	19 162	19 519	19 886
Tolna MB	10 852	10 513	10 370	9 831	9 751	9 312	8 731	7 758
Vas MB	8 110	8 227	8 587	8 098	7 816	7 666	7 300	7 287
Veszprém MB	13 443	13 615	13 209	12 713	12 008	11 637	11 152	10 845
Zala MB	12 137	12 008	12 068	13 136	12 323	11 262	10 937	10 496
Összesen	397 060	402 713	403 875	401 093	390 011	384 753	378 981	392 435

* A szabálysértési peres ügyek adata az informatikai program elkészítésének csúszása miatt nem tartalmazza a 2008. II. félévben országosan érkezett 22 298 a pénzbírság, a helyszíni bírság közérdekű munkára, valamint ezek és a közérdekű munka elzárásra történő átváltoztatása iránti peres eljárások számát.

**A bíróságokhoz érkezett nemperes ügyek száma
2001–2008.**

Bíróság	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.*
Ítéletábrák								
Fővárosi Ítéletábrá	---	---	4 414	4 802	4 792	5 682	5 617	6 718
Debreceni Ítéletábrá	---	---	---	---	1 358	1 313	1 266	1 393
Győri Ítéletábrá	---	---	---	---	1 640	1 600	1 487	1 822
Pécsi Ítéletábrá	---	---	611	922	675	703	671	671
Szegedi Ítéletábrá	---	---	1 040	1 432	1 069	1 096	1 154	1 144
Összesen	---	---	6 065	7 156	9 534	10 394	10 195	11 748
Megyei bíróságok								
Fővárosi Bíróság	216 674	234 805	237 791	249 841	256 057	299 416	376 790	434 260
Baranya MB	24 916	26 506	23 328	25 604	26 489	27 972	30 481	37 841
Bács-Kiskun MB	35 125	35 438	33 642	32 597	35 859	39 639	42 957	41 985
Békés MB	20 433	21 924	21 728	22 151	26 217	28 704	33 809	29 101
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	55 075	50 919	46 594	48 062	54 216	60 455	72 324	72 946
Csongrád MB	26 829	28 405	24 934	27 088	28 655	30 867	34 922	41 786
Fejér MB	25 082	27 625	24 744	28 189	29 796	29 535	30 875	33 420
Győr-Moson-Sopron MB	29 365	30 030	26 706	27 743	30 463	32 560	40 160	42 213
Hajdú-Bihar MB	33 260	34 592	32 398	34 941	37 514	42 443	56 671	52 911
Heves MB	20 241	19 319	19 306	19 812	25 626	27 079	23 774	26 273
Jász-Nagykun-Szolnok MB	20 399	21 611	19 831	19 277	20 529	22 009	32 147	26 008
Komárom-Esztergom MB	19 530	21 614	20 607	23 405	27 062	26 709	27 355	31 117
Nógrád MB	11 043	11 851	11 207	11 401	13 446	14 606	14 315	14 589
Pest MB	69 646	78 442	81 326	80 854	95 194	112 910	108 676	131 905
Somogy MB	18 377	21 265	20 174	21 354	22 837	24 086	26 689	30 067
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	31 959	37 065	33 289	34 337	37 133	40 759	46 245	49 365
Tolna MB	12 550	13 353	10 573	11 816	13 872	15 810	15 691	17 308
Vas MB	13 356	15 964	13 122	13 346	15 619	16 453	16 871	18 931
Veszprém MB	19 951	21 016	18 588	20 539	22 081	22 916	24 892	26 536
Zala MB	15 935	17 970	16 387	18 126	19 987	20 276	21 057	23 221
Összesen	719 746	769 714	736 275	770 483	838 652	935 204	1 076 701	1 181 783

* A szabálysértési nemperes ügyek adata az informatikai program elkészítésének csúszása miatt tartalmazza a 2008. II. félévben országosan érkezett 22.298 a pénzbírság, a helyszíni bírság közérdekű munkára, valamint ezek a közérdekű munka elzárásra történő átváltoztatása iránti peres eljárások számát.

**A bíróságokhoz érkezett peres és nemperes ügyek száma összesen
2001–2008.**

Bíróság	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Ítéletábrák								
Fővárosi Ítéletábrák	---	---	8 093	8 855	8 019	9 212	8 859	10 501
Debreceni Ítéletábrák	---	---	---	---	2 194	2 125	2 096	2 196
Győri Ítéletábrák	---	---	---	---	2 144	2 197	2 060	2 430
Pécsi Ítéletábrák	---	---	1 189	1 482	912	1 043	1 030	1 055
Szegedi Ítéletábrák	---	---	1 660	1 990	1 524	1 616	1 692	1 668
Összesen	---	---	10 942	12 327	14 793	16 193	15 737	17 850
Megyei bíróságok								
Fővárosi Bíróság	305 994	328 137	334 919	348 402	351 183	396 057	474 907	551 421
Baranya MB	41 152	42 693	39 933	41 298	40 713	42 226	44 979	51 927
Bács-Kiskun MB	54 557	55 685	53 454	52 113	54 814	57 670	60 501	60 167
Békés MB	34 148	35 812	35 184	34 845	38 544	40 884	45 738	40 755
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	87 143	81 709	75 806	76 522	82 933	89 134	99 073	100 326
Csongrád MB	43 026	44 085	40 188	42 052	43 307	45 270	49 919	56 422
Fejér MB	37 832	40 529	37 984	41 747	42 826	43 288	43 004	45 612
Győr-Moson-Sopron MB	43 771	45 054	41 504	42 033	43 691	46 363	53 657	54 819
Hajdú-Bihar MB	55 773	56 540	53 740	56 630	58 067	63 169	76 304	72 725
Heves MB	32 383	31 167	31 215	32 012	38 187	38 740	35 533	38 680
Jász-Nagykun-Szolnok MB	34 204	35 504	34 193	33 313	34 312	35 272	45 931	38 600
Komárom-Esztergom MB	32 624	34 996	33 400	35 501	38 792	37 859	38 432	41 729
Nógrád MB	19 541	20 342	19 243	19 301	21 848	22 020	21 913	21 310
Pest MB	103 531	113 620	117 673	117 766	131 741	148 988	143 818	166 174
Somogy MB	32 949	36 008	34 679	35 346	36 974	37 764	39 578	41 918
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	51 844	57 880	54 131	55 090	57 274	59 921	65 764	69 251
Tolna MB	23 402	23 866	20 943	21 647	23 623	25 122	24 422	25 066
Vas MB	21 466	24 191	21 709	21 444	23 435	24 119	24 171	26 218
Veszprém MB	33 394	34 631	31 797	33 252	34 089	34 553	36 044	37 381
Zala MB	28 072	29 978	28 455	31 262	32 310	31 538	31 994	33 717
Összesen	1 116 806	1 172 427	1 140 150	1 171 576	1 228 663	1 319 957	1 455 682	1 574 218

**A bíróságokon az időszak végén folyamatban maradt peres ügyek száma
(szabálýsértéssel együtt)
2001–2008.**

Bíróság	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.*
Ítéletáblák								
Fővárosi Ítéletábla	---	---	1 348	1 393	1 069	1 158	1 088	1 502
Debreceni Ítéletábla	---	---	---	---	221	262	266	258
Győri Ítéletábla	---	---	---	---	163	340	372	417
Pécsi Ítéletábla	---	---	167	126	66	99	103	123
Szegedi Ítéletábla	---	---	214	192	150	121	125	133
Összesen	---	---	1 729	1 711	1 669	1 980	1 954	2 433
Megyei bíróságok								
Fővárosi Bíróság	63 845	60 481	61 383	62 900	64 398	64 485	68 323	65 904
Baranya MB	5 616	5 397	6 016	5 446	4 883	4 601	4 772	5 030
Bács-Kiskun MB	9 073	8 241	8 414	8 066	8 225	8 081	8 211	8 110
Békés MB	3 358	3 363	3 543	2 860	2 759	2 439	2 734	2 577
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	10 594	10 013	9 562	10 686	10 642	10 130	9 603	9 419
Csongrád MB	5 120	5 221	5 514	5 622	5 847	5 836	6 153	6 242
Fejér MB	5 105	5 043	5 207	5 516	5 916	6 286	5 718	5 511
Győr-Moson-Sopron MB	7 260	6 994	6 829	6 301	6 002	6 151	6 312	6 272
Hajdú-Bihar MB	10 904	9 307	9 033	9 770	10 208	9 668	9 615	9 878
Heves MB	5 227	5 174	4 935	4 191	4 170	3 813	3 656	4 396
Jász-Nagykun-Szolnok MB	5 341	4 918	4 855	4 709	4 852	4 715	5 115	4 537
Komárom-Esztergom MB	5 735	6 151	6 343	6 010	5 993	5 066	4 751	4 646
Nógrád MB	2 662	2 666	2 582	2 624	2 934	2 677	2 629	2 489
Pest MB	18 978	19 741	21 061	22 587	24 999	25 055	24 418	23 336
Somogy MB	3 920	3 986	4 695	4 497	4 537	4 102	4 016	3 641
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	6 361	7 203	7 022	7 427	7 812	7 153	7 768	7 515
Tolna MB	2 691	2 730	2 908	2 508	2 509	2 434	2 435	2 426
Vas MB	2 783	2 789	2 644	2 537	2 337	2 114	2 270	2 167
Veszprém MB	5 860	5 746	5 084	4 620	4 422	4 676	4 506	4 477
Zala MB	4 307	4 414	4 543	4 455	4 550	4 154	3 991	3 600
Összesen	184 740	179 577	182 175	183 332	187 995	183 636	186 996	182 173

* A szabálýsértési peres ügyek adata az informatikai program elkészítésének csúszása miatt nem tartalmazza a 2008. év végén országosan folyamatban maradt 5406 a pénzbírság, a helyszíni bírság közérdekű munkára, valamint ezek és a közérdekű munka elzárásra történő átváltoztatása iránti peres eljárások számát.

**A bíróságokon az időszak végén folyamatban maradt nemperes ügyek száma
2001–2008.***

Bíróság	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.**
Ítéletábrák								
Fővárosi Ítéletábrák	---	---	1 555	860	796	995	1 094	1 382
Debreceni Ítéletábrák	---	---	---	---	225	234	187	195
Győri Ítéletábrák	---	---	---	---	251	236	218	344
Pécsi Ítéletábrák	---	---	115	112	67	70	66	71
Szegedi Ítéletábrák	---	---	108	86	65	77	73	61
Összesen	---	---	1 778	1 058	1 404	1 612	1 638	2 053
Megyei bíróságok								
Fővárosi Bíróság	26 535	27 497	29 022	26 782	30 711	34 568	42 710	63 142
Baranya MB	2 196	2 102	2 253	2 224	3 078	2 349	1 578	1 947
Bács-Kiskun MB	3 278	3 325	4 071	3 672	3 401	3 077	2 571	2 383
Békés MB	1 693	2 021	1 567	1 481	1 363	1 721	1 339	1 695
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	3 144	3 022	3 350	3 264	2 430	3 109	2 475	2 971
Csongrád MB	1 762	1 804	2 271	2 257	2 149	1 999	1 810	2 568
Fejér MB	2 299	2 721	3 065	2 964	3 618	2 464	2 015	2 425
Győr-Moson-Sopron MB	2 866	3 288	3 242	2 004	2 611	3 212	3 073	2 872
Hajdú-Bihar MB	2 936	3 020	3 871	3 120	3 187	4 397	9 616	3 478
Heves MB	1 505	1 258	1 510	1 301	1 611	2 018	1 262	1 382
Jász-Nagykun-Szolnok MB	2 156	3 095	2 176	1 444	1 344	1 514	1 491	1 777
Komárom-Esztergom MB	3 685	1 939	1 983	2 613	1 933	2 135	1 706	2 239
Nógrád MB	1 087	975	945	1 091	1 317	1 691	1 384	1 638
Pest MB	7 939	8 823	9 629	9 892	11 207	15 968	9 609	14 444
Somogy MB	1 154	1 517	1 595	1 475	2 376	2 068	1 830	1 700
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	3 925	3 481	2 699	2 817	3 194	3 697	3 240	4 563
Tolna MB	669	777	903	902	851	1 281	738	707
Vas MB	1 029	1 121	1 239	1 285	1 591	942	898	1 197
Veszprém MB	1 886	1 469	1 476	1 537	1 744	1 932	1 914	1 504
Zala MB	1 644	1 362	1 665	1 691	1 736	2 172	1 677	2 136
Összesen	73 388	74 618	78 530	73 816	81 452	92 314	92 936	116 768

* Érdemi cégügyek nélkül.

** A szabálysértési nemperes ügyek adata az informatikai program elkészítésének csúszása miatt tartalmazza a 2008. év végén országosan folyamatban maradt 5406 a pénzbírság, a helyszíni bírság közérdekű munkára, valamint ezek és a közérdekű munka elzárásra történő átváltoztatása iránti peres eljárások számát.

**A bíróságokon az időszak végén folyamatban maradt (peres és nemperes) ügyek száma összesen
2001–2008.***

Bíróság	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Ítéletáblák								
Fővárosi Ítéletábla	---	---	2 903	2 253	1 865	2 153	2 182	2 884
Debreceni Ítéletábla	---	---	---	---	446	496	453	453
Győri Ítéletábla	---	---	---	---	414	576	590	761
Pécsi Ítéletábla	---	---	282	238	133	169	169	194
Szegedi Ítéletábla	---	---	322	278	215	198	198	194
Összesen	---	---	3 507	2 769	3 073	3 592	3 592	4 486
Megyei bíróságok								
Fővárosi Bíróság	90 380	87 978	90 405	89 682	95 109	99 053	111 033	129 046
Baranya MB	7 812	7 499	8 269	7 670	7 961	6 950	6 350	6 977
Bács-Kiskun MB	12 351	11 566	12 485	11 738	11 626	11 158	10 782	10 493
Békés MB	5 051	5 384	5 110	4 341	4 122	4 160	4 073	4 272
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	13 738	13 035	12 912	13 950	13 072	13 239	12 078	12 390
Csongrád MB	6 882	7 025	7 785	7 879	7 996	7 835	7 963	8 810
Fejér MB	7 404	7 764	8 272	8 480	9 534	8 750	7 733	7 936
Győr-Moson-Sopron MB	10 126	10 282	10 071	8 305	8 613	9 363	9 385	9 144
Hajdú-Bihar MB	13 840	12 327	12 904	12 890	13 395	14 065	19 231	13 356
Heves MB	6 732	6 432	6 445	5 492	5 781	5 831	4 918	5 778
Jász-Nagykun-Szolnok MB	7 497	8 013	7 031	6 153	6 196	6 229	6 606	6 314
Komárom-Esztergom MB	9 420	8 090	8 326	8 623	7 926	7 201	6 457	6 885
Nógrád MB	3 749	3 641	3 527	3 715	4 251	4 368	4 013	4 127
Pest MB	26 917	28 564	30 690	32 479	36 206	41 023	34 027	37 780
Somogy MB	5 074	5 503	6 290	5 972	6 913	6 170	5 846	5 341
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	10 286	10 684	9 721	10 244	11 006	10 850	11 008	12 078
Tolna MB	3 360	3 507	3 811	3 410	3 360	3 715	3 173	3 133
Vas MB	3 812	3 910	3 883	3 822	3 928	3 056	3 168	3 364
Veszprém MB	7 746	7 215	6 560	6 157	6 166	6 608	6 420	5 981
Zala MB	5 951	5 776	6 208	6 146	6 286	6 326	5 668	5 736
Összesen	258 128	254 195	260 705	257 148	269 447	275 950	279 932	298 941

* Erdemi cégügyek nélkül.

**A bíróságokon az időszak végén folyamatban maradt peres ügyekből az egy évnél régebben érkezettek száma (2004. évtől szabálysértéssel együtt)
2001–2008.**

Bíróság	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Ítéletáblák								
Fővárosi Ítéletábla	---	---	82	13	13	9	8	16
Debreceni Ítéletábla	---	---	---	---	---	1	4	6
Győri Ítéletábla	---	---	---	---	---	4	30	49
Pécsi Ítéletábla	---	---	13	2	---	---	1	2
Szegedi Ítéletábla	---	---	20	1	1	---	---	---
Összesen	---	---	115	16	14	14	43	73
Megyei bíróságok								
Fővárosi Bíróság	22 196	17 842	17 215	17 835	18 990	18 141	18 532	18 343
Baranya MB	535	541	639	540	533	450	492	425
Bács-Kiskun MB	1 906	1 593	1 577	1 315	1 414	1 494	1 576	1 687
Békés MB	121	142	151	102	82	84	112	118
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	1 258	1 160	1 099	1 153	1 300	1 263	1 102	1 211
Csongrád MB	614	627	717	783	1 050	1 131	1 262	1 326
Fejér MB	663	694	687	732	1 086	1 327	1 204	1 009
Győr-Moson-Sopron MB	1 422	1 240	1 146	1 007	979	1 064	1 202	1 335
Hajdú-Bihar MB	2 291	1 625	1 502	1 458	1 806	1 796	2 090	2 279
Heves MB	521	725	727	651	521	507	432	496
Jász-Nagykun-Szolnok MB	704	586	461	419	467	460	397	463
Komárom-Esztergom MB	1 276	1 366	1 681	1 615	1 393	1 059	858	787
Nógrád MB	281	287	261	241	293	363	309	329
Pest MB	4 946	5 056	5 490	6 443	7 189	8 535	8 662	7 991
Somogy MB	311	335	404	421	518	434	421	380
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	525	623	683	736	818	772	827	934
Tolna MB	175	170	186	186	204	200	245	244
Vas MB	321	319	222	202	170	170	164	231
Veszprém MB	1 281	1 172	966	708	643	728	764	735
Zala MB	464	459	499	417	409	521	499	451
Összesen	41 811	36 562	36 313	36 964	39 865	40 499	41 150	40 774

**A bíróságokon az időszak végén folyamatban maradt peres ügyekből
a két évnél régebben érkezettek száma (2004. évtől szabálysértéssel együtt)
2001–2008.**

Bíróság	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Ítéletábrák								
Fővárosi Ítéletábrá	---	---	2	---	---	---	1	5
Debreceni Ítéletábrá	---	---	---	---	---	---	---	---
Győri Ítéletábrá	---	---	---	---	---	---	1	---
Pécsi Ítéletábrá	---	---	---	---	---	---	---	---
Szegedi Ítéletábrá	---	---	---	---	---	---	---	---
Összesen	---	---	2	---	---	---	2	5
Megyei bíróságok								
Fővárosi Bíróság	9 702	8 092	6 988	7 007	7 043	7 026	7 256	7 655
Baranya MB	92	113	144	96	89	102	105	98
Bács-Kiskun MB	577	460	386	274	232	286	304	347
Békés MB	17	28	27	18	15	15	19	17
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	427	369	348	338	355	368	307	318
Csongrád MB	78	104	166	191	240	323	386	399
Fejér MB	158	173	182	196	296	391	384	342
Győr-Moson-Sopron MB	252	213	255	270	287	352	369	396
Hajdú-Bihar MB	602	386	327	360	310	291	396	481
Heves MB	94	116	138	171	118	119	122	126
Jász-Nagykun-Szolnok MB	153	106	96	83	73	81	67	87
Komárom-Esztergom MB	526	518	641	618	468	331	327	264
Nógrád MB	55	69	57	61	52	67	57	70
Pest MB	1 834	1 838	2 090	2 407	2 490	3 075	3 746	3 566
Somogy MB	67	72	96	98	130	105	112	87
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	97	103	112	148	172	175	214	180
Tolna MB	32	24	29	28	51	51	63	60
Vas MB	55	70	70	44	29	45	35	47
Veszprém MB	474	422	386	250	218	229	251	256
Zala MB	117	139	144	108	105	139	184	151
Összesen	15 409	13 415	12 682	12 766	12 773	13 571	14 704	14 947

Bírák
engedélyezett létszáma és a betöltött álláshelyek száma

Bíróság	2007. november 30.		2008. december 31.		Változás %-a	
	E	B	E	B	E	B
Legfelsőbb Bíróság	82	82	85	84	103,66	102,44
Debreceni Ítéltábla	25	25	25	24	100,00	96,00
Fővárosi Ítéltábla	85	85	85	82	100,00	96,47
Győri Ítéltábla	16	16	17	17	106,25	106,25
Pécsi Ítéltábla	15	15	15	15	100,00	100,00
Szegedi Ítéltábla	21	21	21	21	100,00	100,00
Ítéltáblák összesen	162	162	163	159	100,62	98,15
Fővárosi Bíróság	705	704	711	709	100,85	100,71
Baranya MB	94	94	94	94	100,00	100,00
Bács-Kiskun MB	123	121	123	123	100,00	101,65
Békés MB	85	84	85	83	100,00	98,81
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	178	175	178	174	100,00	99,43
Csongrád MB	105	103	105	104	100,00	100,97
Fejér MB	82	83	85	85	103,66	102,41
Győr-Moson-Sopron MB	85	85	87	85	102,35	100,00
Hajdú-Bihar MB	131	128	131	129	100,00	100,78
Heves MB	72	71	72	72	100,00	101,41
Jász-Nagykun-Szolnok MB	87	86	87	85	100,00	98,84
Komárom-Esztergom MB	78	77	78	78	100,00	101,30
Nógrád MB	52	52	52	53	100,00	101,92
Pest MB	233	232	249	246	106,87	106,03
Somogy MB	89	89	89	88	100,00	98,88
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	121	121	122	121	100,83	100,00
Tolna MB	60	59	60	59	100,00	100,00
Vas MB	47	47	48	45	102,13	95,74
Veszprém MB	81	80	81	79	100,00	98,75
Zala MB	71	68	71	69	100,00	101,47
Megyei bíróságok összesen	2 579	2 559	2 608	2 581	101,12	100,86
Mindösszesen	2 823	2 803	2 856	2 824	101,17	100,75

**Bírósági titkárok
engedélyezett létszáma és a betöltött álláshelyek száma**

Bíróság	2007. november 30.		2008. december 31.		Változás %-a	
	E	B	E	B	E	B
Legfelsőbb Bíróság	18	17	18	16	100,00	94,12
Debreceni Ítéltábla	7	2	7	5	100,00	250,00
Fővárosi Ítéltábla	22	5	22	5	100,00	100,00
Győri Ítéltábla	4	---	4	2	100,00	---
Pécsi Ítéltábla	3	3	3	3	100,00	100,00
Szegedi Ítéltábla	5	3	5	3	100,00	100,00
Ítéltáblák összesen	41	13	41	18	100,00	138,46
Fővárosi Bíróság	127	151	169	158	133,07	104,64
Baranya MB	12	15	12	16	100,00	106,67
Bács-Kiskun MB	22	31	22	35	100,00	112,90
Békés MB	14	17	14	21	100,00	123,53
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	40	26	40	30	100,00	115,38
Csongrád MB	29	29	29	29	100,00	100,00
Fejér MB	14	19	14	15	100,00	78,95
Győr-Moson-Sopron MB	15	9	15	13	100,00	144,44
Hajdú-Bihar MB	24	25	24	24	100,00	96,00
Heves MB	10	17	10	14	100,00	82,35
Jász-Nagykun-Szolnok MB	14	16	14	15	100,00	93,75
Komárom-Esztergom MB	14	12	14	13	100,00	108,33
Nógrád MB	11	10	11	13	100,00	130,00
Pest MB	47	46	53	45	112,77	97,83
Somogy MB	16	15	16	19	100,00	126,67
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	18	26	18	25	100,00	96,15
Tolna MB	9	11	9	14	100,00	127,27
Vas MB	9	13	9	14	100,00	107,69
Veszprém MB	6	14	6	15	100,00	107,14
Zala MB	7	10	7	10	100,00	100,00
Megyei bíróságok összesen	458	512	506	538	110,48	105,08
Mindösszesen	517	542	565	572	109,28	105,54

**Bírósági fogalmazók
engedélyezett létszáma és a betöltött álláshelyek száma**

Bíróság	2007. november 30.		2008. december 31.		Változás %-a	
	E	B	E	B	E	B
Legfelsőbb Bíróság	1	1	1	1	100,00	100,00
Debreceni Ítéltábla	---	5	---	3	---	60,00
Fővárosi Ítéltábla	2	13	2	15	100,00	115,38
Győri Ítéltábla	---	5	---	4	---	80,00
Pécsi Ítéltábla	---	1	---	---	---	---
Szegedi Ítéltábla	---	1	---	1	---	100,00
Ítéltáblák összesen	2	25	2	23	100,00	92,00
Fővárosi Bíróság	106	85	84	72	79,25	84,71
Baranya MB	16	11	16	10	100,00	90,91
Bács-Kiskun MB	30	27	30	16	100,00	59,26
Békés MB	16	10	16	7	100,00	70,00
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	30	21	30	17	100,00	80,95
Csongrád MB	7	7	7	6	100,00	85,71
Fejér MB	17	3	17	6	100,00	200,00
Győr-Moson-Sopron MB	19	15	19	15	100,00	100,00
Hajdú-Bihar MB	18	14	18	11	100,00	78,57
Heves MB	13	5	13	5	100,00	100,00
Jász-Nagykun-Szolnok MB	14	9	14	7	100,00	77,78
Komárom-Esztergom MB	13	15	13	10	100,00	66,67
Nógrád MB	10	11	10	7	100,00	63,64
Pest MB	35	29	35	27	100,00	93,10
Somogy MB	14	12	14	8	100,00	66,67
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	25	11	25	16	100,00	145,45
Tolna MB	10	8	10	4	100,00	50,00
Vas MB	10	3	10	3	100,00	100,00
Veszprém MB	19	11	19	10	100,00	90,91
Zala MB	15	12	15	11	100,00	91,67
Megyei bíróságok összesen	437	319	415	268	94,97	84,01
Mindösszesen	440	345	418	292	95,00	84,64

Kimutatás a bírák és igazságügyi alkalmazottak engedélyezett létszámáról
(bíróági titkár és fogalmazó nélkül)
2008. december 31.

Bíróság	Bírák engedélyezett száma (2007. 11. 30.)	Igazságügyi alkalmazottak engedélyezett száma (2007. 11. 30.)	Egy bíróra jutó igazságügyi alkalmazott száma (2007. 11. 30.)	Bírák engedélyezett száma (2008. 12. 31.)	Igazságügyi alkalmazott engedélyezett száma (2008. 12. 31.)	Egy bíróra jutó igazságügyi alkalmazott száma (2008. 12. 31.)	Változás %-a
Legfelsőbb Bíróság	82	228	2,78	85	226	2,66	0,99
Debreceni Ítéltábla	25	39	1,56	25	39	1,56	1,00
Fővárosi Ítéltábla	85	97	1,14	85	97	1,14	1,00
Győri Ítéltábla	16	32	2,00	17	33	1,94	1,03
Pécsi Ítéltábla	15	30	2,00	15	30	2,00	1,00
Szegedi Ítéltábla	21	35	1,67	21	35	1,67	1,00
Fővárosi Bíróság	705	1609	2,28	711	1641	2,31	1,02
Baranya MB	94	240	2,55	94	243	2,59	1,01
Bács-Kiskun MB	123	331	2,69	123	341	2,77	1,03
Békés MB	85	218	2,56	85	217	2,55	1,00
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	178	431	2,42	178	436	2,45	1,01
Csongrád MB	105	277	2,64	105	277	2,64	1,00
Fejér MB	82	200	2,44	85	205	2,41	1,03
Győr-Moson-Sopron MB	85	210	2,47	87	215	2,47	1,02
Hajdú-Bihar MB	131	315	2,40	131	320	2,44	1,02
Heves MB	72	181	2,51	72	182	2,53	1,01
Jász-Nagykun-Szolnok MB	87	208	2,39	87	209	2,40	1,00
Komárom-Esztergom MB	78	181	2,32	78	184	2,36	1,02
Nógrád MB	52	155	2,98	52	156	3,00	1,01
Pest MB	233	543	2,33	249	575	2,31	1,06
Somogy MB	89	240	2,70	89	241	2,71	1,00
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	121	284	2,35	122	291	2,39	1,02
Tolna MB	60	154	2,57	60	148	2,47	0,96
Vas MB	47	137	2,91	48	140	2,92	1,02
Veszprém MB	81	215	2,65	81	217	2,68	1,01
Zala MB	71	166	2,34	71	166	2,34	1,00
Összesen	2 823	6 756	2,39	2 856	6 864	2,40	1,02

**Legfelsőbb bírósági, ítéltáblai és megyei bírósági bírák
bírói gyakorlat szerinti megoszlása
2008. december 31.**

Bíróság	Bírói gyakorlat					Összesen
	0–3 év	4–10 év	11–20 év	21–30 év	31 év felett	
Legfelsőbb Bíróság	---	1	21	22	40	84
Debreceni Ítéltábla	---	1	12	8	3	24
Fővárosi Ítéltábla	1	5	34	28	14	82
Győri Ítéltábla	1	2	6	7	1	17
Pécsi Ítéltábla	---	---	7	3	5	15
Szegedi Ítéltábla	---	1	10	6	4	21
Ítéltáblák összesen	2	9	69	52	27	159
Fővárosi Bíróság	9	52	149	42	20	272
Baranya MB	---	5	20	5	5	35
Bács-Kiskun MB	---	7	18	9	6	40
Békés MB	2	---	15	6	7	30
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	---	---	23	16	9	48
Csongrád MB	---	5	20	10	3	38
Fejér MB	---	---	10	11	8	29
Győr-Moson-Sopron MB	1	5	16	6	3	31
Hajdú-Bihar MB	---	4	31	10	1	46
Heves MB	---	1	12	7	4	24
Jász-Nagykun-Szolnok MB	---	---	8	14	10	32
Komárom-Esztergom MB	---	5	14	3	5	27
Nógrád MB	---	---	13	5	1	19
Pest MB	3	15	33	23	11	85
Somogy MB	---	2	11	15	6	34
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	---	1	20	14	7	42
Tolna MB	---	2	11	5	4	22
Vas MB	---	---	11	2	5	18
Veszprém MB	---	---	18	8	6	32
Zala MB	---	2	14	7	2	25
Megyei bíróságok összesen	15	106	467	218	123	929
Mindösszesen	17	116	557	292	190	1 172

Helyi bírósági bírák bírói gyakorlat szerinti megoszlása
2008. december 31.

Bíróság	Bírói gyakorlat					Összesen
	0–3 év	4–10 év	11–20 év	21–30 év	31 év felett	
Fővárosi Bíróság	67	151	158	50	11	437
Baranya MB	7	28	19	3	2	59
Bács-Kiskun MB	12	27	31	7	6	83
Békés MB	1	24	20	5	3	53
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	9	38	60	16	3	126
Csongrád MB	11	24	28	2	1	66
Fejér MB	5	16	27	5	3	56
Győr-Moson-Sopron MB	11	22	16	3	2	54
Hajdú-Bihar MB	12	21	32	11	7	83
Heves MB	7	16	12	6	7	48
Jász-Nagykun-Szolnok MB	4	11	27	10	1	53
Komárom-Esztergom MB	8	21	15	5	2	51
Nógrád MB	2	19	10	2	1	34
Pest MB	36	60	51	12	2	161
Somogy MB	3	19	27	5	---	54
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	7	27	33	11	1	79
Tolna MB	4	11	14	4	4	37
Vas MB	4	11	6	6	---	27
Veszprém MB	8	20	16	2	1	47
Zala MB	5	15	17	5	2	44
Összesen	223	581	619	170	59	1 652

**Legfelsőbb bírósági, ítéltáblai és megyei bírósági bírák
(összesen)
2008. december 31.**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazdasági	Cég	Közigazgatási	Katonai	Összesen
Legfelsőbb Bíróság	16	43	8	---	17	---	84
Debreceni Ítéltábla	12	12	---	---	---	---	24
Fővárosi Ítéltábla	16	55	---	---	8	3	82
Győri Ítéltábla	6	11	---	---	---	---	17
Pécsi Ítéltábla	5	10	---	---	---	---	15
Szegedi Ítéltábla	9	12	---	---	---	---	21
Ítéltáblák összesen	48	100	---	---	8	3	159
Fővárosi Bíróság	52	86	57	50	24	3	272
Baranya MB	12	13	5	4	1	---	35
Bács-Kiskun MB	15	14	5	4	2	---	40
Békés MB	11	8	4	4	3	---	30
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	18	17	5	4	4	---	48
Csongrád MB	13	15	1	4	3	2	38
Fejér MB	10	13	---	4	2	---	29
Győr-Moson-Sopron MB	9	15	---	4	1	2	31
Hajdú-Bihar MB	15	20	3	4	2	2	46
Heves MB	7	13	1	3	---	---	24
Jász-Nagykun-Szolnok MB	13	14	1	2	2	---	32
Komárom-Esztergom MB	10	12	1	2	2	---	27
Nógrád MB	6	7	3	2	1	---	19
Pest MB	25	39	7	10	4	---	85
Somogy MB	10	11	4	3	4	2	34
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	15	13	7	4	3	---	42
Tolna MB	7	10	1	3	1	---	22
Vas MB	6	9	---	2	1	---	18
Veszprém MB	11	13	1	4	3	---	32
Zala MB	7	9	3	2	4	---	25
Megyei bíróságok összesen	272	351	109	119	67	11	929
Mindösszesen	336	494	117	119	92	14	1172

**Legfelsőbb bírósági, ítéltáblai és megyei bírósági bírák
(férfiak)**
2008. december 31.

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazdasági	Cég	Közigazgatási	Katonai	Összesen	Arányuk intézményen belül (%)
Legfelsőbb Bíróság	10	14	---	---	8	---	32	38,1
Debreceni Ítéltábla	7	5	---	---	---	---	12	50,0
Fővárosi Ítéltábla	7	12	---	---	---	3	22	26,8
Győri Ítéltábla	2	7	---	---	---	---	9	52,9
Pécsi Ítéltábla	4	5	---	---	---	---	9	60,0
Szegedi Ítéltábla	4	5	---	---	---	---	9	42,9
Ítéltáblák összesen	24	34	---	---	---	3	61	38,4
Fővárosi Bíróság	18	18	9	7	7	3	62	22,8
Baranya MB	9	3	1	2	---	---	15	42,9
Bács-Kiskun MB	8	4	1	2	---	---	15	37,5
Békés MB	4	2	1	1	---	---	8	26,7
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	8	7	2	2	1	---	20	41,7
Csongrád MB	6	7	1	2	---	2	18	47,4
Fejér MB	3	5	---	1	1	---	10	34,5
Győr-Moson-Sopron MB	3	3	---	1	1	2	10	32,3
Hajdú-Bihar MB	3	6	---	2	1	2	14	30,4
Heves MB	3	4	1	1	---	---	9	37,5
Jász-Nagykun-Szolnok MB	5	2	---	---	2	---	9	28,1
Komárom-Esztergom MB	4	2	1	---	---	---	7	25,9
Nógrád MB	4	1	1	---	1	---	7	36,8
Pest MB	4	9	1	1	---	---	15	17,6
Somogy MB	5	5	1	2	2	---	17	50,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	7	4	2	---	1	---	14	33,3
Tolna MB	4	5	---	1	1	---	11	50,0
Vas MB	4	4	---	2	1	---	11	61,1
Veszprém MB	6	5	---	---	---	---	11	34,4
Zala MB	4	3	1	---	1	---	9	36,0
Megyei bíróságok összesen	112	99	23	27	20	11	292	31,4
Mindösszesen	146	147	23	27	28	14	385	32,8

**Legfelsőbb bírósági, ítéltáblai és megyei bírósági bírák
(nők)**
2008. december 31.

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazdasági	Cég	Közigazgatási	Összesen	Arányuk intézményen belül (%)
Legfelsőbb Bíróság	6	29	8	---	9	52	61,9
Debreceni Ítéltábla	5	7	---	---	---	12	50,0
Fővárosi Ítéltábla	9	43	---	---	8	60	73,2
Győri Ítéltábla	4	4	---	---	---	8	47,1
Pécsi Ítéltábla	1	5	---	---	---	6	40,0
Szegedi Ítéltábla	5	7	---	---	---	12	57,1
Ítéltáblák összesen	24	66	---	---	8	98	61,6
Fővárosi Bíróság	34	68	48	43	17	210	77,2
Baranya MB	3	10	4	2	1	20	57,1
Bács-Kiskun MB	7	10	4	2	2	25	62,5
Békés MB	7	6	3	3	3	22	73,3
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	10	10	3	2	3	28	58,3
Csongrád MB	7	8	---	2	3	20	52,6
Fejér MB	7	8	---	3	1	19	65,5
Győr-Moson-Sopron MB	6	12	---	3	---	21	67,7
Hajdú-Bihar MB	12	14	3	2	1	32	69,6
Heves MB	4	9	---	2	---	15	62,5
Jász-Nagykun-Szolnok MB	8	12	1	2	---	23	71,9
Komárom-Esztergom MB	6	10	---	2	2	20	74,1
Nógrád MB	2	6	2	2	---	12	63,2
Pest MB	21	30	6	9	4	70	82,4
Somogy MB	5	6	3	1	2	17	50,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	8	9	5	4	2	28	66,7
Tolna MB	3	5	1	2	---	11	50,0
Vas MB	2	5	---	---	---	7	38,9
Veszprém MB	5	8	1	4	3	21	65,6
Zala MB	3	6	2	2	3	16	64,0
Megyei bíróságok összesen	160	252	86	92	47	637	68,6
Mindösszesen	190	347	94	92	64	787	67,2

**Helyi bírósági bírák
(összesen)
2008. december 31.**

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazdasági	Közigazgatási	Munkaügyi	Összesen
Fővárosi Bíróság	164	218	27	---	28	437
Baranya MB	23	30	---	---	6	59
Bács-Kiskun MB	33	47	---	---	3	83
Békés MB	23	27	---	---	3	53
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	61	58	---	---	7	126
Csongrád MB	30	32	---	---	4	66
Fejér MB	23	29	---	---	4	56
Győr-Moson-Sopron MB	21	27	---	---	6	54
Hajdú-Bihar MB	39	39	---	---	5	83
Heves MB	19	26	---	---	3	48
Jász-Nagykun-Szolnok MB	27	23	---	---	3	53
Komárom-Esztergom MB	29	19	---	---	3	51
Nógrád MB	15	16	---	---	3	34
Pest MB	69	84	---	---	8	161
Somogy MB	22	28	---	---	4	54
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	38	37	---	---	4	79
Tolna MB	13	21	---	---	3	37
Vas MB	13	12	---	---	2	27
Veszprém MB	22	22	---	---	3	47
Zala MB	20	21	---	---	3	44
Összesen	704	816	27	---	105	1 652

**Helyi bírósági bírák
(férfiak)**
2008. december 31.

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazdasági	Munkaügyi	Összesen	Arányuk megyén belül (%)
Fővárosi Bíróság	42	38	6	1	87	19,9
Baranya MB	12	10	---	2	24	40,7
Bács-Kiskun MB	14	10	---	1	25	30,1
Békés MB	7	6	---	2	15	28,3
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	25	21	---	2	48	38,1
Csongrád MB	11	8	---	2	21	31,8
Fejér MB	10	9	---	3	22	39,3
Győr-Moson-Sopron MB	7	9	---	---	16	29,6
Hajdú-Bihar MB	15	9	---	---	24	28,9
Heves MB	8	7	---	---	15	31,2
Jász-Nagykun-Szolnok MB	6	4	---	---	10	18,9
Komárom-Esztergom MB	19	5	---	1	25	49,0
Nógrád MB	9	4	---	---	13	38,2
Pest MB	17	10	---	1	28	17,4
Somogy MB	11	7	---	---	18	33,3
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	12	13	---	2	27	34,2
Tolna MB	7	8	---	1	16	43,2
Vas MB	6	7	---	1	14	51,9
Veszprém MB	4	6	---	---	10	21,3
Zala MB	8	5	---	1	14	31,8
Összesen	250	196	6	20	472	28,6

**Helyi bírósági bírák
(nők)**
2008. december 31.

Bíróság	Büntető	Polgári	Gazdasági	Munka- ügyi	Összesen	Arányuk megyén belül (%)
Fővárosi Bíróság	122	180	21	27	350	80,1
Baranya MB	11	20	---	4	35	59,3
Bács-Kiskun MB	19	37	---	2	58	69,9
Békés MB	16	21	---	1	38	71,7
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	36	37	---	5	78	61,9
Csongrád MB	19	24	---	2	45	68,2
Fejér MB	13	20	---	1	34	60,7
Győr-Moson-Sopron MB	14	18	---	6	38	70,4
Hajdú-Bihar MB	24	30	---	5	59	71,1
Heves MB	11	19	---	3	33	68,8
Jász-Nagykun-Szolnok MB	21	19	---	3	43	81,1
Komárom-Esztergom MB	10	14	---	2	26	51,0
Nógrád MB	6	12	---	3	21	61,8
Pest MB	52	74	---	7	133	82,6
Somogy MB	11	21	---	4	36	66,7
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	26	24	---	2	52	65,8
Tolna MB	6	13	---	2	21	56,8
Vas MB	7	5	---	1	13	48,1
Veszprém MB	18	16	---	3	37	78,7
Zala MB	12	16	---	2	30	68,2
Összesen	454	620	21	85	1 180	71,4

Bírósági vezetők nemek szerinti bontásban
2008. december 31.

Bíróság	Legfelsőbb Bíróság			Ítéltáblák			Megyei bíróság			Helyi bíróság			Összesen
	Nő	Férfi	Össz.	Nő	Férfi	Össz.	Nő	Férfi	Össz.	Nő	Férfi	Össz.	
Legfelsőbb Bíróság	1	4	5	---	---	---	---	---	---	---	---	---	5
Debreceni Ítéltábla	---	---	---	2	2	4	---	---	---	---	---	---	4
Fővárosi Ítéltábla	---	---	---	6	---	6	---	---	---	---	---	---	6
Győri Ítéltábla	---	---	---	2	2	4	---	---	---	---	---	---	4
Pécsi Ítéltábla	---	---	---	---	4	4	---	---	---	---	---	---	4
Szegedi Ítéltábla	---	---	---	1	3	4	---	---	---	---	---	---	4
Ítéltáblák összesen	---	---	---	11	11	22	---	---	---	---	---	---	22
Fővárosi Bíróság	---	---	---	---	---	---	10	9	19	34	12	46	65
Baranya MB	---	---	---	---	---	---	2	4	6	5	3	8	14
Bács-Kiskun MB	---	---	---	---	---	---	1	5	6	6	4	10	16
Békés MB	---	---	---	---	---	---	4	2	6	8	2	10	16
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	---	---	---	---	---	---	1	5	6	7	8	15	21
Csongrád MB	---	---	---	---	---	---	4	3	7	3	6	9	16
Fejér MB	---	---	---	---	---	---	5	2	7	6	3	9	16
Győr-Moson-Sopron MB	---	---	---	---	---	---	4	2	6	6	1	7	13
Hajdú-Bihar MB	---	---	---	---	---	---	6	---	6	7	4	11	17
Heves MB	---	---	---	---	---	---	6	---	6	2	6	8	14
Jász-Nagykun-Szolnok MB	---	---	---	---	---	---	3	2	5	4	4	8	13
Komárom-Esztergom MB	---	---	---	---	---	---	3	2	5	5	2	7	12
Nógrád MB	---	---	---	---	---	---	2	2	4	2	4	6	10
Pest MB	---	---	---	---	---	---	7	4	11	18	5	23	34
Somogy MB	---	---	---	---	---	---	3	3	6	6	4	10	16
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	---	---	---	---	---	---	4	2	6	6	3	9	15
Tolna MB	---	---	---	---	---	---	2	4	6	2	4	6	12
Vas MB	---	---	---	---	---	---	---	5	5	2	5	7	12
Veszprém MB	---	---	---	---	---	---	2	4	6	5	1	6	12
Zala MB	---	---	---	---	---	---	3	3	6	8	2	10	16
Megyei bíróságok összesen	---	---	---	---	---	---	72	63	135	142	83	225	360
Mindösszesen	1	4	5	11	11	22	72	63	135	142	83	225	387

Kimutatás
a Legfelsőbb Bíróságon, az ítélőtáblakon, a megyei (fővárosi) bíróságokon
a bírói szolgálati viszony megszüntetéséről
2007. december 1. – 2008. december 31.

Bíróság	A bírói pályát elhagyók száma					
	LB bíró	Ítéltáblai bíró	Hivatalba beosztott bíró	Megyei bíró	Helyi bíró	Összesen
Legfelsőbb Bíróság	9	---	---	---	---	9
Debreceni Ítéltábla	---	1	---	---	---	1
Fővárosi Ítéltábla	---	3	---	---	---	3
Győri Ítéltábla	---	---	---	---	---	---
Pécsi Ítéltábla	---	---	---	---	---	---
Szegedi Ítéltábla	---	1	---	---	---	1
Fővárosi Bíróság	---	---	---	8	11	19
Baranya MB	---	---	---	2	---	2
Bács-Kiskun MB	---	---	---	3	3	6
Békés MB	---	---	---	1	---	1
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	---	---	---	1	3	4
Csongrád MB	---	---	---	---	1	1
Fejér MB	---	---	---	3	---	3
Győr-Moson-Sopron MB	---	---	---	---	2	2
Hajdú-Bihar MB	---	---	---	---	3	5
Heves MB	---	---	---	1	1	2
Jász-Nagykun-Szolnok MB	---	---	---	---	2	2
Komárom-Esztergom MB	---	---	---	5	1	6
Nógrád MB	---	---	---	---	---	---
Pest MB	---	---	---	9	8	17
Somogy MB	---	---	---	1	---	1
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	---	---	---	2	---	2
Tolna MB	---	---	---	1	2	3
Vas MB	---	---	---	1	---	1
Veszprém MB	---	---	---	1	1	2
Zala MB	---	---	---	---	3	3
Összesen	9	5	0	41	41	96

Kimutatás
a bírák szolgálati viszonyának megszűnéséről a bírói gyakorlat megoszlása alapján
 2007. december 1. – 2008. december 31.

Év	Bírói pályát elhagyók száma
0–3	7
4 és 7	5
8 és 11	9
12 és 17	14
18 és 23	12
24 és 29	7
30-tól	42
Összesen	96

Kimutatás
a bírák szolgálati viszonyának megszűnéséről a bírák kora alapján
 2007. december 1. – 2008. december 31.

Év	Bírói pályát elhagyók száma
26 és 35	5
36 és 45	17
46 és 55	8
56 és 60	7
60-tól	59
Összesen	96

Kimutatás
a bírák szolgálati viszonyának megszűnéséről a bírák neme alapján
 2007. december 1. – 2008. december 31.

Neme	Bírói pályát elhagyók száma
Férfi	26
Nő	70
Összesen	96

Kimutatás
a bírói állásokra kiírt pályázatokról,
kinevezésekről és áthelyezésekről (beosztásokról)
 2007. december 1. – 2008. december 31.

Bíróság	Kiírt pályázatok száma	Kinevezések száma	Áthelyezések (beosztások) száma
Legfelsőbb Bíróság	7	---	6
Debreceni Ítéltábla	---	---	---
Fővárosi Ítéltábla	6	1	5
Győri Ítéltábla	2	1	1
Pécsi Ítéltábla	---	---	---
Szegedi Ítéltábla	1	---	1
Ítéltáblák összesen	9	2	7
Fővárosi Bíróság	113	35	40
Baranya MB	5	1	2
Bács-Kiskun MB	7	5	1
Békés MB	3	---	2
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	10	3	3
Csongrád MB	9	4	2
Fejér MB	11	4	4
Győr-Moson-Sopron MB	10	3	4
Hajdú-Bihar MB	13	7	4
Heves MB	3	3	---
Jász-Nagykun-Szolnok MB	8	3	3
Komárom-Esztergom MB	8	4	2
Nógrád MB	1	1	---
Pest MB	64	20	15
Somogy MB	4	1	2
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	11	5	5
Tolna MB	3	3	---
Vas MB	4	1	2
Veszprém MB	5	1	1
Zala MB	2	2	---
Megyei bíróságok összesen	294	106	92
Mindösszesen	310	108	105

**Bírák és igazságügyi alkalmazottak részére szervezett képzések
a Magyar Bíróképző Akadémián
(2008. január 1. - december 31.)**

I. Bíróügyi vezetői rendezvények

1. **Háromnapos képzés és tanácskozás az ítélőtáblák és a megyei bíróságok elnökhelyettesei részére**
Időpont: 2008. szeptember 29.-október 1.
Jelentkezők száma: 25 fő
2. **Háromnapos képzés és tanácskozás a nagyobb helyi bíróságok elnökei részére**
Időpont: 2008. október 27–29.
Jelentkezők száma: 49 fő
3. **Háromnapos képzés és tanácskozás a kisebb helyi bíróságok elnökei részére**
Időpont: 2008. november 17–19.
Jelentkezők száma: 47 fő
4. **Háromnapos tanácskozás civilisztikai kollégiumvezetők részére**
Időpont: 2008. január 23-25.
Jelentkezők száma: 34 fő
5. **Kétszer háromnapos tanácskozás büntető kollégiumvezetők részére**
Időpont: 2008. március 5–7.
Jelentkezők száma: 38 fő
Időpont: 2008. november 10–12.
Jelentkezők száma: 36 fő

II. Bírák számára szervezett továbbképzések

1. **Egyhetes komplex (anyagi és eljárásjogi) tanfolyam a határozott időre kinevezett, civilisztikai ügyszakban tárgyaló bírák részére (1. rész)**
Időpont: 2008. február 18–22.
Jelentkezők száma: 31 fő
2. **Egyhetes komplex (anyagi és eljárásjogi) tanfolyam a határozott időre kinevezett, civilisztikai ügyszakban tárgyaló bírák részére (2. rész)**
Időpont: 2008. október 6–10.
Jelentkezők száma: 27 fő
3. **Egyhetes komplex (anyagi és eljárásjogi) tanfolyam a határozott időre kinevezett, büntető ügyszakban tárgyaló bírák részére (1. rész)**
Időpont: 2008. február 4–8.
Jelentkezők száma: 30 fő
4. **Egyhetes komplex (anyagi és eljárásjogi) tanfolyam a határozott időre kinevezett, büntető ügyszakban tárgyaló bírák részére (2. rész)**
Időpont: 2008. november 3–7.
Jelentkezők száma: 29 fő
5. **Háromnapos szeminárium az élet és testi épséget sértő bűncselekményeket tárgyaló ítélőtáblai, valamint megyei, fővárosi bírósági bírák részére**
Időpont: 2008. március 31.–április 2.
Jelentkezők száma: 59 fő

6. **Kétnapos szeminárium a megyei bírósági hatáskörbe tartozó, közös vagyon megosztása iránti perek elméleti és gyakorlati kérdéseiről**
Időpont: 2008. május 26–27.
Jelentkezők száma: 33 fő
7. **Kétnapos szeminárium cégbíráknak**
Időpont: 2008. március 25–26.
Jelentkezők száma: 96 fő
8. **Egynapos konferencia cégbíráknak a cégeljárás szabályainak módosításairól**
Időpont: 2008. november 20.
Jelentkezők száma: 70 fő
9. **Kétnapos szeminárium családjogi ügyeket tárgyaló bíráknak**
Időpont: 2008. április 7–8.
Jelentkezők száma: 118 fő
10. **Kétnapos szeminárium munkaügyi bíráknak**
Időpont: 2008. június 2–3.
Jelentkezők száma: 97 fő
11. **Kétnapos szeminárium közigazgatási ügyeket tárgyaló bíráknak**
Időpont: 2008. június 4–5.
Jelentkezők száma: 71 fő
12. **Kétnapos szeminárium nyomozási bíráknak**
Időpont: 2008. január 14–15.
Jelentkezők száma: 33 fő
13. **Kétnapos szeminárium bíráknak a tulajdonjogról**
Időpont: 2008. március 3–4.
Jelentkezők száma: 99 fő
14. **Kétnapos szeminárium bíráknak a szerződések érvénytelenségére alapított perek gyakorlatáról**
Időpont: 2008. május 5–6.
Jelentkezők száma: 100 fő
15. **Kétnapos szeminárium bíráknak a hibás teljesítéssel kapcsolatos perek gyakorlatáról**
Időpont: 2008. február 27–28.
Jelentkezők száma: 97 fő
16. **Háromnapos szeminárium bíráknak a végrehajtási eljárások vitás jogalkalmazási kérdéseiről**
Időpont: 2008. április 9–11.
Jelentkezők száma: 58 fő
17. **Kétnapos szeminárium bíráknak a vagyoni jellegű intézkedésekről a büntetőjogban**
Időpont: 2008. december 2–3.
Jelentkezők száma: 63 fő
18. **Egynapos konferencia a vád értelmezéséről**
Időpont: 2008. április 30.
Jelentkezők száma: 101 fő
19. **Kétnapos szeminárium bíráknak a környezetvédelemmel kapcsolatos bűncselekményekről**
Időpont: 2008. április 14–15.
Jelentkezők száma: 33 fő
20. **Kétnapos szeminárium bíráknak a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményekről**
Időpont: 2008. május 28–29.
Jelentkezők száma: 103 fő
21. **Kétnapos szeminárium büntető ügyszakos bíráknak a szerzői és szomszédos jogokkal kapcsolatos bírói gyakorlatról**
Időpont: 2008. június 23–24.
Jelentkezők száma: 56 fő

22. **Kétnapos szeminárium bírának az Emberi Jogok Európai Bírósága ítélkezési gyakorlatáról**
Időpont: 2008. április 28–29.
Jelentkezők száma: 39 fő
23. **Kétnapos tanácskozás nemzeti tréner-bírák számára**
Időpont: 2008. december 4–5.
Jelentkezők száma: 34 fő
24. **Négyszer egynapos konferencia a készülő új Ptk.-ról**
Időpont: 2008. június 19.
Jelentkezők száma: 100 fő
Időpont: 2008. szeptember 15.
Jelentkezők száma: 99 fő
Időpont: 2008. november 13.
Jelentkezők száma: 92 fő
Időpont: 2008. december 1.
Jelentkezők száma: 87 fő
25. **Egynapos konferencia büntetés-végrehajtási bírának**
Időpont: 2008. április 1.
Jelentkezők száma: 17 fő
26. **Kétnapos konferencia bírának az emberkereskedelemtől és annak járulékos cselekményeiről**
Időpont: 2008. november 24–25.
Jelentkezők száma: 10 fő
27. **Négyszer háromnapos szeminárium gazdasági bűncselekményeket tárgyaló bírának (1. rész)**
Időpont: 2008. október 20–22.
Jelentkezők száma: 81 fő
28. **Kétnapos szeminárium bírának a Btk. módosítást érintő kérdésekről**
Időpont: 2008. szeptember 24–25.
Jelentkezők száma: 112 fő
29. **Kétnapos szeminárium büntető ügyszakban tárgyaló bírának a Magyarország teljes körű schengeni csatlakozásával kapcsolatos kérdéseiről**
Időpont: 2008. május 13–14.
Jelentkezők száma: 46 fő
30. **Kétnapos szeminárium csőd- és felszámolási ügyekben eljáró bírának**
Időpont: 2008. június 16–17.
Jelentkezők száma: 72 fő
31. **Egynapos konferencia az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. törvény alkalmazása során felmerült kérdésekről és gyakorlati tapasztalatokról az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium részvételével**
Időpont: 2008. június 18.
Jelentkezők száma: 41 fő

III. A bírósági titkárok képzése

A) Bírói felkészítő program

1. **I. modul: A bírói szervezethez kapcsolódó gyakorlati ismeretek, a bírói hivatástudat és etika**
Időpont: 2008. január 28 – február 1.
Jelentkezők száma: 62 fő
Időpont: 2008. július 7–11.
Jelentkezők száma: 65 fő

2. **II. modul: A polgári ügyszakhoz kapcsolódó gyakorlati ismeretek**
 Időpont: 2008. március 17–21.
 Jelentkezők száma: 61 fő
 Időpont: 2008. július 14–18.
 Jelentkezők száma: 51 fő
3. **III. modul: A büntető ügyszakhoz kapcsolódó gyakorlati ismeretek**
 Időpont: 2008. június 9–13.
 Jelentkezők száma: 78 fő
 Időpont: 2008. szeptember 8–12.
 Jelentkezők száma: 45 fő
4. **IV. modul: A választás szerinti ügyszakban tárgyalásvezetési gyakorlat (perszimuláció)**
 Időpont: 2008. október 13–17.
 Jelentkezők száma: 67 fő
 Időpont: 2008. december 15–19.
 Jelentkezők száma: 36 fő

B) Tematikus képzés

1. **Kétnapos képzés a büntetőeljárás által a bírósági titkárok önálló hatáskörébe utalt feladatairól**
 Időpont: 2008. február 25–26.
 Jelentkezők száma: 56 fő
2. **Kétnapos képzés a bírósági titkárok önálló hatáskörébe utalt feladatairól polgári ügyszakban (csőd-, cég- és felszámolási eljárás)**
 Időpont: 2008. május 15–16.
 Jelentkezők száma: 47 fő
3. **Kétnapos képzés a bírósági titkárok önálló hatáskörébe utalt feladatairól polgári ügyszakban (fizetési meghagyásos eljárás, bírósági végrehajtás)**
 Időpont: 2008. szeptember 22–23.
 Jelentkezők száma: 57 fő

IV. Idegen nyelvű európai jogi képzés

1. **Háromnapos idegen nyelvű európai jogi képzéssorozat angol és német nyelven**
 Német nyelvű szemináriumok:
 1. **Polgári jog és európai integráció**
 Időpontok: 2008. január 23–25.
 Jelentkezők száma: 10 fő
 2. **Az európai polgári eljárásjog**
 Időpontok: 2008. március 26–28.
 Jelentkezők száma: 13 fő
 3. **Eljárásjog az Európai Bíróság előtt, előzetes döntéshozatali eljárás, az erre vonatkozó szabályozások a nemzeti jogban**
 Időpontok: 2008. április 23–25.
 Jelentkezők száma: 11 fő
 4. **A deliktuális felelősség az európai jogban és a vállalkozási szerződés**
 Időpontok: 2008. május 28–30.
 Jelentkezők száma: 6 fő
 5. **A Brüsszel I. és Brüsszel II. rendelet**
 Időpontok: 2008. június 25–27.
 Jelentkezők száma: 13 fő
 6. **Munkajog és társasági jog**
 Időpontok: 2008. szeptember 24–26.
 Jelentkezők száma: 7 fő

7. Szerzői jog és versenyjog

Időpontok: 2008. október 29–31.

Jelentkezők száma: 4 fő

8. Közbeszerzési jog

Időpontok: 2008. november 26–28.

Jelentkezők száma: 5 fő

9. Utasjog, adásvételi szerződések és általános szerződési feltételek

Időpontok: 2008. december 10–12.

Jelentkezők száma: 8 fő

Angol nyelvű szemináriumok:

1. National remedies for breach of EC law

Időpont: 2008. február 13–15.

Jelentkezők száma: 22 fő

2. Brussels I Regulation: practice and procedure

Időpont: 2008. március 5–7.

Jelentkezők száma: 24 fő

3. Brussels II Regulation: practice and procedure; other EC rules on jurisdiction. Rome Convention (Regulation); other EC rules on conflicts

Időpont: 2008. április 2–4.

Jelentkezők száma: 20 fő

4. EU Competition Law Enforcement

Időpont: 2008. május 14–16.

Jelentkezők száma: 16 fő

5. EU consumer protection law

Időpont: 2008. június 11–13.

Jelentkezők száma: 19 fő

6. EU anti-discrimination and labour law

Időpont: 2008. július 2–4.

Jelentkezők száma: 18 fő

7. EU environmental protection law

Időpont: 2008. szeptember 17–19.

Jelentkezők száma: 17 fő

8. Insolvency Regulation: practice and procedure; Regulations on Service of documents, Taking of evidence and Legal aid

Időpont: 2008. október 15–17.

Jelentkezők száma: 22 fő

9. The preliminary ruling procedure in civil, commercial and administrative matters

Időpont: 2008. november 12–14.

Jelentkezők száma: 17 fő

10. EU public procurement law

Időpont: 2008. december 10–12.

Jelentkezők száma: 15 fő

V. Az igazságügyi alkalmazottak továbbképzése

1. Kétszer háromnapos tanfolyam belső ellenőrök részére

Időpont: 2008. május 21–23.

Jelentkezők száma: 31 fő

Időpont: 2008. szeptember 10–12.

Jelentkezők száma: 31 fő

2. Egynapos konferencia a bíróságok gazdasági hivatalainak munkatársai részére a bíróságok gazdálkodásáról, az aktuális jogszabályi változásokról

Időpont: 2008. június 25.

Jelentkezők száma: 40 fő

3. **Kétnapos kötelező továbbképzés mérlegképes könyvelők számára a 93/2002. (V. 5.) Kormányrendelet alapján**
Időpont: 2008. június 26–27.
Jelentkezők száma: 48 fő
4. **Egynapos konferencia cégszerkesztők számára**
Időpont: 2008. október 2.
Jelentkezők száma: 92 fő
5. **Egynapos számviteli konferencia**
Időpont: 2008. október 30.
Jelentkezők száma: 67 fő
6. **Kétszer egynapos képzés statisztikusok számára**
Időpont: 2008. február 21.
Jelentkezők száma: 35 fő
Időpont: 2008. november 4.
Jelentkezők száma: 38 fő
7. **Kétnapos képzés informatikai rendszergazdák részére az integrált könyvtári rendszer bevezetéséről az e-Corvina oktatási tervének megfelelően**
Időpont: 2008. január 14–15.
Jelentkezők száma: 30 fő
8. **E-Corvina Bírósági Integrált Könyvtári Rendszer felhasználói oktatása (két csoportban, egy-, háromnapos képzések keretében)**
Időpont: 2008. január 21–23.
Jelentkezők száma: 20 fő
Időpont: 2008. január 23–25.
Jelentkezők száma: 17 fő
Időpont: 2008. február 11–13.
Jelentkezők száma: 19 fő
Időpont: 2008. február 13–15.
Jelentkezők száma: 15 fő
Időpont: 2008. március 17.
Jelentkezők száma: 20 fő
Időpont: 2008. március 18.
Jelentkezők száma: 21 fő
Időpont: 2008. március 19.
Jelentkezők száma: 20 fő
9. **Kétnapos tapasztalatcsere az e-Corvina Bírósági Integrált Könyvtári Rendszer első három napjáról**
Időpont: 2008. július 2–3.
Jelentkezők száma: 33 fő
10. **Kétnapos képzéssorozat felhasználóknak a könyvtári hálózat információ-technológiai eszközök használatáról**
Időpont: 2008. szeptember 22–23.
Jelentkezők száma: 17 fő
Időpont: 2008. október 13–14.
Jelentkezők száma: 16 fő
Időpont: 2008. november 24–25.
Jelentkezők száma: 15 fő
11. **Egyhetes Novell oktatás informatikusok részére**
Időpont: 2008. szeptember 8–12.
Jelentkezők száma: 21 fő

12. **Egyhetes Novell Group Wise oktatás informatikusok részére**
Időpont: 2008. november 10–14.
Jelentkezők száma: 27 fő
13. **Egynapos konferencia bírósági informatikai vezetők részére**
Időpont: 2008. szeptember 23.
Jelentkezők száma: 40 fő
Időpont: 2008. november 27.
Jelentkezők száma: 39 fő
14. **Egynapos képzés az árverési hirdetések elektronikus közzétételéről**
Időpont: 2008. december 4.
Jelentkezők száma: 55 fő

VI. E-learning képzések

1. **Tárgyalótermi krízishelyzetek kezelése, stresszkezelés**
Időpontja: 2008. május 19.
Jelentkezők száma: 17 fő
2. **Határozatszerkesztés a büntetőeljárásban**
Időpontja: 2008. május 26.
Jelentkezők száma: 25 fő
3. **Ügyfélkezelés**
Időpontja: 2008. szeptember 15.
Jelentkezők száma: 25 fő
4. **Gazdasági ismeretek**
Időpontja: 2008. szeptember 16.
Jelentkezők száma: 12 fő
5. **Általános európai jog és előzetes döntéshozatali eljárás**
Időpontja: 2008. szeptember 30.
Jelentkezők száma: 13 fő
6. **Határozatszerkesztés a polgári peres és nemperes eljárásban**
Időpontja: 2008. szeptember 29.
Jelentkezők száma: 18 fő

VII. Fórumok

Kétnapos fórum a társadalomismeretről, az ítélkezés társadalmi összefüggéseiről

Időpont: 2008. május 7–8.
Jelentkezők száma: 45 fő

VIII. Igazságügyi szervekkel, kamarákkal, civil- és érdekvédelmi szervezetekkel közös képzések

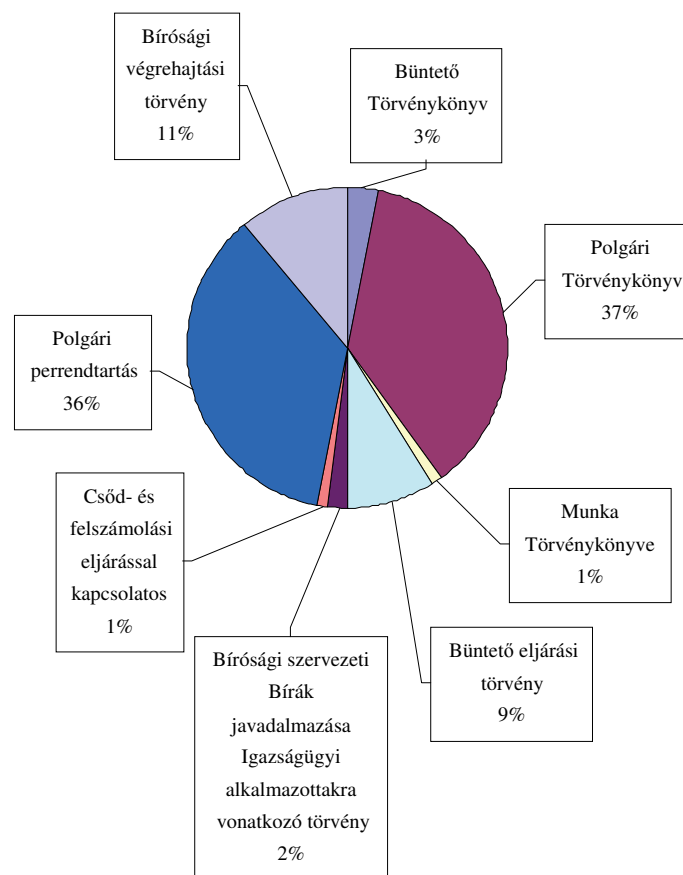
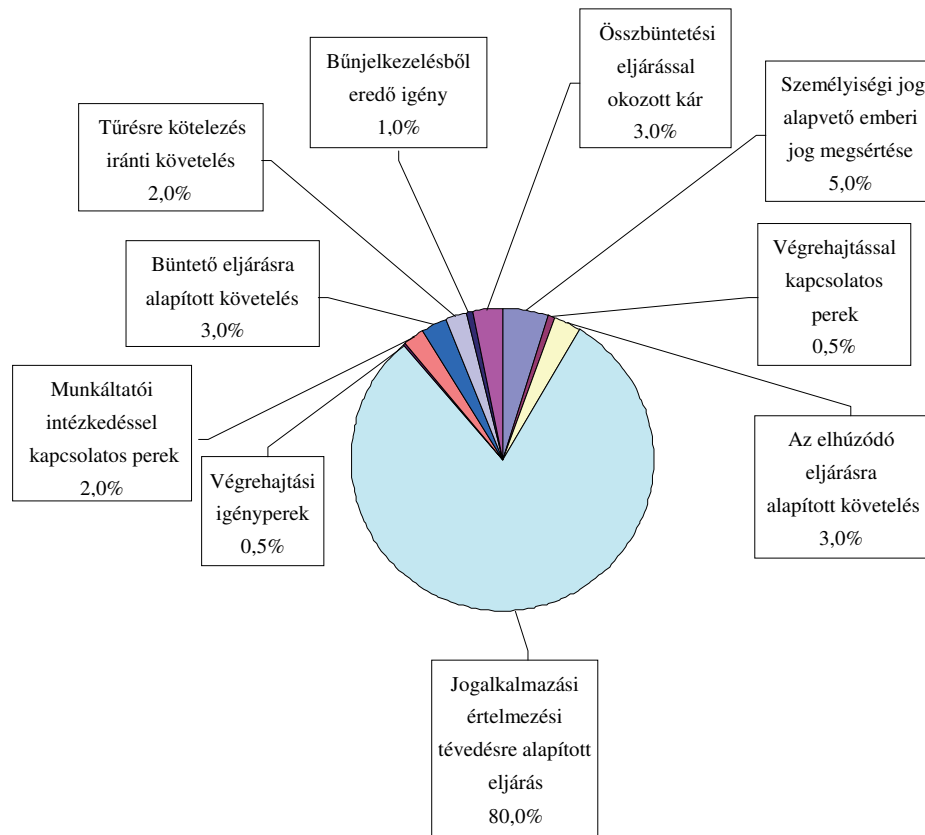
1. **Az okiratok szerepe a polgári peres eljárásban** – egynapos konferencia a Magyar Országos Közjegyzői Kamara közreműködésével
Időpont: 2008. június 30.
Jelentkezők száma: 17 fő
2. **Hídépítés: emberi jogok a bírói jogalkalmazásban és kommunikációban** (egynapos általános és kétnapos ügyszak-specifikus képzés civilszervezetek bevonásával)
Időpont: 2008. február 11–13.
Jelentkezők száma: 56 fő

3. **Információs társadalom – informatikai és jogi kihívások az igazságszolgáltatásban – a szerzői jog válaszai** (a BSA-Audiovizuális Művek Szerzői Jogait Védő Közcélú Alapítvány közreműködésével)
Időpont: 2008. február 25.
Jelentkezők száma: 3 fő
Időpont: 2008. április 22.
Jelentkezők száma: 19 fő
Időpont: 2008. október 1.
Jelentkezők száma: 18 fő
Időpont: 2008. november 17.
Jelentkezők száma: 15 fő
4. **A poszttraumatikus stressz zavar (PTSD), mint a bántalmazás és a nemi erőszak következménye – felismerés, tanácsadás és hatékony továbbítás** (egynapos képzés a Nők a Nőkért Egyesület az Erőszak Ellen közreműködésével)
Időpont: 2008. február 14.
Jelentkezők száma: 24 fő
5. **Kétnapos képzés és tréning a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogvédő Iroda (NEKI) közreműködésével az esélyegyenlőség témakörében**
Időpont: 2008. június 10–11.
Jelentkezők száma: 17 fő

**Beruházások, rekonstrukciók költségének összesített adatai
2008.**

ezer Ft

	Megnevezés	2008. évre tervezett költség	2008. évi előirányzatból szükséglet	2008. évi egyensúlyi tartalék felhasználása
1.	PKKB épület rekonstrukciója, VI. ütem		300 000	
3.	Fonyódi Városi Bíróság új épület kivitelezése		60 000	
4.	Kiskunhalasi Városi Bíróság		340 000	32 000
5.	Budapest IV. és XV. Kerületi Bíróság		300 000	
7.	Bicskei Városi Bíróság		50000	
8.	Sziksói Városi Bíróság		100000	68 400
9.	Nyírbátori Városi Bíróság		50000	
10.	Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság		–	
11.	Fővárosi Bíróság Cégbírósága kazán létesítése		50000	
12.	Legfelsőbb Bíróság kazán rekonstrukciója		50000	
13.	Tanulmányok, pályázatok tartaléka		50000	
	Ö s s z e s e n		1 350 000	100 400
	M i n d ö s s z e s e n		1 450 400	

Bíróságok a médiában 2008. évi statisztikai összesítője

Rövidítések: B: büntető- és szabálysértési ügyre vonatkozó interjú, nyilatkozat, stb.
 C: civilisztika; polgári, munka-, közigazgatási ügyre vonatkozó interjú, nyilatkozat, stb.
 Á: általános; a bíróságokat érintő, konkrét ügyszintű nem tartozó interjú, nyilatkozat, stb.
 Pozitív: pozitív hírek; a bíróságokról, bírásokról elismerő vélemények – ideértve a saját nyilatkozatokat is
 (ez utóbbiakat a táblázatban zárójelben tüntettük fel)
 Negatív: negatív hírek; a bíróságokról, bírásokról kedvezőtlen vélemények

Bíróság	Interjú			Nyilatkozat és közlemény			Sajtótájékoztatóról szóló cikkek	Egyéb			Pozitív	Negatív
	B	C	Á	B	C	Á	Á	B	C	Á		
Legfelsőbb Bíróság	22	2	110	23	20	86	161	354	433	1798	8 (6)	35
Fővárosi Ítéltábla	17	1		11	4	1		617	285	27		7
Debreceni Ítéltábla	4			20	1	2	7	98	10	3		
Győri Ítéltábla			43		1	2	1	60	17	258		
Pécsi Ítéltábla				1		1	5	116	19	5		
Szegedi Ítéltábla	10			18		1	9	292	21	13		2
Fővárosi Bíróság	238	35	16	164	85	30	5	4 837	2 329	125	1	58
Baranya MB	16	4	1	20	4		8	529	72	4		3
Bács-Kiskun MB	29		2	11	1			950	19	12	4	3
Békés MB	5			21		1		171	8	8	2	
Borsod-Abaúj-Zemplén MB	52		2	99	1	2	7	816	27	23	1	
Csongrád MB	18		1	73	2	6	3	864	65	26	2	1
Fejér MB	26		2	76	2	5	1	622	53	16	3	
Győr-Moson-Sopron MB				9	2		1	171	29	9		
Hajdú-Bihar MB	4		1	6	1	1		209	28	4		
Heves MB	3	1		4	2	1	2	104	141	4		
Jász-Nagykun-Szolnok MB	2			6	1		1	84	70	12	2	
Komárom-Esztergom MB	2	5	1	10				161	36	16		3
Nógrád MB				9				124	22	3		
Pest MB	19		3	42	1	7	96	405	53	19		3
Somogy MB	16		3	34				477	40	7		
Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	8			95	22	2	1	362	25	9		2
Tolna MB	7			6				220	17	3	1	
Vas MB	12	3	1	10	1	9	1	148	52	36	2	
Veszprém MB				2	1	3	2	169	27	17	2	
Zala MB	1	2		22	2	1	2	284	59	10	2	1
OIT elnöke és elnökhelyettese	6	1	77	10	4	66	7	50	89	1 170	3 (4)	24
OIT Hivatala	2		1		1		155	5	3	35	(4)	4
A bíróságokról általában	29	1	49	5	1	51		431	208	1 481	14	152 (1)
ÖSSZESEN	548	55	313	807	160	278	475	13 730	4 257	5 153	47(14)	298 (1)

Intézmények/Minősítési kritériumok*	Vas Megyei Bíróság	Somogy Megyei Bíróság	OIT Hivatala - ítélőtáblák bizt. techn.	OIT Hivatala - MBA	Zala Megyei Bíróság	Pest Megyei Bíróság	Átlagos értékek soronként
A munka teljesítése							
Célkitűzés világos ismertetése	5	5	5	4	5	5	4,8
Ellenőrzés megállapodás szerint zajlott	5	5	5	4	5	5	4,8
Ellenőrzés eredményeit időben elküldték	5	5	5	3	5	5	4,6
Megfelelő tájékoztatás ellenőrzötteknek	5	5	5	3	5	5	4,6
Megfelelő magyarázatot kaptak a munkáról	5	5	5	4	5	5	4,8
Ellenőrzés innovatív és kreatív megoldásai	N	4	4	3	5	N	4,0
Új ötletek, megoldások	N	N	4	3	5	N	4,0
Új lehetőségek feltárása	4	N	4	3	5	N	4,0
Építő jellegű és végrehajtható javaslatok	5	4	4	4	5	5	4,4
A szervezet megismerése							
Tevékenység jellemzői és kihívások megértése	4	5	4	4	5	5	4,4
Kulcsfontosságú kérdések megértése	5	5	4	4	5	5	4,6
Kulcsfontosságú kockázatok azonosítása	N	5	4	4	5	5	4,6
Stratégia és kulcsfontosságú prioritások megértése	N	N	4	4	5	5	4,5
Ellenőrzést végzők							
Problémákra és igényekre való fogékonyság	5	5	5	3	5	5	4,6
Ellenőrzöttek javaslatainak elfogadása és felhasználása	N	5	5	4	5	5	4,8
Ellenőrzési pontokkal és folyamatokkal kapcsol. kérdések felismerése és jelzése	5	5	5	4	5	5	4,8
Elérhetőség szükség esetén	5	5	5	4	5	5	4,8
Megfelelő kommunikáció az ellenőrzöttekkel	5	5	5	3	5	5	4,6
Vezetőkben bizalom keltése	4	5	4	4	5	5	4,4
Vezetői elismerés kivívása	4	5	5	3	5	5	4,4
Jól képzettek, felkészültek	5	5	5	4	5	5	4,8
Hatékony együttműködés	5	5	5	3	5	5	4,6
Információk és anyagok bekérésének indokoltsága	5	5	5	4	5	5	4,8
Minimális napi tevékenység megszakítás az ellenőrzés miatt	5	5	5	5	5	5	5,0
Figyelmesen hallgattak és megfelelően válaszoltak	5	5	5	4	5	5	4,8
Ellenőrzöttek igényeinek figyelembe vétele	5	5	5	4	5	5	4,8
Belső ellenőrzés nyomonkövetése, megoldása, lezárása	5	5	4	4	5	5	4,7
Szakértő, építő és pozitív hozzáállás	5	5	4	4	5	5	4,7
Összes hozzáadott érték, amit az ellenőrzés nyújtott	N	4	4	4	5	5	4,4
MINDÖSSZESEN PONTSZÁM	111	127	133	108	145	130	128,6

jó

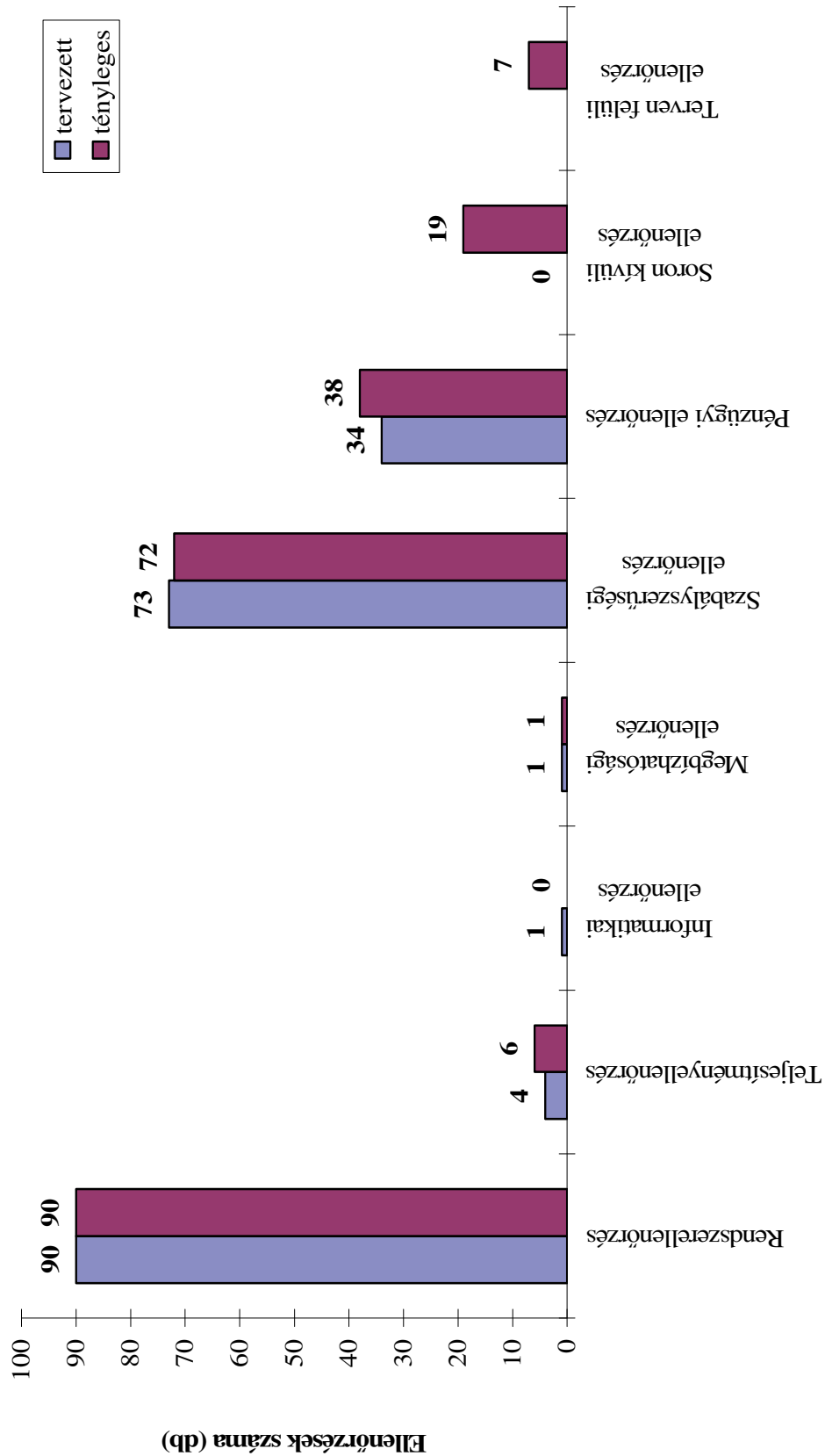
*Magyarázat a minősítési kritériumok értékeihez:

1 = fejlesztést igényel
2 = Átlag alatti
3 = Átlagos
4 = Jó
5 = Kitűnő
N = Nem értelmezhető

Értékelés ponthatárai

Fejlesztést igényel: 0–43
Átlag alatti minősítés: 44–72
Átlagos minősítés: 73–101
Jó minősítés: 102–130
Kitűnő minősítés: 131–145

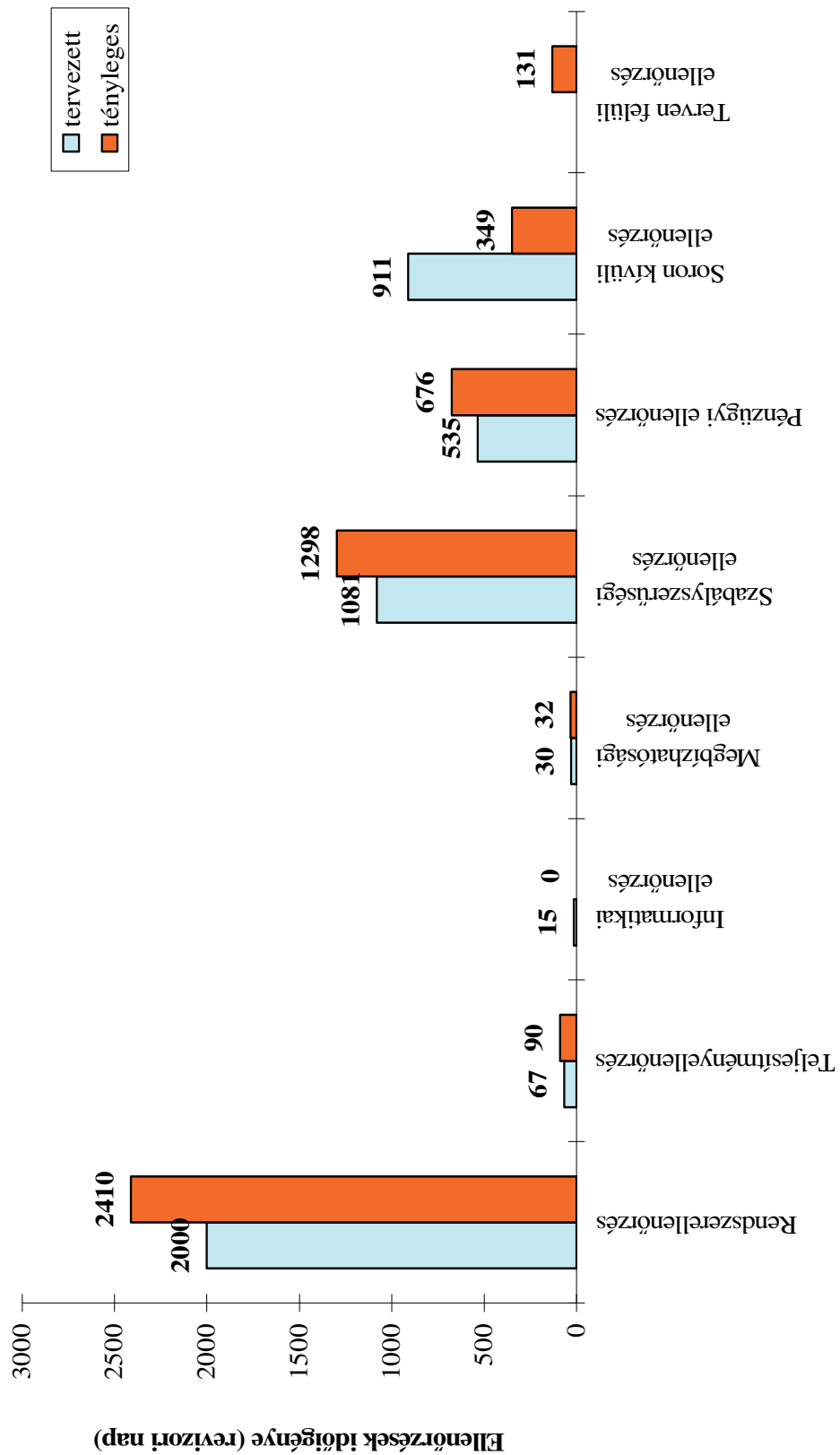
Tervezett és ténylegesen végrehajtott ellenőrzések száma a Bíróságok fejezetben, 2008. évben

Ellenőrzések típusa

(Sorokon kívüli ellenőrzésre a tervekben csak %-os kapacitást lehetett feltüntetni, így értékadat a terv oszlopban nem szerepel!)

Tervezett és ténylegesen végrehajtott ellenőrzésekre fordított idő a Bíróságok fejezetben,
2008. évben

Ellenőrzések típusa

**A belső ellenőrzési jelentések alapján készített intézkedési tervekben foglalt,
az adott évben lejárt határidejű intézkedések megvalósításának helyzete 2008. december 31-én**

Bíróságok fejezet	2008. január 1. és december 31. között lejárt határidejű intézkedések száma			
	Még nem végrehajtott	Végrehajtott	Összesen	Megvalósítási arány (%)
Fejezet összesen (I.+II.)	15	206	221	93,2
I. Fejezet felügyeletét ellátó szerv	2	20	22	90,9
II. Felügyelt költségvetési szervek összesen	13	186	199	93,5
1. Legfelsőbb Bíróság	0	3	3	100,0
2. Fővárosi Ítéltábla	0	11	11	100,0
3. Pécsi Ítéltábla	0	0	0	0,0
4. Szegedi Ítéltábla	0	1	1	100,0
5. Győri Ítéltábla	0	0	0	0,0
6. Debreceni Ítéltábla	0	9	9	100,0
7. Fővárosi Bíróság	0	16	16	100,0
8. Baranya MB	0	1	1	100,0
9. Bács-Kiskun MB	0	0	0	0,0
10. Békés MB	0	4	4	100,0
11. Borsod-Abaúj-Zemplén MB	0	0	0	0,0
12. Csongrád MB	0	35	35	100,0
13. Fejér MB	0	5	5	100,0
14. Győr-Moson-Sopron MB	0	6	6	100,0
15. Hajdú-Bihar MB	9	21	30	70,0
16. Heves MB	0	11	11	100,0
17. Jász-Nagykun-Szolnok MB	0	0	0	0,0
18. Komárom-Esztergom MB	1	2	3	66,7
19. Nógrád MB	0	4	4	100,0
20. Pest MB	0	1	1	100,0
21. Somogy MB	0	17	17	100,0
22. Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	0	4	4	100,0
23. Tolna MB	2	12	14	85,7
24. Vas MB	0	0	0	0,0
25. Veszprém MB	0	12	12	100,0
26. Zala MB	0	0	0	0,0
27. OIT Hivatala	1	11	12	91,7

**A Bíróságok fejezet költségvetési számai
2002–2009.**

millió Ft-ban

Megnevezés	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Támogatás	33 267,7	47 988,3	64 596,3	64 340,9	64 141,0	64 995,6	66 999,8	66 846,9
Saját bevétel	4 368,8	4 814,6	4 544,7	5 240,3	5 652,1	5 284,7	5 268,8	5 526,6
Kiadás összesen	37 636,5	52 802,9	69 141,0	69 581,2	69 793,1	70 280,3	72 268,6	72 373,5

Támogatás növekedése az előző évhez képest	5,5%	44,2%	34,6%	-0,4 %	-0,3 %	1,3 %	3,1%	-0,2%
---	-------------	--------------	--------------	---------------	---------------	--------------	-------------	--------------

Államháztartási-egyensúlyi tartalék	1 930,2	2 179,3	1 858,0	53,9
Támogatás százalékában	3,0%	3,4%	2,8%	0,1%

40. számú melléklet

A Bíróságok fejezet támogatásának alakulása

millió Ft-ban

	2002. év		2003. év		2004. év		2005. év		2006. év		2007. év	2008. év	2009. év
	OIT igénye	Kormány száma	OIT igénye	Kormány száma	OIT igénye	Kormány száma	OIT igénye	Kormány száma	OIT igénye	Kormány száma	OIT és PM egyeztetett keretszám	OIT és PM egyeztetett keretszám	OIT és PM egyeztetett keretszám
Támogatás	53 051,5	33 267,7	60 089,6	47 988,3	70 624,7	64 596,3	75 151,9	64 340,9	83 370,6	64 141,0	64 995,6	66 999,8	66 846,9
Eltérés	-19 783,8		-12 101,3		-6 028,4		-10 811,0		-19 229,6		---		---

41. számú melléklet

A Bíróságok fejezet támogatási aránya a központi költségvetésből

millió Ft-ban

Megnevezés	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
Bíróságok fejezeti támogatása	21 967,8	28 832,4	29 729,8	31 526,7	33 267,7	47 988,3	64 596,3	64 340,9	64 141,0	64 995,6	66 999,8	66 846,9
Összes fejezet támogatása	847 995,5	1 086 241,2	1 264 163,3	1 575 111,9	1 699 520,6	2 090 323,1	2 453 015,1	2 266 701,5	2 250 194,5	2 692 251,9	2 671 671,0	2 343 351,9
Aránya %-ban	2,59%	2,65%	2,35%	2,00%	1,96%	2,30%	2,63%	2,84%	2,85%	2,41%	2,51%	2,85%

Nyilvántartás a 2008. évi felügyeleti költségvetési ellenőrzésekről

Sor-szám	Az ellenőrzött szerv megnevezése, az ellenőrzés tárgya, típusa, ügyirat száma	Ellenőrzés által tett javaslatok	Ellenőrzött által tett intézkedés és annak határideje	Az ellenőrzéseket vezette: – Petercsák Endréné főosztályvezető Az ellenőrzésben résztvevők: – vizsgálatvezető – közreműködő(k)	Revizori napok száma	Ellenőrzés időtartama	Ellenőrzött időszak	1) Értesítés postázása 2) Program átadása 3) Jelentés postázása 4) 8 napos észrevétel érkezett 5) 30 napos jelentés érkezett 6) Intézkedési terv 7) Ellenőrzés lezárása OIT határozattal
1.	Vas Megyei Bíróság rendszerellenőrzése 65.004/2008. OIT Hiv.	<p>1) Kifogásolt szabályzatok aktualizálása, kiegészítése (SZMSZ, valamint 12 szabályzat),</p> <p>2) vendégszoba önköltségszámításának aktualizálása évente,</p> <p>3) menetlevelek hiánytalan kitöltése,</p> <p>4) szigorú számadású nyomtatványok hiánytalan, tömbönkénti vezetése,</p> <p>5) személyre kiadott eszközök személyi nyilvántartásban való vezetése,</p> <p>6) igazságügyi követelések értékelési szabályait, az értékvesztés elszámolására és törlésére vonatkozó előírásokat belső szabályzatban kell rögzíteni,</p> <p>7) FEUVE szabályozása,</p> <p>8) a függetlenített belső ellenőrzés dokumentációival kapcsolatosan: – tanácsadásra elkülönített időt is tartalmazó munkaidő-mérleg csatolása az éves munkatervhez, – a jelentésben szereplő záradék a megyei bíróság elnöke, illetve az érintett szervezeti egység(ek) vezető(i) felé történő kiállítás.</p>	<p>Javaslatok szerint:</p> <p>1) Felelős: Imre Piroska BGH vezető Határidő: 2008. október 31.</p> <p>2) Felelős: Imre Piroska BGH vezető Határidő: 2007. évre vonatkozóan (utókalkuláció) 2008. június 15.</p> <p>3) Felelős: Imre Piroska BGH vezető Határidő: folyamatos</p> <p>4) Felelős: Imre Piroska BGH vezető Határidő: Új nyilvántartások felvezetése, régi nyilvántartások érvénytelenítése június 30-áig, a továbbiakban folyamatos,</p> <p>5) Felelős: Imre Piroska BGH vezető Határidő: 2008. június 20.</p> <p>6) Felelős: Imre Piroska BGH vezető Határidő: 2008. június 30.</p> <p>7) Felelős: Imre Piroska BGH vezető Határidő: 2008. október 31.</p> <p>8) Felelős: Egyed Józsefné függetlenített belső ellenőr Határidő: folyamatos</p>	Koreny Ildikó vizsgálatvezető, Horváth Katalin ellenőr, tisztviselő	145 nap	2008. 02. 04.– 2008. 04. 15.	2002. 01. 01.– 2007. 12. 31.	<p>1) 2008. 01. 30.</p> <p>2) 2008. 02. 04.</p> <p>3) 2008. 05. 14.</p> <p>4) 2008. 05. 28.</p> <p>5) 2008. 05. 22.</p> <p>6) 2008. 06. 04.</p> <p>7) Záróhat.: 2008/103. (VII. 1.)</p>

Sor-szám	Az ellenőrzött szerv megnevezése, az ellenőrzés tárgya, típusa, ügyirat száma	Ellenőrzés által tett javaslatok	Ellenőrzött által tett intézkedés és annak határideje	Az ellenőrzéseket vezette: – Petercsák Endréné főosztályvezető Az ellenőrzésben résztvevők: – vizsgálatvezető – közreműködő(k)	Revizori napok száma	Ellenőrzés időtartama	Ellenőrzött időszak	1) Értesítés postázása 2) Program átadása 3) Jelentés postázása 4) 8 napos észrevétel érkezett 5) 30 napos jelentés érkezett 6) Intézkedési terv 7) Ellenőrzés lezárása OIT határozattal
2.	OIT Hivatala (Győri és a Debreceni Ítéltábla biztonságttechnikai rendszer beruházása) 65006/2008/2. OIT Hiv.	1) Az OIT Hivatala SZMSZ-ének 27. § c) és i) pontjaiban, illetve a Hivatal kapcsolódó szabályzataiban (főként a Hivatal Közbeszerzési szabályzatában) pontosítani szükséges a Műszaki Főosztály feladatait, konkrétan utalva arra, hogy a bíróságok beruházásainak megvalósítása során milyen kötelezettségek terhelik, és milyen jogok illetik meg (feladatkörhöz kötött szinten). 2) A Debreceni Ítéltábla biztonságttechnikai többletköltségeire szükséges pénzügyi fedezet összegének kimunkálása és biztosítása a fejezetben belül, illetve az átcsoportosítás lehetőségének megteremtése.	1) Vizsgálja felül az OIT Hivatala, és készítsen olyan javaslatot, mely egy komplex, reálisan végrehajtható biztonságtechnikai koncepciót tartalmaz. Felelős: a Hivatal vezetője Határidő: 2009. március 31. 2) Biztosítsa e határozatot követően induló biztonságtechnikai célú beruházásoknál is a versenyhelyzetet megvalósító eljárásokat, a tervezési, kivitelezői, működtetési feladatok tekintetében is. Felelős: a Hivatal vezetője Határidő: soron kívül 3) Valamennyi szabályzatát pontosítsa, amely a Hivatal és a beruházásban érintett intézmények közötti feladatok megosztását tartalmazza, úgy, hogy biztosítva legyen az egyértelműség a feladatszintekhez köthető felelősségben, az érvényesíthető jogokban és hatáskörökben. Felelős: a Hivatal vezetője	Szappanosné Cser Julianna vizsgálatvezető 2008. 03. 04-ig, Staedel Ibolya vizsgálatvezető 2008. 03. 04-től, Tótpál Attila külső szakértő	129 nap	2008. 02. 04.– 2008. 04. 15.	2005. 01. 01.– 2007. 12. 31.	1) 2008. 04. 03. 2) 2008. 05. 08. 3) 2008. 10. 13. 4) --- 5) 2008. 10. 29. 6) levél: 2008. 11. 11. 7) Záróhat.: 2008/149. (XII. 9.)
3.	Somogy Megyei Bíróság rendszerellenőrzése 65005/2008. OIT Hiv.	1) Az SZMSZ aktualizálása, kiegészítése. 2) A fénymásolások számlázási gyakorlatának a jogszabályokkal egyező kialakítása, az összeférhetlenségek megszüntetése. 3) A pénzkezelési szabályok szerint kialakítani az értékikként funkcionáló utalványok kezelését. 4) A kimenő számláknál a jogszabályokkal egyező alakú és tartalmú számlázási gyakorlat megvalósítása. 5) A továbbiakban a zárlati időszakokra vonatkozóan a létszámláló-mányok papír alapú megőrzésének folyamatos biztosítása.	1) Az SZMSZ kiegészítésre kerül a kisegítő tevékenységek körével és a feladatok felelőseivel az OIT Hivatalához történő benyújtásra, jóváhagyásra. Felelős: dr. Ujkéry Csaba, a megyei bíróság elnöke Határidő: 2009. január 31. 2) Cégbíróságon a cégiratok fénymásolásával kapcsolatos hiányosságot 2008 júliusában megszüntették. Az új nyilván tartás és a másolandó iratok engedélyezésével zártkörűvé vált a rendszer. Felelős: Thúry-Nagy Istvánné BGH vezető-helyettes Határidő: 2008. augusztus 11.	Horváth Katalin vizsgálatvezető, Szakács Györgyné megbízott ellenőr	137 nap	2008. 05. 05.– 2008. 07. 11.	2002. 01. 01.– 2007. 12. 31.	1) 2008. 01. 30. 2) 2008. 05. 08. 3) 2008. 10. 13. 4) --- 5) 2008. 11. 03. 6) 2008. 12. 03. 7) Záróhat.: 2008/154. (XII. 9.)

Sor-szám	Az ellenőrzött szerv megnevezése, az ellenőrzés tárgya, típusa, ügyirat száma	Ellenőrzés által tett javaslatok	Ellenőrzött által tett intézkedés és annak határideje	Az ellenőrzéseket vezette: – Petercsák Endréné főosztályvezető Az ellenőrzésben résztvevők: – vizsgálatvezető – közreműködő(k)	Revizori napok száma	Ellenőrzés időtartama	Ellenőrzött időszak	1) Értesítés postázása 2) Program átadása 3) Jelentés postázása 4) 8 napos észrevétel érkezett 5) 30 napos jelentés érkezett 6) Intézkedési terv 7) Ellenőrzés lezárása OIT határozattal
3.	Somogy Megyei Bíróság rendszerellenőrzése 65005/2008. OIT Hiv. <i>(előző oldal folytatása)</i>	6) Az alap és kiegészítő-kiegészítő tevékenységek átlátható, egyértelmű elkülönítése az intézmény számvitelében is azzal, hogy a tevékenységekre vonatkozó önköltségszámítások az adótervezéseket is figyelembe vevő határidőben történő elkészítése, a költségalapú árképzés maradéktalan megvalósítása, vagy az adókonzekvenciák viselése. 7) Az igazságügyi követelések értékelési szabályainak, az értékvesztés elszámolására vonatkozó előírásoknak az intézményi szabályzatban történő rögzítése. 8) A jelentésben részletezett hiányosságok szerint a FEUVE kiegészítése.	5) A létszám nyilvántartási program „időgéppel” való ellátása programozási feladat, melyet fejezeti szinten kell megoldani. (Az intézmény saját nyilvántartásában a visszakeresés biztosított.) Határidő: 2008. december 31. 6) A kiegészítő tevékenységek után a jövőben készíteni fogunk utókalkulációt, így a tényleges ár-költség összehasonlítások lehetővé válnak. Felelős: Neményi Istvánné BGH vezető Határidő: 2009. január 7) Az igazságügyi bevételeknél az értékvesztés elszámolása, valamint az értékvesztés visszairása a GIIR programmal történik, melyet a 2007. évi 8. számú OIT Hivatala szabályzata tartalmazza a Kötelezettségek és követelések 1.3.6. pontjában (bevezetése a saját szabályzatunkban megtörtént). Felelős: Neményi Istvánné BGH vezető Határidő: 2008. december 31. 8) FEUVE kiegészítése folyamatban van. Felelős: dr. Ujkéry Csaba, a megyei bíróság elnöke, Neményi Istvánné BGH vez. Határidő: 2008. december 31.					
4.	OIT Hivatala (a Magyar Bírőképző Akadémia beruházásának megvalósulása – a biztonság-technikai rendszer kiépítése) rendszerellenőrzése 65035/2008/2. OIT Hiv.	1) A beruházásban rejlő lehetőségek teljes körű és hatékony kihasználása érdekében az ellenőrzés indokoltnak ítéli, ezért javasolja, a működés jellemzőinek feltárását, majd a nyert információk alapján a döntés meghozatalát, az intézmény további működtetése, gazdálkodása vitele módjáról.	1) A beruházásban rejlő lehetőségek teljes körű és hatékony kihasználása érdekében az ellenőrzés indokoltnak ítéli, ezért javasolja a működés jellemzőinek feltárását, majd a nyert információk alapján a döntés meghozatalát, az intézmény további működtetése, gazdálkodása vitele módjáról. Felelős: OIT Hivatala vezetője Határidő: 2009. március 31.	Szappanosné Cser Julianna vizsgálatvezető, Tótpál Attila külső szakértő	88 nap	2008. 03. 01.– 2008. 05. 12.	2000. 01. 01.– 2007. 12. 31.	1) 2008. 03. 11. 2) 2008. 03. 20. 3) 2008. 08. 28. 4) --- 5) 2008. 08. 28. 6) 2008. 12. 01. 7) Záróhat.: 2008/150. (XII. 9.)

Sor-szám	Az ellenőrzött szerv megnevezése, az ellenőrzés tárgya, típusa, ügyirat száma	Ellenőrzés által tett javaslatok	Ellenőrzött által tett intézkedés és annak határideje	Az ellenőrzéseket vezette: – Petercsák Endréné főosztályvezető Az ellenőrzésben résztvevők: – vizsgálatvezető – közreműködő(k)	Revizori napok száma	Ellenőrzés időtartama	Ellenőrzött időszak	1) Értesítés postázása 2) Program átadása 3) Jelentés postázása 4) 8 napos észrevétel érkezett 5) 30 napos jelentés érkezett 6) Intézkedési terv 7) Ellenőrzés lezárása OIT határozattal
5.	Pest Megyei Bíróság szabályszerűségi ellenőrzése 65008/2008.OIT Hiv.	Megállapítás, javaslat nem volt.	Az intézkedési tervet teljesítették.	Koreny Ildikó vizsgálatvezető	33 nap	2008. 05. 05.– 2008. 06. 13.	2004. 01. 01.– 2007. 12. 31.	1) 2008. 01. 30. 2) 2008. 05. 06. 3) 2008. 06. 19. 4) --- 5) 2008.06.24. 6) --- 7) Záróhat.: 2008/117. (X. 7.)
6.	Békés Megyei Bíróság szabályszerűségi ellenőrzése 65009/2008/3. OIT Hiv.	Megállapítás, javaslat nem volt.	Az intézkedési tervet teljesítették.	Koreny Ildikó vizsgálatvezető	28 nap	2008. 06. 16.– 2008. 07. 11.	2005. 01. 01.– 2007. 12. 31.	1) 2008. 01. 30. 2) 2008. 06. 13. 3) 2008. 07. 21. 4) --- 5) 2008. 07. 28. 6) --- 7) Záróhat.: 2008/118. (X. 7.)
7.	OIT Hivatala <i>(átmeneti támogatással megvalósuló programok lezárása, Magyar Bíróképző Akadémia)</i> 65007/2008. OIT Hiv.	Áthúzódó.	Áthúzódó.	Horváth Katalin – vizsgálatvezető Koreny Ildikó- ellenőr	68 nap	2008. 09. 15.– 2008. 11. 05.	2007. 07. 01.– 2008. 09. 12.	1) 2008. 09. 15. 2) 2008. 09. 16.
8.	Pécsi Ítéltábla szabályszerűségi ellenőrzése 65010/2008. OIT Hiv.	Megállapítás, javaslat nem volt.	Az intézkedési tervet teljesítették.	Koreny Ildikó vizsgálatvezető, Horváth Katalin ellenőr, tisztviselő	66 nap	2008. 09. 29.– 2008. 10. 22.	2005. 01. 01.– 2007.12. 31.	1) 2008. 09. 04. 2) 2008. 09. 04. 3) 2008. 11. 05. 4) --- 5) 2008. 11. 18. 6) --- 7) Záróhat.: 2008/151. (XII. 9.)
9.	Fővárosi Ítéltábla szabályszerűségi ellenőrzése 65011/2008. OIT Hiv.	Megállapítás, javaslat nem volt.	Az intézkedési tervet teljesítették.	Koreny Ildikó vizsgálatvezető, Horváth Katalin ellenőr, tisztviselő	45 nap	2008. 11. 03.– 2008. 11. 28.	2005. 01. 01.– 2007. 12. 31.	1) 2008. 01. 30. 2) 2008. 11. 04. 3) 2008. 11. 21. 4) --- 5) 2008. 11. 28. 6) --- 7) Záróhat.: 2008/153. (XII. 9.)

Sor-szám	Az ellenőrzött szerv megnevezése, az ellenőrzés tárgya, típusa, ügyirat száma	Ellenőrzés által tett javaslatok	Ellenőrzött által tett intézkedés és annak határideje	Az ellenőrzéseket vezette: – Petercsák Endréné főosztályvezető Az ellenőrzésben résztvevők: – vizsgálatvezető – közreműködő(k)	Revizori napok száma	Ellenőrzés időtartama	Ellenőrzött időszak	1) Értesítés postázása 2) Program átadása 3) Jelentés postázása 4) 8 napos észrevétel érkezett 5) 30 napos jelentés érkezett 6) Intézkedési terv 7) Ellenőrzés lezárása OIT határozattal
10.	Pest Megyei Bíróság terven felüli pénzügyi ellenőrzése 65053/2008. OIT Hiv.	Intézkedési kötelezettséget előíró javaslat nem volt.		Koreny Ildikó vizsgálatvezető, Horváth Katalin ellenőr, tisztviselő	44 nap	2008. 11. 06.– 2008. 12. 09.	2008. 01. 01.– 2008. 11. 05.	1) 2008. 11. 06. 2) 2008. 11. 06. 3) 2009. 01. 29. 4) --- 5) 2009. 01. 30. 6) --- 7) Záróhat.: 2009/7. (II. 3.)
11.	Zala Megyei Bíróság terven felüli pénzügyi ellenőrzése 65052/2008. OIT Hiv.	Intézkedési kötelezettséget előíró javaslat nem volt.		Koreny Ildikó vizsgálatvezető, Horváth Katalin ellenőr, tisztviselő	44 nap	2008. 11. 06.– 2008. 12. 09.	2008. 01. 01.– 2008. 11. 05.	1) 2008. 11. 06. 2) 2008. 11. 06. 3) 2008. 12. 03. 4) --- 5) 2008. 12. 04. 6) --- 7) Záróhat.: 2008/152. (XII. 9.)

A Bíróságok fejezetben a 2008. évben tervezett és végrehajtott ellenőrzések száma és időszükséglete az ellenőrzések típusa szerint

Fejezet megnevezése		Rendszerellenőrzés		Teljesítményellenőrzés		Informatikai rendszerek ellenőrzése		Megbízhatósági ellenőrzés		Szabályszerűségi ellenőrzés		Pénzügyi ellenőrzés		Soron kívüli ell. és egyéb feladatok		Terven felüli ell.	Összesen	
		Tervezett (db/ellenőri nap)	Végrehajtott (db/ellenőri nap)	Tervezett (db/ellenőri nap)	Végrehajtott (db/ellenőri nap)	Tervezett (db/ellenőri nap)	Végrehajtott (db/ellenőri nap)	Tervezett (db/ellenőri nap)	Végrehajtott (db/ellenőri nap)	Tervezett (db/ellenőri nap)	Végrehajtott (db/ellenőri nap)	Tervezett (db/ellenőri nap)	Végrehajtott (db/ellenőri nap)	Tervezett (db/ellenőri nap)	Végrehajtott (db/ellenőri nap)	Tervezett (db/ellenőri nap)	Végrehajtott (db/ellenőri nap)	
(a+b)	Bíróságok fejezet összesen	90	90	4	6	1	0	1	1	73	72	34	38	n.ért.	19	7	203	233
		2000	2410	67	90	15	0	30	32	1081	1298	535	676	911	349	131	4639	4986
1/a	OIT határozat alapján a PEÖF	4	3	0	0	0	0	0	0	4	4	0	0	n.ért.	1	2	8	10
		411	548	0	0	0	0	0	0	178	172	0	0	164	108	88	753	916
1/b	Fejezetben intézmények összesen	86	87	4	6	1	0	1	1	69	68	34	38	n.ért.	18	5	195	223
		1589	1862	67	90	15	0	30	32	903	1126	535	676	747	241	43	3886	4070

A 2008. évben elvégzett ellenőrzések összesítése

Bíróságok fejezet	Összesen (lebontva)												Összes ellenőrzés			
	Tervben szerepelt				Soron kívül				Terven felül							
	db	ell. nap			db	ell. nap			db	ell. nap			db	ell. nap		
		közs.	külső	össz.		közs.	külső	össz.		közs.	külső	össz.		közs.	külső	össz.
Fejezet összesen (I.+II.)	207	4437	69	4506	19	329	20	349	7	131	0	131	233	4897	89	4986
I. Fejezet felügyeletét ellátó szerv összesen (a+b+c)	7	651	69	720	1	88	20	108	2	88	0	88	10	827	89	916
a) Fejezet felügyeletét ellátó szervnél végzett ellenőrzések	1	197	20	217	1	88	20	108	0	0	0	0	2	285	40	325
b) Felügyelt költségvetési szerveknél végzett ellenőrzések	6	454	49	503	0	0	0	0	2	88	0	88	8	542	49	591
c) Egyéb ellenőrzések	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II. Felügyelt költségvetési szervek összesen	200	3786	0	3786	18	241	0	241	5	43	0	43	223	4070	0	4070
1. Legfelsőbb Bíróság	4	114	0	114	0	0	0	0	0	0	0	0	4	114	0	114
2. Fővárosi Ítéltábla	7	136	0	136	0	0	0	0	0	0	0	0	7	136	0	136
3. Pécsi Ítéltábla	5	146	0	146	0	0	0	0	0	0	0	0	5	146	0	146
4. Szegedi Ítéltábla	10	99	0	99	3	34	0	34	0	0	0	0	13	133	0	133
5. Győri Ítéltábla	5	56	0	56	0	0	0	0	0	0	0	0	5	56	0	56
6. Debreceni Ítéltábla	5	146	0	146	0	0	0	0	0	0	0	0	5	146	0	146
7. Fővárosi Bíróság	6	521	0	521	1	10	0	10	0	0	0	0	7	531	0	531
8. Baranya MB	8	177	0	177	1	10	0	10	0	0	0	0	9	187	0	187
9. Bács-Kiskun MB	7	109	0	109	0	0	0	0	0	0	0	0	7	109	0	109
10. Békés MB	4	83	0	83	0	0	0	0	0	0	0	0	4	83	0	83
11. Borsod-Abaúj-Zemplén MB	14	130	0	130	0	0	0	0	0	0	0	0	14	130	0	130
12. Csongrád MB	13	120	0	120	1	30	0	30	0	0	0	0	14	150	0	150
13. Fejér MB	7	95	0	95	2	33	0	33	0	0	0	0	9	128	0	128
14. Győr-Moson-Sopron MB	4	80	0	80	2	30	0	30	0	0	0	0	6	110	0	110
15. Hajdú-Bihar MB	7	135	0	135	0	0	0	0	0	0	0	0	7	135	0	135
16. Heves MB	8	136	0	136	1	10	0	10	0	0	0	0	9	146	0	146
17. Jász-Nagykun-Szolnok MB	2	110	0	110	0	0	0	0	0	0	0	0	2	110	0	110
18. Komárom-Esztergom MB	4	98	0	98	3	25	0	25	0	0	0	0	7	123	0	123
19. Nógrád MB	7	153	0	153	1	27	0	27	0	0	0	0	8	180	0	180
20. Pest MB	11	129	0	129	0	0	0	0	1	18	0	18	12	147	0	147
21. Somogy MB	11	167	0	167	0	0	0	0	0	0	0	0	11	167	0	167
22. Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	8	164	0	164	0	0	0	0	0	0	0	0	8	164	0	164
23. Tolna MB	6	126	0	126	0	0	0	0	0	0	0	0	6	126	0	126
24. Vas MB	10	157	0	157	0	0	0	0	2	2	0	2	12	159	0	159
25. Veszprém MB	10	134	0	134	2	22	0	22	0	0	0	0	12	156	0	156
26. Zala MB	12	138	0	138	1	10	0	10	0	0	0	0	13	148	0	148
27. OIT Hivatala	5	127	0	127	0	0	0	0	2	23	0	23	7	150	0	150

Belső ellenőrzési kapacitás

Bíróságok fejezet	A belső ellenőrzés létszámhelyzete 2008. december 31-én									Nem ellenőrzésre fordított kapacitás			
	Belső ellenőrzési egység összesen (A+B)			A) Belső ellenőrzési feladatot ellátó személy közszolgálati jogviszonyban			B) Adminisztratív személyzet			Tanácsadás	Képzés	Egyéb tevékenység	Összesen
	státusz	betöltött státusz	betöltetlen	státusz	betöltött státusz	betöltetlen	státusz	betöltött státusz	betöltetlen	embernap			
Fejezet összesen (I.+II.)	37,0	32,0	5,0	36,0	31,0	5,0	1,0	1,0	0,0	515,0	561,0	774,0	1850,0
I. Fejezet felügyeletét ellátó szerv	7,0	4,0	3,0	6,0	3,0	3,0	1,0	1,0	0,0	70	51	58	179,0
II. Felügyelt költségvetési szervek összesen	30,0	28,0	2,0	30,0	28,0	2,0	0,0	0,0	0,0	445,0	510,0	716,0	1671,0
1. Legfelsőbb Bíróság	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20	13	61	94,0
2. Fővárosi Ítéltábla	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25	7	36	68,0
3. Pécsi Ítéltábla	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16	33	4	53,0
4. Szegedi Ítéltábla	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20	21	45	86,0
5. Győri Ítéltábla	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15	28	76	119,0
6. Debreceni Ítéltábla	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16	11	32	59,0
7. Fővárosi Bíróság	4,0	3,0	1,0	4,0	3,0	1,0	0,0	0,0	0,0	30	81	42	153,0
8. Baranya MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2	6	10	18,0
9. Bács-Kiskun MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17	31	4	52,0
10. Békés MB	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	6	4	25	35,0
11. Borsod-Abaúj-Zemplén MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	43	12	19	74,0
12. Csongrád MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22	10	24	56,0
13. Fejér MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17	33	26	76,0
14. Győr-Moson-Sopron MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2	15	38	55,0
15. Hajdú-Bihar MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17	28	22	67,0
16. Heves MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9	17	37	63,0
17. Jász-Nagykun-Szolnok MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	26	15	10	51,0
18. Komárom-Esztergom MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14	17	21	52,0
19. Nógrád MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20	8	12	40,0
20. Pest MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16	33	4	53,0
21. Somogy MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16	11	10	37,0
22. Szabolcs-Szatmár-Bereg MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20	15	10	45,0
23. Tolna MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1	6	32	39,0
24. Vas MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9	7	40	56,0
25. Veszprém MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13	33	23	69,0
26. Zala MB	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25	10	37	72,0
27. OIT Hivatala	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8	5	16	29,0